

24954, II, B, 119

119

in k
neka

Z dovolj

Odpustki,

kaj so,

in kakó si jih v prid obračati.

Po 14 francoski izdaji P. A. Maurel-a

in 14 nemški P. Jožefa Schneider-ja,
mašnikov družbe Jezusove,

nekaj prosto izdelal, nekaj pa poslovenil

P. Janez Sajevec,

mašnik ravno te družbe.

Z dovoljenjem visokočastitljivega ljubljanskega škofijstva.

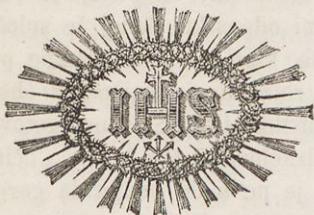
V Ljubljani, 1875.

Založil Henrik Ničman.

Dei amorem et coelum quaerentibus
Indulgentiae sunt ingens thesaurus
et gemmae pretiosae.

Odpustki so bogat zaklad in dragi
biseri tistim, ki hrepené po nebesih
in po ljubezni Božji.

Sv. Ignaci Lojolan.

Ljubi Slovenci!

Predragi rojaki!

U vam podajam bukve, kakoršinih do zdaj, berž ko ne, še niste imeli. Ne rečem, da bi se ne nahajali nekteri kratki pa dobri poduki o odpustkih v raznih molitvenih in podučnih knjigah, kakoršinih so vam mnogo spisali vaši marljivi duhovni, ampak le menim, da posebna knjiga te verste pri vas dosihmal še ni prišla na svitlo.

Zato sem se z veseljem lotil spisevanja te knjige, zlasti pa še zavoľo tega, ker sem iz prijateljske roke prejel naročilo, za pobožno slovensko ljudstvo posloveniti nekaj molitev, na ktere so papeži odpustke podeliti blagovolili. Mislil sem si pa, ako že pišeš molitve,

prideni še bratovšine, škapulirje itd., s kterimi so sklenjeni odpustki, dodaj še splošni nauk o odpustkih, kteri bi brez dvombe prav prišel tvojim rojakom, in knjiga, ki obširno govori o odpustkih, je za Slovence gotovo dobra.

Pri izdelovanji teh bukev, očitno spoznam, me je ne malo podpirala gorečnost, s katero se poprijemajo Slovenci vsega, kar je Božjega in svetega; posebno, ako veljá, se vdeležiti kacega odpustka. Pričajo nam to pogostni misijoni in duhovne vaje, ktere so se v pretečenih osmih letih obhajale po slovenskih duhovnijah in se še obhajajo. S temi bukvami se bodo Slovenci, kterih dobro ime sloví tudi po neslovenskih deželah, seznanili z nekterimi molitvami itd., na ktere so podeljeni odpustki, ktere molijo vsak dan in kterih bi se prav lahko še poprijeli brez zgube časa in brez kakih nepriležnost.

Te bukve imajo tri dele. V prvem je razložen splošni nauk o odpustkih. Spisal sem ga deloma po „Odpustkih“ Bouvier-a, škofa Manskega na Francoskem, deloma pa prosto in po P. Maurel-u (beri Morelu), mašniku družbe Jezusove. Pisava je priprosta in umevna za vsacega Slovenca. — Drugi del našteva molitve, pobožne vaje, bratovšine,

škapulirje itd., na ktere so Rimski papeži podelili bogate in obilne odpustke. Ta del je prosta prestava P. Maurel-a. Kdor ne vé, koliko in kakšinih odpustkov je deležen, ako opravi to ali uno molitev, ali se zapiše v to ali uno bratovščino, naj pogleda v te bukve, in zvedel bo gotovo in golo resnico. Po tem takem vsak lahko umé, da te bukve niso molitvine, katerih bi se mogel posluževati pri sv. maši, pri popoldanski službi Božji itd., ampak so le bukve, ktere bi mógel vsak Slovenec ali vsaj vsaka slovenska družina imeti kot svojega svetovavca in učenika. Služile bodo ne le priprostim, temuč tudi izobraženim in omikanim, katerim je mar za svete reči in skerbé za zveličanje svojih duš. Tudi duhovnom, svetovnim kot redovnim, bodo vstregle, posebno takim, ki še nimajo nobene nemške ali latinske zbirke odpustkov v predalih svoje bukvarnice, in to toliko bolj, ker so zlasti duhovni, ki imajo pred vsemi drugimi dolžnost, prav svetovati dvomečim in podučevati nevedne. Pa tudi za se bodo tu dobili marsikaj, kar jih bo zanimalo, in sem tiste molitve in pobožne vaje, ktere zadevajo le duhovne, pridjal v latinskem jeziku. Nar bolj pa, mislim, jim bo vstreženo z molitvami sv.

cerkve, ktere morajo rabiti pri blagoslavljanji pobožnih reči itd., in ktere najdejo v tretjem delu, v „Dostavku“.

Da to delce ni brez nepopolnost, in da se pograša marsikaj v njem, bodi si zastran jezika, bodi si zastran izdelovanja in sostave, ne tajim nikakor. Prijazne mi brate in prijatelje le prosim, da me imajo izgovorjenega, ker sem že več let na ptujem, kjer ne slišim nobenega slovenskega glasú, in sem od druge strani tudi hitel, da bukve berž ko berž pridejo na svitlo in jih pobožni Slovenci dobé kmalo v roke. Prosim tedaj slehernega, kdor najde kaj napčnega v njih, da mi v bratovski ljubezni naznani precej, in s pripravnim in hvaležnim sercem bom vse popravil pri kaki drugi izdaji.

Pojdi tedaj, ljuba knjižica, po vseh slovenskih pokrajinah, poter kaj na vrata vsake slovenske družine ter jo prosi, da te vzame pod streho in sprejme za svojo prijateljico. Pozdravi mi vse ljube rojake, znane in nezane, in povej jim, da se jim priporočam v molitev.

V Bogosodovu na Českem na praznik Marije od angelja pozdravljene. 1875.

Pisatelj.

Pervi del.

O odpustkih sploh.

Pervo poglavje.

1. Kaj je odpustek?

ikakor ne moreš umeti, ljuba duša, kaj da je odpustek, ako ne veš in razločno ne spoznaš, kaj je greh in kazen, ktero zaslužimo z grehom. Treba je tedaj nekaj spregovoriti o grehu in njegovi kazni. Ta nauk o grehu in njegovih nasledkih nam je silno koristen in potreben, ker nam pokaže, kaj vse iz greha pride ali priti mora, kar nam veliko pripomore k boljšemu življenju. Pazljivo tedaj prebirajmo naslednje verste in strani, ki so nam podlaga za ves nauk o odpustkih, in spoznali bomo dobrote in

milosti, ktere nam po odpustkih podeljuje brezkončno usmiljeni Bog. Vprašamo tedaj:

Kaj zaslužimo, ako grešimo?

Preden odgovorimo na to vprašanje, moramo še razložiti, kaj je greh? Greh, ljuba duša, je, kakor že veš iz katekizma, prostovoljno prelomljenje božje in cerkvene zapovedi. Kadar tedaj grešiš, ne storiš samo nič dobrega, temuč hudo in sicer naj večji hudo, ker, ako bi greha ne bilo na svetu, bi tudi nič hudega ne imeli med ljudmi. Greh je edino hudo, od kterega pride vse, kar imenujemo hudo. Pervi greh na zemlji je bil izvirni greh, kterega sta storila Adam in Eva v rajju, ko sta jedla prepovedani sad. V tem grehu smo bili spočeti in rojeni vsi, kar nas je do zdaj prišlo na svet,*) in ta greh bodo s seboj prinesli vsi, ki bodo še rojeni do konca sveta. Vsi drugi grehi pa, ktere mi sami storimo, so djanski ali osebni grehi, ker jih človek sam osebno ali djansko do-

*) Samo Jezus in Marija ne.

prinese, in so veliki ali smertni grehi, ali pa majhni, odpustljivi grehi.

Ako tedaj grešiš, razžališ Boga in zato zaslužiš pokorjen, kaznovan biti, bodi si, da si storil smertni ali mali greh. To dvoje ima tedaj v sebi vsak greh: razžaljenje Božje in temu razžaljenju primerno kazen. Grehi namreč niso vsi enake hudobije, in z nekaterimi Boga bolj razžališ, kakor z drugimi. Smertni greh je gotovo večji razžaljenje Božje in hujši kazni zaslužiš ž njim, kakor pa z majhnim grehom. Le pomisli, keršanska duša, kaj ti smertni greh vzame in v kako nesrečo te pahne. Dokler nisi smertno grešil, si bil v milosti Božji, živel si z Bogom v prijaznosti, bil si njegov otrok, njegova vzvišena, čeznatura podoba; dokler smertno ne grešiš, te Bog ima za svojega otroka, za svojega dediča in sodediča Jezusa Kristusa te spozna in k njemu smeš klicati: „Abba, ata, oče!“ In ako v tem srečnem stanu milosti Božje umerješ, prideš v nebesa k svojemu Očetu.

Kakor hitro pa smertno grešiš, nisi več v prijaznosti z Bogom, tudi ne več otrok ljubezni, temuč otrok jeze Božje;

zgubil si pravico do Božjega kraljestva, in ne moreš ga podedovati, dokler si njegov sovražnik; vreden si večnega ognja. Ako v tem nesrečnem stanu umerješ, nikakor ne prideš k Bogu v nebesa; ne boš ga gledal od obličja do obličja; ne boš se veselil v družbi angeljev in svetnikov, temuč pahnjen boš v pekel, kjer boš v strašni derhali s hudobnimi duhovi terpel večne muke, neskončno terpljenje.

Ta nauk o smertnem grehu in njegovih nasledkih sicer posvetnjakom nič kaj ne dopade; o peklu, o večnih kaznih spačeno in v grehe zagreznjeno človeško serce noče nič slišati, nič vediti; pekel, tako govore vsi bogotajci in brezbožneži, so si izmislili duhovni, da z njim strašijo lahkoverno, priprosto ljudstvo; prebrisane in izobražene glave pa, kakor mi, se ne zmenijo za take in enake strašila. Pa naj se upirajo tej neoveržljivi resnici, kakor hočejo, resnica ostane vendar le resnica, in mora jo verovati vsak, kdor se imenuje in hoče tudi v resnici biti in ostati katoliški kristjan; zakaj ni je kmalo vérske resnice, ktera bi bila tako določno zapisana v svetem pismu in od

vesoljne cerkve tako temeljito poterjena, kakor ta.

Akoravno pa človek tako globoko pade po smertnem grehu in v tako veliko nesrečo zabrêde, ga vendarle neskončno usmiljeni Bog ne zapusti, temuč pripravil mu je v zakramentu sv. pokore zdatni pripomoček, s katerim se lahko reši, ako se le hoče, vseh še tako velikih grehov, ako se namreč skesano spové ter ima terdna voljo poboljšati se in pokoro delati. Še več. Celo takih se Bog usmili, katerim ni mogoče prejeti tega sv. zakramenta sv. pokore. Naša ljuba mati sv. katoliška cerkev namreč nas uči, da popolno kesanje, sklenjeno s terdnim sklepom, berž ko mogoče se spovedati, nam zadobi odpušenje grehov. To je tista popolna ljubezen do Boga, ktera greh sovraži zavolj tega, ker se ž njim Bog žali, ki je naj vikši in neskončno ljubeznjiva dobrota; tista popolna ljubezen, ktera ljubi Boga, tudi ko bi ne bilo pekla, kamor verže Bog grešnike, da večno terpé. V zakramentu sv. pokore tedaj ne zadobiš odpušenja grehov, ako nimaš resničnega kesanja in terdne volje po-

boljšati se; pa tudi popolno kesanje samo, ako nimaš volje se spovedati, berž ko ti je mogoče, ti ne zbriše grehov.

Ako se pa grešnik spreoberne in pokoro dela, prejme posvečujočo milost božjo, bodi si v zakramentu sv. pokore, bodi si s popolnim kesanjem, sklenjenim s trdnim sklepom berž ko mogoče se spovedati, so mu odpušeni sicer grehi, odpušene so mu večne kazni, **niso mu pa odpušene vse časne kazni,***) ktere je zaslužil s svojimi grehi. To nas uči določno sv. Tridentinski zbor v svoji 14. seji. Časne kazni tedaj nam ostanejo tudi še potem, ko smo že odvezani od grehov in oprosteni večnih kazen. Te časne kazni so zdaj večji zdaj manjši, in se ravnajo po velikosti

*) Grešnik pri odpušnji grehov navadno ne dobi odpušenja vseh časnih kazen; mogoče je pa, da se to zgodi, in sicer takrat, ako in kadar ima grešnik pri odvezi, ali kadar popolno ljubezen obudi, tako kesanje nad svojimi grehi in tako popolno ljubezen, da mu Bog vse kazni odpusti, ktere je zaslužil, enako kakor pri sv. kerstu in pri smerti mučeništva. (Sv. Tomaž Akvinski v svojem bogoslovju v 3. delu, 86. vprašanju v 5. odstavku.)

greha in po gorečnosti, s katero grešnik dela pokoro, in morajo biti zbrisane ali v tem ali v prihodnjem življenji (po smerti v vicah).

Ta nauk je tako star, kakor sv. cerkev sama ter so ga že aposteljni učili. Po tem nauku so se v prvih časih keršanstva merile ojstre spokorne kazni, ktere je sv. cerkev nakladala skesanim grešnikom. Ne redkokrat se je zgodilo, da je sv. cerkev zavoljo enega samega greha naložila grešniku kazen, katero je moral terpeti tri, sedem, deset, petnajst do dvajset let; včasih je bila ta pokora naložena grešniku za vse žive dni. Pri vsem tem pa je bila sv. cerkev prepričana, da taka pokora, s katero je bil grešnik dolžan zadostovati Božji pravici, še ni bila prenapeta ali prevelika.

Pa me utegneš vprašati: Ako te pokorila niso bile preojstre in prenapete, zakaj jih pa zdaj sv. cerkev nič več ne naklada? Res je, da sv. cerkev dandanašnji ne ravná tako ojstro, kakor je ravnala v prvih stoletjih; toda s tem nikakor ne priznava, da se je popred preojstro ravnalo z grešniki, ali da zdaj

ne zaslužijo enakih kazni. Sv. cerkev pride velikoveč le slabosti grešnikov na pomoč; ona prizanaša sicer, pa le zavolj tega, da grešnik ne obupa in da serčnosti ne zgubi, pokoriti se za storjene grehe. Kazen pa, katero mora grešnik po odpušenih grehah še prestati, je zdaj kot pred ravno tista. Mi, ki smo še pri življenji, si jo moremo zbrisati z molitvijo, s postom, z milošnjo in z drugimi dobrimi deli; tisti pa, ki so umerli, preden so se spokorili za svoje grehe, morajo v vicah ojstro zadostovati božji pravici.

Pa ne samo za smertne grehe moramo terpeti časne kazni v prihodnjem življenji, ako na tem svetu nismo zadostili pravici božji; ampak tudi za male grehe, ako tukaj nismo do zadnjega solda plačali svojega dolga, moramo tamkej zadostiti, ne v peklu sicer z večnim, ampak v vicah s časnim terpljenjem. Vse to nas uči naša sv. vera.

Ako je pa kazen zavolj enega samega greha že tako velika in ojstra, da jo moraš terpeti v vicah, ako je tukaj nisi prestal, kaj čaka še le tistega, ki

greh na greh naklada in več let že v grešni navadi živi? Kake kazni bo mógel^a terpeti še le on, kateri ima toliko ali pa še več hudobij nad seboj, kakor las na glavi? Tudi greh, ki ti je prišel v navado, kterega že morebiti léta in léta doprinašaš, te ne izgovarja, ker tudi ta zasluži primerno kazen. O koliko dolga si na glavo nakopuješ, in Bog sam ve, koliko imaš še tudi potem zadostiti pravici božji, ko si po božjem usmiljenju že zadobil odpušenje grehov ter posvečujočo milost Božjo prejel. Kdor je te resnice prepričan, ter je grehu že slovo dal, bo gotovo rad vsak dan nekoliko dolga Bogu poplačal, da si pomanjša kazni, ktere je zaslužil s svojimi grehi, akoravno ne more popolnoma zadostiti. Ako bi pa vedel za pripomoček, s katerim bi mu bilo mogoče dobiti popolno odpušenje svojih kazen, ali bi se ga ne poprijel s hvaležnim srcem ter si ga obernel v svoj prid? Glej, ljuba duša, ta pripomoček ti ponuja sv. cerkev — v o d p u s t k i h.

2. Kaj pomeni beseda „odpustek“?

Časne kazni tedaj, ktere nam še ostanejo, akoravno smo že dobili odpustenje grehov, se nam izbrisujejo z odpustki. Beseda sama nam že pové, kaj je odpustek. „Odpustek, odpustiti“ pomeni: dobrotno, milostno ravnati s kom, mu prizanesti. V bukvah deželnih postav cesarja Teodozija najdeš oddelek, kjer so zaznamovane hudobije, v kterih je cesar milost skazoval o posebnih prazničnih dnevih, kazen odpušal ter prizanašal hudodelnikom, in ta oddelek ima napis: „odpustek hudobij“. Ako tedaj cesar ali kralj spusti hudodelnika iz ječe; ako kdo svojemu dolžniku odpusti nekaj dolga ali pa vsega; ako oče porédnega otroka ne tepe, ne kaznuje, ampak mu prizanese; ako pastir zgubljene in spet najdene ovce ne tepe, ampak jo na rame vzame ter k svoji čedi nese, pravimo: vsi ti so milostno ravnali, so prizanesli, so odpustili. — V ravno tem pomenu se tudi sv. cerkev posluži besede „odpustka“. Sv. cerkev namreč hoče rêči: odpustek

pomeni odpušenje časnih kazni, ktere grešnik zasluži za storjene pa že odpušene grehe. Tega odpušenja časnih kazni grešnik ne dobi pri spovedi (ker tu se le grehi, večne kazni in nekatere časne kazni odpušajo), ampak po spovedi, potem, ko je po zadobljeni odvezi že proč šel od spovednice. Moraš se tedaj najpred čisto spovedati svojih grehov in vse storiti, kar ti spovednik naloži pri spovedi in potem še le se moreš udeležiti odpustka. Odpustka ne dobiš od spovednika v spovednici, ampak od tistih, ki imajo oblast, deliti iz duhovnega zaklada svete cerkve.

Povzemimo vse ob kratkem, kar smo do zdaj omenili o odpustkih :

Odpustek je odpušenje časnih kazni, nikakor pa ne odpušenje grehov ali večnih kazni. Odpustek je odpušenje tistih časnih kazni, ktere smo zaslužili za djanske ali osebno storjene grehe, ker po izvirnem grehu, kateri se nam zbriše pri sv. kerstu, nam ne ostane nobena kazen več, ktera bi bila še terpeti.

Odpustek je nadalje odpušenje časnih

kazen za grehe, kateri so nam bili že odpušeni pri spovedi, ker časne kazni se nam ne odpušajo, dokler imamo še grehe nad seboj. Preden se torej hočemo udeležiti kakega odpustka, se moramo skesano spovedati ter dobiti veljavno odvezo. S to mašnikovo odvezo zadobimo odpušenje grehov in večnih kazen, pa tudi en del časnih kazen, ki je zdaj večji zdaj manjši po velikosti gorečnosti, katero ima grešnik v obžalovanji svojih grehov.

Odpušenje časnih kazen je potem takem vse kaj družega kot odpušenje grehov in zato tudi pravimo: časne kazni se nam odpušajo zunaj spovednice, po sv. spovedi, in sicer od tistih, ki imajo duhovno sodnjo oblast za to, kakor so: papež in škofje. Ti namreč (papež in škofje) smejo deliti, iz duhovnega zaklada sv. cerkve, kateri je naložen iz preobilnega zasluženja Jezusovega, Marije prečiste Device in njegove Matere, pa drugih svetnikov božjih.

Drugo poglavje.

O oblasti odpustke deliti.

1. Kdo ima oblast odpustke deliti?

To oblast ima sv. cerkev, to je: papež in škofje, ki so nasledniki aposteljnov, katerim je Kristus podelil to oblast; kdor pa drugače uči, je krivoverec. Da ima pa sv. cerkev res oblast podelovati odpustke, nam priča sv. pismo. Ko je namreč Jezus aposteljne vprašal, za koga ga imajo ljudje in kaj da mislijo o njem, mu Peter serčno odgovori: „Ti si Kristus, Sin živega Boga“. Na to spregovori Jezus ter sv. Petra postavi za poglavarja sv. cerkve s temile besedami: „In tebi bom dal ključe nebeškega kraljestva, kar koli boš zavezal na zemlji, bo zavezano v nebesih; in kar koli boš razvezal na zemlji, naj bo razvezano tudi v nebesih“.*) Tu je govoril Jezus samo sv. Petru. Pa ravno te besede je Gospod pozneje govoril vsim aposteljnem, pri priložnosti namreč, ko je govoril o o-

*) Mat. 16, 16. 19.

oblasti sv. cerkve: „Resnično, vam povem, je rekel, kar koli bote zavezali na zemlji, bo zavezano tudi v nebesih; in kar koli bote razvezali na zemlji, bo razvezano tudi v nebesih“. *) Ali ne vidimo v teh besedah na tanko določeno, da je Jezus dal svoji cerkvi oblast, nebesa odpirati in zapirati? Ali po teh besedah morebiti sv. cerkev nima oblasti, rešiti vse vezi, ktere bi nas zadrževale od nebes? In te duhovne vezi, ktere nam branijo v nebesa ali nas vsaj od njih zadržujejo, niso mar časne kazni, ktere moramo terpeti za svoje grehe? Pa boš morebiti ugovarjal ter rekel: Prav tako, Jezus je dal s temi besedami aposteljnomo oblast, da morejo rešiti vezi, ktere nas vežejo in nam branijo, da ne moremo v nebesa; pa te vezi, so le naši grehi, ktere nam aposteljni in njih nasledniki po Jezusovih besedah smejo ali odpušati, ali pa priderževati. Le počasi, prijatelj, in vedi, da tisti, kdor ima v kaki reči višji ali večji oblast, ima gotovo v ravno tisti reči tudi nižji ali manjši oblast. Ako

*) Mat. 18, 18.

imajo tedaj aposteljni in njih nasledniki po teh Jezusovih besedah oblast grehe odpušati, kako bi ne imeli tudi oblasti časnih kazni odpušati? Ako je Jezus svoji cerkvi večji oblast dal brez prikrajšanja, zakaj bi ji tudi manjše ne hotel dati? Po teh Jezusovih besedah ima sv. cerkev oblast grehe odpušati, ima pa tudi oblast, odpušati časne kazni.

Ali so pa aposteljni kdaj odpušali časne kazni? Aposteljni so se te oblasti, časne kazni odpušati, tudi zares posluževali. Tako beremo o sv. Pavlu, da je izobčil nekega Korinčana, kervosramneža ter mu naložil očitno pokoro. Ko se je pa ta Korinčan poboljšal ter oestro pokoro delal in je tudi korinška cerkev (to je: ondotni kristijani) prosila zanj, mu je sv. Pavel prikrajšal pokoro ter mu odpustil ostali del prisojene kazni (II. Kor. 2, 10.); podelil mu je bil odpustek. Sv. pismo tedaj nas uči, da ima cerkev oblast, odpustke deliti.

Pa tudi, ako bi te verske resnice ne našli zapisane v sv. pismu, jo moramo verovati, ker se je ohranila od ust do ust od aposteljnov do današnjega dne.

To resnico so vedili in verovali kristijani vseh stoletij, in kar je sv. Pavel kervosramnežu v Korintu storil, to je cerkev spolnovala nad spokornimi grešniki skozi in skozi do sedanjih časov. Že ob času grozovitih preganjanj so škofje pomilostovali ter odpušali kazen vsem, kateri so bili iz strahu pred mukami odpadli od sv. vere, ako so skesanega serca prosili odpušenja ter pokoro delali. Se ve, da jih je ta milost še le došla, ko so se že dalj časa pokorili. Sprejeti so bili potem najpred v družbo keršanskih vernikov, iz ktere so bili popred pahnjeni od škofa; potem so smeli po stopnjah se približevati altarju in poslednjič še le so se jim delili sveti zakramenti. Med tem časom pa so pošiljali spokorniki neprenehoma mile prošnje do spoznovavcev in mučenikov po ječah, da naj za nje prosijo škofa ter pospešujejo njih pomilostenje. Škof je potem preobilno zasluženje teh spoznovavcev in mučenikov spokornikom v prid obračal ter gledé na terpljenje teh keršanskih junakov jim pomanjševal pokorila, in jim odpušal pred Bogom ostale časne kazni, ktere bi bili še mogli terpeti za

svoje grehe. Tako je bilo v tistem času, ko so še kristijane preganjali. Sv. cerkev pa tudi pozneje ni jenjala milost skazovati spokornikom. Več svetih zborov *) po versti je določilo, da naj se škofom ta oblast prepusti, in oni naj s skesanimi grešniki ravnajo po svoji previdnosti. Od tega govoré tudi sv. Bazilij v 4., papež Inocencij I. v 5. in sv. Leon Véliko v 6. stoletji.

V 9. stoletji so pa jeli spreminjati te cerkvene kazni in namesto ojestrega posta so mogli spokorniki ali psalme moliti, ali milošino deliti, ali pa kaj drugega opraviti, kar ni bilo tako ojestro, kakor poprešnje cerkvene pokorila. In tako se je zgodilo, da so v nekterih dneh ali celo v malo urah mógli opraviti pokoro za več let. Od nekdanj ima tedaj sv. cerkev že oblast deliti odpustke in od nekdanj že je delila popolne kot nepopolne odpustke.

In zakaj bi pa tudi tega ne mogla ali ne smela? Ali morebiti to nasprotuje

*) Zbor v Anciri l. 314; v Niceji l. 325 in zbor v Kartagi l. 398.

zdravi pameti? Nikakor ne. Timveč ravno zdrava pamet nas uči, da drugače biti ne more. Sv. cerkev je namreč Jezusova nevesta, nevesta kralja vsih kraljev, mati vseh vernikov in ona ima svojim otrokom dobrote deliti. Kakor ima v vsaki družini mati ključke do vseh shramb, in mati večji del svojim otrokom kruh reže, ravno tako deli tudi sv. cerkev, mati vernikov, milosti ter duhovne dobrote iz svojega zaklada, in take duhovne dobrote so odpustki. Sveti cerkvi je Jezus dalje izročil vso svojo ljubezen in vse usmiljenje do grešnikov, ki so tako rekoč bolni otroci vesoljne keršanske družine, in ona mora po Jezusovi volji biti dobrotljiva in usmiljena do svojih otrok. Sin Božji pa tega svojega usmiljenja in svoje dobrodelnosti nikakor ni kratil; saj je iz nebes prišel iskat in zveličat, kar je bilo zgubljenega. Zgubljenemu sinu oče naproti teče, pozabi na vse, s čimur koli ga je razžalil; za ovco, ktera se je od čede ločila in zgubila, teka dobri Pastir skozi germovje in skalovje in ko jo najde, jo zadene na svoje rame in nese jo k čedi nazaj. Sin Božji, ženin

sv. cerkve, odpusti Magdaleni in Petru in celo razbojnika ne zaverže, ki se kesá svojih grehov. In to ljubezen, s katero je Jezus iskal grešnike, dokler je po zemlji hodil, je izročil svoji nevesti, sveti cerkvi. Njo je pooblastil odpušati in jo zagotovil, da bo vse odvezano v nebesih, kar bo ona odvezala na zemlji. Izročil ji je pa vso oblast; cerkev ima tedaj tudi vso oblast, oblast namreč, ne samo grehe, ampak tudi časne kazni odpušati, to je: odpuške deliti.

2. Kdo v sv. cerkvi ima oblast odpuške deliti?

V sv. cerkvi so nekteri, ki so od sv. Duha postavljeni, vladati verne kristijane, jih učiti ter jim deliti duhovne dobrote. Njim je izročena vsa skerb nad keršansko čedo. Drugi pa so njih podložni, ki morajo poslušati svoje duhovne očete ter se učiti od njih. Oblast, odpuške deliti, imajo v sv. cerkvi le tisti, ktere je postavil sv. Duh vladarje in voditelje vernih kristijanov, ker le ti imajo ključ

do duhovnega zaklada sv. cerkve, in ti so: papež in škofje, naj si že bodo združeni na kakem zboru, ali na svojih sedežih po škofijah. Ti namreč imajo sodnjo oblast in sicer papež za vesoljno cerkev, škofje pa samo po svojih škofijah. Tudi vesoljni zbor, kateremu so predsednik papež samí ali njih poslanec; ali tudi zbor, kterega spoznajo papež za vesoljnega in poterdijo, ima oblast, deliti odpustke vsem vernikom popolne in nepopolne.

Papeževa oblast je čez vso cerkev; po vsem keršanskem svetu in vsem narodom, karkoli jih je na zemlji, in so udje sv. cerkve, smejo papež deliti odpustke popolne in nepopolne, ker oni so vidni poglavar sv. cerkve in namestnik Jezusa Kristusa, kateri jim je podelil vso oblast čez svojo cerkev. Njih oblast je čez vso cerkev in neomejena.

Nadškofje in škofje pa imajo oblast, deliti odpustke le vernikom svoje škofije. Imajo pa to oblast nadškofje in škofje, naj si že bodo domá v svoji škofiji ali pa zunaj škofije v katerem koli opravilu, ker sodnje oblasti do svoje čede ne zgubé, akoravno so na ptujem.

Tretje poglavje.

Na kaj se pa opira nauk o
odpustkih?

Zdaj že vemo, da papež in škofje imajo oblast, deliti odpustke. Vediti pa še moramo, kje da papež in škofje zajemajo te dobrote. Od kod pač jemljejo milosti odpustkov in kje je taka zakladnica, da se nikoli ne sprazni, akoravno se že skoz več stoletij jemlje iz nje in se tudi ne bo spraznila do konca sveta? Od kod pač izvira, da se toliko in toliko milijonov katoliških kristijanov more udeleževati skupnega duhovnega zaklada, ki se podeljuje v odpustkih in venderle nobeden prazen ne ostane, katerikoli tukaj iše pomoči ter milost prosi?

Na vse te vprašanja nam bo še le jasen odgovor, ako dve podlagi, na ktere se opira ves nauk o odpustkih, obširnejše razložimo. Perva teh podlag je: deveti člen apostoljske vere, ki se glasi: verujem v družbo ali občestvo svetnikov, in druga podlaga odpustkov je: duhovni zaklad, ktereга ima sv. cerkev

in ki je naložen iz preobilnega zasluženja in zadostenja našega Gospoda in Zveličarja Jezusa Kristusa, Marije prečiste Device in svetnikov božjih.

I. Družba svetnikov.

Govorimo najpred o prvi podlagi odpustkov, o družbi svetnikov. Kaj pomeni beseda „družba“ sploh? „Družba“ pomeni zvezo dveh, treh ali več oseb, ktere se med seboj zedinijo ali združijo v kaki poseben namen, in so vsi za enega in eden za vse. Takih družb je ravno dan današnji silo veliko po svetu. Vsaka taka družba je kakor eno telo, ktero ima enega za svojega poglavarja in drugi so kakor udje tega telesa med seboj v zvezi. Enaka zveza je tudi ta, ktero imajo med seboj pravoverni kristijani. Tudi pravoverni kristijani so zedinjeni v eno telo, in so med seboj kakor udje enega telesa, kterega glava je Jezus Kristus. Le ta razložek je med to družbo pravovernikov in med družbami, ki so po svetu, da té posvetne družbe so večji del združene le v svoj časni dobiček,

družba pravovernih kristijanov pa ima pred vsem večnost in dušni dobiček pred očmi. Zato se pa tudi imenuje: družba ali občestvo svetnikov, deloma zavoljo tega, ker je vsak njen ud po sv. kerstu zares posvečen, deloma pa zavoljo tega, ker je vsak k svetosti poklican, akoravno so nekteri zavoljo kakega smertnega greha mertvi udje in nikakor ne sveti.

Tej družbi tedaj, ktera se tudi sv. cerkev imenuje in o kateri hočemo zdaj nekoliko spregovoriti, je Jezus Kristus podelil posebne dobrote in milosti, ktere ne teknejo samo vsem skupaj, ampak tudi vsakemu posebej k dobremu. Vsak ima pravico jih uživati ter si jih obračati v svoje zveličanje; zato se imenujejo skupne dobrote. Tudi raznotere opravila, službe in časti, ktere je Bog sam ustanovil v sv. cerkvi, so skupne in služijo vsem k dobremu. Nekteri v sv. cerkvi so aposteljni, nekteri evangelisti, nekteri pa mašniki in učeniki, in vender so teh opravil in služb vsi deležni, akoravno niso vsem vernikom, ampak le nekterim izverstnejšim udom podeljene.

To resnico nam sv. Pavel (I. Kor. 12) kaj jasno dokazuje s tem le zgledom: Kakor ima človeško telo več udov, pa vsi nimajo enega in ravno tistega opravila, in tudi vsi ne enakih moči in enakega pomena; kakor so, dalje, ti udje med seboj tako tesno zvezani, da oko roki ne more reči: te ne potrebujem; in glava ne more reči nogam: niste mi potrebne; kakor tudi vsi udje terpé, ako en ud terpi, in ako je en ud zdrav in živ, vsi drugi udje se tega veselé in drug drugemu služi; tako je s skrivnostnim telesom sv. cerkve. Vsi verniki so udje tega telesa, pa vsi nimajo enakega opravila ne enake časti, pa tudi ne enakih milost od Boga. Nekteri so predstojniki (škofje) v sv. cerkvi, drugi pa podložni, eni učé, drugi pa se učé. Uni (predstojniki, škofje), bi rekel, so oči tega telesa, ti (podložni) pa so roké in nogé; vsi pa živé od ravno tistega Duha, vsi so pod svojo glavo, ktera je Jezus Kristus, tako zedinjeni in sklenjeni, da opravila enega teknejo k dobremu vsem drugim, in drug drugemu daruje svoje darove in talente. „V človeškem telesu“, pravi sv. Avguštin,

„mar le okó vidi, ali pa vidi morebiti samo za se? Nikakor ne, ampak oko vidi tudi rokam, nogam in drugim udom v prid. Ravno tako dela tudi sama roka, pa ne samo za se; zakaj ako te hoče kdo v obraz udariti, roka gotovo ne poreče, jaz se ne ganem, ker ne bo mene zadelo. Ravno tako nogé, kadar hodijo, služijo vsem drugim udom, in jezik govori za vse ude, akoravno vsi molcé. Zato pravi sv. Pavel v listu do Rimljanov, da smo vsi eno telo v Kristusu, in zedinjeni med seboj, kakor udje. Vprašamo pa zdaj:

Kteri so vsi tisti, ki so tako združeni med seboj?

Odgovor na to je: Vsi, ki so v sv. cerkvi, in ti so: verni na zemlji, svetniki v nebesih in verne duše v vicah. Ti vsi smo edína cerkev, le eno telo, ki imamo glavo Jezusa Kristusa, in od Njega, od Njegovega Božjega Duha dobivamo življenje. In o celi tej cerkvi, o cerkvi na zemlji, v nebesih in v vicah govorimo tukaj, ako razjasnujemo, na kaj se nauk o odpustkih opira. Mi verni na zemlji smo tako tesno združeni in zedinjeni, da smo v Jezusu Kristusu vsi eno, „bodi si

Scit ali ptujec“, kakor sv. Pavel pravi, „prost ali sužen“, bodi si Evropejic ali Azijat, Afrikanec ali Amerikanec, iz tega ali unega kraja, naj govori ta ali uni jezik, nič, kar čisto nič nam ne more raztergati te tesne zveze.

To občestvo svetnikov je sladki in prijetni sad tiste edinosti, za katero je Sin Božji zadnji večer pred svojim terpljenjem in svojo smertjo prosil svojega Očeta, da naj jo podeli vsem, ki verujejo v Njega: „Oče, prosim te za nje“, je molil Jezus pri zadnji večerji, „da bodo vsi eno, kakor si ti, Oče, v meni, in jest v tebi, da bodo tudi oni v nas eno, . . . jest v njih, in ti v meni, da bodo popolnoma eno“. (Jan. 17, 21. 23.)

Sv. cerkev tedaj, v kateri je vse edinost, je podoba Božje edinosti: „Eno telo in en Duh, En Gospod, ena vera, en kerst, en Bog in Oče vseh“. To edinost nahajamo v katoliški cerkvi.

V ti družbi svetnikov smo vsi živi*)

*) Le živi udje, ali tisti, ki so brez smertnega greha, so vseh duhovnih dobrot sv. cerkve popolnoma deležni, ker so z glavo, z Jezusom po milosti božji tesno zvezani. Vender pa grešniki iz te družbe svetnikov niso pahnjeni; marveč mo-

udje sv. cerkve ali duhovnega telesa Jezusovega deležni vseh duhovnih dobrót; svetih maš, svetih zakramentov, očitnih božjih služb i. t. d., vse te duhovne do-brote pridejo vsakemu posebej k dobremu. To je tista veličastna edinost v telesu sv. cerkve, v kateri pravoverni kristijan moli, se pokorí in dela, ne samo za se, ampak za vse telo, ktereга ud je. Kadar moli za se, moli za vse svoje soude, od svoje preobilne moči oddaja tistim, ki so slabi in pomoči potrebujejo, ter so ž njim zvezani po posvečujoči milosti Božji. Še več. S svojimi spokornimi deli more drug drugemu pomagati ter božji pravici zadostiti. Časne kazni, ktere ima kdo terpeti za svoje grehe, sme in premore kak drugi zanj terpeti, in tako po besedah sv. Pavla eden nosi breme družega. „Svoje terpljenje“, pravi ta sv. apostelj,

litve in dobre dela pravičnih so tudi njim v prid in Bog jim zavoljo teh molitev in dobrih del podeli milost spreobrnjenja. Odpadniki od sv. vere pa, krivoverci in razkolniki so ločeni od družbe svetnikov in nimajo nobenega deleža molitev in dobrih del pravičnih.

„darujem za ude cerkve, da jim terpljenje Jezusa Kristusa k dobremu tekne“.

Že od nekdaj so verovali kristijani, da si po družbi svetnikov morejo pomagati med seboj, tako da vsak za družega lahko preterpi časne kazni, ki si jih je ta zaslužil. Kdo ne občuduje usmiljenja božjega in brezkončne dobrotljivosti, po kateri je došla slabemu človeštvu milost, da eden za družega sme zadostiti ter dolg plačati božji pravici, če ga sam pri vsi svoji dobri volji plačati ne premore.

Iz tega pač lahko spoznamo, zakaj da so ob času preganjanja prvih kristijanov spokorniki in očitni grešniki dosegli milost pri višjih pastirjih in se popred zopet sprejeli v družbo svetnikov, iz ktere so bili pahnjeni zavoljo odpada od sv. vere. Ti očitni grešniki so namreč prosili spoznavce in mučenike, ki so zavoljo svoje stovitnosti mogli veliko terpeti po ječah, da naj se obernejo zanje s prošnjami do škofa ter jim sprosijo odpustek vseh še ostalih kazni. Škof jim je, gledé na terpljenje in muke teh keršanskih junakov in na njih prošnje, res odpustil ostanek tistih pokoril, ktere bi bili mogli še terpeti po cerkvenih

postavah. Mučeniki po ječah so se potem pokorili za te očitne grešnike, so darovali za nje vse, karkoli so hudega in grenkega prestali in tako so zadostili za kazni, ktere bi bili njih spokorni bratje še mogli terpeti zavoljo odpada od sv. vere.

2. Duhovni zaklad sv. cerkve.

Dozdaj smo govorili o družbi svetnikov ter spoznali, da smo pravoverni na zemlji vsi ena družina, eno telo, in slehern je ud tega telesa in Kristus je njegova glava. Spoznali smo pa tudi, da ravno zavoljo tega, ker smo med seboj tesno zvezani, kakor udje enega telesa, nam vse duhovne dobrote sv. cerkve k dobremu pridejo, in drug drugemu smemo in moremo pomagati v duhovnih potrebah. Pa to je še le ena podlaga, na katero se opira nauk o odpustkih. Ako hočemo tedaj še jasnejše spoznati ta nauk, moramo tudi še vediti od kod da izvirajo te dobrote, ktere nam sv. cerkev ponuja po družbi svetnikov? Že spredaj smo omenili, da ima sv. cerkev silno bogat zaklad, nekako duhovno mático ali

zalogo, iz ktere jemlje in podeljuje duhovne dobrote. Ta zaklad je bil že precej od začetka neskončen, ker preobilno zadostenje Jezusa Kristusa, s katerim se je začel, je neskončno. Ako bi potem tudi nič več ne prihajalo v ta zaklad, bi ne zmanjkalo njegovega duhovnega bogastva, temuč do konca sveta bi imeli vsi kristijani zadosti in še bi ga ne izpraznili. Pa k temu zakladu neizmernega bogastva je prišlo še zadostenje in zasluženje Marije, prečiste Device in svetnikov božjih, katero zadostenje je silno veliko in leži v cerkveni zakladnici, ter se ima deliti med verne kristijane po previdnosti cerkvenih predstojnikov, ki so ključarji te nebeške zakladnice.

V ti cerkveni matici tedaj leži brezkončno zadostenje Jezusa Kristusa; On je popolnoma plačal naš dolg, kterega smo s svojimi grehi naredili pri Očetu nebeškem. On je za nas preobilno zadostil, ker veči kakor kazen, katero smo zaslužili, je bilo zadostenje našega Božjega Zveličarja. Ena sama kaplja Njegove božje kervi, katero je prelil, bi bila zadosti za odrešenje ne enega, ampak

tisuč in še več svetov. Njemu namreč za se ni bilo treba terpeti, ker ni bil grešnik, tudi ne podveržen grehu; On ni bil samo svet, ampak naj svetejši Svetost sama. Vse tedaj, kar je terpel in prestal skozi 33 let svojega pozemeljskega življenja, vse, vse je le terpel za nas in prestal; nas je s svojim terpljenjem in s svojo smertjo z Bogom spet spravil in nam odperl vrata v nebesa. Njegovo zadostenje je bilo večji in pred nebeškim Očetom več vredno, kakor pa so bili veliki vsi grehi vesoljnega svetá in vse kazni grehov. Zato tudi piše sv. Pavel (Rim. 5. 20.): „Ker pa je bil greh obilen, je bila milost še obilnejši“. Jezus ni samo ene kaplje kervi prelil za nas, ampak vso kri do zadnje kaplje, ktera je tekla iz Njegovega mertvega in s sulico prebodenega Serca, je daroval za nas, da bi nas odrešil. O kako velik mora pač biti zaklad Jezusovega zadoštenja, kterega je pridobil s svojo kervjo svoji cerkvi na zemlji! Tega zaklada On ni skrtil ali zakopal, ampak izročil ga je svetemu Petru, ključarju nebeškemu in naslednikom njegovim, rimskim papežem,

da naj ga delé vernim kristijanom in jim odpušajo časne kazni ali vse, ali pa le en del, kakor spoznajo za dobro ali potrebno. To zadostenje Jezusovo tedaj je glavni zaklad in lastnina sv. cerkve.

Temu neskončnemu zakladu so pa še pridjane zadostenja preblažene in vselej Device Marije, Jezusove Matere, Ona je bila spočeta in rojena brez vsega madeža; v vsem svojem življenji je bila vedno čista in le sence kake nepopolnosti ni imela na sebi, za katero bi se bila mogla pokoriti. Čistejši in svetejši od Kerubinov in Serafinov je bila, in vender — koliko je Ona molila, koliko pa terpela! Le Božji duh sam ve, koliko se je zatajevala in kako britke žalosti je imelo Njeno prečisto Serce! Vsega tega pa Ona za se ni potrebovala, tudi zgubiti se ni moglo Njeno zadostenje in zasluženje, ker je vse to opravljala zedinjena s Kristusom in v Njegovem namenu. Pridjano je bilo tedaj zasluženju Jezusovemu in naloženo v poglavitni zaklad sv. cerkve.

Tudi veliko svetnikov je terpelo več, kakor kar so potrebovali pokore za svoje

včasih prav majhne pregreške. Sv. Janez Kerstnik, postavim, je bil že posvečen, preden je še zagledal beli dan, in le pomislimo, koliko je prestal grenkega in hudega v svojem življenji in kako ojstro se je pokoril v pušavi, kjer je vžival kobilice in divji med, in se oblačil z velblodjo (kamelino) dlako in na zadnje je mogel umreti smerti mučenika, ker mu je bila po nedolžnem odsekana glava. Ali mar to preobilno njegovo zadostenje nima nobene veljave? Ali se je mar zgubilo? Nikakor ne. Vloženo je bilo v cerkveno zakladnico in po družbi svetnikov pride vse to preobilno njegovo terpljenje drugim vernikom v prid. Ravno to moramo verovati in terditi o zadostenji drugih svetnikov božjih: svetih mučenikov, spoznovavcev, devic in vseh pravičnih. Omenimo le sv. Jožefa, rednika Jezusovega, sv. Alojzija, sv. Neže, ki so le malo, čisto malo napak imeli nad seboj, in vendar koliko so terpeli in prestali na svetu! Gotovo je bilo njihovo terpljenje in njihova pokora večji, kakor kar so potrebovali za se in za svoje napake. Kar so tedaj več terpeli, kakor so potrebovali

za pokoro svojih pregreškov, ni nikakor zgubljeno, ampak pride drugim vernikom v prid, ki so z njimi po družbi svetnikov v tesni zvezi. Pridjano je vse to terpljenje cerkvenemu zakladu in tako rekoč naloženo v cerkveni matici, iz ktere jemljejo in delijo rimski papeži vernikom po svoji previdnosti.

Četerto poglavje.

Kaj imamo storiti ako hočemo dobiti odpustek.

Ako hočemo deležni biti odpustka, moramo že keršeni ter sprejeti biti v sv. cerkev. Le udje sv. cerkve dobivajo odpustke.

Pa to še ni dosti. Moramo še imeti namen ali voljo, dobiti odpustek. Ako tedaj storimo kako dobro delo, na kterega je podeljen kak odpustek, pa ne mislimo na to, da bi se ga udeležili in tudi volje nimamo, ga dobiti, ga tudi gotovo ne dobimo. Vendar pa ne misli, da moraš ravno takrat, ko dobro delo

opravljaš, vedno na odpustek misliti ter reči: Zdaj bom to molitev opravil, milošnje delil, sv. obhajilo prejel, da ta odpustek dobim, ampak dosti je, da imaš enkrat gotovi namen, tega odpustka se vdeležiti. Ta namen, enkrat storjen, ali precej zjutraj, ko vstaneš, ali pa preden greš k spovedi in sv. obhajilu (ktero veljá odpustku), ne jenja, ne zgubi veljave, ampak ostane veljaven namen za ta dan, dokler ga ne prekličesh. Dobro je po tem takem, ako storiš vsako jutro namen, da se vseh odpustkov udeležiti hočesh, kterikoli so podeljeni na dobre dela in molitve, ki jih boš čez dan opravljal. Tudi ni, da bi mogel vediti, kakšen odpustek je podeljen na to ali uno molitev, na to ali uno dobro delo, ampak ga že dobiš, ako namen storiš, se ga vdeležiti.

Dalje moramo biti brez smertnega greha ali v stani posvečujoče milosti božje. Kdor pa hoče popolni odpustek dobiti vsestransko, ne sme nobenega smertnega pa tudi nobenega majhnega greha imeti na svoji duši; pa tudi ne sme nagnjenja do kakega majhnega greha prostovoljno pasti v svojem sercu, ampak

ga mora po vsi svoji moči v sebi zatérati. Greh mora zares na vso moč sovražiti in resnično skesanega serca biti. Iz tega pač lahko posnamemo, kako malo jih je, ki se popolnega odpustka z vsemi njegovimi dobrotami vdeležé. Zakaj pa moramo biti v milosti božji, ako se hočemo vdeležiti takega odpustka? Zato, ker se odpustki le prijatlom in otrokom božjim podeljujejo; grešniki pa niso ne samo prijatli in otroci, ampak so sovražniki božji. Tedaj ne morejo dobiti odpustkov, dokler se z Bogom ne sprijaznijo. Odpustki nadalje svojo moč in veljavo dobivajo od namena duhovske gosposke, ktera jih podeljuje; cerkveni oblastniki pa niso nikdar imeli in tudi ne morejo imeti namena, zasluženje Jezusovo in zasluženje svetnikov po odpustkih deliti s smertnim grehom omažeževanim dušam, zakaj odpustki so prav posebne dobrote, ki se ne skazujejo sovražnikom, ampak prijatlom božjim. In kako je pa tudi mogoče dobiti odpušnja časnih kazni, dokler še večne niso odpušene? Večne kazni pa ima vsak nad seboj, kdor živi v smertnem grehu.

Gledati moramo tedaj, da se znebimo grehov in večnih kazni, potem še le moremo deležni biti odpustka.

Slednjič moramo, da smo deležni odpustka, vse natanko in tako opraviti, kar in kakor tirjajo papeževi razpisi. S pobožnim srcem in v duhu pokore moramo opraviti vse predpisane molitve in dobre dela, in sicer popolnoma in ob določenem času. Kdor moli in opravlja dobre dela, da bi ga hvalili ljudje, ali kdor ni pobožnega serca in morebiti celo radovoljno raztresen in razmišljen, ta gotovo ne zadosti tirjatvi papeža, ki so dovolili odpustek. Kdor kaj opusti, ne dobi odpustka. Papežev razpis, ki nannuje odpustek, se mora po besedi umeti, in se mora vse natanko také opravljati, kakor razpis ukazuje. Napak bi tedaj bilo, ko bi kdo zapovedane molitve ali dobre dela po svoji volji v druge spreminjal ali pa še celó kerčil.

Te predpisane dobre dela pa morajo biti take, ktere niso že od drugod zapovedane, ako papež drugače ne določijo, ker dobre dela za odpustke moramo še opraviti zraven dolžnosti. To pa gotovo

niso tiste dela, katerim se ne moremo odpovedati sami, katerih ne smemo opustiti, ako nočemo prelomiti dolžnosti. Da to ložej razumeš, ti razjasnim z izgledom. Ako bi, postavim, za odpustek bilo predpisano, enkrat, dvakrat ali trikrat postiti se, ne moreš dnevov štiridesetdanskega posta ali drugih zapovedanih postov odločiti za ta predpisani post, ker v teh dnevih se moraš že postiti, ker ti sv. cerkev tako zapoveduje. Da tedaj zadostiš volji papeža, moraš take dneve odločiti za predpisani post, kateri niso že od cerkve zapovedani postni dnevi.

Navadno predpisane dobra dela, da se popolnega odpustka vdeležimo, so: spoved,*) sv. obhajilo in molitev na papežev namen. Skorej vselej papeževi razpisi, s katerimi naznanujejo popolne

*) Le tistih popolnih odpustkov se moremo brez spovedi vdeležiti, ki so na križev pot, na privilegirani altar, na velikodušno djanje ljubezni, na 6 Očenašev, Češenasimarij in Čast bodi Očetu i. t. d., višnjevega škapulirja in na smertno uro podeljeni. (Samo po sebi se pa ume, da mora biti brez smertnega greha, kdor hoče deležen biti teh odpustkov.)

odpustke, govore od teh treh pogojev. Akoravno si po tem takem v milosti božji in nimaš na svoji duši nobenega smertnega greha, se moraš vendarle spovedati, da dobiš odpustek, ako tirja papežev razpis spoved. O tem naj tu omenimo nekaj določil sv. zbora odpustkov, ktere so papeži poterdili:

Po določilu 19. maja 1759 se mora vsak, kdor hoče deležen biti popolnega odpustka, ki je na kaki praznik podeljen, spovedati na ta praznik. Ako pa odpustek ni bil navezan na kaki praznik, se je mogel spovedati tistega dne, v katerem se je hotel vdeležiti odpustka, in sicer vsakokrat tako, da se je tolikokrat mogel spovedati, kolikorkrat je hotel prejeti sv. obhajilo. Vendar je že bila takrat, kakor dandanašnji navada, da se je spoved smela opraviti že v predpraznik. Poterdili so pa to določilo papež Klemen XIII. Ker je pa več škofov, (fajmoštrov) župnikov in redovnih družeb prosilo papeža, da naj polajšajo to določilo, so ravno ta papež z razpisom 9. dec. 1763 za vselej dovolili vse popolne odpustke, ki spadajo

v čas od ene spovedi do druge*) vsem tistim, ki imajo lepo navado, po enkrat v tedni se spovedovati; po tem razpisu tedaj se ti ni treba tolikokrat spovedovati, kolikorkrat hočeš deležen biti popolnega odpustka, ker se po enkrat**) v tedni spoveduješ.

Omeniti imamo še določila 12. rožnika 1822, ki je dano v polajšanje tistim, ki se zavolj pomanjkanja spovednikov ne morejo spovedovati vsaki teden. Da se tedaj tudi ti vdeležé odpustkov, so dovolili papež Pij VII., da se morejo spovedovati kterega koli izmed osem dni pred praznikom, na kterega je podeljen

*) Odpustek navadnega in izvanrednega svetega leta pa ni zapopaden v tem določilu, ker v sv. letu se moraš spovedati, ako hočeš deležen biti odpustka. — Tudi se moraš spovedati, ako si smertno grešil.

*) Vediti je pa treba, da »enkrat v tedni« in »vsakih osem dni enkrat« ni vse eno. »Enkrat v tedni« hoče reči, da se vsaki teden enkrat spoveš, kterega dne koli in zadostiš temu določilu, ako se en teden spoveš v ponedeljek in drugi teden v saboto ali pa kakega družega dne, kar bi ne veljalo, ako bi določilo tirjalo spoved »vsakih osem dni«.

popolni odpustek. Tudi to določilo izjemlje odpustke sv. leta, ker v sv. leti se moramo spovedati, ako hočemo deležni biti popolnega odpustka.

Kar smo o odpustkih na kaki praznik navezanih in o potrebnih ali nepotrebnih spovedi zgoraj omenili, je treba vedeti, da navadnih nedelj, in tedaj tudi šest nedelj sv. Alojzija ne štejejo k tem praznikom.

Kar molitve zadeva, ktere moramo po volji papeža opraviti, da smo deležni odpustka, je vedeti, da papež ne predpisuje posebnih molitev; vsak si sme sam izvoliti molitve, ktere koli hoče. Le pobožno jih mora moliti in na papežev namen. Pet Očenašev in pet Češenasimarij je dosti. Tudi litanije Matere Božje, litanije sladkega Imena Jezusovega ali rožni venec so kaj pripravne molitve v zadobljenje odpustka. Te molitve pa moraš ustmeno izrekovati, samo znotranja molitev ali premišljevanje ne zadosti.*) Ako hočeš kak

*) Za gluhomutaste je določil zbor odpustkov 6. sveč. 1852 in papež Pij IX. so 15. sušca potem poterdili, kakor nasledova:

psalm, litanije ali rožni venec moliti, je veljavna taka molitev tudi takrat, ako je ne moliš sam, ampak z drugimi preverstovaje.

Ker pa nekteri ne vedo, kaj bi molili, da bi bilo bolj prav, postavimo tu pripravno molitev, ktera papeževim namenom popolnoma zadostí pri podelovanji odpustka.

M o l i t e v.

Gospod Jezus Kristus! skesanega serca in z britko žalostjo zavoljo svojih grehov napolnjen ti darujem to ponižno molitev k

1. Ako je za odpustke treba obiskati kako cerkev, jih že dobe gluhonemi, ako res obišejo tisto cerkev, in tam svoje serce povzdignejo k Bogu.

2. Ako so predpisane očitne molitve, je gluhonemim zadosti, da znotranjo molitev opravijo; vendar morajo biti združeni z drugimi verniki na ravno tistem kraji zbranim.

3. Ako se pa morajo opraviti druge posebne molitve, jih smejo njih spovedniki v druge vnanje pobožne dela spremeniti.

tvoji časti in slavi, in v prid tvoje sv. cerkve. Ti posveti mojo molitev in daj ji veljavo po svoji milosti.

Želim se pridružiti popolnoma namenu sv. Očeta, kateri so ta odpustek podelili vernikom v prid. Po tvoji neskončni dobroti te ponižno prosim, da zatareš krivoverstva po vsem svetu, da uterdiš mir in edinost med keršanskimi oblastniki, ki naj ti služijo z vsemi svojimi podložnimi s čistim srcem v vzajemni ljubezni in v enakem duhu keršanskem.

Napolni s svojim Duhom tudi našega svetega Očeta papeža I. I., odverni od Njih vse zalezovanja in obvaruj Jih vsega hudega. O ljubeznjivi Zveličar! naj bom po zasluženji presvete Device in vseh svetnikov božjih tudi jaz deležen zaklada, ki si ga pridobil svoji

sveti cerkvi s svojo predrago kervjo ter dodeli mi danes dobrote tega odpustka.

Odpusti mi, moj Bog! po svojem neskončnem usmiljenji kazni mojih grehov, ktere bi mogel sicer terpeti ali v tem ali pa v prihodnjem življenji. Sklenem terdno, odsihmal s tvojo milostjo zatajevati se ter spokorno živeti; zadostiti hočem tudi po svoji moči tvoji pravici; varovati se hočem greha in ga obžalovati kot največji hudo, ker sem z njim tebe svojega ljubeznjivega Boga razžalil, ki te pa zdaj ljubim čez vse in te bom ljubil vse svoje žive dni. Amen.

Peto poglavje.

Kolikotêr je odpustek.

Odpustek je dvojen: popoln in nepopoln. Ves zaklad zasluženja Jezusovega namreč in svetnikov, tako nas uči sv. Tomaž Akvinski (S. Thomae Quodlib. 2. q. 8. 16. in corp.), je izročén sv. Petru, poglavarju vesoljne cerkve in njegovim naslednikom, ki ga imajo deliti. Sv. Oče papež tedaj, naslednik sv. Petra, so oskerbnik tega neizmernega zaklada sv. cerkve, in oni smejo iz njega deliti vsakemu udu sv. cerkve, ki je v milosti božji, ali popolno odpušenje časnih kazni, ali le en del teh kazni, kakor spoznajo za koristno ali potrebno.

I. Kaj je popolni odpustek?

Popolni odpustek je popolno odpušenje vseh časnih kazni, ktere koli smo zaslužili za storjene pa že odpušene grehe. Kdor je deležen dobrote tega odpustka popolno, je pred Bogom tako čist, kakor tisti, ki je prejel ravnokar sv.

kerst, in ako v tem srečnem stanu umerje, ne pride v vice, ampak naravnost v nebesa.

Naj imenitniši in naj slovesniši popolni odpustek je: odpustek sv. leta. Imenuje se pa najimenitniši in najslavesniši zavoljo nekterih posebnih okolišin, ktere se nahajajo v sv. letu. Dovoljuje se namreč v sv. letu odpustek vsem vernim kristijanom; vsak, kdor le hoče, se ga more vdeležiti, in v vsaki cerkvi ga je dobiti mogoče. Sv. leto se začinja z večji slovesnostjo: že dolgo popred se pripravljamo nanj, in kadar se ima začeti, zvoné po vseh cerkvah z vsemi zvonovi precej dolgo; ves čas sv. leta so posebne službe božje in pogostne pobožnosti, ki imajo namen serca naše poterjevati v sv. veri ter jih vnemati v ljubezni do Boga; med sv. letom je v molitvi in pokori združena vesoljna cerkev po vsi zemlji, oznanuje se povsod gorečniše beseda božja, ki zbodbuja vernike, da naj z molitevjo in z zatajevanjem samega sebe utolažujejo jezo božjo. Verh tega ima sv. leto svoje posebne pravice. Spovedniki namreč smejo od-

vezati od vseh (tudi papežu prideržanih) grehov in od vseh cerkvenih kazni, tudi smejo spreminjati manjši obljube v druge; ne smejo pa spreminjati slovesnih obljub, in tudi ne obljube vednega devištva, ali pa stopiti v kak od cerkve poterjen red. O sv. letu določujejo papež s posebnim razpisom in škofje v pastirskih listih, kaj da imamo storiti, ako se hočemo vdeležiti te velike milosti. Sv. leto je po tem takem ne samo čas molitve in pokore, ampak tudi čas posebnega dušnega veselja. *)

Ker pa že o sv. letu govorimo, ne bo napačno, če še kaj več povemo o njem. Kdaj da so jeli papeži oznanovati odpustek sv. leta, o tem ne vemo nič gotovega. Berž ko ne je bilo prvo sv. leto, ko se je pisalo 1200. Proti koncu leta 1299 namreč je v Rimu počil glas,

*) Že pri Izraelcih je bilo sv. leto čas veselja, čas milosti ter vesoljnega pomilostenja. Začetek tega leta beremo v 3. Mojzesovih bukvah v 25. poglavju. Sv. leto kristijanov ima po tem takem svoje ime od sv. leta Izraelcev, ker tudi mi se veselimo, da nam Bog po sv. letu podeljuje take milosti in dobrote.

da je prihodnje leto véliki odpustek za vsacega, kdor obiše dve poglavitni cerkvi sv. Petra in sv. Pavla. Ko se je tedaj pisalo 1300, je precej 1. prosinca vrelo veliko ljudstva v cerkev sv. Petra. Pred papežem Bonifacijem VIII., ki se je tudi napotil tje, je šel 107 let star mož, kateri se je še spominjal, da mu je večkrat veleval njegov oče, da naj gre, ako leta 1300 še živí, v Rim in obiše tamkej cerkev sv. Petra, pa bo deležen vélikega odpustka, ktereга je zadobil on (oče) leta 1200. Papež Bonifaci je potem, ko se je posvetoval s kardinali, razglasil v posebnem razpisu, da so po verjetnih sporočilih njegovi predniki, papeži, podelili odpustek vsem, ki so obiskali baziliko (cerkev) sv. Petra. Ponovil je potem ta odpustek in k še večji slavi svetih aposteljnov Petra in Pavla je za leto 1300 in za vsako stotero leto potem dovolil popolni odpustek vsem tistim, ki se ske-sano spovedó in domači obe ti cerkvi skoz 30 dni, vn anji pa skoz 14 dni obiskujejo. Ptujih je bilo tistega leta vse polno v Rimu. Papež Klemen VI. pa, ko je bival v Avignon-u, je določil na

prošnjo nekterih veljavnih Rimljanov, da naj se v prihodnje sv. leto obhaja vsakih 50 let. Dobrota tega polajšanja se je videla že leta 1350, ko se je spet obhajalo sv. leto. Veliko več od leta 1300 je bilo prišlo ljudi v Rim po odpustke. Romarjev je bilo na milijone. Ker se pa tudi vsacega petdesetega leta veliko ljudi ne more vdeležiti svetega leta, je papež Urban VI. v spominj 33 let, ktere je preživel Jezus na zemlji, določil, da se ima v prihodnje sv. leto obhajati vsakih 33 let. Papež Nikolaj V. je sicer sv. leto spet postavil na vsako 50. leto, pa njegovi nasledniki niso poterdili tega. Že papež Pavel II. je želel dobroto sv. leta nakloniti še večim in določil je, da se ima vsakih 25 let obhajati.

Toda to sv. leto se je od začetka obhajalo le v Rimu, in deležen ga je bil le tisti, kteri je obiskal cerkvi sv. Petra in sv. Pavla. Bonifaci IX. je bil prvi papež, kteri je dovolil, da se more tudi drugod dobiti odpustek sv. leta. Ta neprecenljiva sreča je zadela naj pred mesto Kolin (Cöln) ob reki Reni, za kterim so kmalo tudi mesta Magdeburg, Meissen in

Praga dobile odpustek sv. leta. Kdor je hotel deležen biti te milosti, je mogel obiskati nekatere cerkve teh mest ter spolnovati tudi druge potrebne pogoje. Ljudstvo je kar vrelo v te mesta po odpustke. Leta 1450 je tudi kardinal in nadškof Krakovski za Poljce in Litavce dobil dovoljenje sv. leta, vendar so mogli tukaj polovico ali četerti del potnine v Rim plačati za stroške vojskine zoper Turke. Še le papež Aleksander VI. je leta 1500 določil, da se more odpustek sv. leta zadobivati po vsem keršanskem svetu. Poterdili so to določilo njegovi nasledniki, toda čas sv. leta so prikrajšali. Tako beremo, da so po dokončanem sv. letu v Rimu dovolili sv. leto vsemu keršanskemu svetu le na 6 mesecev papeži Benedikt XIV. l. 1751; Pij VI. leta 1776 in Leon XII. l. 1826.

To je navadno sv. leto, ki se povrača redno vsakih 25 let. Pa tudi nenavadno sv. leto imamo včasih, in sicer pri posebnih priložnostih. Tako je papež Pij IV. za ves keršanski svet l. 1560 dovolil sv. leto, da bi verni kristjani goreče molili in prosili sv. Duha za

pomoč Tridentinskemu zboru, kterega je sklical spet ta papež z velikim trudom potem, ko že ni zboroval osem let. Ravno tako je Sikst V., ko je l. 1585 postal papež, dovolil rimskemu mestu in potem vesoljni cerkvi sv. leto na 14 dni, da bi sprosil blagoslova iz nebes za svoje papeštvo. Posnemali so tega papeža skoraj vsi njegovi nasledniki in zdaj je že navada, da vsak novi papež kmalo, ko zasede prestol sv. Petra, Rimu in potem tudi drugim cerkvam keršanstva podeli sv. leto na 14 dni. Tudi pri drugih priložnostih razpisujejo papeži nenavadno sv. leto, kakor so na priliko: stiske, terpljenja in nevarnosti, ki zadevajo ali vso cerkev ali pa poglobitni del keršanskega svetá. Tako sta papeža Pavel V. l. 1617 in Urban VIII. l. 1629 dovolila nenavadno sv. leto, da bi Bog prikrajšal čas terpljenja, pod katerim je zdihovala sv. cerkev takrat; in papež Gregori XVI. so l. 1842 razpisali sv. leto, da bi Bog sveti cerkvi na Španjskem spet mir podeliti blagovolil. Sedanji naš sv. Oče, slavno vladajoči Pij IX., pa so že večkrat ukazali nenavadno sv. leto, da bi Gospod

Bog v svoji milosti rešiti hotel sveto cerkev iz hudih nadlog in grozovitnega zatiranja, v katerem že zdihuje ves čas Njih papeštva.

Dobre dela pa in pobožnosti, ktere imamo opravljati v navadnem sv. letu, so: precej od začetka je slovesna procesija, potem se mora skesano spovedati vsak, prejeti sv. obhajilo, obiskati zaznamovane cerkve in tamkej moliti v namen sv. Očeta papeža. V nenavadnem sv. letu je zraven teh pogoj tudi zapovedan še post in milošnja. Kadar se naznanuje kako sv. leto, moramo pridno brati papežev razpis in škofov pastirski list, oba dobro razumeti in se po tem ravnati na tanko.

2. Kaj je nepopolni odpustek.

Nepopolni odpustek je odpušenje le nekterih časnih kazni, ktere smo zaslužili s svojimi grehi. Taki so: odpustek 40 dni, 100 dni, odpustek 7 tednov, enega leta i. t. d.*)

*) Naj večji nepopolni odpustki, ktere so dovolili papeži, so odpustki 7, 10, 15 ali 20 let,

Tù je treba nekoliko pojasnila, da se ne motijo nevedni in priprosti kristijani. Nekteri namreč mislijo, da odpustek 40 dni, 100 dni, 7 tednov, enega ali več let pomeni toliko, kakor da ima tisti, ki se odpustka toliko in toliko dni, tednov ali let vdeleži, ravno toliko dni, tednov ali let manj terpi v vicah, kakor bi terpeti mogel, ako bi se ne bil vdeležil tega ali unega odpustka. Pa to ni tako. Odpustek 40, 100 dni, 7 tednov, enega ali več let pomeni le pokoro, ktera je bila predpisana po cerkvenih postavah v prvih časih keršanstva. Odpustek 100 dni tedaj, enega ali več let je odpušenje tistih časnih kazni, ktere bi bili spokorniki prvih stoletij preterpeli pred Bogom s cerkveno pokoro 100 dni, enega ali več let. *) Koliko da je pa odpušenega

malokdaj več. Papež Benedikt XIV. celo pravi, da odpustki 1000 let, še bolj pa odpustki 10.000 ali 100.000 let, kakor se sem ter tje nahajajo po bukvah ali listih, so izmišljeni in zgolj sleparija.

*) Večkrat so papeži pokori nekterih let pridajali tudi enako število kvadragen. Kvadradena tu pomeni štiridesetdanski post. Odpustek 7 let,

terpljenja v vicah s to cerkveno pokoro, ne moremo preiskovati tu, pa tudi ne določiti, ker to si je prideržal Bog in moramo tudi prepustiti Njegovemu neskončnemu usmiljenju. Akoravno pa ne vemo, kaj da Bog stori z dušami v vicah in kako dolgo da se morajo čistiti v tem ognju, vendar se nadjati smemo, da odpustek, ki nam v tem življenji odpusti pokoro toliko dni ali let, nam tudi v vicah odpusti kazen, ktera je primerna ti pokori.

Zdaj pa vprašamo, ali je mogoče v enem in ravno tistem dnevu se vdeležiti več odpustkov, bodi si popolnih bodi si nepopolnih?

Ako se je kdo vdeležil enega popolnega odpustka (kar se zgodi redkokrat), ne more ravno tistega dne za se dobiti drugega popolnega odpustka; to bi bilo mogoče le potem, ako bi vnovič grešil ter dobil spet odpušenje grehov. Ako si tedaj že dobil kak popolni odpustek, ker

na priliko, in 7 kvadragen je tedaj odpušenje časnih kazni, ktere bi bile primerne cerkveni pokori 7 let in 7 štiridesetdanskih postov.

si zvesto spolnil vse pogoje, oberni druge odpustke, katerih se še tistega dne vdeležiti moreš, dušam v vicah v prid, ako so namreč taki odpustki, da se smejo tudi njim k dobremu oberniti. Se ve, da je k zadobitvi popolnega odpustka potrebno sv. obhajilo, pa je tudi eno sv. obhajilo zadosti, akoravno se hočemo vdeležiti več popolnih odpustkov, ki pridejo na tisti dan. Ravno tako zadosti tudi ena spoved.

Popolni in nepopolni odpustki se morejo podelovati na posebne kraje, na kako reč, ali eni ali več osebam. Odpustki posebnim krajem dovoljeni so odpustki za kako cerkev, za kak altar, za križev pot, za kako podobo, ki stoji ali visi v kaki kapeli ali kje drugod. Kdor se vdeležiti hoče tega odpustka, mora ta kraj, to podobo . . . obiskati in storiti tamkej vse, kar je zapisanega v dovolilnih pismih. Jenja pa ta odpustek, ako se kraj podêre popolnoma ali skoraj popolnoma. Tudi jenja odpustek, ako je ta kraj kaka cerkev, pa je oddana v kako posvetno rabo. Ako se pa cerkev le prenavlja in lepša, ji ostane odpustek,

akoravno je že vsa prenovljena in je kakor popolnoma nova. Cerkev tudi ne zgubi odpustkov, ako se je poderla ali je bila poderta, pa je bila na ravno tistem kraju zopet zidana in pod ravno tistem imenom; zgubi pa odpustke, ako se nova cerkev ne zida zopet na poprešnjem prostoru, ampak kje drugod (dekret 9. avg. 1843). Cerkev slednjič, ktera je bila nekđaj lastnina kakega cerkvenega reda (frančiškanov, uršularic i. t. d.), pa je zdaj farna cerkev ali kapela kake svetne družine, nima več tistih odpustkov, ktere je še imela, dokler je bila cerkev kakega reda (dekr. 10. sveč. 1819).

Reči pa, kterim so podeljeni odpustki, so: božje razpelo (britka martra), rožni venec, svetinje, zrezane podobice ali štatve i. t. d., ki jih moremo s seboj nositi. Ta odpustek je skorej vselej ob enem tudi o seben odpustek, ker le tisti ga je deležen večji del, čigar je ta reč, na ktero je navezan odpustek. Jenja pa ta odpustek, ako se ti križ, ali svetinja zlomi na več koscev; ali ako se ti rožni venec razterga tako, da imaš le še nekaj koncev

od njega ali popolnoma ločene jagode. (Najbolj zanesljivi rožni vencici so tedaj tisti, ki so nabrani na drót, ker se ne raztergajo tako berž.)

Oseben odpustek je tisti, ki ni vsem vernikom, ampak le eni ali več osebam podeljen. To so tedaj tisti odpustki, ktere imajo redovniki ali mnih: frančiškani, benediktini, uršularice i. t. d. za svojo osebo. Udje teh redov tedaj zadobé ta odpustek, kjerkoli hočejo, toda spolniti morajo predpisane pogoje.

Omeniti moramo še odpustke, ki so enkrat za vselej podeljeni, in odpustke, ki so dovoljeni le za časno. Odpustki, ki so podeljeni za vselej, ostanejo veljavni tudi za vselej, in ni treba nobenih prošenj, da se poterdijo vnovič, in veljajo tudi še po smerti tistega, ki jih je podelil. Odpustek namreč je dar, kterege podelé višji pastirji sv. cerkve in namestniki Jezusa Kristusa; cerkveno pravo pa nas uči, da milosti in darovi ne jenjajo po smerti darovalca. Jenjali bi ti odpustki le takrat, ako bi jih kak papež določno preklical.

Začasno dovoljeni odpustki pa so tisti, kateri so le za nekaj časa podeljeni, postavim za 3, 5, 7 let itd. Ti odpustki zadobé veljavo z dnevom, v katerem je podpisan papežev razpis, in jenjajo, kakor hitro jim preteče določeni čas.

Nekteri odpustki so samo za žive ali pa samo za mertve, nekteri pa tako podeljeni, da jih morejo verniki mertvim, to je dušam v vicah nakloniti. To določi sv. cerkev in pridene precej pri podelovanji odpustka, se li more nakloniti dušam v vicah ali ne. V teh bukvah so odpustki, ktere moremo nakloniti dušam v vicah, zaznamovani s †.

Preden končamo to poglavje, ne bo odveč, ako omenimo nektere odpustke, ki niso (pravi) odpustki, ampak izmišljeni in nepravi. Za take so jih namreč spoznali papeži v določnih razpisih, ker, ali niso bili podeljeni celo nikoli, ali podeljeni sicer, pa preklicani zopet, ali pa so bili podeljeni od tacih, ki niso imeli nobene oblasti za to. Sleparij se pač nikjer ne manjka, in celo v božje svetišče, v svete pobožnosti se vlezejo. Vzrok te napačnosti je bila in je še zdaj večji del zgolj

dobičkarija, s katero so brezbožni pa tudi nevedni delivci tacih odpustkov zapeljevali ali slepili priproste kristijane. V 13. stoletji so se te sleparije nar bolj razširjale, in 4. Lateranski zbor se je prizadeval, odpraviti to napako. Tridentinski zbor je pa v svoji 21. seji prepovedal naravnost, pobirati milošino za odpustke, da bi ljudje ne mislili, da se mora kaj plačati za odpustke. Da se takim goljufijam pride v okom v prihodnje, je na vseh rimskih pismih, s katerimi se odpustki dovoljujejo, zapisano: „ubique gratis“, to je: „povsod zastonj“. Pri vsem tem se taki izmišljeni odpustki še tiskajo sem ter tje in med nevedno ljudstvo trosijo in prodajajo, posebno po božjih potih. Vsak lahko umé, da se s tem ne samo ne uterjuje in ne razširja prava pobožnost, temveč vraže in prazne vere, pa zasmehovanje naše sv. vere in vsega božjega. Dušni pastirji ne morejo biti po tem takem nikoli dosti skerbni, kar zadene odpustke, in dobro storé, ako v pridigah in keršanskih naukih podučujejo svoje ovčice ter jih obvarujejo tacega zapeljevanja in gerde sleparije. Naj nekaj tacih

izmišljenih in neveljavnih odpustkov tu navedem, da se jih vemo ogibati in varovati.

Sleparija je tisučletni odpustek, o katerem nekteri govoré, in ktereга bi imel dobiti tisti, ki nosi mero odperte (prebodene) strani našega Gospoda Jezusa Kristusa. Nepravi je tudi odpustek, ki je neki podeljen na mero Jezusove velikosti. Napačni in prepovedani so odpustki, ktere so neki papeži: Leon X., Inocencij XI. in XII. itd. dovolili vsem, ki 6 Očenašev, 6 Češenasimarij in 6 Čast bodi Očetu klečé molijo pred sv. Rešnjim Telesom ter odpušenja prosijo. Izmišljeni so dalje odpustki, ktere je, pravijo, papež Janez XXII. podelil tistim, ki poljubijo (kušnejo) méro Marijne nôge. Nepravi so odpustki, ktere ima neki dobiti tisti, kteri pred podobo brezmadežne Matere Božje, ki ima krog okoli sebe in mesec pod nogami, moli Češenasimarijo, kadar ura bije. Neveljavni so odpustki na neko molitev, ktera, kakor pravijo, je bila po razodetji sv. Birgite, sv. Mehtilde in sv. Elizabete na grobu našega Gospoda najdena. — Nepravi so odpustki, od kterih

pravijo, da vsak dan, vsak teden, vsako leto dve, tri, pet in še več duš rešijo iz vic, in tisti, ktere kakor pravijo, dobi, kdor nosi podobo svetega potnega perta. — Izmišljeni so slednjič odpustki, o kterih pravijo, da nas obvarujejo gromenja (strele) — in odpustki, ki jih zadobi, kdor plača gotovi znesek denarja.

Sveti zbor odpustkov je za nepravega spoznal odpustek 1080 dni, o kterem se govori, da je podeljen na neko svetinjo, ki ima vtisnjeno Mater Božjo z mertvim Jezusom v naročji. Napis na drugi strani te svetinje pravi, da mora vsak, kdor se hoče vdeležiti tega odpustka, pred to podobo moliti Češenasimarijo.

Vse te odpustke in še veliko družih, ki so tem enaki in lahko spoznati, je sv. zbor odpustkov 31. sušca 1856 spoznal za neprave in napačne in Papež Pij IX. so še tistega leta 14. aprila poterdili to določilo. Naj tedaj vsak, kdor noče biti zapeljan in sleparjen, popraša svojega dušnega pastirja ali spovednika, preden kaj prevzame ali storiti hoče za stran odpustkov. Lahkovernost v ti reči je nevarna in škodljiva.

Sesto poglavje.

Kaj zadobimo, ako se vdeležimo odpustka?

Sicer smo dozdej že sem ter tje povedali, kaj nam koristijo ali pomagajo odpustki, vendar se mi dozdeva, da ne bo odveč, ako v tem poglavji povzamemo kratko, kar smo že do zdaj slišali o teh duhovnih dobrotah, da si dobro zapomnimo ta nauk in se tudi ravnamo po njem.

Gotovo je, in verska resnica, da nam po odpustkih ni odpušen noben greh, ne izvirni, pa tudi noben djanski smertni greh ne. Ti grehi se nam odpušajo ali pri sv. kerstu, ali pa v zakramentu sv. pokore, to je: pri spovedi. Tudi popolno kesanje ali popolna ljubezen do Boga, ako jo obudimo v serci, nam podeli odpušenje grehov, toda ob enem moramo terdno skleniti, berž ko berž se spovedati.

Tudi je gotovo, da nam po odpustkih tako dolgo niso odpušene časne kazni, dokler nam niso izbrisani smertni grehi, zavolj katerih moramo terpeti časne kazni. Nespametno tedaj bi bilo misliti, da je

že odpušena kazen, ko še kaki smertni greh teži našo vest.

Odpustki nam dalje ne samo smernih, ampak tudi malih grehov ne izbrišejo. Tudi časne kazni nam ne morejo odpušene biti za take odpustljive grehe, ktere imamo še na svoji vesti. Iz tega pa nasledova:

1. Da po odpustkih zadobimo odpušenje le časnih kaznen, ktere smo zaslužili s svojimi grehi; in sicer so nam te kazni ne samo v obličji sv. cerkve, ampak tudi pred Bogom odpušene, ali popolnoma, ali pa vsaj pomanjšane. Pa boš morebiti zdaj rekel: ako mi po odpustkih doide odpušenje časnih kaznen, mi ni potem treba delati pokore. Ne tako, ljubi moj! ker pokoro delati mora vsak človek brez razločka in tako posnemati Jezusa Kristusa pa svetnike božje, ki so se vedno pokorili v svojem življenji. Tudi so že odpustki sami po sebi nekaka pokora, ker pogoje, ki so predpisane, da se vdeležimo odpustkov, niso ravno lahke in prijetne, temveč neprijetne in težavne. Odpustki so tedaj dober pripomoček, ki krepča grešnika

pri zadostovanji, ker le nadomestí, kar mu manjka, od pokore ga pa nikakor ne oprosti.

Veliko ljudi ima toliko grehov na svoji duši in tako globoko jih je veliko pogreznjenih v hudobije, da jim časne kazni, ki bi jih mogli prestati zavoljo teh hudobij, tako narastejo, da bi jih ne môgli izbrisati, ako bi tudi več stoletij še živelí, in delali pokoro. Bog jim tedaj ukaže storiti, kolikor le morejo in sv. cerkev jim hiti na pomoč ter jim ponuja v odpustkih pripomoček, s katerim morejo pomnožiti ali povekšati zadostenje za grehe, da se popred spokoré. To je tedaj odpustek; neizrečeno veliko je sicer vreden, pokoro pa vendarle moramo delati še sami.

Odpustek nas tudi ne oprosti tiste pokore, ktero nam spovednik nalože pri spovedi, ker ta naložena pokora nas ima po besedah Tridentinskega zbora (v 14. seji in 8. pogl.) kaznovati za storjene pa spovedane grehe in obvarovati, da vnovič ne pademo v te grehe, te naložene pokore dalje ne moremo opustiti, ako tudi smo dobili odpustek, ker ne

vemo in ne moremo vediti, ali smo, postavim, vdeležili se vsestransko popolnega odpustka ali ne; toliko bolj moramo vestno opraviti naloženo pokoro, ker vemo, da le malo jih je, ki se popolnega odpustka vdeležijo popolnoma; ne moremo zadnjič opustiti naložene pokore, ker je ta pokora potreben del zakramenta sv. pokore, ter mora po tem takem opravljena biti. Spovednik k večemu sme takim, ki se hočejo vdeležiti takega odpustka, naložiti manjšo pokoro, oprostiti jih pa nikakor ne more.

Nikar tedaj ne godernjajmo nad spovedniki, ki nam nakladajo pokoro v spovednici, spoznajmo temveč, da smo jo zaslužili in da je še zmiraj manjši, kakor pa smo jo zaslužili. Božji pravici nikoli ne moremo zadostiti popolnoma, ker naložena pokora nikoli ni tako velika, kakor je bila v prvih časih kershanstva in naš greh je vselej večji, kakor pa se nam zdi, in ga spozna spovednik. Veselimo se pa tudi, da se po božji milosti moremo že na tem svetu pokoriti za svoje grehe in ne opravljajmo samo te pokore prav zvesto, ampak dodajmo

še sami prostovoljno tudi druge pokorila in zatajevanja, da tako pred Bogom pokažemo svojo serčno žalost nad svojimi grehi in hvaležni spoznamo njegovo neskončno usmiljenje do nas grešnikov.

2. Pa ne samo odpušenja časnih kazni zadobimo po odpustkih, ako se jih prav poslužimo, ampak vdeležimo se še več drugih dobrot, ki jih nikakor ne smemo prezreti. V četrtem poglavju h koncu smo našli pogoje, pod katerimi moremo dobiti odpustke, in rekli smo med drugim, da papeži tirjajo v svojih razpisih vselej določno, da morajo verniki molitve in druge dobre dela opravljati v duhu pokore in s pobožnim srcem, ako hočejo dobiti odpustek. Nobenega odpustka tedaj nismo deležni, ako nimamo duha pokore, ako ne živimo keršansko in se ne obnašamo, kakor se spodobi pravemu kristijanu. Odpustki po tem takem med kristijani tudi pospešujejo spokornega duha, gorečnost v molitvi in v opravljanji drugih predpisanih dobrih del. Pomagajo nam odpustki, vestno spolnovati dolžnosti svojega stanu; odpustki nas obvarujejo marsktere krivice, katero

bi morda sicer storili svojemu bližnjemu; opominjajo nas dalje glasno, kako nezmožni smo sami, primerno zadostiti Bogu za toliko in tolikošno razžaljenje, ki smo ga mu prizadjali s svojimi grehi; odpustki slednjič nam pripomorejo veliko, da imamo v resnici skesano serce in terdni sklep k pravemu poboljšanju.

Zato so pa tudi papeži in učeni bogoslovci hvalili odpustke na vso moč ter jih vedno priporočevali. Papež Klemen VI. je odpustek sv. leta, ko se je pisalo 1350, s temi le besedami razpisal: „Dovolimo tedaj ta odpustek, da Rimljani in drugi verniki prihajajo pobožnejši, da jim vnovič zasveti luč sv. vere, da se uterdi njihovo upanje in se ogenj ljubezni še bolj v njih vname.

Kardinal Belarmin pa piše o sv. letu začetka 17. stoletja: „To sv. leto“, pravi ta učeni mož, „nam je prineslo toliko sadu pokore, tako čudovite spreobrnjenja in toliko število pobožnih del, da ga smemo po vsi pravici imenovati sveto, Bogu dopadljivo in rodovitno leto“.

In o svetem letu, kterega je razpisal papež Leon XII., je pričal neki angleški

škof takole: „O da bi bili pač vidili ljudje, kako so množice pritiskale k spovednicam in altarjem in kako obilo število vernikov je bilo pri božji mizi. O da bi pač vidili s svojimi očmi, kako so povračevali ptuje blago, in koliko terdovratnih grešnikov se je spokorilo; o spoznali bi potem, zakaj da se moški in ženske na take težavne božje póta podajajo; spoznali bi pa tudi, kako velika dobrota so odpustki“.

Celo neverniki so že mógli priznati velike dobrote odpustkov, posebno pa, da se z njimi množi in razširja sv. vera in uterjuje čednost med verniki. Zato se pa tudi ni čuditi, da imajo odpustki toliko sovražnikov in zasmehovavcev, posebno v današnjih brezbožnih časih; zakaj sovražniki svete vere spoznajo le predobro, da se ravno z odpustki mogočno in vedno bolj uterjuje vera in keršansko življenje, ktero hočejo do čistega izkoreniniti iz vernih serc.

Pa čemu naštevamo toliko ptujih pričevanj, ali ne spoznamo mar sami po sebi, kako dobrotljivi in koristni da so odpustki. Ali morebiti ni res, da ravno

takrat, kadar kak popolni odpustek zadobiti hočemo, se naj bolj upiramo zoper svoje hude nagnjenja in se bojujemo zoper skušnjave? Ali more kdo tajiti, da ravno ob svetem letu, ali o praznikih in drugih priložnostih, kadar se hočemo kakega odpustka vdeležiti, se naj bolj varujemo greha, in delamo naj terdnejše sklepe, poboljšati svoje življenje ter kersansko živeti?

Da pa dobroto in korist odpustkov spoznamo še bolj, prevdarimo še, na kaj merijo papeži, in kakošen je vselej njih namen, kadar odprejo zaklad sv. cerkve ter odpustke razpišejo. Njihov namen je namreč, pospeševati večji čast Božjo in zveličanje naših duš. Kaj drugzega pač pomeni bratovšina sv. detinstva za rešenje kitajskih otrok? Ali bratovšina Marijnega brezmadežnega serca mar nima tega namena, da bi se po Marijni priprošnji spreobrnili grešniki? Ali se mar ne povikšuje čast Božja in ali se ne rešujejo in ne zveličajo duše po bratovšinah Jezusovega presvetega Serca, vednega česčenja najsvetejšega Zakramenta itd. itd. Gotovo, ako se tolike in take dobrote

vernim kristjanom podeljujejo po odpustkih, kdo ne bo sveti cerkvi za nje hvaležen, in kdo se bo prederznil tajiti, da so odpustki grešnemu človeštvu koristni in dobrotljivi?

Sedmo poglavje.

Ali moremo odpustke tudi rajnim oberniti v prid?

Po družbi svetnikov, kakor smo že razložili v tretjem poglavji, so vsi, katerikoli so v nji, deležni duhovnih dobrot in milost, ker so podeljene vsem skupej in vsakemu posebej. Iz skupnega zaklada, kterega je Jezus Kristus izročil svoji cerkvi, zajemajo in dobivajo te dobrote vsi njeni udje, kolikor kateri potrebuje ali zasluži. Ker so pa v ti družbi svetnikov tudi naši rajni bratje in sestre naše, je gotovo, da tudi ti morejo deležni biti bogastva cerkvenega zaklada ali odpustkov. Sveta cerkev povsod podeljuje odpustke, ki se smejo naklanjati tudi rajnim, sv. cerkev po tem takem mora verovati, da odpustki pomagajo tudi našim rajnim bratom in sestram. Kar pa cerkev

zdaj določuje in stori, ni nikakor kaj novega, ampak je delala vedno tako. Celó v starem zakonu beremo, da so molili in darovali za mertve, tedaj je bila že takrat vera med ljudmi, da molitev in daritve kaj pomagajo mertvim. V 2. bukvah Makabejcev (12. 46.) najdemo zapisano, da je sveta in blaga misel moliti za mertve, da bi bili rešeni svojih grehov. Neoveržljiva resnica sv. vere je tedaj, da se morejo odpustki tudi mertvim v prid obračati. Vprašanje je pa zdaj:

1. Ali naši odpustki pomagajo vsem mertvim brez razločka? Na to odgovorimo:

a. Ker odpustek pomaga le pravičnim ali takim, ki so umerli v milosti božji, je gotovo, da ga ne moremo nakloniti takim, ki so umerli v smertnem grehu. Odpustka dalje ne morejo deležni biti neverniki, ali taki, ki so odpadli od svete cerkve, kakor razkolniki in krivo-verci in so umerli kakor taki. Vsi ti namreč niso udje svete cerkve, ampak pahnjeni so iz njene družbe in tedaj nimajo deleža v cerkvenem zakladu.

b. Učeni bogoslovci tudi terdijo, da taki, ki v življenji sveti cerkvi niso bili

serčno vdani in niso delali pokore ne samo za svoje pregrehe, ampak tudi mertvim niso skazovali nobene ljubezni, ne morejo ravno veliko tolažbe pričakovati v odpustkih; mogoče je celo, pravijo, da taki niso deležni čisto nobenega odpustka, in da morajo po tem takem sami poplačati ves dolg do zadnjega vinarja, in terpeti tako dolgo v vicah, da preterpé vse zaslužene časne kazni.

c. Ne potrebujejo pa odpustkov tiste duše, ktere se že veselé v nebesih. Te so že namreč prestale vse časne kazni, ali pa še celo niso prišle v vice. Ker pa ne vemo, ali je ta ali una duša naših rajnih že v nebesih ali ne, je dobro, da za tiste, ki so se z Bogom spravljani in prevideni s sv. zakramenti ločili iz tega sveta, darujemo odpustke, kolikor le moremo. Ako je namreč kaka duša, za katero darujemo odpustke, že rešena iz vic ter se že veseli v nebesih, vendarle ni zgubljen ta odpustek, ampak pride po božjem usmiljenji tistim v prid, kterim ga Bog hoče nakloniti po svoji modrosti in pravičnosti.

d. Le dušam v vicah tedaj veljajo naši odpustki, ktere naklanjamo mertvim. To so namreč tiste duše, ktere so se ločile iz tega sveta brez smertnega greha ali v milosti božji, pa še niso preterpele vseh časnih kazni, ktere so zaslužile za svoje smertne in že odpušene grehe; ali pa imajo še male grehe nad seboj, kterih se še morajo očiševati v ognji očiševanja ali v vicah. Te uboge duše potrebujejo naše pomoči, tem moremo pomagati z odpustki. Tem dušam tedaj darujmo odpustke pridno in pogosto, popolne kot nepopolne, in ne bojmo se, da bi bili mi na zgubi, temveč prepričani bodimo, da smo na dobičku. Zakaj večji ko je ljubezen, večji je tudi zasluženje; gotovo je pa večji ljubezen, ako kdo kako dobroto svojemu terpečemu bratu daruje v polajšanje, kakor ako jo za se ohrani. Verne duše nam bodo pa potem tudi hvaležne za to našo ljubezen do njih, s katero smo jim pomagali do nebeškega veselja; v nebesih bodo namreč za nas prosile Boga, dokler smo še na zemlji, še bolj pa bodo prosile za nas, ako tudi mi pridemo v ogenj očiševanja ali v vice. Vprašanje je dalje:

2. Kako ali po kateri poti moremo mertvim pomagati z odpustki? Odgovor:

Duše v vicah so sicer v družbi svetnikov in udje sv. cerkve; vendar pa niso več pod sodnjo oblastjo sv. cerkve, in ne papež ne škofje jim ne morejo več odpušati grehov. Odpustki jim tedaj ne pridejo po odvezi, ampak le po priprošnji vernikov k dobremu; pooblasten od papeža namreč daruje verni kristijan Bogu potrebno zadostenje, katero je vzel iz neizmerne zaklada sv. cerkve ter ga prosi, da naj se v svojem neskončnem usmiljenji ozrè nanj, in duši, katero mu priporoča, odpusti časne kazni, ktere ima še terpeti. Da pa to bolje razumemo, pristavimo tu izgled, kateri nam bo ves ta nauk prav na tanko postavil pred oči. Mislimo si človeka, Avstrijanca, ki je v kakem drugem kraljestvi, postavim na Francoskem, naredil silo velik dolg in je bil zavorjo tega veržen v ječo. Naš cesar hoče tega svojega podložnega rešiti iz francoske ječe. Po svoji oblasti, ki jo ima kakor cesar avstrijanski, tega nikakor ne more, ker njegova sodnja oblast ima veljavo le v avstrijanskih deželah, zunaj Avstrije

pa ne more deliti nobene sodnje milosti. Kar pa ne more po svoji sodnji oblasti, to more doseči s priprošnjo in plačanjem. Ako tedaj naš cesar iz svoje denarnice pošlje nekaj tisuč goldinarjev na Francosko in prosi kralja francoskega, da naj mu po izplačanju izpusti nesrečnega Avstrijanca iz ječe, ga je cesar prosil in odkupil tako rekoč in tako je bil izpušen iz francoske ječe, kjer bi bil moral morebiti leta in leta zdihovati ter čakati odrešenja. Ravno tako papež in škofje ne morejo duš iz vic rešiti po odvezi, ker nimajo nobene sodnje oblasti do njih, morejo pa jim pomagati z odpustki, ktere podelé in kterih se verniki poslužijo dušam v vicah v prid. Priprošnja, ne pa odveza jih reši iz vic.

Se ve, da ne vemo gotovo, ali Bog odpustke, ktere darujemo ranjkim našim, sprejme tako, kakor mi želimo in prosimo, ker ali mi sami nismo vsega storili, kar bi bili mógli storiti, da Bog za nje sprejme popolni odpustek; ali pa nismo bili v milosti božji, ko smo ranjkim darovali odpustke, kterim hočemo priti na pomoč, še obloženim z majhnimi grehi,

akoravno so se že spokorile zavoljo storjenih pa že odpušenih smertnih grehov.

Nikoli tedaj se ne moremo zanesti, da popolni odpustek, katerega darujemo za kakega svojih rajncih, reši njegovo dušo iz vic popolnoma. Dobro storimo po tem takem, ako dušam ranjcih še vedno pritekamo na pomoč, akoravno smo jim že naklonili marskteri popolni odpustek, za nje molili in opravljali svete maše. Bog je sicer neskončno usmiljen, pa je tudi neskončno pravičen. Vprašanje je tudi še:

3. Kaj moramo storiti, da odpustki kaj pomagajo vernim dušam v vicah? Odgovor:

a) Odpustek, katerega hočemo nakloniti dušam v vicah, mora biti od papeža tudi za nje podeljen, odpustek tedaj, katerega le živi za se dobiti morejo, nikakor ne more k dobremu priti dušam v vicah, kakor tudi nobeden živih ne more deležen biti odpustka, ki je podeljen le za duše v vicah. Ako je pa kak odpustek tako podeljen (in tacih je veliko), da se ga morejo vdeležiti živi in ranjki, ga ne moremo ob enem za se in za rajne dobiti;

moramo ga tedaj le sebi pridobiti, ali pa nakloniti le dušam v vicah.*)

b) Moramo osebo, kateri želimo nakloniti odpustek, določiti na tanko, jo zaznamovati ter jo posebno priporočiti Bogu. Smemo pa zraven te osebe se spominjati še drugih, ker je mogoče, da imenovana duša že ne potrebuje več naše pomoči. Zadosti na tanko je tudi določena duša, ako rečeš: za tisto dušo hočem dobiti ta odpustek, ktera je naj bolj zapušena, ali: za katero sem naj bolj dolžan moliti, ker je tako določena duša Bogu gotovo znana. Vprašanje je slednjič:

Ali moramo biti v milosti Božji (brez smertnega greha), ako hočemo nakloniti odpustke vernim dušam v vicah? Odgovor:

a) Za odpustek, ki je navezan na privilegirani altar, ni zadržek, ako mašnik, ki mašuje za kakega rajncega, ni v milosti božji, in odpustek pomaga duši, ker je odpustek navezan le na daritev sv. maše, in tedaj dušni stan mašnikov ne

*) Sveti oče papež Pij IX. so 25. aprila 1875 določili, da se zamore odpustek svetega leta, ki ga letas imamo, ob enem za se in za duše v vicah zadobiti.

opovira njegove moči in veljave (mašnik, se vé, da je kriv božjega ropa, ako mašuje v smertnem grehu).

b) Ako papež pri podelovanji odpustka za duše v vicah tirjajo spoved in sv. obhajilo, je gotovo, da moramo biti v milosti Božji, ako jim ga nakloniti hočemo. Posebno je to potrebno za popolne odpustke. Tudi za nepopolne odpustke, ki jih želimo nakloniti dušam v vicah, opominjajo učeni bogoslovci, si vselej prizadevajmo, da smo v milosti Božji.

To so tedaj odpustki sploh. Sad so terpljenja in predrage kervi Jezusa Kristusa, sad zasluženja in britkih žalost Marije, prečiste Device, sad pa tudi oistre pokore in terpljenja svetnikov in svetnic Božjih. Spoznali smo do zdaj dobroto tega sadu. Odpustki čistijo naše duše ostankov greha, ker plačajo pravici Božji naš dolg, ki smo ga naredili pred Bogom s svojimi grehi; odpustki nas priganjajo, greha se varovati, ostati v milosti božji ter opravljati dela keršanske pobožnosti in zatajevanja samega sebe; odpustki nam prikrajšajo terpljenje v vicah, ali nas obvarujejo celo popolnoma vic; odpustki

slednjič so naj boljši pripomoček, duše naših staršev, bratov in sester, prijatlov in dobrotnikov v vicah tolažiti in jim berž ko berž pomagati k nebeškemu veselju. Nikar tedaj ne zametujmo tega sladkega sadu, ne zanemarjajmo ga, temuč okušajmo ga pogostokrat. Poslužujmo se odpustkov ne samo za se, kolikor le moremo, ampak naklanjajmo jih tudi dušam v vicah, da se čast Božja od dne do dne povikšuje, čednosti rastejo med kristijani čedalje bolj, obilni sad prinesó in se množí ljudstvo Božje v nebesih. To je naša serčna želja, katero izrečemo k sklepu prvega dela.

Konec prvega dela.

Drugi del.

O odpustkih posebej.

drugem delu nikakor ne mislimo govoriti o vseh odpustkih, katerikoli so bili kdaj podeljeni od papežev, ker to ni namen teh bukev in bi bilo tudi preobširno, ampak omeniti hočemo le tistih, kateri so bolj znani med Slovenci, in so pri njih bolj v navadi, ali s katerimi se lahko precej soznanijo. S to zbirko odpustkov upamo ustreči tudi duhovnom, ker jim z njo podamo bukve, iz katerih ne zajemajo samo za se kakor iz najzanesljivejšega víra, ampak tudi svojim ovčicam, ki bi utegnile popraševati o tem ali onem, morejo dajati določne odgovore ter jih podučevati, kaj jim je vediti in storiti k zadobitvi tega ali unega odpustka. Našteli pa bomo te odpustke, ki so podeljeni na molitve, bratovšine in druge

pobožnosti, kakor jih je razverstil jezuit P. Maurel v svojih bukvah o odpustkih, in zanesti se sme vsak, da je vse ravno tako določeno od papežev, kakor najde zapisano v teh bukvah. P. Maurel namreč se je trudil več let, da je doveršil to delo in ustregel dušam, ki segajo po tem duhovnem kruhu. Večkrat se je podal v ta namen v Rim in preiskaval tamkej po papeževih razpisih ter popraševal še posebej pri sv. zboru odpustkov, da ni nič vzel v to zbirko, kar bi ne bilo izvirno in zanesljivo ali tako, kakor je zapisano tamkej. Prestava v slovenski jezik je narejena zvesto po besedah, ali vsaj taka, da ima ravno tisti pomen, kakoršnega imajo izvirne besede. Odpustkom, kateri se smejo tudi dušam v vicah obračati v prid, je pridjan †, in odpustki po tem takem, kateri nimajo pridjanega takega križca, se ne morejo naklanjati dušam v vicah.

O da bi pač pripomogle te bukve, da bi verne duše dobivale mnogo tolažbe v ognji očiševanja in da bi jih veliko veliko bilo rešenih iz vic. Ne pozabimo svojih rajnkih, temuč storimo zdaj za nje

to, kar bomo tudi mi želeli enkrat, da bi se nam storilo. Nikdar nikoli ne pozabimo, kar je večna Resnica, Jezus Kristus rekel: „Blagor usmiljenim, ker usmiljenje bodo dosegli“. (Mat. 5, 7.)

Pervi oddelek.

Molitve.

1. *Trikrat „Sveto“ angeljev.*

Svet, svet, svet si ti Gospod, Bog vojskinih trum! Zemlja je polna tvoje slave! Čast bodi Očetu, čast bodi Sinu, čast bodi svetemu Duhu!

Odpustki na to molitvico so:

1. Odpustek 100 dni enkrat na dan vsem tistim, ki na čast presvete Trojice s skesanim srcem molijo to trikrat „Sveto“ angeljev. Trikrat pa se more dobiti ta odpustek: vsako nedeljo, v praznik presvete Trojice in vsak dan v osmini tega praznika.

2. Popolni odpustek enkrat v mescu, ako jo moliš vsak dan mesca, in se kateri koli dan spoveš, sv. obhajilo prejmeš in moliš v papežev namen. (Klemen XIV. 26. junija 1770.) †. *)

2. *Trikrat „Čast bodi Očetu“ itd.*

To se moli z namenom, zahvaliti se najsvetejši Trojici za posebne milosti in predstva, ktere je podelila prečisti Devici Mariji, zlasti pri njenem častitem vnebovzetji.

Odpustki:

1. Odpustek 300 dni, ako moliš to molitvico zjutraj, opoldne in zvečer.

2. Odpustek 100 dni v selej, kadar jo moliš.

3. Popolni odpustek enkrat v mesci, ako jo moliš skozi ves mesec vsak dan zjutraj, opoldne in zvečer. Pa se moraš (enkrat) spovedati in prejeti sv. obhajilo. (Pij VII. 11. julija 1815.) †.

*) Vediti je pa, da ta in vsi drugi odpustki, ki so naštetih v teh bukvah, veljajo na večne čase, ako ni zaznamovano nasprotno.

3. Tri darovalne molitve k presveti Trojici za milost srečne smerti.

I. Najsvetejši Trojici darujemo zasluge Jezusa Kristusa, v zahvalo za predrago kri, katero je Jezus za nas pretil na oljskem vertu, in po njegovih zaslugah prosimo božje Veličanstvo, da nam odpusti naše grehe.

Oče naš, . . . Češena si Marija, . . .
Čast bodi Očetu . . .

II. Presveti Trojici darujemo zasluge Jezusa Kristusa, v zahvalo za predrago smert, ki jo je za nas preterpel na križu, in po njegovih zaslugah prosimo božje Veličanstvo, da nam odpusti kazni, ktere smo zaslužili za svoje grehe.

Oče naš, . . . Češena si Marija, . . .
Čast bodi Očetu . . .

III. Presveti Trojici darujemo zasluge Jezusa Kristusa, v zahvalo za neizrekljivo ljubezen, s katero je prišel iz nebes na zemljo,

da je našo človeško natoro na se vzel ter za nas terpel in umerl na križu; in po teh njegovih zaslugah prosimo božje Veličanstvo, da po smerti sprejme naše duše v nebeško veličastvo.

Oče naš, . . . Češena si Marija, . . . Čast bodi Očetu . . .

Odpustki na te molitvice so:

1. Odpustek 100 dni, kolikorkrat jih moliš pobožno.

2. Popolni odpustek k sklepu mesca, ako jih opravljaš vsak dan mesca in po spovedi in sv. obhajilu moliš v namen sv. Očeta. (Leon XII. 21. okt. 1823.) †.

4. Tri- ali devetdnevna pobožnost na čast presvete Trojice.

To pobožnost lahko opravljaš tri ali devet dni pred praznikom presv. Trojice, ali tudi, kadarkoli hočeš med letom, bodi si očitno z drugimi ali pa sam za se. Moliš pa, karkoli hočeš, ker ni nič gotovega določenega.

Odpustki :

1. Odpustek 7 let in 7 kvadragen*) za vsak dan tri- ali devetdnevnice.

2. Popolni odpustek k sklepu te pobožnosti, ako se skesano spoveš, sv. obhajilo prejmeš, eno očitno cerkev obišeš in tamkej nekoliko časa moliš v papežev namen. (Pij IX. 8. avg. 1847.) †.

5. Hvala presvetega Imena Božjega.

Bog bodi hvaljen!

Hvaljeno bodi njegovo sveto ime!

Hvaljen bodi Jezus Kristus, pravi

Bog in pravi človek!

Hvaljeno bodi Jezusovo ime!

Hvaljen bodi Jezus v Zakramentu

presvetega Rešnjega Telesa!

Hvaljena bodi prevzvišena Mati

Božja, presv. Devica Marija!

Hvaljeno bodi njeno sveto in čisto

spočetje!

*) Kaj da je kvadradena, beri opombo na strani 53.

**Hvaljeno bodi ime Device in Ma-
tere Marije!**

**Hvaljen bodi Bog v svojih angeljih
in svetnikih!**

Zavoljo ljubezni, katero smo dolžni Bogu, in na čast njegovega češenja vrednega imena, izrekujemo to hvalo v odškodovanje tako groznega razžaljenja, katero mu prizadevajo bogokletneži.

Odpustki :

1. Vsakikrat odpustek enega leta. (Pij VII. 23. jul. 1801.)

2. Popolni odpustek enkrat na mesec vsem tistim, ki to hvalno molitev opravljajo vsaj po enkrat na dan, ako se spovedo, sv. obhajilo prejmejo, eno cerkev ali očitno kapelo obišejo ter tamkej molijo na papežev namen. (Pij IX. 8. avg. 1847.) †.

6. Molitve in prošnje.

O Oče, o Sin, o sveti Duh!

**O presveta Trojica! O Jezus! o
Marija!**

Vi blaženi angelji in vsi rajski svetniki! zadobite mi sledeče milosti, za ktere prosim po predragi Kervi Jezusa Kristusa:

1. Vselej voljo Božjo spolniti.
2. Vedno z Bogom zedinjen ostati.
3. Le na Boga samega misliti.
4. Boga samega ljubiti.
5. Vse za Boga storiti.
6. Samo čast Božjo iskati.
7. Edino za Boga se posvetiti.
8. Svoj nič, svojo ne vrednost prav spoznati.
9. Voljo Božjo čedalje bolj spoznati.
10. Tu lahko pristaviš kako posebno prošnjo po svoji volji.

O presveta Devica Marija! daruj ti večnemu Očetu predrago kri Jezusa Kristusa za mojo dušo, za pravične duše v vicah, za potrebe sv. cerkve, za spreobrnjenje grešnikov in za ves svet.

Moli potem trikrat: „Čast bodi

O četu“. . . . v čast predrage kervi Jezusa Kristusa, eno „Češena si Marija“ k žalostni Materi in: „Gospod! daj jim večni mir“ — za duše v vicaah.

Odpustki na te molitve in prošnje so:

1. Odpustek 300 dni, ako molitve enkrat na dan moliš s skesanim pa pobožnim srcem.

2. Popolni odpustek enkrat v mescu, ako jih moliš vsak dan, če se spoveš, sv. obhajilo prejmeš, eno cerkev ali očitno kapelo obišeš ter tam v namen sv. Očeta moliš. Sv. obhajilo pa moraš zadnje tri dni v mescu enkrat prejeti. (Leon XII. 3. sušca 1827.) †. *)

7. *Obujenje vere, upanja in ljubezni.*

Ko so papež Benedikt XIV. na te tri Božje čednosti podelili odpustke, so dovolili, da se smejo obuditi s kterimi koli besedami, da imajo le nagibe v sebi za vsako teh treh čednost.

*) Ako so pa te molitve in prošnje natisnjene na posebnem listu, se morajo zastonj deliti ljudem. (Tako tirja papež Leon.)

Odpustki: 1) Odpustek 7 let in 7 kvadragen, kolikorkrat pobožno v serci in z ustmi obudiš vero, upanje in ljubezen.

2. Popolni odpustek enkrat v mesecu za vsacega, kdor jih obudi večkrat; pa se mora spovedati, sv. obhajilo prejeti in moliti za sv. cerkev.

3. Popolni odpustek v smertni uri za tiste, ki so večkrat v življenji obudili te Božje čednosti. (Benedikt XIV. 28. prosinca 1756.) †.

8. *Ako izrečeš besede:*

„Naj se zgodi, naj bo hvaljena in češena vekomaj naj pravičniji, naj višji in naj ljubeznjivši volja Božja v vsem, zadobiš:

1. Odpustek 100 dni samo enkrat na dan.

2. Popolni odpustek enkrat v letu, ako to molitvico opravljaš vsak dan, in kterega koli dne prejmeš sv. obhajilo, ter moliš na papeževi namen.

3. Popolni odpustek v smertni uri, ako si v življenji večkrat molil to molitev,

in smert sprejmeš vdano, kakor iz Božje roke. (Pij VII. 19. maja 1818.) †.

9. Darovavna molitev.

Večni Oče, darujemo ti kri, terpljenje in smert Jezusa Kristusa, žalosti preblažene Device in sv. Jožefa za odpušenje svojih grehov, za odrešenje ubogih duš v vicah, za stiske naše matere, sv. cerkve, in za spreobrnjenje grešnikov.

Odpustek 100 dni dobi vsak tolikokrat, kolikorkrat moli pobožno to molitev. Svetujemo pa, da naj jo moli 63krat na dan, kakor kak rožni venec. (Pij IX. 30. aprila 1860.)

10. Molitev sv. Franciška Ksaverja za spreobrnjenje nevernikov.

Večni Bog, stvarnik vseh reči, spomni se duš nevernikov, ktere si ustvaril po svoji podobi. Glej, o Gospod, kako se pekel napolnuje

s temi dušami tebi v nečast in pomni, da je tvoj Sin Jezus za njih zveličanje preterpel naj grozovitniši smert. Ne pripusti več, prosim te, o Gospod, da bi bil tvoj Sin zaničevan od nevernikov, temuč daj se utolažiti po molitvi svetih mož in sv. cerkve, neveste svojega najsvetejšega Sina. Spomni se svojega usmiljenja, pozabi njih malikovanje in nevero in stori, da slednjič tudi oni spoznajo Tistega, kterege si poslal, našega Gospoda Jezusa Kristusa, ki je naše zveličanje, naše življenje in naše vstajenje, po katerem smo bili rešeni in oprosteni, kteremu bodi slava in veličastvo od vekomaj do vekomaj. Amen.

Papež Pij IX. so z razpisom 24. maja 1847 dovolili odpustek 300 dni vsem, kteri pobožno molijo to molitev.

11. Pesmi: Pridi sv. Duh in Pridi stvarnik Duh.*)

1. Pridi sveti Duh, Vladar,
Pošlji svoje luči žar
Iz nebeških visočin!
2. Pridi Oče revežev,
Darovalec vsih darov,
Pridi ogenj svitli serc!
3. O naš Tolažnik krepak,
Dušam našim gost sladak,
O hladilo presladko.
4. Vtrujenim, počitek, mir,
Vročim mili hlada vir,
Jokajočim Tolažnik.
5. Luč blišeča blážena,
Oj napolni jim sercà,
Kteri v Tebe ver'jejo.
6. Brez Božanstva Tvojega,
Nič v človeku ne veljá,
Nič v njem ni dobrega.
7. Ti nečisto vse izmij
Vse, kar suho je, polij,
In ozdravi ranjeno!
8. Vkloni vse, omehčaj terdó,
Vnemi, kar omerznilo,
Vôdi, kar zgrešilo pot!

*) Po gosp. Bilčevi »Prestavi« naj lepših himen sv. cerkve.

9. Daj jim, ki v Te ver'jejo,
Ki v Te terdno upajo,
Sedem blaženih darov!
10. Čednosti zaslugo daj,
Sprejmi nas v presrečni kraj,
V večnega veselja raj. Amen.

Pridi stvarnik sv. Duh.

1. O pridi stvarnik, sveti Duh,
Obiši pamet, dušo nam,
Napolni z rajsko milostjo
Serca, katere vstvaril si.
2. Saj pravimo Ti tolažnik;
In dar Boga neskončnega,
Ljubezen, ogenj, živ studen'c,
Mazilo blago naših duš.
3. Darov sedmerih vir si Ti,
Desnice perst Očetove,
Očetova obljuba Ti
Z jeziki gerla bogatiš.
4. Prižgi razumu pravo luč,
Ljubezen v serca nam izlij,
Slabosti trupla našega,
Daj krepko nam prenašati.
5. Odženi v stran sovražnika,
Dodeli nam pokoja dar,
Pod tvojim vodstvom bomo se
Ogibali škodljivega.

6. Po Tebi daj spoznati nam
Očeta, Sina Božjega;
Da Ti obeh si lastni Duh,
Naj vedno terdno ver'jemo.
7. Očetu slava naj doní,
In Sinu, k' je od smerti vstal,
In Tolažniku Božjemu
Na večne čase večnosti. Amen.

Odpustki na obé te pesmi so :

1. Odpustek 100 dni za vsa kikat in vse dneve leta;

2. odpustek 300 dni na binkoštno nedeljo in v osmini tega praznika;

3. popolni odpustek enkrat v mescu, kdor te pesmi vsak dan mesca enkrat ali večkrat moli s tem namenom, prositi Boga za ohranjenje edinosti med keršanskimi vladarji itd. in če prejme svete zakramente. Pri ti molitvi mora tedaj imeti namen, ob enem moliti za potrebe sv. cerkve; ni pa potrebno privedati drugih molitev. (Pij VI. 26. maja 1796.) †.

12. Molitev: „Glej o dobrotljivi“ itd.

Glej, o dobrotljivi in naj slajši Jezus! pred tvojim obličjem se po-

nížujem ter te prosim in rotim z naj večji gorečnostjo svoje duše, vtisni v moje serce prav žive občutljeje vere, upanja in ljubezni in dodeli mi resnično kesanje nad mojimi grehi z naj terdnejši voljo, poboljšati se, ko s serčnim ginjaenjem in z veliko žalostjo v duhu gledam pet tvojih ran in premišljujem, kar je od tebe, o dobri Jezus, prerokoval David, prerok: „Moje roke in moje noge so mi prebodli, vse moje kosti so razšteli“. (Ps. 21. 17. 18.)

Pij IX. so 31. julija 1858 dovolili vsem vernikom popolni odpustek za vselej, ako se skesano spovedó, sv. ohhajilo prejmejo in to molitev opravijo pred kako podobo križanega Jezusa pa molijo za potrebe sv. cerkve. †.

13. Oratio: „*Ego volo celebrare Missam*“ etc.

**Ego volo celebrare Missam,
et conficere Corpus et Sanguinem**

Domini Nostri Jesu Christi juxta ritum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ, ad laudem omnipotentis Dei, totiusque Curiæ triumphantis; ad utilitatem meam totiusque Curiæ militantis et patientis; pro omnibus, qui se commendarunt orationibus meis in genere et in specie, ac pro felici statu Sanctæ Romanæ Ecclesiæ. Amen.

Gaudium cum pace, emendationem vitæ, spatium veræ pœnitentiæ, gratiam et consolationem sancti Spiritus, perseverantiam in bonis operibus tribuat nobis omnipotens et misericors Dominus. Amen.

Gregorius XIII. concessit cuilibet sacerdoti ante Missam dicenti hanc orationem, 50 annorum indulgentiam. †. *)

14. Oratio: „Obsecro te, dulcissime“ etc.

Obsecro te, dulcissime Domine

*) Te molitve in še nekaj družih nisem poslovenil, ker so samo za mašnike.

Jesu Christe, ut Passio tua sit mihi virtus, qua muniar, protegar atque defendar; vulnera tua sint mihi cibus potusque, quibus pascar, inebrier atque delecter; aspersio Sanguinis tui sit mihi ablutio omnium delictorum meorum; mors tua sit mihi refectio, exsultatio, sanitas et dulcedo cordis mei. Qui vivis et regnas in sæcula sæculorum. Amen.

Pius IX. decr. 11. dec. 1846 concessit cuilibet sacerdoti hanc orationem post Missam dicenti, trium annorum indulgentiam.) †. *)

15. Molitev: „Duša Kristusova“ itd.

**Duša Kristusova, posveti me.
Telo Kristusovo, odreši me.
Kri Kristusova, napoji me.**

*) Sv. Oče Pij IX. pa zahtevajo, da se ta dekret obesi po zakristijah cerkva in očitnih kapel, ker se na nekterih listih nahajajo nepravilni odpustki na to molitev.

V oda iz strani Kristusove, opêri me.
Terpljenje Kristusovo, poterdi me.
O dobri Jezus, usliši me.
V svoje rane skrij me.
Ne pusti mi od Tebe ločiti se.
Hudega sovražnika obvaruj me.
V smertni uri kliči me.
In k sebi priti pusti me,
Da s svetniki tvojimi hvalim te
Na vekov veke vse. Amen.

Na to molitev, katero je sv. Ignacij Lojolan pogosto molil v svojih duhovnih vajah, so bili popred zaznamovani odpustki, na ktere se ni bilo zanesti. Sv. Oče Pij IX. pa so z razpisom 9. pros. 1854 na njo podelili nasledne odpustke :

1. Odpustek 300 dni vsem vernikom, kolikorkrat opravijo to molitev s skesanim srcem.

2. Odpustek 7 let mašnikom, ki jo molijo po sv. maši, in ravno toliko let vsem kristijanom, ki jo opravijo po svetem obhajilu.

3. Popolni odpustek enkrat v mescu vsem, ki imajo pobožno navado, to molitev

vsaj enkrat na dan opravljati, ako se spovedo, sv. obhajilo prejmejo in eno cerkev ali očitno kapelo obišejo ter tamkej molijo v namen sv. Očeta. †.

16. Darovanje predrage kervi našega Gospoda Jezusa Kristusa.

Večni Oče! darujem ti predrago kri Jezusa Kristusa v spravo svojih grehov in za potrebe sv. cerkve.

Odpustek 100 dni vsem vernikom, kolikorkrat to molitvico izrečejo s pobožnostjo. (Pij VII. 29. sušca 1817.) †.

17. Zdihljej k naj svetejšemu Zakramentu.

„Hvala in zahvala bodi brez konca naj svetejšemu in božjemu Zakramentu“!

Ako pobožno opraviš to kratko molitev, dobiš:

1. Odpustek 100 dni, enkrat na dan.

2. Odpustek 300 dni vsak četrtek v letu in vsak dan v osmini praznika

presv. Rešnjega Telesa, ako to molitvico v teh dneh po trikrat izrečeš.

3. Popolni odpustek enkrat v mesecu, ako jo moliš vsak dan meseca, se spoveš, sv. obhajilo prejmeš in moliš za sv. cerkev. (Pij VI. 24. maja 1776.)

Da bi pa pobožnost vernikov do presv. Zakramenta čedalje bolj vneli, so Pij VII. 30. jun. 1818 in 7. dec. 1819 verh tega še 100 dni odpustka podelili vsakemu, ki s skesanim srcem moli Zveličarja in to molitvico izreče, kadar sliši zvon, s katerim se naznanja, da se izpostavlja presveti Zakrament, ali da se blagoslov daje v katerikoli cerkvi; ravno tako so podelili ta papež 100 dni odpustkov vsakemu, ki pri sv. maši pri povzdigovanji hostije in zopet pri povzdigovanji kelha opravi to molitvico in moli na altarji pričujočega Zveličarja.

Že Gregorij XIII. je 10. aprila 1580 dovolil:

1. Odpustek enega leta vsakokrat, kadar med pozvanjanjem k povzdigovanju konventualne (kakor se imenuje po samostanih maša, ktera se bere za samostan) ali farne maše, kjerkoli se že

znajdeš, klečé moliš Jezusa v presv. Zakramentu in opraviš v ta namen kako molitev.

2. Odpustek dveh let, ako greš s tem namenom v cerkev in tam med povzdigovanjem ravno tako moliš Zveličarja. †.

18. Pesem: „*Pange lingua*“. *)

1. Pevaj jezik pesem blago
 V čast Telesa Rešnjega ;
 Slavi tudi kri predrago,
 Ki jo dal za greh svetá,
 In prelil je zadnjo srago,
 Sad Telesa čistega.
2. Čista Deva porodila
 Nam Resnico večno je.
 Ta pri nas se je mudila,
 Z navki grela nam serce!
 Ko je ték svoj dopolnila,
 Čuden nam spominj daje.
3. Ko večer poslednji pride,
 Ko se zadnji dan mračí,
 Z družbo se učencev snide,
 Da postavo doverší.
 Sveta groza jih obide:
 Sebe v hrano jim delí.

*) Po gosp. Bilčevi »Prestavi« naj lepših himen sv. cerkve.

4. Pravi Bog in človek pravi,
 Kruh zdaj spremeni v mesó,
 In iz vina kri napravi,
 Moti se okus, oko:
 Vendar vera terdna zdrávi,
 In krepča serce zvesto.
5. *) Ker skrivnost je tukaj taka,
 V prahu človek naj klečí;
 In podoba stara vsaka
 Pred resnico naj beží.
 Vera naša, skali enaka
 Priča naj, kar čut tají.
6. **) Čast in slava razodeva
 Naj se Očetu Večnemu;
 Čast in slava naj odmeva
 Sinu Njega ljubemu;
 Čast in slava naj se peva
 Duhu trikrat svetemu. Amen.
- Ÿ. Kruh z nebes si jim dodelil.
 Odg. Ki ima vso sladkost v sebi.

M o l i m o.

O Bog, ki si nam v prečudnem Zakramentu spominj svojega terpljenja zapustil, daj nam, te pro-

*) „Tantum ergo“ itd.

**) „Genitori“ itd.

simo, svete skrivnosti tvojega Telesa in tvoje kervi tako častiti, da sad tvojega odrešenja vedno v sebi čutimo. Ki živiš in kraljuješ na vekomaj. Amen.

Odpustki: Kdor to pesem: „*Pevaj jezik*“. . . . pobožno in s skesanim sercem moli in še pristavi versto: „*Kruh z nebes*“ itd. in molitev. „*Bog, ki si v prečudnem Zakramentu*“ itd., dobi odpustek 300 dni enkrat na dan; le 100 dni pa dobi, ako moli samo „*Tantum ergo*“ itd. in „*Genitori*“ itd. z verstjo in molitvijo vred. Trikrat v letu pa dobi popolni odpustek, in sicer: na véliki četertek, na sv. Rešnjega Telesa dan ali pa kaki dan v osmini tega praznika in kaki drugi dan v letu, ki si ga vsak sme izbrati po svoji volji, ako ima pobožno navado, velikokrat ali vsaj desetkrat vsak mesec moliti „*Pevaj jezik*“ ali pa tudi samo „*Tantum ergo*“ itd. Toda mora se spovedati, sv. obhajilo prejeti, eno cerkev obiskati in tamkej na papežev namen moliti. (Pij VII. 25. avg. 1818.) †.

19. Darovanje Zveličarju.

„O moj ljubeznjivi Jezus! da ti svojo hvaležnost skažem in ti zadostujem za mnogotero svojo nezvestobo, ti jest I. I. darujem svoje serce in se ti posvetim vsega ter sklenem s tvojo milostjo, te nikoli več ne razžaliti“.

To darovanje samega sebe moraš opraviti pred podobo Jezusovega presvetega serca.

Odpustki: 1. 100 dni enkrat na dan, ako se daruješ skesanega serca.

2. Popolni odpustek enkrat v mescu, ako to molitev ves mesec moliš po enkrat na dan, se spoveš, sv. obhajilo prejmeš in moliš na papežev namen. (Pij VII. 9. junija 1807 in 26. sept. 1817.) †.

20. Zdihljej: „Moj Jezus, usmiljenje.“

Odpustek 100 dni, kolikorkrat izrečeš te besede. (Leon XII. je l. 1824 ta odpustek dovolil ustmeno. — Poterdili so ga pa Pij IX. 23. sept. 1857 za vse čase.) †.

Ta zdihljej naj se izreka umirajočim, ki ne morejo opravljati dolgih molitev.

21. Na zdihljej: „Jezus, moj Bog, ljubim te čez vse“,

je podeljen odpustek 50 dni vsem, ki ga izrečejo s skesanim in hvaležnim srcem v kateremkoli jeziku. *) Vdeležé se ga tudi tisti, ki delajo v dušnem pastirstvu, ali se trudijo za zveličanje svojega bližnjega ter ga opominjajo, da naj ga opravlja. (Pij IX. 7. maja 1854.)

22. Zdihljej: „O presladki Jezus! ne bodi mi Sodnik, temuč Odrešenik!“

Odpustki: 1. 50 dni, kolikorkrat izrečeš ta zdihljej.

2. Popolni odpustek pa zadobiš v praznik sv. Jeronima Emilijana (20. jul.),

*) Prav za prav se moremo odpustkov, ki so na molitve podeljeni, le vdeležiti, ako jih molimo v jeziku, v katerem so bili podeljeni. Vendar pa so Pij IX. meseca decembra l. 1864 dovolili, da se te molitve smejo moliti v vsakem jeziku, da se dobé odpustki, toda prestava mora biti prav natančna.

ki je to molitvico posebno rad molil; ali pa kaki drugi dan v osmini tega praznika, ako se spoveš, sv. obhajilo prejmeš, eno cerkev obišeš in tamkej moliš za sv. cerkev. (Pij IX. 11. avg. 1851 in 29. novembra 1853.) †.

23. Presveti imeni Jezus in Marija.

„Hvaljen bodi Jezus Kristus — na vekomaj. Amen.“

Odpustki: 1. 100 dni, kolikorkrat kdo pozdravi koga z besedami: „Hvaljen bodi Jezus Kristus“, in mu ta odgovori: „Na vekomaj. Amen“.

2. Odpustek 25 dni, kolikorkrat pobožno izrečeš presveti imeni Jezus in Marija.

3. Popolni odpustek pa dobiš v smertni uri, ako si imel lepo navado v življenji, druge tako pozdravljati ali pa velikokrat pobožno izreči sveti imeni Jezus in Marija in v smertni uri, ako ne z ustni, vsaj s skesanim srcem izrečeš ti sladki imeni. Ravno teh odpustkov so deležni pridigarji in drugi, ki verne kristijane napeljujejo k temu pobožnemu

pozdravljanju in k pogostemu klicanju svetih imen Jezusa in Marije. (Sikst V. in Benedikt XIII. 12. pros. 1728, in Klemen XIII. 5. sept. 1759.) †.

24. Drugo pozdravljanje.

„Hvaljen bodi Jezus in Marija — danes in vselej ali na vekomaj Amen.“

Kolikorkrat se dva tako pozdravita, dobita obá odpustek 50 dni. (Pij IX. 16. sept. 1864.) *)

25. Litanije presvetega imena Jezusovega.

Gospod, usmili se nas!

Kriste, usmili se nas!

Gospod, usmili se nas!

Jezus, sliši nas!

Jezus, usliši nas!

Bog Oče nebeški,	} usmili se nas!
Bog Sin, Odrešenik svetá,	
Bog sveti Duh,	
Sveta Trojica, en sam Bog,	

*) Popolni odpustek pa v smertni uri.

Jezus, Sin živega Boga,
 Jezus, blišoba Očetova,
 Jezus, svetloba večne luči,
 Jezus, kralj veličastva,
 Jezus, solnce pravice,
 Jezus, Sin Marije Device,
 Jezus, ljubeznjivi,
 Jezus, čudoviti,
 Jezus, močni Bog,
 Jezus, Oče prihodnjega véka,
 Jezus, angelj vélikega svéta,
 Jezus, naj mogočnejši,
 Jezus, naj poterpežljivši,
 Jezus, naj pokornejši,
 Jezus, krotki in iz serca ponižni,
 Jezus, prijatelj čistosti,
 Jezus, naš ljubivec,
 Jezus, Bog mirú,
 Jezus, začetnik življenja,
 Jezus, zgled čednost,
 Jezus, gorečnik duš,
 Jezus, naš Bog,
 Jezus, naše pribežališe,
 Jezus, oče ubozih,
 Jezus, zaklad vernih,
 Jezus, dobri pastir,
 Jezus, prava luč,

usmili se nas!

Jezus, večna modrost,
 Jezus, neskončna dobrota,
 Jezus, naša pot in naše življenje,
 Jezus, veselje angeljev,
 Jezus, kralj očakov,
 Jezus, razsvetljevavec prerokov,
 Jezus, mojster apostelnov,
 Jezus, učenik evangelistov,
 Jezus, moč spričevavcev,
 Jezus, luč spoznovavcev,
 Jezus, čistost devic,
 Jezus, krona vseh svetnikov,

usmili se nas!

Bodi nam milostljiv, zanesi nam, o Jezus!
 Bodi nam milostljiv, usliši nas, o Jezus!

Vsega zlega,
 Vsega greha,
 Svoje jeze,
 Zalezovanj hudičevih,
 Duha nečistosti,
 Večne smerti,
 Zanemarjanja tvojih navdihljejev,
 S skrivnostjo svojega svetega včlovečenja,
 S svojim rojstvom,
 S svojim detinstvom,
 S svojim Božjim življenjem,
 S svojimi trudi

reši nas, o Jezus!

S svojo smertno bridkostjo in svojim
terpljenjem,

S svojim križem in svojo zapušenostjo,

S svojimi omedlevcami,

S svojo smertjo in svojim pokopom,

S svojim vstajenjem,

S svojim vnebohodom,

S svojim veseljem,

S svojim veličastvom,

} reši nas, o Jezus!

Jagnje Božje, ki grehe sveta odjemplješ,
zanesi nam, o Jezus!

Jagnje Božje, ki grehe sveta odjemplješ,
usliši nas, o Jezus!

Jagnje Božje, ki grehe sveta odjemplješ,
usmili se nas, o Jezus!

Jezus, sliši nas!

Jezus, usliši nas!

M o l i m o .

Gospod Jezus Kristus, ki si
rekel: Prosite in bote prejeli; išite
in bote našli; terkajte in se vam
bo odperlo; dodeli nam, te prosimo,
po naši prošnji gorečnost svoje
božje ljubezni, da te iz vsega serca,

z besedo in z djanjem ljubimo, in te nikdar ne nehamo hvaliti.

Dodeli nam, o Gospod, da strah in ljubezen do tvojega svetega imena vedno ohranimo, ker nikdar svojega vladanja ne odtegneš tistim, ktere v resnici svoje ljubezni izrejš. Po Jezusu Kristusu, Gospodu našem.

Te litanije so bile še le leta 1862 poterjene za ves keršanski svet in Pij IX. so podelili na nje odpustek 300 dni, kterega se pa le potem moremo vdeležiti, ako škof za svojo škofijo dobé od papeža dovoljenje, da se smejo moliti pri očitni službi Božji.*) Velja pa to le, ako se molijo v latinskem jeziku. Vendar pa škof morejo od papeža tudi dovoljenje dobiti, da se smejo moliti v maternem

*) Pri očitni službi Božji se smejo le litanije vseh svetnikov in lavretanske litanije moliti. Za vse druge litanije pa morajo škof od sv. zbora odpustkov imeti dovoljenje, da se smejo očitno moliti.

jeziku in se enako dobé odpustki. Toda, kadar je tako, jih mora vsak za se moliti.

26. Molitvica k presvetemu Sercu Jezusovemu.

Jezus, ki si krotak in iz Serca ponižen, stori moje serce enako svojemu.

Odpustek 300 dni, ako pobožno izrečeš ta zdihljej. (Pij IX. 25. pros. 1868.)

27. Trije zdihljeji k Jesusu, Mariji in sv. Jožefu.

„Jezus, Marija, Jožef! Vam darujem svoje serce in svojo dušo. — Jezus, Marija, Jožef! pomagajte mi v zadnjem smertnem boju. — Jezus, Marija, Jožef! naj se moja duša loči z Vami v miru!“

Odpustek 300 dni, kolikorkrat pobožno in vsaj s skesanim srcem izrečeš to trikratno klicanje. (Pij VII. 29. aprila 1807.) Odpustek 100 dni, kolikorkrat izrečeš le enega teh zdihljejev. (Pij VII.) †.

28. „*Sacrosanctæ et individuæ Tri-
nitati*“ etc.

**Sacrosanctæ et individuæ Tri-
nitati, crucifixi Domini nostri Jesu
Christi humanitati, beatissimæ et
gloriosissimæ, semperque Virginis
Mariæ fœcundæ integritati, et
omnium Sanctorum universitati sit
sempiterna laus, honor, virtus et
gloria, ab omni creatura, nobisque
remissio omnium peccatorum per
infinita sæcula sæculorum. Amen.**

**Ÿ. Beata viscera Mariæ Vir-
ginis, quæ portaverunt æterni Patris
Filium.**

**R. Et beata ubera, quæ lac-
taverunt Christum Dominum. Pater
noster . . . Ave Maria . . .**

Orationem prædictam devote post
Officium recitantibus, Leo Papa X. de-
fectus et culpas in eo persolvendo ex
humana fragilitate contractas, indulisit: et
dicitur flexis genibus (exceptis infirmis,

qui eam non possunt recitare flexis genibus. (Pius IX. 12. julii 1855.)

29. Dnevne ure (brevir) preblažene Device.

Te dnevne ure morajo biti rimske, ako hočeš deležen biti odpustkov, ki so na nje podeljeni. So pa ti le:

1. Odpustek 100 dni, kolikorkrat jih kdo pobožno opravi, ki je zavezan (dolžan) jih moliti, in so predpisane po rimskem brevirju.

2. Odpustek 50 dni dobi vsak kristijan, kolikorkrat jih moli pobožno. (Sv. Pij V. 9. jul. 1568; in 5. apr. 1571.) †.

30. Kratke dnevne ure (brevir) brezmadežnega Spočetja.

Odpustek 300 dni, kolikorkrat jih moliš. (Gregorij XVI. ga je ustmeno dovolil 5. dec. 1837.)

Te dnevne ure se smejo moliti le v latinskem jeziku, da se dobé odpustki; so tedaj bolj za duhovne in nune pripravne, ki brevir molijo.

31. *Lavretanske litanije.*

Te litanije se zavoljo tega tako imenujejo, ker jih že od nekdanj slovesno pojó v kapeli naše ljube Gospé v Loreti na Laškem. Imenujejo se tudi litanije Matere Božje in jih najdeš v vsakih molitvinih bukvah.

Na te litanije podeljeni odpustki so: Odpustek 300 dni, kolikorkrat jih moliš.

Popolni odpustek pa dobiš o zapovedanih praznikih preblazene Device (Čisto spočetje, Rojstvo Marije ali mali Šmarren, Oznanjenje, Svečnica in Veliki Šmarren ali Vnebovzetje Device Marije), ako jih moliš vsak dan. Toda razun tega moraš v teh praznikih prejeti sveta zakramenta, eno očitno cerkev obiskati in tamkej moliti na papežev namen. (Pij VII. 30. sept. 1817.) †.

Ni pa treba pristavljati tem litanijam molitve: „Prosimo te, o Gospod“ itd., da si deležen odpustka; ravno tako ne smeš pridajati k litanijam nobene verste sam od sebe, kakor so: „Marija naša pomočnica,“ — „Kraljica sv. škapulirja,“

— „Kraljica sv. rožnega venca.“ *) itd.
 Le to versto: „Kraljica brez madeža
 izvirnega greha spočeta“ smeš pristaviti,
 ako že ni zraven, ker ta stavek je od leta
 1854 verska resnica in ga je sv. zbor
 obredov 8. aprila 1865 pristaviti dovolil.

**32. „Angelj Gospodov“ ali „Nebes
 Kraljica“ itd.**

Ÿ. Angelj Gospodov je oznanil
 Mariji.

Odg. In je spočela od sv. Duha.
 Češena si Marija . . .

Ÿ. Glej, dekla Gospodova sem.

Odg. Zgôdi se mi po tvoji besedi.
 Češena si Marija . . .

Ÿ. In beseda je meso postala.

Odg. In je med nami prebivala.
 Češena si Marija . . .

Ako hočeš, skleneš angeljsko če-
 šenje tako le:

*) Le udje bratovšine sv. rožnega venca
 smejo pri rožnem vencu pristaviti: »Kraljica pre-
 svetega rožnega venca!« (Sv. zbor obredov 13.
 jul. 1675.)

Ÿ. Prosi za nas, sv. Božja porodnica.
Odg. Da bomo vredni obljub Kristusovih.

M o l i m o.

Svojo milost, prosimo, o Gospod, v naše serca vlij; da, ki smo po angeljevem oznanjenji včlovečenje Kristusa tvojega Sina spoznali, po njegovem terpljenji in križu častitljivo vstajenja dosežemo. Po ravno tistem Kristusu, Gospodu našem. Amen.

O velikonočnem času pa, to je: od vélike sabote o p o l d n e do sabote opoldne pred praznikom presvete Trojice, se moli s t o j é namesto: Angelj Gospodov . . . to le:

Nebes Kraljica raduj (vesêli) se: aleluja. Ki si ga zaslužila nositi: aleluja.

Vstal je, kakor je rekel: aleluja.

Prosi za nas Boga: aleluja.

Ÿ. Veseli in raduj se, Devica Marija: aleluja.

Odg. Ker je Gospod resnično vstal: aleluja.

M o l i m o.

O Bog, ki si po vstajenji svojega Sina, našega Gospoda Jezusa Kristusa, svet razveseliti blagovolil, dodeli, te prosimo, da po njegovi materi Devici Mariji veselje večnega življenja dosežemo. Po ravno tistem Kristusu, Gospodu našem. Amen.

Odpustki: 1. Odpustek 100 dni, kolikorkrat, kadar zjutraj, opoldne ali zvečer zvoni angeljsko češenje, to molitev s skesanim srcem in klečé moliš; tedaj odpustek 300 dni, ako moliš angeljsko češenje trikrat na dan.

2. Popolni odpustek enkrat na mesec, ako angeljsko češenje vsak dan klečé in s skesanim srcem moliš ali zjutraj, ali opoldne, ali zvečer; toda spovedati se moraš, sv. obhajilo prejeti in moliti za sv. cerkev. (Benedikt XIII. 14. sept. 1724.) †.

O velikonočnem času pa se ne moli: Angelj Gospodov . . . ; ampak: „Nebes Kraljica“ . . . z verstjo in molitvijo, kakor smo omenili zgoraj. Vendar pa ne zgubi odpustkov, kdor ne zna te molitve in moli skozi leto in dan vedno le: „Angelj Gospodov“ . . . ; le to je treba vediti, da se: „Angelj Gospodov“ . . . v sabotih zvečer, v nedeljah opoldne in zvečer mora stojé moliti. „Nebes Kraljica“ . . . se pa vedno moli stojé. — V krajih pa, kjer se ne sliši nobeno zvonjenje zjutraj, opoldne in zvečer, se ljudje že vdeležé teh odpustkov, ako molijo angeljsko češenje v tistih urah, v katerih ga po navadi zvoní. (Pij VI. 18. sušca 1781.)

33. „Češena bodi Kraljica“ . . . in „pod tvojo pomoč pribežimo“ . . .

Zjutraj.

Češena bodi Kraljica, mati milosti, življenje, sladkost in upanje naše, bodi češena! K tebi vpijemo zapušeni Evini otroci. K tebi zdihujemo žalostni in objokani v

tej solzni dolini. Oh, oberni tedaj naša pomočnica, svoje milostljive oči v nas, in pokaži nam po tem revnem življenji Jezusa, blaženi sad svojega telesa, o milostljiva, o dobrotljiva, o sladka Devica Marija!

Ÿ. Naj te hvalim, o posvečena Devica!

Odg. Daj mi moč zoper sovražnike svoje.

Ÿ. Češen bodi Bog v svojih svetnikih.

Odg. Amen.

Zvečer.

Pod tvojo pomoč pribežimo, o sveta Božja porodnica, ne zaverzi naših prošinj v naših potrebah, temuč reši nas vselej vsih nevarnost, o častitljiva in blažena Devica.

Ÿ. Naj te hvalim, o posvečena Devica.

Odg. Daj mi moč zoper sovražnike svoje.

Ÿ. Češen bodi Bog v svojih svetnikih. Odg. Amen.

Kdor zjutraj moli: „Češena bodi Kraljica“ ... in zvečer: „Pod tvojo pomoč“ ... z versticami in odgovori vred, in ima namen, popraviti vse razžaljenje, katero se je storilo Materi Božji in svetnikom, ter zagovarjati in razširjati češenje njihovih svetih podob, dobi:

1. Vsak dan v tedni 100 dni odpustkov.

2. Vsako nedeljo 7 let in 7 kvadranten.

3. Dvakrat na mesec, dve nedelji, kateri si smeš sam izvoliti, pa dobiš popolni odpustek, ako se spoveš, sv. obhajilo prejmeš in na papežev namen moliš.

4. Popolni odpustek pod ravno tisto pogojo na vse praznike Matere Božje in na vseh svetnikov dan.

5. Popolni odpustek tudi v smertni uri, ako si v življenji tako opravljal te molitve, kakor je zgoraj povedano in

prejmeš zakramenta sv. pokore in presv. Rešnjega Telesa, ali si vsaj skesanega serca. (Pij VI. 5. aprila 1786.) †.

34. Zdihljej: „Sladko serce Marijino, bodi moja rešitev“.

1. Odpustek 300 dni, kolikorkrat to molitvico izrečeš pobožno in s skesanim sercem.

2. Popolni odpustek enkrat v mesecu, kdor jo opravlja skozi mesec dni, sv. obhajilo prejme, eno cerkev ali očitno kapelo obiše in moli v namen sv. Očeta. (Pij IX. 30. sept. 1852.) †.

35. Molitev k svetemu sercu Marijinim.

O serce Marije, Matere Božje in naše Matere! preljubeznjivo serce, nad katerim ima svoje dopadajenje neskončnega češenja vredna Trojica; serce, vredno vse časti in ljubezni angeljev in ljudi! serce, naj bolj podobno Jezusovemu Sercu, ktereга naj popolniši podoba si; serce, polno dobrote in

prepolno usmiljenja za naše reve, blagovoli otajati led naših serc in stori, da se popolnoma vdajo Sercu Božjega Odrešenika. Presuni jih z ljubeznijo do tvojih čednost in vnemi jih s svetim ognjem, ki gorí vedno v tebi. Sprejmi pod svoj plajš sveto cerkev, varuj jo, bodi vedno njeno sladko pribežališe in nepremagljiva bramba zoper napade njenih sovražnikov. Bodi naša pot k Jezusu in nakloni nam vse milosti, ki jih potrebujemo za svoje zveličanje. Bodi nam pomoč v potrebah, tolažba v britkostih, moč naša v skušnjavah, pribežališe v preganjanjih, varstvo v vseh nevarnostih, posebno pa v zadnjih bojih našega življenja, v smertni uri, v tistem strašnem trenutku, na katerem stoji naša večnost; takrat, ko se bo ves pekel vzdignil zoper nas, da bi požerl naše duše,

takrat, o premila Devica! daj, da spoznamo ljubezen tvojega maternega serca in vso oblast, ki jo imaš čez Serce Jezusovo, in odpranam v viru vsega usmiljenja varno pribežališe, da pridemo v nebesa, in ga tamkej s teboj vred hvalimo od vekomaj do vekomaj. Amen.

Hvalni rek na čast presvetih Serc Jezusa in Marije.

„Spoznano, hvaljeno, češeno ljubljeno, slavljeno in poveličevano bodi vselej in povsod Božje Serce Jezusovo in naj čistejši serce Marijino. Amen.“

Odpustki, ktere je Pij VII. podelil tistim, ki to molitev pobožno opravijo, so:

1. Odpustek 60 dni le enkrat na dan.

2. Popolni odpustek o treh praznikih: Rojstva, Vnebovzetja in sv. serca Marijinega za tiste, ki vsak dan skozi leto opravijo to molitev, ako se spovedó, sv. obhajilo prejmejo, eno cerkev ali en

altar Matere Božje obišejo in tamkej molijo na papežev namen.

3. Popolni odpustek v smertni uri zadobé tudi tisti, ki so jo molili v življenji. (Pij VII. 18. avg. 1807; 1. sveč. 1816 in 26. sept. 1817.) †.

36. *Stabat mater . . . ali: Mati žalostna . . . **)

1. Mati žalostna je stala,
Zraven križa — se jokala,
Ko na njem je visel Sin.
2. Dušo njeno, ki zdihuje,
V britki žalosti tuguje,
Meč presune bolečin.
3. O kak žalostna je bila
Tista blažena in mila
Mati Edinega Sinu!
4. Kak žal'vala, kak zdih'vala,
Kak je tresla se, jokala,
Kadar strašno je terpel!
5. Kje je človek, da solzica
Britka mu ne zmoči lica,
Ko bi vidil Mater tó?
6. O koga ne bi ganilo,
Ko bi vidil Mater milo
S Sinom, ki terpi groznó?

*) Iz g. Bilčeve »Prestave« str. 39.

7. Za pregrehe svoj'ga roda
Vidi Jezusa, Gospoda
V bolečinah bičan'ga.
8. V Sina ljub'ga gled upira,
Ki v britkosti grozni umira
In življenja tek končá.
9. O Devica, vir ljubezni,
Daj, da čutim moč bolezní,
Da se s tabo posolzím.
10. Daj, da serce bo goreče,
Kristusa, Boga ljubeče, —
Da dopasti mu želim.
11. Sveta Mati! to dodeli,
Rane Kristusa preseli,
Vtisni živo v serce mi!
12. Muke Sina, ki v rešenje
Moje — je dar'val življenje,
Mati deli z mano Ti.
13. Daj, da s Tabo jaz žalujem,
Da nad Križanim tugujem
Vedno, doklerkolj živim.
14. Zraven križa s Tabo stati,
Združen s Tabo žalovati,
S Tabo jokati želim.
15. Blažena devic Devica,
Meni sladka pomočnica,
Daj, da s Tabo jokam se!

16. Daj, da Kristusa terpljenje,
Nosim celo to življenje,
Rane vtisni mi v srcé.
17. Z ranami mi dušo rani,
S križem Sinovim me brani,
Sveta kri me naj pojí.
18. Ti boš v varstvo me sprejela,
Ognju večnemu otela,
Ko Sodnik se oglasi.
19. Naj me sveti križ tolaži,
Smert naj Kristusa me blaži,
Milost me obdaja naj.
20. Ko pa truplo smert uzame,
Daj, da dušo mi objame
Slave večne — srečni kraj. Amen.

Odpustki, na to pesem podeljeni, so:
Odpustek 100 dni, kolikorkrat jo
pobožno moliš, da bi počastil žalost
preblažene Device. (Inocencij XI. 1. sept.
1681.) †.

37. „*Memorare*“ ali: „*Spomni se, o
premila Devica*“.

**Spomni se, o premila Devica
Marija, da še nikoli ni bilo sli-
šati, da bi bil kdo zapušen, ki je**

pod tvojo brambo pribežal, na tvojo pomoč klical, se priporočal tvoji priprošnji. S tem zaupanjem navdan, k tebi hitim, o devic Devica, k tebi pridem in zdihujoč grešnik stojim pred teboj, o Mati večne Besede, ne zaverzi mojih besedi, temuč sliši in usliši me milostljivo. Amen.

Odpustki: 1. 300 dni, kolikorkrat moliš to lepo molitvico sv. Bernarda.

2. Popolni odpustek enkrat na mesec, ako imaš lepo navado, jo moliti vsaj enkrat na dan; toda se moraš spovedati, sv. obhajilo prejeti, eno cerkev ali očitno kapelo obiskati in tamkej moliti v namen sv. cerkve. (Pij IX. 11. dec. 1846.) †.

38. Zdihljeji na čast brezmadežnemu Spočetju.

1. „Hvaljeno bodi sveto in brezmadežno Spočetje preblazene Device Marije“.

2. „V svojem Spočetju, o Devica Marija! si bila brezma-
dežna; prosi za nas Očeta, čigar
Sina Jezusa si od svetega Duha
spočela in rodila“.

Odpustki: Kdor enega ali dru-
zega teh zdihljejev izreče pobožno in
skesano, dobi vsakikrat 100 dni odpustkov.
(Pij VI. 21. nov. 1793.) †.

39. *Molitev*: „O Gospa moja“.

O Gospa moja, o Mati moja!
tebi se vsega darujem, in da se
ti skažem vdanega, ti posvetim
danes svoje oči, svoje ušesa,
svoje usta, svoje serce, in popol-
noma vsega samega sebe (*za*
ženske: in popolnoma vso samo
sebe). Ker sem tedaj tvoj (tvoja)
o dobra Mati, varuj me, brani me,
kakor svojo lastnino in posestvo.

Zdihljej v skušnjavah.

O Gospa moja, o Mati moja!
spomni se, da sem tvoj (tvoja)!

varuj me, brani me, kakor svojo lastnino in posestvo.

Odpustki: Kdor to molitev z zdihljejem vred in eno Češenasimarijo moli zjutraj in zvečer s skesanim srcem in ima namen, po Marijini priprošnji premagati skušnjave, zlasti nečiste skušnjave, dobi vsak dan 100 dni odpustka, in verh tega enkrat v mesecu popolni odpustek, ako to pobožnost opravlja skozi mesec dni, in tistega dne, kadar prejme sv. obhajilo, eno cerkev ali očitno kapelo obiše in tam moli na papežev namen. Za sam zdihljej je 40 dni odpustka, kolikorkrat ga pobožno izrečeš v skušnjavah. (Pij IX. 5. avg. 1851.) †.

40. Molitev k preblaženi Devici in k sv. Ani.

„Češena bodi, polna milosti; Gospod je s teboj; tvoja milost bodi z menoj; ti si blagoslovljena med vsemi ženami, in blagoslovljena bodi sveta Ana, tvoja mati, od ktere si bila, o Devica Marija,

rojena brez madeža in greha! iz tebe pa je rojen Jezus Kristus, Sin živega Boga. Amen“.

Odpustki: Kdor to molitev opravi pobožno in skesanega serca, dobi vsakokrat odpustek 100 dni;

popolni odpustek pa na sv. Ane dan, to je 26. mal. serp. ali julija, ako jo moli vsaj desetkrat na mesec; toda se mora spovedati, sv. obhajilo prejeti, eno cerkev obiskati in tamkej moliti na papežev namen. (Pij VII. 10. prosinca 1815.) †.

41. Rožni venček brezmadežnega Spočetja.

Razdeljen je v tri dele in ima 15 jagod: tri debele in dvanajst drobnih. Pri treh debelih jagodah se moli „Očenaš“, pri drugih drobnih jagodah pa „Češenasimarija“. Privezana mu je svetinja brezmadežnega Spočetja. Da se kdo vdeleži odpustkov, ki so nanj podeljeni, mora imeti rožni venček, ki je blagoslovljen od zato pooblastenega mašnika. Očetje kapucini imajo (pred vsem) pravico ta

rožni venček blagoslovljati, in general-prokurator tega reda sme druge redovne in svetne mašnike v to pooblastiti.

Kako pa se moli ta rožni venček?

Najpred stori sv. križ, in potem reci:

„Hvaljeno bodi sveto in brezmadežno Spočetje preblažene Device Marije“; moli potem na prvo debelo jagodo: „Oče naš“ in na prve 4 drobne jagode: 4 „Češenasimarije“ in potem: „Čast bodi Očetu“.

... Ravno tako moli tudi druga dva dela: „Hvaljeno bodi“ ... „Oče naš“ ... „Češenasimarija“ ... „Čast bodi Očetu“ ...

Odpustki: 1. Odpustek 300 dni, kolikorkrat ga moliš skesanega serca.

2. Popolni odpustek vsak mesec, ako ga skozi mesec moliš vsak dan enkrat, se spoveš in sveto obhajilo prejmeš. (Pij IX. 22. jun. 1855.) †.

42. Molitev k svetemu Jožefu.

Spomni se, o prečisti ženin Marijin, o moj ljubeznjivi varh, sv. Jožef, da še nikoli ni bilo slišati, da bi bil kdo nepotolažen prosil tvojega varstva ali tvoje

pomoči. **Z** zaupanjem pridem pred te, in se ti priporočim prav goreče. Ne zaverzi mojih prošinj, ti rednik mojega **Z**veličarja, temuč sliši in usliši jih milostno. Amen.

Odpustek: Enkrat na dan 300 dni, kdor to molitev moli pobožno. (Pij IX. 26. jun. 1863.) †.

43. Molitev: „*O častitljivi sv. Jožef.*“

O častitljivi sv. Jožef, **O**če in zavetnik devic, zvesti varh, kteremu je Bog nedolžnost sámo, Jezusa Kristusa, in Marijo, devic Devico izročil, o prosim in zaro-tujem te po Jezusu in Mariji, teh tebi tako dragih zastavah, zadobi mí milost, da se obvarujem nečistosti, in s čistim, deviškim srcem služim Jezusu in Mariji, in da v njihovi službi stanoviten ostanem v popolni čistosti. Naj se zgodi tako.

Odpustek: Pij IX. so 3. sveč. 1863 dovolili odpustek 300 dni po enkrat na dan vsakemu, kdor pobožno in skesanega serca opravi to molitev.

44. Hvalna pesem sv. Mihaelu nad-angelju na čast. *)

1. Blišoba, moč Očetova,
Življenje, Jezus, naših serc;
Med angelji Te hvalimo,
Ki voljo Ti spolnujejo.
2. Tisučkrat tisuč vojniov
Se bje zate množica:
Premaga Mihael, razpnè
Rešenja znamenje, slavni križ.
3. Ostudno glavo zmajevo
V globoko verže dno pekla,
Vodnika in upornike
Zažene 'z dvora rajskega.
4. Prot' vodniku ošabnosti
Z glavarjem tem se združimo,
Da nam s prestola Jagnjeta
Doide večne slave ven'c.
5. Očetu, ino Sinu ž njim,
Ob enem Tebi, Sveti Duh,
Kakor je b'la, naj večno bo
Brez prenehanja slava vsa! Amen.

*) Iz g. Bilčeve „Prestave“ str. 15.

Predpev: Prečastitljivi knez, sveti nadangelj Mihael, spomni se nas, prosi za nas Sinu Božjega tukaj in povsod in vselej.

Ÿ. V obličji angeljev ti bom hvalo pel, o moj Bog;

Odg. Molil bom pred tvojim svetim tempeljnom in oznanoval tvoje ime.

M o l i m o .

O Bog, ki po prečudnem redu podeluješ službe angeljev in ljudi; dodeli nam milostno, da tisti, ki so v Tvoji službi v nebesih vedno pri Tebi, naše življenje varujejo na zemlji. Po Gospodu našem Jezusu Kristusu . . .

Odpustki: Da bi se pobožnost k sv. Mihaelu nadangelju, knezu nebeške vojske, povikševala čedalje bolj, in da bi nas toliko bolj varoval v hudih časih, v katerih živimo, je papež Pij VII. podelil odpustek 200 dni, kterega se more

enkrat na dan vsak vdeležiti, kdor moli to pesem s predpevom in molitvico vred sv. Mihaelu na čast. Kdor jo pa skozi mesec moli vsak dan, sv. zakramente prejme in moli tudi v namen sv. cerkve, dobi popolni odpustek. (Pij VII. 6. sušca 1817.) †.

45. Molitev k sv. angelju varhu.

Angelj Božji, ki si moj varh, mene tebi izročnega z viši ljubeznijo, razsvitluj, varuj, vladaj in vodi. Amen.

Odpustki: 1. Odpustek 100 dni, kolikorkrat moliš to molitev pobožno in s skesanim srcem.

2. Popolni odpustek pa dobi na praznik angeljev varhov, kdor skozi vse leto vsak dan zjutraj in zvečer to molitvico opravlja, ako ta praznik prejme sv. obhajilo, eno cerkev ali očitno kapelo obiše in tamkej na papežev namen moli.

3. Popolni odpustek vsak mesec enkrat, kateri dan hočeš, z ravno to pogojo.

4. Popolni odpustek tudi v smertni

uri, kdor to molitvico večkrat opravi v življenji. (Pij VI. 2. okt. 1795 in 20. sept. 1796; Pij VII. 15. maja 1821.) †.

46. Molitev k sv. Alojziju z Gonzage.

O sveti, z angeljsko čednostjo ozaljšani Alojzi! priporočim ti, akoravno sem naj nevrednejši tvoj častivec, posebno čistost svoje duše in svojega telesa. Pri tvoji angeljski čistosti te zarotim, priporoči me Jezusu Kristusu, brezmadežnemu Jagnjetu in njegovi presveti Materi, devic Devici, in obvaruj me vsacega smertnega greha. Ne dopusti, da kdaj padem v kak nečisti greh; temuč, ako me vidiš v kaki skušnjavi ali nevarnosti greha, odženi od mene vse te nečiste misli in nagnjenja; oživi potem spet v meni misel na večnost in na križanega Jezusa, in vtisni globoko v moje serce občutek svetega strahu božjega;

vnemi v meni ogenj božje ljubezni, da na zemlji tebi sledeč zaslužim v nebesih s teboj Boga vživati. Amen.

Oče naš . . . Češena si Marija . . .

Kdor to molitev pobožno in skesanelega serca moli, zadobi enkrat na dan 100 dni odpustka. (Pij VII. 6. sušca 1802.) †.

47. Tri „Očenaše“ in tri „Češena si Marije“ za vernike, ki so v smertnih težavah.)*

Te tri Očenaše môli v spominj terpljenja in smertne težave našega Gospoda Jezusa Kristusa, in tri Češena si Marije v spominj britkih žalost, ki jih je Marija preterpela pod križem pri smerti svojega Sina. Môli jih pa klečé, ako nisi bolan.

Odpustki: 1. Odpustek 300 dni, kolikorkrat jih moliš.

2. Popolni odpustek enkrat na mesec, kateri dan hočeš, ako moliš te molitve

*) Vsak dan jih umerje okoli osemdeset tisuč.

vsaj enkrat vsak dan; toda spovedati se moraš, sv. obhajilo prejeti in moliti na papežev namen. (Pij VII. 18. aprila 1809.) †.

48. Psalm 129. „Iz globočine“.

Iz globočine vpijem k tebi, o Gospod! * Gospod, usliši moj glas!

Naj poslušajo tvoje ušesa * glas moje prošnje!

Ako se boš oziral na hudobije, o Gospod! * o Gospod, kdo bo obstal?

Toda pri tebi je sprava (odpušenje); * in zavolj tvoje postave čakam Tebe, o Gospod!

Moja duša čaka njegove besede: * moja duša upa v Gospoda.

Od jutranje straže do noči * naj Izrael v Gospoda upa; ker pri Gospodu je usmiljenje * in pri njem je obilno odrešenje.

In on bo rešil Izrael * vseh njegovih hudobij.

**Večni mir in pokoj * daj jim,
o Gospod!**

**In večna luč * naj jim sveti!
Naj počivajo v miru. Amen.**

Potem, ako hočeš, še moliš :

Ź. Gospod, usliši mojo molitev.

Odg. In moje vpitje naj pride k tebi.

M o l i m o.

O Bog, Stvarnik in Odrešenik vseh vernikov, dodeli dušam svojih služabnikov in služabnic odpušenje vseh grehov, da odpušenje, kterega so vedno želeli, po bogaboječih prošnjah dosežejo. Ki živiš in kraljuješ od vekomaj do vekomaj. Amen.

**Ź. Večni mir in pokoj * daj jim,
o Gospod!**

Odg. In večna luč * naj jim sveti!

Ź. Naj počivajo v miru.

Odg. Amen.

Odpustki: 1. Odpustek 100 dni dobi, kdor ta psalm z versticami in odgovori vred zvečer po angeljskem češenju moli klečé in pobožno. Kdor pa ne zna tega psalma, naj moli „Očenaš“ in „Češenasimarijo“ s pristavkom: **Večni mir in pokoj *** daj jim, o **Gospod!** In **večna luč *** naj jim sveti! — Naj počivajo v miru. — Amen.

2. Popolni odpustek enkrat v letu, kateri dan koli hočeš, ako si skozi vse leto zvesto opravljal to molitev, in se tisti dan, ki si ga izvolil, spoveš in sv. obhajilo prejmeš. (Klemen XII. 14. avg. 1736.) †.

Ti odpustki se morejo dobiti tudi v takih krajih, kjer se zvečer nobeno znamenje z zvonom ne daje za duše v vicah, da le moliš, kar smo tu omenili. (Pij VI. 18. sušca 1781.)

49. Dnevne ure (brevir) za mertve.

Te dnevne ure se morajo moliti tiste dni, kateri so po pravilih (rubrikah) rimskega brevirja v to odločeni, in vsakikrat, kadar jih kdo moli, ki je v to

zavezan, dobi 100 dni odpustkov, 50 dni pa dobi vsak vernik, če jih moli, akoravno ni zavezan jih moliti. Dobe se pa v vsakem brevirji. (Sv. Pij V. 9. julija 1568, in 8. aprila 1571.) †.

50. Molitev za mir.

Predpev: **Dodeli, o Gospod, mir v naših časih, ker ga ni, da bi se za nas bojeval, kakor ti, naš Bog.**

Ÿ. **Naj nam bode mir v tvoji môči!**

Odg. **In obilnost v tvojih stolpih!**

M o l i m o.

O Bog, od kterege pridejo svete želje, dobri sklepi in pravične dela, da svojim služabnikom tak mir, kakoršnega svet ne more dati, da bodo tudi naše serca vdane tvojim zapovedim, in po zatertem strahu sovražnikov časi s tvojo pomočjo mirni. Po Kristusu, Gospodu našem. Amen.

Odpustki: 1. 100 dni, kolikor-krat moliš to molitev.

2. Popolni odpustek enkrat na mesec, ako jo skozi mesec moliš vsaj enkrat na dan, sv. zakramente prejmeš, eno cerkev obišeš, in tamkej moliš na papežev namen. (Pij IX. 18. maja in 18. septembra 1848.) †.

51. Molitev v sedajnih nevarnostih sv. cerkve in sv. vere.

M o l i m o.

Presladki Jezus, ti naš Božji učenik! ki si hudobne naklepe, s katerimi so te farizeji večkrat preganjali, vselej osramotil; uniči osnove hudobnih in vseh, ki si v malopridnosti duha prizadevajo, v svoje zapeljive zvijače zaplesti ter oslepiti tvoje ljudstvo. Razsvitli nas vse, svoje učence, z lučjo svoje milosti, da ne bomo zapeljani po zvijači posvetnih modrijanov, ki povsod razširjajo svoje

pogubljive in zmotljive nauke, da bi tudi nas zapeljali v svoje zmote. Dodeli nam tako močno luč vere, da spoznamo zalezovanja hudobnih, terdno verujemo nauke tvoje sv. cerkve in stanovitno od sebe odvrčamo zmote sovražnikov resnice. Amen.

Odpustek 100 dni dobi, kdor pobožno moli to molitev. (Pij IX. 22. oktobra 1866.)

52. Zdihljej k svetemu Jožefu.

„O ljubi sveti Jožef, varuj me; varuj sveto cerkev!“

Odpustek: Udje družbe vednega češenja sv. Jožefa dobe odpustek 50 dni, ako skesanega serca izrečejo ta zdihljej. (Pij IX. 27. pros. 1863.)

53. Molitev za srečno smert.

Jezus, moj Gospod, Bog vse dobrote, Oče usmiljenja! s ponižanim, skesanim in potertim srcem

pridem pred te; priporočim ti svojo zadnjo uro in vse, kar me potem čaka. Kadar se moje noge ne bodo mogle več gibati in me bodo opominjale, da gre h koncu moje življenje, takrat, usmiljeni Jezus! usmili se me! Kadar se bodo tresle in mi oterpnile moje roke, ter ne bodo mogle več prijati in deržati podobe tvojega križa, temuč jo bodo nehoté spustile na mojo smertno postelj, takrat, o usmiljeni Jezus! usmili se me! Kadar se bodo moje otemnjene in od bližnje smertne težave oterpnjene oči še enkrat medlo in mertvo obernile k tebi, takrat, o usmiljeni Jezus! usmili se me! Kadar bodo moje merzle in trepetajoče ustnice zadnjikrat izgovorile tvoje češenja vredno imé, takrat, o usmiljeni Jezus! usmili se me! Kadar bodo moje blede in vderte lica s sočutjem in

grozo navdajale okrog stoječe, ter se bodo moji lasje mokri mrtvaškega potu krivili naznanovaje bližnji konec, takrat, o usmiljeni Jezus! usmili se me! Kadar se bodo moje ušesa, kmalo gluhe za vsako človeško besedo odperle, da zaslišijo tvoj glas, govoreč neveržljivo sodbo, ki ima določiti mojo usodo za vso večnost, takrat, o usmiljeni Jezus! usmili se me! Kadar se bo moja domišljija, groze in strahu oplašena, hotla vtopiti v morilni žalosti; kadar se bo moja duša, stiskana od pogleda mojih grehov in strahu pred tvojo sodbo vojskovala zoper hubobnega duha, ki bo skušal vzeti mi tolažilno upanje na usmiljenje tvoje, ter me pahniti, v brezdno ubupanja, takrat, o usmiljeni Jezus! usmili se me! Kadar bo onemôglo moje serce, potlačeno od bolečin boleznin in

polno strahu pred smertjo popolnoma oslABLJENO po bojevanju zoper sovražnika moje duše, takrat, o usmiljeni Jezus! usmili se me! Kadar se mi uternejo zadnje solzé, znamnje bližnje smerti, sprejmi jih v pravni dar, da umerjem kakor pravi dar pokore; in v ti strašni uri, o usmiljeni Jezus! usmili se me! Kadar bodo sorodniki in prijatli moji, zbrani okoli moje postelje, žalovali nad mojim terpljenjem in klicali za me tvoje ime, takrat, o usmiljeni Jezus! usmili se me! Kadar mi bodo odpovedali vsi moji čuti, in mi bo ves svet zginil spred oči; kadar bom vzdihnil v stiskah poslednjega smertnega boja; takrat, o usmiljeni Jezus! usmili se me! Kadar bodo zadnji boji mojega serca silili mojo dušo, ločiti se od telesa, sprejmi te zdihljeje tako, kakor da bi pri-

hajali iz svetega hrepenenja po tebi, in ti, o usmiljeni Jezus! usmili se me! Kadar bom izdihnil svojo dušo, ona pa se bo za vselej ločila iz tega sveta, zapustivši moje blede, merzlo in oterpnjeno telo, sprejmi konec mojega pozemeljskega življenja v češenje, ki ga skazujem tvojemu božjemu veličanstvu, in takrat, o usmiljeni Jezus! usmili se me! Kadar slednjič moja duša pride pred te in pervikrat zagleda blišobo tvojega veličastva, takrat je ne zaverzi izpred sebe, temuč blagovoli me sprejeti v naročje svojega usmiljenja, da te večno hvalim, takrat tedaj, o usmiljeni Jezus! usmili se me!

O Bog, ki si nas obsodil k smerti, ure in trenutka nam pa nisi razodel; dodeli, da vse svoje žive dni preživim v pravičnosti in svetem prizadevanji, da bom vreden,

v tvoji sveti ljubezni ločiti se s tega svetá, po zasluženji našega Gospoda Jezusa Kristusa, ki s teboj živi in kraljuje v edinosti svetega Duha, Bog od vekomaj do vekomaj. Amen.

Odpustki: Da bi za svojo smertno uro Božje pomoči si sprosili, je Pij VII. 12. maja 1802 vsem, ki to molitev opravijo skesanega serca, dovolil enkrat na dan 100 dni odpustkov; tistim pa, ki jo molijo skozi mesec vsak dan, popolni odpustek, kterege dne koli hočejo, ako se skesano spovejo, sv. obhajilo prejmejo, eno cerkev ali očitno kapelo obišejo, in tamkej molijo na papežev namen. Te odpustke je papež Leon XII. 11. avg. 1824 vnovič dovolil za večne čase.

54. Molitev k Mariji za srečno smert.

O Marija, brez madeža spočeta, prosi za nas, ki k tebi pribežimo. O pribižališe grešnikov, o Mati umirajočih, ne zapusti nas v naši smertni uri, temuč zadobi

nam popolno žalost, odkritoserčno kesanje in odpušenje naših grehov, vredno sprejetje svete popotnice, in poterjenje po zakramentu poslednjega olja, da varno pridemo pred prestol pravičnega in usmiljenega Sodnika, svojega Boga in Zveličarja. Amen.

Odpustki: Pij IX. so 11. sušca 1856 podelili odpustek 100 dni, kterega se vdeleži enkrat na dan vsak, kdor to molitev opravi pobožno in skesanega serca, da bi zadobil milost srečne smerti.

55. Darovanje o začetku dneva.

(Z j u t r a j.)

Gospod, vsegamogočni Bog, glej me pred teboj klečečega, da bi v imenu vseh stvari molil in utolažil tvoje Božje veličanstvo. Pa kako mi je to mogoče, ko sem sam ubogi grešnik? In vendar mogoče mi je, in storiti hočem;

vem namreč, da je tvoje veselje, imenovan biti Oče usmiljenja, in da si iz ljubezni do nas dal svojega edinorojenega Sina, ki se je daroval za nas na križi ter na naših altarjih vedno ponavlja za nas daritev samega sebe. In zato pridem pred te, akoravno grešnik, vendar skesan grešnik, akoravno ubožen, vendar bogat v Kristusu Jezusu, in v zvezi z gorečo ljubeznijo angeljev in svetnikov, in z občutki brezmadežnega serca preblažene Device, darujem ti v imenu vseh stvari vse svete maše, ki so bile že opravljene, in se bojo še opravljale do konca sveta. Dalje obudim namen, to darovanje ponavljati vsak trenutek tega dneva in vsega svojega življenja, da tvojemu neskončnemu veličanstvu skažem vredno čast in slavo, da potolažim tvojo nevoljo

in zadostim tvoji pravičnosti za mnoge in velike naše grehe, da se ti primerno zahvalim za tvoje dobrote, in tvojega usmiljenja prosim zase in za vse grešnike, za vse žive in mertve kristijane, za vso cerkev in posebno za njenega vidnega poglavarja, svetega Očeta v Rimu, in slednjič tudi za vse nesrečne razkolnike, krivoverce in nevernike, da se spreobernejo in bodo tudi oni rešeni.

Darovanje med sveto mašo.

Večni Oče, darujem ti dar, kterega je tvoj ljubljeni Sin Jezus tebi sam po sebi daroval na križi in ga zdaj ponavlja na tem altarji. Darujem ti ga v imenu vseh stvari, ob enem z vsemi mašami, ktere so bile že opravljene in imajo še v prihodnje po vsem svetu daro-

vane biti, da te molim in ti skažem tisto čast, ktera ti gré, da se ti po dolžnosti zahvalim za brezštevne dobrote, ktere si nam skazal, da potolažim tvojo jezo nad našimi mnogimi in velikimi grehi in ti vredno zadostim, in da kličem na tvoje usmiljenje zase, za cerkev, za ves svet in za verne duše v vicah.

Odpustki: Pij IX. so 30. sept. 1859 dovolili odpustek 300 dni vsakemu, ki pobožno in skesanega serca moli zjutraj: „Gospod, vsegamogočni Bog“ . . . ; dalje ravno tako odpustek 300 dni, kdor moli med sveto mašo: „Večni Oče“ . . . Tisti pa, ki skozi ves mesec vsak dan obé te molitvi opravlja, dobi popolni odpustek, ako se skesano spové, sv. obhajilo prejme farno ali kako drugo cerkev obiše in moli na papežev namen.

Drugi oddelek.

Pobožne vaje.

56. Znamnje svetega križa.

S svetem križem se zaznamujemo, da se očitno spoznamo katoliške kristijane; to je tisto sveto znamenje, katero je že od nekdanj v navadi v katoliški cerkvi, in s katerim so se verni, kakor nam sporočuje Tertulijan, zaznamovali pred vsakim delom. To sv. znamenje nas ima spominjati velikih skrivnost naše sv. vere, in ako se pokrižamo pazljivo in pobožno, si naklanjamo božji blagoslov iz nebes ter odganjamo skušnjave hudobnih duhov. Da bi se tedaj ta pobožnost med kristijani vkoreninila čedalje globokeje in vedno bolj razširjevala, so Pij IX. 28. julija 1863 dovolili odpustek 50 dni, kterege se morejo vdeležiti verni obojega spola, kolikorkrat se pokrižajo skesanega serca in izrečejo besede: „V imenu Očeta, in Sina in svetega Duha. Amen.“

57. *Premišljevanje ali znotranja molitev.*

Da je premišljevanje ali znotranja molitev koristna, ni treba še le dokazovati; saj jo je Gospod Bog priporočal že v starem zakonu. Da se tega prepričaš, beri 5. Mojzesove bukve 6. poglavje; in bukve Jozuetove prvega poglavja 8. versto. Na drugem kraji svetega pisma pa beremo, da nas opominja sveti Duh, vedno misliti na to, kar nam je Bog zapovedal. David je premišljeval božje zapovedi noč in dan in to mu je prinašalo obilnega dušnega veselja. Preroki so polni hvale te znotranje molitve in terdijo tudi ob enem, da razuzdanost, ki se najde med ljudmi, pride zlasti od tod, ker se ljudje ne zmenijo za premišljevanje in ne poznajo znotranje molitve sladkega sadu. Prerok Jeremija britko žaluje nad svojim brezbožnim ljudstvom in pove vzrok, ki je jude pogreznil tako globoko: „Vsa dežela“, tako govori v 12. pogl. 11. versti, „vsa dežela je postala pusta in prazna, ker nobeden ne premišljuje v svojem serci“.

Ako je pa Bog že judom zapovedal, da morajo premišljevati božje zapovedi, koliko bolj imamo to dolžnost mi kristijani! Jezus sam nam je v tem lep izgled. Vse njegovo življenje, kaj je bilo družega, kot vedno zedinjenje z nebeškim Očetom po znotranji molitvi ali premišljevanju? Njega so zvesto posnemali aposteljani, in ti so povsod spodbujevali verne kristijane, da naj vedno mislijo na svojega Odrešenika. Tudi cerkveni učeniki in učeni bogoslovci terdijo enoglasno, da je premišljevanje potrebno in koristno. Sv. Krizostom pravi, da je duša, ki ne premišljuje, to, kar je vert brez vode. Brez premišljevanja mora vse vsahniti in v nič priti. Sveti Avguštín nas pa zagotavlja, da se po premišljevanji vterjuje vsaka čednost. Neka svetnica celo pravi: „Imenujte mi kristijana, kateri vsak dan le eno četert ure premišljuje, in zagotovim ga, da pride v nebesa“.

In vendar se mi zdi, da je premišljevanje še malo znano med Slovenci. Zakaj? Zato, ker po moji misli in vednosti nimajo še nobenega obširnega, po domače razloženega poduka, o znotranji

molitvi. Ako se ne motim, je v molitvinih bukvah „Getsemani in Golgota“ kratek navod k premišljevanju; pa mu še manjka razlaganja in ustmenega poduka. Duhovni pastirji, akoravno sami premišlujejo in so izurjeni v znotranji molitvi, nimajo vselej priložnosti, da bi podučevali sebi izročene ovčice v ti koristni duhovni vaji. Želeti je tedaj, da se pobožni slovenski narod poprime sčasoma te molitve in tako požlahnuje svoje za vse dobro vneto serce. Že bolj odrašena mladost v nedeljskih šolah bi se po moji misli najpred mogla napeljevati k premišljevanju in pri izpraševanju za velikonočno spoved bi se ta nauk kaj lahko nadaljeval. Morebiti kaj pomaga, ako tu povemo, kakošnih odpustkov se vdeleže tisti, ki premišlujejo.

Pobožni in slavni papež Benedikt XIV. je serčno želel, da bi se med verniki čedalje bolj razširjala premišljevalna molitev, in jo je z avtoriteto tega priporočal kaj živo. Da bi pa toliko več dosegel, je vsakemu, kdor premišluje vsak dan pol ali vsaj četert ure, dovolil vsak mesec popolni odpustek, in sicer za tisti

dan, ko prejme sv. obhajilo in moli za sv. cerkev. Tega odpustka se morejo z ravno to pogojo vdeležiti enkrat v mesci tudi tisti, ki pogosto druge podučujejo v premišljevanji (bodi si očitno več vkup, bodi si posamesne) in tudi tisti, ki se podučevati dajo od drugih. Dalje dobi vsak, kdor skesanega serca in po prejetem sv. obhajilu drugim razlaga nauk o premišljevanji molitvi in vsak, kdor posluša ta nauk, vsakokrat odpustek 7 let in 7 kvadragen. (Benedikt XIV. 16. dec. 1746.) †.

58. *Pogostno sv. obhajilo.*

Odpustki za pogostno sv. obhajilo podeljeni, so:

1. Odpustek 5 let dobi, kdor ob nedeljah in praznikih prejema sv. obhajilo in v teh dnevih moli za papeža itd.
2. Tisti pa, ki imajo lepo keršansko navado, vsaj enkrat na mesec in v Gospodovih praznikih (v Božiču, na novega leta dan, na svetih treh kraljev dan, o Velikinoči, v praznik Vnebohoda Jezusovega in na sv. Rešnjega Telesa dan; potem v praznikih preblažene Device:

čistega Spočetja, Rojstva, Oznanjenja Marije Device, na velikega Šmarna dan in na Svečnico; slednjič o velikih praznikih svetih aposteljnov in na sv. Janeza Krstnika dan) sv. obhajilo prejemati, dobé vsakikrat odpustek 10 let in popolni odpustek na praznik patrona mesta (fare) ali dežele, kjer prebivajo, ako spolnijo predpisane pogoje. (Gregorij XIII. 10. aprila 1580.) †.

Tretji oddelek.

Posebne pobožnosti.

59. Sveti križevi pot.

Po misli slavnega papeža Benedikta XIV. (razp. 30. avg. 1741) je križevi pot tista pobožnost, ktera nam naj več pripomore k premišljevanju terpljenja, križa in smerti našega Gospoda Jezusa Kristusa; pobožnost, ktera „grešnike napeljuje k spreobrnjenju, mlačne spodbada in pravične še pravičniše stori“. Križevi pot je prav za prav tisti pot, po katerem je šel Sin človekov s težkim križem na

rami iz hiše Pilatove, kjer je bil k smerti obsojen, na Kalvarijo, kjer je bil križan. Kakor nam pove ustno izročilo, so po tem potu že hodili preblažena Devica Marija, aposteljni in prvi kristijani Jeruzalemski. Posnemali so jih kmalo Palestinci in za njimi roma že skozi stoletja obilno romarjev iz naj večjih daljav v te kraje, ki so posvečeni s potom in kervijo Jezusa Kristusa, in sv. cerkev jim je odperla duhovni zaklad milost, da bi jih podpirala v tem blagem početju. Ker pa marsikdo tudi pri naj boljši volji ne more romati v sveto deželo, so dovolili rimski papeži, da se tudi v družih krajih po cerkvah, kapelah in drugod smejo postavljati križi in podobe, ktere nam stavijo vse to pred oči, kar se je godilo z Jezusom na pravem križevem potu poleg Jeruzalema. Blaženi dominikan Alvar in poznej častiti očetje frančiskani, že od leta 1342 varhi teh svetih krajev, so vpeljali in razširili te podobe ali štacijone (postaje) po vsi Evropi. Rimski papeži so kmalo spoznali, koliko milost da prinaša ta pobožnost vernim kristijanom, in dovolili so ji vse tiste od-

pustke, ktere bi bili dobili, ako bi potovali v Palestino ali sveto deželo. Take razpise so dali papeži Inocencij XI., Inocencij XII., Benedikt XIII., Klemen XII. in Benedikt XIV. in dovolili ob enem, da se vsi ti odpustki smejo naklanjati dušam v vicah.

Vprašanje je pa zdaj, kakošnih odpustkov se vdeleži tisti, ki roma v Jeruzalem in tamkej obiše (sveti križevi pot) svete kraje?

Gotovo je, da se obilno obilno popolnih kot nepopolnih odpustkov vdeleži, kdor roma v sveto deželo; toda posamesno naštetih jih nobeden ne more, ker sv. zbor odpustkov 3. aprila 1731 „v poduku, kako se ima postavljati in opravljati križevi pot“, pridigarjem in kateketom in drugim prepoveduje, da teh odpustkov ne smejo posamesno naštevati, pa jih tudi ne zapisovati ali vdebljevati na postaje. To prepoved sta papeža Klemen XII. in 10. maja 1742 Benedikt XIV. poterdila ter zapovedala, da se ima vsak tega deržati. Zakaj pa je bila dana ta prepoved, in poterjena od dveh papežev? Vzrokov je bilo sicer več, vendar

pa je bil berž ko ne ta naj tehtniši, ker je neki več starih papeževih razpisov, po katerih je bilo križevemu potu pode-
ljenih obilno odpustkov, pri nekem požaru
zgorelo v frančiškanski pismoshrambi
(arhivu). Vzrok te prepovedi je pa vtegnil
tudi ta biti, ker se je, kakor se je zve-
delo pri več priložnostih, napačno zapi-
soval marsikteri odpustek in tako vrnilo
veliko nepravih odpustkov med prave,
bodi si iz nepazljivosti, bodi si iz ne-
marnosti ali pa tudi iz napačne, prena-
pete pobožnosti.

Kaj imaš storiti, da se vdeležiš od-
pustkov križevega pota.

1. Moraš vse postaje križevega
pota zares obiskati, in nobene ne smeš
izpustiti; pri vsaki postaji moraš vstati,
se malo premakniti in iti od ene postaje
do druge, ako nisi bolan ali ni prostora
zavoljo obilno zbranega ljudstva. Kadar
je taka gnječa ljudi, da ne moreš iti od
postaje do postaje, je že dosti, da se
malo premakneš in oberneš proti postaji,
ktero hočeš premišljevati. To premiko-
vanje pomeni hojo po križevem potu v
Jeruzalemu. Kjer pa ni mogoče, od ene

postaje do druge hoditi, je določil sveti zbor odpustkov, da se mora premikati kolikor toliko, kdor obiskuje križevi pot (30. sept. 1837 in 26. sveč. 1841).

Sv. Leonard Portumavriški to le priporoča tistim, ki obiskujejo križevi pot za očitno Božjo službo: „Vsak, ki hoče opraviti to pobožnost, naj ostane na svojem mestu (v klopi, na koru i. t. d.). Mašnik pa naj gre z dvema strežajema od postaje do postaje in naj opravlja z ljudstvom preverstovaje navadne premišljevanja križevega pota. Ljudstvo se pri tem ne premikuje drugače, kakor da pri vsaki postaji vstaja in poklekuje. Tako tudi, kolikor je meni znano, sploh opravljajo po Slovenskem sv. križevi pot za očitno Božjo službo. Da se odpustkov križevega pota vdeležiš, moraš

2. pri obiskanji križevega pota premišljevat i terpljenje Jezusa Kristusa, Gospoda našega. To premišljevanje sme biti splošno pri vsaki postaji, to je, vse terpljenje Jezusovo, ki ga je prestal od zadnje večerje do smerti na križi, si smeš pred oči postavljati in premišljevat i pri vsaki postaji. Ni tedaj neobhodno po-

trebno, da premišljuješ vsako postajo posebej, akoravno to ni prepovedano. V nekterih krajih Francoskih in Laških bi še ne bilo mogoče premišljevati vsake postaje posebej, ker nimajo križevih potov s podobami, kakor pri nas, ampak so le sami križi za postaje postavljeni ali nabiti na steno. Kdor pa ne zna premišljevati, naj vsaj pobožno misli na en ali drugi del terpljenja Gospodovega in naj moli pred vsako postajo en Očenaš in eno Češenasimarijo ter obudi serčno kesanje nad svojimi grehi (dekret sv. zbora odpustkov 16. sveč. 1839).

Da si deležen odpustkov križevega pota, ni ravno potrebno, da se spoveš in sv. obhajilo prejmeš, vendar pa moraš biti brez smertnega greha ali v milosti Božji ter resnično se kesati vseh svojih grehov. Tudi niso predpisane posebne, gotove molitve ali kako pobožno branje, kakoršnega najdeš v bukvah križevega pota; sveti zbor odpustkov le svetuje, se posluževati takih bukvic, ker so že od nekdaj v navadi in so zelo koristne ter veliko pomagajo k dobremu premišljevanju terpljenja Kristusovega (dekret 2. junija 1838).

Tudi ni zapovedano, po sv. križevem potu moliti 6 Očenašev in 6 Češenasmarij in Čast bodi Očetu . . . kjerkoli ga že obišeš. Moraš pa, ako hočeš deležen biti bogatih odpustkov križevega pota, obiskati zaporedoma in brez odnehljeja vseh 14 postaj. K večemu smeš prenehati obiskovanje križevega pota, da bi bil pri sv. maši, ali da bi se spovedal, in sv. obhajilo prejel itd. (dekr. 14. dec. 1857, ktereга so poterdili Pij IX. 22. pros. 1858) in (dekret 16. dec. 1760).

Kolikorkrat obišeš sv. križevi pot, tolikokrat (dasiravno v enem dnevi) se vdeležiš vseh odpustkov, ki so nanj podeljeni; pa ne samo po dnevu, tudi po noči jih moreš dobiti (dekr. 1. sušca 1819).

Zdaj pa tudi ne bo odveč, ako zastran križevega pota pridenemo nekaj potrebnih opomb.

1. Najpred opomnimo, da se križevi pot sme postavljati po vseh cerkvah, po očitnih kapelah itd. in tudi zunaj cerkva in kapel; dalje na pokopališih, hribih in celo doma v sobi; ravno tako si ga smejo napraviti redovne družbe v več kapelah, na koru, v bolnišnici itd.

in za vse te kraje zadostí le eno pooblastenje rimskega prestola. V Rimu imajo nekteri samostani po tri, štiri, pet, celo 7 križevih potov. Med vsakima dvema postajama mora biti nekoliko prostora (dekret 28. avgusta 1752).

2. Blagoslovljeni morajo biti štirnajsteri križi, ni pa potrebno, da je blagoslovljena tudi slikarija (malarija), ki nam kaže terpljenje Kristusovo, ker križevi pot je že veljaven, ako so postavljeni sami križi brez slik, in le na križe (ne pa na slike) so navezani odpustki (dekret 13. sušca 1837 in 22. avgusta 1842). Navadno se križi postavljajo nad podobe postaj; smejo pa tudi spodej nabiti ali vtaknjeni in še celo ločeni od podob na steno pritaknjeni biti (dekr. 15. nov. 1845). Križi morajo biti leseni, ki pa smejo biti pozlačeni ali okovani, ne smejo pa imeti podobe križanega Jezusa na sebi. Na steno naslikani (namalani) križi niso veljavni.

3. Blagoslov in odpustki ostanejo pri križevem potu, akoravno nove slikarije pridejo namesto starih. Tudi se ne zgubi blagoslov pa tudi ne odpustki, ako

mora več križev biti na novo postavljenih; vendar pa mora več starih križev ostati, kakor pa je novih narejenih, da ostanejo odpustki in blagoslov (dekr. 20. sept. 1839; 22. sept. 1842 in 14. jun. 1845).

4. Tudi še ostanejo odpustki, ako se morajo slike in križi sneti, da se pobelijo cerkvene stene, preslikajo ali kakorkoli si bodi olepšajo; toda se morajo zopet na staro mesto nazaj djati (dekr. 21. sušca 1836 in 3. avg. 1842).

5. Križevi pot obderži tudi takrat še odpustke, kadar so križi prestavljeni, da se bolj ravnomerno postavijo, toda morajo ostati v taisti cerkvi ali kapeli (dekr. 22. avg. 1842 in 20. avg. 1844).

6. Da je križevi pot veljaven, ni, da bi mógel duhoven, ki ga postavlja, križe in slike sam postaviti, temuč sme to drugemu prepustiti, ki jih potem sme postaviti, kadar mu je ljubo brez vse slovesnosti in brez prič (dekr. 22. avg. in 20. sušca 1846). Tako, postavim, duhoven, ki postavlja križevi pot v kakem nunskem samostanu, kateri ima klavzuro in ne sme vanj stopiti, blagoslovi najpred križe in potem jih odda nunam, da jih

same postavijo na svoje mesto. Postavljajo se pa postaje tako, da prva pride na evangeljsko stran vélikega altarja, akoravno to ni zapovedano (dekr. 13. sušca 1837).

7. Mašnik ki postavlja križevi pot, mora, ali posrednje ali neposrednje pooblasten biti ali od zbora papeževih (krajših) listov, ali od P. Generala frančiškanskega reda ali pa od svojega škofa *), ki smejo pooblastiti misijonarje ali tudi druge duhovne. Tako pooblasten duhoven mora potem dobiti od škofa pisano dovoljenje, pa tudi od fajmoštra tiste cerkve, ali od prednika tistega kraja, kjer se ima postaviti sveti križevi pot (dekr. 27. pros. 1838 in 25. sept. 1841). **)

Križevi pot je eden naj boljših in naj zdatnejših pripomočkov, poboljšati svoje življenje, in celo posvetiti se. Sv. Leonard Portumavriški terdi, da pridno obiskanje križevega pota more posvetiti

*) Če imajo škof od papeža to posebno dovoljenje sprošeno.

***) Menda pismeno dovoljenje ni neobhodno potrebno, dovoljenje pa mora biti.

faro. Zato so ga pa tudi papeži vedno priporočevali in serčno želeli, da bi se po vsem katoliškem svetu in po vsih farah vpeljal, in da bi ga verni kristijani prav pogosto obiskovali v večji čast Božjo in v svoje zveličanje.

60. Razpela ali križi, na ktere so podeljeni odpustki križevega pota.

Kar smo govorili do zdaj o vdeleževanju križevega pota, velja le tistim, ki so zdravi in pri mōči in tedaj morejo obiskovati take očitne kraje, kjer je postavljen križevi pot ter se njega odpustkov vdeleževati. Ker je pa očetovska skerb papežev vesoljna in obsega vse verne kristijane vesoljnega keršanstva, ne samo zdravih, ampak tudi bolne; ne samo takih, ki so doma blizo svoje farne cerkve, kapel, kalvarij itd., ampak tudi tiste, ki so po ječah ali potovajo po ptujem, po suhem in po morju, so vsem tistim, ki ne morejo obiskati križevega pota z drugimi vred, dovolili vse odpustke križevega pota, ako medeni (mesingasti) križec, ki je blagoslovljen od pooblastenega mašnika, v rokah deržé in pri vsaki postaji molijo

en Očenaš . . . eno Češenasimarijo . . . in Čast bodi Očetu . . . in potem še pristavijo 5 Očenašev, 5 Češenasimarij in 5 „Čast bodi Očetu“ na čast peterim Kristusovim ranam, in en „Očenaš“ in eno „Češenasimarijo“ in „Čast bodi Očetu“ na papeževi namen. *) (Pij IX. 8. avg. 1859.) Odpustke pa dobi le tisti, čigar je križ ali razpelo. Ako tak križ pride kakemu drugemu v roke, mu ne nakloni nobenega odpustka, ker ta posebna pravica je osebna. Kdor ima tedaj tak križ, ga ne more posoditi nobenemu drugemu, ne prodati, pa tudi ne zastonj dati, da bi se z njim vdeležil odpustkov križevega pota.

Bolniki, in taki, ki ne morejo obiskovati križevega pota, se morejo vdeležiti odpustkov tudi s podobami križevega pota od Bombelja, ki so vrezane v bakro (kufer). Te podobe namreč so zvezane v kukvice, katerim ste pridjane papeževe pismi Pija VII. od 10. pros. 1804 in Pija VIII. od 23. nov. 1830 in ste pod-

*) Tedaj vsega skupaj 20 Očenašev in Češenasimarij in 20 »Čast bodi Očetu« . . .

pisane od generala frančiškanskega reda ali pa od njegovega namestnika. Pred temi podobami morejo tedaj bolniki in drugi, ki so zares zadržani od obiskovanja očitnega križevega pota po cerkvah, kapelah itd., opravljati to lepo pobožnost in se vdeležiti odpustkov (dekret 3. avg. 1842.)

61. Štirdeseturna molitev (v pustnih dnevih).

Pustni dnevi so mnogim kristijanom dnevi norčevanja in neverske razuzdanosti. Mislijo si namreč, da zdaj je čas, v katerem smejo burkati in drugače živeti, kakor pa v družih letnih časih, in počenjajo tudi zares in ravnajo v teh dnevih, kakor da bi ne bilo Boga, ali pa, kakor da bi se bil Bog spremenil, in bi nič ne vidil in ne slišal, kar se godí po svetu. Da se po tem takem greši veliko v teh dnevih in tako greši, kakor nikoli v letu ne, kdo tega ne ve? Ne le po mestih, ampak tudi po deželi vidimo nespametne šeme in vsakoršne burke, kakoršnih morebiti ne najdemo celo pri nevernikih ne. Djanje in počenjanje po

vaséh in terjih, posebno pa po mestih je tako, da mora pošten človek, ki kaj takega vidi, izdihniti žalostnega serca: „O gnjusoba razdjanja na svetem mestu“!

Da bi odvernili pobožni kristijani, kar naklepajo brezbožni, in popravljali krivico, ki se dela Bogu v teh dnevih ter opravljali pobožne dela in molili za spreobrnjenje grešnikov, je vpeljana ta lepa in že zelo razširjena štiridesurna pobožnost v pustnih dnevih. Papež Klemen XIII. ji je 23. jul. 1765 podelil p o p o l n i odpustek, kterega se more vdeležiti vsak, kdor se spové, sveto obhajilo prejme in najsvetejši Zakrament le enkrat v teh treh dneh obiše v cerkvi, kjer je izpostavljen. †.

62. Obiskanje bóžjih grôbov véliki četertek in véliki petek.

Hvalevredno je in keršanskemu duhu kaj primerno, obiskati v vélikem tednu najsvetejši Zakrament, ki je izpostavljen po bóžjih grobih. Papež Pij VII. je z razpisom 7. sušca 1815 podelil p o p o l n i odpustek vsem, ki véliki četertek in petek obišejo Jezusa Kristusa v presvetem Za-

kramentu, ki je izpostavljen v božjem grobu; toda morajo véliki četertek ali véliko nedeljo prejeti sv. obhajilo in pri božjem grobu moliti na papeževi namen. Zraven tega pa more še vsak deležen biti odpustka 10 let in 10 kvadragen, kolikorkrat obiše božji grob, in ima terden sklep, spovedati se. †.

63. Praznik presv. Rešnjega Telesa.

Odpustki: 1. Odpustek 200 dni dobi, kdor se dan pred tem praznikom skesano spove, se posti ali po nasvetu svojega spovednika kako drugo dobro delo opravi.

2. Odpustek 400 dni, kdor je ta praznik po skesani spovedi pobožno pri sv. maši ali pri večernicah.

3. Odpustek 200 dni vsak mašnik in vernik; uni, ki po brani sveti maši, in ta, ki po prejetem sv. obhajilu v praznik presv. Rešnjega Telesa ali kakega družega dne v osmini pobožno gre s procesijo najsvetejšega Zakramenta, za sv. cerkev moli itd.

4. Odpustek 200 dni, kdor je po po prazniku presv. Rešnjega Telesa vsak

dan do osmega dne pri sv. maši ali pri večernicah.

64. Devetdnevnica k presv. Sercu Jezusovemu.

(Po P. Borgo-tu mašniku družbe Jezusove.) *)

Odpustki: 1. Kdor se teh bukev P. Borgo-ta posluži pri devetdnevnici, dobi vsak dan devetdnevnice odpustek 300 dni.

2. Popolni odpustek v praznik presv. Serca Jezusovega ali kakega družega dne v osmini, ako se spoveš, sv. obhajilo prejmeš in moliš na papeževi namen. (Pij VII. 13. pros. 1818.) †.

Začne se pa ta devetdnevnica ravno pred praznikom presv. Serca Jezusovega; pa jo tudi med letom, kadarkoli ti je ljubo, smeš opraviti, in si deležen odpustkov. Za duhovno berilo, ki ga priporoča P. Borgo, smeš vzeti ktere koli duhovne bukve.

*) Ta devetdnevnica je že poslovenjena in se dobi v »Serce Božje«, novi premišljevalni molitevnik, ki ga je leta 1874 spisal duhovnik družbe Jezusove.

65. *Pervi petek v mescu.*

Pervi petek vsacega mesca je po volji našega Gospoda in Zveličarja Jezusa Kristusa posvečen češenju njegovega Božjega Serca. Na ta dan dobi vsak ud bratovšine presv. Serca Jezusovega popolni odpustek, ako prejme sv. obhajilo. †.

To prelepo in ljubeznjivo pobožnost je Jezus sam priporočil blaženi Margareti Mariji Alacoque (r. Alakok) in obljubil, da vsak, kdor jo opravlja, bo stanoviten do konca v pokori in v prejemanji svetih zakramentov. Obstoji pa ta pobožnost v tem, da ta, ki jo opravlja, vsak prvi petek devet za verstjo sledečih mescev prejema sv. obhajilo in ima namen, zgorej omenjene milosti zadobiti, in častiti presveto Serce Jezusovo.

66. *Mesec majnik.*

Mesca majnika se obhajajo na mnogih krajih po vsem katoliškem svetu „Šmarnice“. Tudi po Slovenskem jih že poznajo povsod, in smem reči, da je že malo fará, kjer bi jih ne imeli v veselje častivcev Marijinih. Kako prijetna pobožnost so Šmarnice, mi ni treba še

le popisovati, ker vsak sam to skuša, kdor hodi k Šmarnicam. Pa ne samo prijetne so Šmarnice, ampak tudi koristne, kar spoznamo iz odpustkov, ki so na nje podeljeni:

1. Odpustek 300 dni za vsak dan mesca majnika dobi, kdor očitno v cerkvi ali doma častí preblaženo Devico Marijo ter opravlja pobožne molitve in druge dobre dela in se vterjuje v čednostih.

2. Popolni odpustek enkrat mesca majnika, kdor sv. obhajilo prejme in moli za sv. cerkev itd. (Pij VII. 21. sušca 1815 in 18. jun. 1822.) †.

67. Mesec marcij ali sušec svete mu Jožefu na čast.

Mesca sušca in sicer 19. dne obhajamo praznik častitljivega očaka sv. Jožefa, rednika Jezusovega. S tem se pripravljamo na prijetne Šmarnice, ki jih obhajamo v majniku. Od ženina pridemo k nevesti; sv. Jožef nam pot kaže do Marije in k nji nas pošilja v šolo. Ako hočeš tedaj častiti sv. Jožefa v tem mescu, naredi si na pripravnem kraji svojega stanovanja kak altarcček, postavi podobo

sv. Jožefa nanj, ozaljšaj jo, kolikor le premoreš, in ena ali dve luči naj gorite v gotovih časih pred to podobo. Naj pripravnejši čas za to je takrat, kadar opravljaš molitve, ali bereš kaj lepega ali premišljuješ svetemu Jožefu na čast. Tudi je dobro, kake druge dobre dela opravljati skozi ta mesec. In ker je sreda posvečena sv. Jožefu, smeš to pobožnost opravljati tudi vsako sredo.

Odpustki: Pij IX. so 27. aprila 1865 za ta mesec podelili ravno tiste odpustke, ktere ima Marijin mesec majnik, za vsak dan sušca, namreč 300 dni, ako to pobožnost opravljaš v cerkvi ali doma; popolni odpustek pa enkrat mesca sušca, kadarkoli ti je ljubo, ako se spoveš, sv. obhajilo prejmeš in moliš za sv. cerkev. †.*)

68. Šest nedelj in praznik sv. Alojziju z Gonzage.

Angeljski mladeneč, sv. Alojzij, je poseben patron mladine keršanske. Sv.

*) Bukve, za to pobožnost morebiti pripravne, so: bukve, ki so leta 1869 prišle na svetlo za Šmarnično pobožnost. Imenujejo se: »Sveti Jožef«, naš varh in pomočnik v življenju. Spisal J. Škofic.

cerkev ji ga je postavila v izgled in posnemanje. Šest nedelj, ki se morajo obhajati po versti brez prenehleja, je odločenih v ta namen, in se imenujejo nedelje sv. Alojzija, ali Alojzijeve nedelje. V teh nedeljah naj tedaj mladina posebno častí sv. Alojzija in si po njem sprosi ohranjenje nedolžnosti in čistosti, razsvitljenje pri volitvi stanú, ljubezen do Marije, pobožno in keršansko življenje v nevarnih mladih letih, da si tako vterdi in vstanovi srečno prihodnjost na tem in na unem svetu.

O d p u s t k i: Vsako teh šest nedelj, ktere si izvoliš ali pred praznikom sv. Alojzija, ali kadarkoli med letom, zadobiš, mlad ali star, možki ali ženska, p o p o l n i odpustek, ako po prejetem sv. obhajilu moliš skesanega serca nektere molitve, ali nekoliko premišljuješ, ali pa druge keršanske dobre dela opravljaš.*) (Klemen XII. 11. dec. 1739 in 7. pros. 1740.)

Popolni odpustek dobiš tudi 21. junija, na sv. Alojzija dan, ako prejmeš

*) Šest Očenašev, šest Češenasimarij in šest Čast bodi Očetu . . . zadostí.

sv. zakramenta, obišeš eno cerkev, kjer se obhaja ta praznik in tamkej moliš na papeževi namen. Ako je ta praznik po škofovem dovoljenji prenesen na kak drugi dan v letu, se morejo dobiti ravno tisti odpustki in z ravno tisto pogojo. (Benedikt XIII. 22. nov. 1729; Klemen XII. 21. nov. 1737; Benedikt XIV. 22. aprila 1742.) †.

69. Pobožnost k sv. Stanislavu Kostku.

Drugi patron keršanske mladine je sv. Stanislav Kostka, spoznovavec iz družbe Jezusove. Njegovo življenje od otročjih let do smerti, ktera ga je že pokosila, ko je bil še le 18 let star, je bilo polno lepih čednost, ki bi mógle kinčati vsacega mladega človeka. Sv. cerkev ga postavlja, kakor svetega Alojzija, mladini v izgled, da bi ga posnemala in častila. Da pa sveta cerkev doseže ta svoj namen, podeljuje obilne odpustke vsem, ki opravljajo to pobožnost, in so ti le:

1. Popolni odpustek 13. nov., na sv. Stanislava dan, ali pa v nedeljo, ktero se po škofovem dovoljenji obhaja ta praznik. Da si deležen tega odpustka,

se moraš spovedati, sv. obhajilo prejeti, cerkev, kjer se praznuje sv. Stanislav, obiskati in tamkej moliti na papežev namen.

2. Odpustek 100 dni enkrat na dan, ako pred podobo svetnikovo, naj že bo v kaki cerkvi ali kapeli postavljena, moliš en Očenaš in Češenasimarijo in še kako molitev prideneš na papežev namen. Ako pa kdo to pobožnost opravlja celi mesec, dobi popolni odpustek, toda mora prejeti sveta zakramenta pokore in presv. Rešnjega Telesa in moliti na papežev namen. Ako bi pa ne bilo mogoče moliti v cerkvi ali kapeli tega Očenaša itd., ga smeš opraviti tudi kje drugod in si vendarle deležen odpustkov. (Pij VII. in Leon XII., katerih dekrete je sv. zbor odpustkov razglasil 13. maja 1826 in dekr. 3. sušca 1827.)

3. Odpustek 300 dni enkrat na dan, kdor opravi sledeče tri molitve in vsaki pridene en Očenaš . . . Češenasimarijo . . . in Čast bodi Očetu . . . da bi na prošnjo sv. Stanislava čistost, ljubezen do Boga in srečno smert zadobil; in popolni odpustek enkrat v mesecu

kdorte molitve opravlja celi mesec po enkrat na dan, se spove, sv. obhajilo prejme, eno cerkev ali očitno kapelo obiše in tamkej moli na papežev namen (razpis 22. sušca 1847 in dekr. 10. julija 1854). †.

Molitev za sveto čistost.

Sveti Stanislav, naj nedolžnejši varh moj, ti angelj čistosti! veselim se s teboj tiste izverstne milosti deviške čistosti, ktera je zaljšala tvoje brezmadežno serce; sprosi mi, ponižno te prosim, moč, premagati vse nečiste skušnjave, in pomagaj mi, stanovitno čuti, da ohranim sv. čistost, to že samo na sebi častljivo in Bogu tako dopadljivo čednost. Oče naš . . Češenasimarija . . Čast bodi Očetu . .

Molitev za ljubezen do Boga.

Sveti Stanislav, predragi varh moj, ti seraf ljubezni! veselim se s teboj tiste goreče ljubezni, ki je vedno povzdigovala k Bogu tvoje čisto in nedolžno serce, in ga z njim zedinjala; sprosi mi, ponižno te prosim, tako goreč plamen ljubezni Božje, da požge v meni

vse pozemeljsko nagnjenje, in me le
vnéma z ljubeznijo nebeško.

Oče naš .. Češenasimarija .. Čast bodi Očetu ..

Molitev za srečno smert.

Sveti Stanislav, usmiljenja polni
in premogočni varh moj, ti angelj či-
stosti in seraf ljubezni! veselim se s
teboj tvoje srečne smerti, ker umerl si
iz serčnega hrepenenja, gledati Marijo
dan njenega vnebovzetja, in iz silne go-
rečnosti tvoje ljubezni do nje. Zahvalim
se Mariji, da ti je spolnila tvoje želje,
in te prosim po zasluženji tvoje pre-
srečne smerti, da bi mi bil patron in
varh pri moji smerti. O prosim te,
govôri za me pri Mariji, da bi mi spro-
sila srečno smert, ki naj bo, akoravno
ne tako srečna, kakor tvoja, vendar le
pod varstvom Marije, moje besednice,
in pod tvojo pomočjo, dragi varh moj,
mirna in pokojna.

Oče naš .. Češenasimarija .. Čast bodi Očetu ..

70. Duhovne vaje sv. Ignacija in misijon.

Vernikom sploh, ki se vdeležujejo
misijonov ali duhovnih vaj (eksercicij)

prav za prav ni noben odpustek podeljen n a r a v n o s t (directe). Le redovnikom, misijonarjem ali soudom gotovih bratovšin so papeži podelovali odpustke, katerih se morejo vdeležiti po misijonarjih tega ali unega reda, ako so pri njih misijonih ali duhovnih vajah. Govorili bomo tu le od tistih odpustkov, kateri so sklenjeni z misijoni ali duhovnimi vajami, ki jih dajejo očetje iz družbe Jezusove ali jezuiti.

1. Duhovne vaje ali eksercicije. Kdorkoli v hiši ali kolegiju družbe Jezusove osem dni dela duhovne vaje, dobi popolni odpustek. (Aleksander VII. 12. okt. 1657.) Ravno tega odpustka je deležen, kdor le pet dni dela duhovne vaje. (Benedikt XIV. 15. jul. 1749.) †. Benedikt XIV. je celo dovolil, da se smejo te osem- in petdnevne eksercicije delati kjerkoli že, in vendar ne izgube odpustkov, da jih le vodi kak duhovnik družbe Jezusove.

2. Misijoni. Vsak dobi, dokler terpi misijon, e n k r a t popolni odpustek, ako sliši vsaj pet misijonskih pridig, prejme sv. zakramenta in moli v papeževi namen. (Gregorij XVI. 20. dec. 1839.) Kdor je

pa bolan in ima predaleč do cerkve, kjer se obhaja sv. misijon, dobi vendarle odpustek, ako vse zvesto opravi, kar mu naložé spovednik. Celo otroci se tega vdeležé, ki še niso bili pri sv. obhajilu, ako namesto sv. obhajila opravijo kako drugo pobožno delo, ki jim ga naložé spovednik. (Pij IX. 29. sušca 1855.)

K sklepu misijona smejo misijonarji dati papeževi blagoslov ali pa v to pooblastiti fajmoštra ali kakega družega duhovna. (Ta blagoslov ima za vernike ravno tako veljavo, kakor da bi ga sv. Oče papež podelili samí, kadar ga v večjih praznikih dajejo Rimskemu mestu in vesoljnemu svetu (urbi et orbi). S tem blagoslovom namreč je sklenjen popolni odpustek, ktereга je deležen vsak, kdor tistega dne, ko se daje blagoslov papeževi, po skesani spovedi prejme sveto obhajilo).

Popolni odpustek moreš tudi dobiti, kadar se postavlja misijonski križ, ako si pričujoč pri postavljanji križa in tistega dne prejmeš sv. obhajilo, eno cerkev ali očitno kapelo obišeš, in tamkej moliš na papežev namen. Deležen si

tudi popolnega odpustka, ako si bil pri misijoni, in prvih šest mescev po postavljanji misijonskega križa ali k sklepu misijona, ktereга dne koli prejmeš sv. obhajilo. (Leon XII. 12. aprila 1826.) *)

Odpustek pet let enkrat na dan, kdor obiše misijonski križ in pred njim v spomin triurne smertne težave Jezusa Kristusa, Gospoda našega moli na papežev namen tri Očenaše . . . tri Češenasimarije . . . in tri Čast bodi Očetu . . .

Popolni odpustek pa, ktereга koli dne mesca decembra, kdor vsaj trikrat na mesec pobožno obiše misijonski križ. (Leon XII. 12. aprila 1826.) Pij IX. pa so 19. prosinca 1851 dovolili odpustek 100 dni vsakemu, kdor obiše misijonski križ, in pred njim opravi ktero-koli molitev.

*) Misijonarji družbe Jezusove imajo pravico blagoslavlјati misijonski križ in ga postavljati. (Določilo 14. sušca 1864.)

Četerti oddelek.

Dela dušne gorečnosti in ljubezni.

71. Katekizem.

Sv. Tridentinski zbor zapoveduje v svoji 24. seji v 4. pogl., da morajo fajmoštri ob nedeljah in praznikih razlagati otrokom keršanski nauk ali katekizem. Ravno to velja tudi učiteljem in staršem, ki morajo svoje učence in otroke podučevati v keršanskem nauku. „To je sveto delo“, pravi papež sv. Pij V. v svojem razpisu 6. okt. 1571 in papež Pavel V. pravi, da je podučevanje otrok v keršanskih resnicah „za duše in vse keršanstvo koristno delo“. Ravno ta papež je podelil več odpustkov tistim, ki podučujejo in tistim, ki poslušajo keršanski nauk.

Odpustki: 1. 7 let in 7 kvadragen dobi vsak, kdor in kolikorkrat po spovedi in sv. obhajilu razlaga keršanski nauk, ali ga poslušša.

2. Popolni odpustek zadobé tisti, ki imajo hvalevredno navado, razlagati katekizem ali ga poslušati, ako se o Bo-

žiču, o veliki noči in na praznik svetih aposteljnov Petra in Pavla spovedo in sv. obhajilo prejmejo. (Klemen XII. 27. jun. 1735.)

3. Vsi verniki, ktere koli starosti, ki imajo navado, v cerkvi ali v šoli se zbirati in učiti se katekizma, morejo na vse praznike Matere Božje dobiti odpustek 7 let, ako prejmejo v teh dnevih sv. obhajilo; odpustek 3 let pa tisti, ki še nikoli niso bili pri sv. obhajilu, ako se spovedó o teh praznikih. (Pavel V. 6. okt. 1607.)

4. Učitelji dobé odpustek 7 let, kolikorokrat v nedeljah in praznikih peljejo svoje učence k keršanskemu nauku in jih tam podučujejo — in 100 dni kolikorokrat ga jim v delavnikih razlagajo v šoli.

5. Očetje in matere dobé odpustek 100 dni, kolikorokrat svoje otroke in posle podučujejo v keršanskem nauku.

6. Vsak pa dobi 100 dni odpustkov, kolikorokrat se skozi pol ure uči keršanskega nauka ali, da bi potem učil druge, ali pa, da bi le sam sebe podučeval v njem. (Pavel V. 6. okt. 1607.) †.

72. *Družba svetega Detinstva.*

V ti družbi so keršanski otroci in družba ima namen, po Kitajskem in po družih neverskih deželah nakupovati male otročiče nevernikov, ktere njih starši, ako jim ne dopadejo, ali so slabotni in bolehnj, proč veržejo in zapusté, da umerjejo lakote in mraza. Po ti družbi jih je veliko rešenih nesrečne smerti, ki prejmejo potem sv. kerst in se keršansko izredé. Začela se je ta družba leta 1843 v Parizu in se izročila varstvu Deteta Jezusa. Poglavitna varhinja te družbe je preblážena Devica Marija; drugi njeni varhi so še: sveti angelji varhi, sv. Jožef, sveti Frančišek Ksaverij, sv. Vincencij Pavljanski. Vsak že keršeni otrok se more sprejeti v družbo in ostane njen ud do pervega sv. obhajila; po prvem sv. obhajilu do 21. leta pa je le še deležnik družbe. V 21. letu pa jenja biti deležnik te družbe, če se nič več ne vdeležuje blagovitnega dela za razširjanje svete vere. Vsak ud plača pet venarjev na mesec ali pet grošev na leto, mora

biti vpisan in moli vsak dan eno Češenasmarijo s pristavkom: Devica Marija, prosi za nas in za uboge otroke nevernikov! Ako pa otročiček še ne more moliti, naj kak drug iz njegove družine namesto njega opravlja to molitvico. Papeža Gregorij XVI. in Pij IX. sta podelila ti družbi te le odpustke:

1. Dva popolna odpustka, katerih eden, za žive ude podeljen, se more dobiti od Božiča do Svečnice; drugi pa, ki se lahko daruje rajnim, od druge nedelje po veliki noči do konca mesca majnika; toda moraš biti pri sv. maši, ktera se bere za družbo in tukaj prejeti sv. obhajilo. Mlajši so - udje, ki še niso prejeli sv. obhajila, se morajo vsaj spovedati.

2. Popolni odpustek tudi v praznik varhov družbe: Marijinega Darovanja, svetih angeljev varhov, sv. Jožefa, sv. Ksaverija in sv. Vincencija Pavljanskega; toda se moraš spovedati, sv. obhajilo prejeti in nekaj posebnega moliti za razširjanje družbe sv. Detinstva. Slednjič imajo vsi udje družbinega predstojništva in odborov odpustek enega leta, kolikorkrat so navzoči pri zborih pred-

stojnikov in odbornikov. (Pij IX. 12. pros. 1851.)

O p o m b a. Od Božiča do Svečnice, ko sv. cerkev obhaja in časti sv. Detinstvo Jezusovo, in ob enem praznuje poklicanje nevernikov h keršanstvu, se bere ena sv. maša, ktereга dne koli, za ude in deležnike družbe. Pri ti priložnosti naj se pové vernikom, posebno pa šolarjem, kaj da se je že vse zgodilo za družbo in kakošen namen ima to keršansko podvzetje. Tudi naj se četerti del kerstnih imen družbenih udov izpiše iz bukev, ki naj se z nabranim denarjem vred pošljejo na Kitajsko, da rešeni in keršeni otroci nevernikov dobé te imena. Od druge nedelje po veliki noči do konca majnika se bere druga sv. maša za mertve družbine ude in deležnike. Verh tega se še v 12 cerkvah Detinstva Jezusovega berete vsak mesec po dve maši; ena za ude in dobrotnike družbine, druga pa za nesrečne otročiče, ki se imajo reševati.

Pri vseh molitvah in svetih mašah družbinih se še posebno moli za keršanske matere, da bi njih otročiči

vsi dosegli sv. kerst, in za vse mlajše soude, da bi se pripravljali vredno prejeti prvo sv. obhajilo, in da bi potem stanovitni ostali v dobrem.

Glavni predstojnik te družbe je v Parizu, za Nemce pa v Cahenu (Aachen) *); škofijski predniki so že sem ter tje po škofijah postavljeni, in tem so vversteni farni predniki.

73. *Razširjanje dobrih bukev.*

Dobre bukke so po mestih in deželi eden naj krepkejših pripomočkov, da se ohrani in širi sv. vera in keršansko življenje med kristijani. Leta 1820 se je v ta namen na Francoskem ustanovila pobožna družba in papež Gregorij XVI. ji je podelil čast in posebno pravico nadbratovšine ter dovolil, da sme pod se vzeti vse druge družbe tega imena in jih deležne storiti vseh milost, ktere sta ji že papeža Leon XII. in Pij VIII. podelila (razpis 16. novembra 1830). Gregorij XVI. je dovolil odpustek 300 dni vsa-

*) Zdaj: Gosp. Jožef Blum, nadžupnik pri sv. Pavlu v Cahenu (Aachen).

kemu, ki pospešuje to družbo; 40 dni pa tistemu, ki škofu naznani kake pohujšljive bukve. Po farah bi se ta družba kaj lahko vstanovila s farnimi bukvarnicami, in farani bi imeli lepo priložnost, v ta namen kaj storiti ter vdeležiti se odpustkov.

74. Dobro delo za vojake.

Kdo pač bolj potrebuje tolažbe, kakor vojak? Kdo več moči, da bi se odtegnil slabi tovaršiji in mnogoterim skušnjavam? Kdo živi v tolikih nevarnostih, kakor ravno vojak? Ali ni po tem takem vojaku zelo potrebna Božja pomoč? Sveta vera pa je, ki mu ponuja in daje obilno potrebnih tolažb; le tisti vojak je v resnici močen v boji zoper skušnjave in si ohrani čednosti, kateri zvesto spolnuje svoje kersanske dolžnosti in Bog le tacega obvaruje. Naj slavniši vojaki so bili pobožni kristijani in so še zdaj. Imenujem le našega slavnega Radecky-ta in Albrehta, nadvojvoda avstrijanskega, slavnega zmagovalca pri Kustoci na Laškem leta 1866.

Iz teh prevdarjanj postalo je to dobro delo za vojake, ktero je že po

gorečih duhovnih, misijonarjih in drugih pobožnih kristijanah vpeljano skorej po vseh francoskih mestih, kjer je kaka posadka vojaška (garnizon). Papež Pij IX. so temu keršanskemu delu za mesto Paris in za druge mesta, kjer je že vpeljano, dovolili te le odpustke:

1. Odpustek 7 let za vsacega uda tega dobrega dela, za vse sodelavce ali vojake, kolikorokrat so pri cerkvenih govorih, bodi si, da se učé sami, bodi si, da podučujejo druge.

2. Odpustek enega leta dobi vsak vojak, kolikorokrat si prizadeva po svoji moči, da bi spreobernal kakega družega vojaka; toda se mora resnično kesati svojih grehov.

3. Popolni odpustek na štiri poglavitne praznike v letu in na praznik sv. Mavricija (22. sept.), ali skozi 14 dni po teh praznikih, kateri dan hoče, dobi vsak ud, sodelavec ali vojak, ako v teh dnevih prejme sv. zakramenta, eno cerkev ali očitno kapelo obiše in moli na papežev namen. (Pij IX. 12. maja 1851.)

Poglavitne dela te družbe pa so: poduk v sveti veri, kateri se daje vojakom

enkrat ali dvakrat v tednu; dobre pesmi, ktere jih kdo uči; skupna molitev, dobre bukve, rožni venci, škapulirji, svetinje itd., ktere jim kdo daruje; potem poduk v branji, pisanji, računstvi itd.; slednjič tudi razne igre, ktere jim prijetno čas kratijo in jih obvarujejo grešnih razveselovanj. Po mestih so večji del bogoljubne gospé visocega stanu, ktere se posebno pečájo s temi dobrimi deli.

75. Spremljevanje sv. popotnice k bolniku.

1. Odpustek 7 let in 7 kvadragen, kolikorokrat z gorečo vošeno svečo, spremiš k bolniku najsvetejši Zakrament;

2. 5 let in 5 kvadragen, ako ga spremiš brez sveče;

3. 3 leta in 3 kvadragene, kdor, ako sam ne more, kakega družega pošlje z gorečo vošeno svečo, da spremlja sveto popotnico;

4. 100 dni, kdor sicer ne more spremiti sv. popotnice, pa domá moli na papežev namen en Očenaš in eno Češenasimarijo. (Inocencij XII. 5. pros. 1695 in Klemen X. 23. aprila 1676.) †.

Teh odpustkov se moreš vdeležiti tudi v svetem letu. (Benedikt XIV., Klemen XIV. in Leon XII.)

76. Obiskanje bolnikov in jetnikov.

Odpustki: 1. Odpustek 200 dni, ako imaš kako blagoslovljeno reč (križec, svetinjo, rožni venec itd.) in obišeš bolnike po bolnišnicah ali jetnike.

2. 100 drugih dni, ako imaš rožni venec z odpustkom sv. Birgite, moliš 3 Očenaše, 3 Češenasmarije in v čast našega Gospoda, Jezusa Kristusa, ali preblazene Device, ali sv. Birgite obišeš enega bolnika ali jetnika.

3. 300 dni za ude bratovšine sv. rožnega venca.

4. 100 dni za ude bratovšine presv. Rešnjega Telesa, škapulirja itd. (Pij IX. 23. avg. 1861.)

5. 7 let, ako si ud družbe preblazene Device, ki je pridružena véliki bratovšini rimskega zbirališa.

77. Velikodušno djanje ljubezni do ubogih duš v vicah.

To djanje obstoji v tem, da kdo vse svoje zadostilne dela, ki jih doprinaša

v življenji, in vse molitve in dobre dela, ktere mu po priprošnji po smerti vtegnejo k dobremu priti, daruje vernim dušam v vicah in jih položi tako rekoč v roke Marije Device, da jih ona potem, kakor skerbna mati nakloni tistim dušam, ktere hoče rešiti iz vic. To, kar darujemo, je poseben, nam osebno lasten, zadostilen sad, kateri bi iz raznih dobrih del, ki jih sami opravljamo tukaj na zemlji, ali jih bodo drugi po smerti opravili za nas, mógel nam samem priti k dobremu in v zadostenje, kterega pa blagovoljno naklonimo dušam v vicah; to darovanje tedaj duhovnom nikakor ne brani, opravljati plačanih maš, kakor tudi vsaki drugi, ki je dušam skazal to djanje ljubezni, sme moliti za se, za svoje starše in opravljati navadne pobožne dela itd. Le zadostilna vrednost teh njegovih del pride k dobremu dušam v vicah, sad zasluženja pa mu ostane, ker ga ne more oddajati drugim. Vsako dobro delo namreč ima zaslužilno in zadostilno vrednost; zasluženje ostane temu, kdor delo opravi, zadostenje pa sme vsak naklanjati, komur hoče.

Vedi pa, da ni treba posebnih besedi ali kake posebne molitve k temu velikodušnemu djanju ljubezni, ampak je že zadosti, da ga storiš v serci; dobro je pa, da ga ponoviš včasih. Nek pobožen mož, ktereга serce je bilo polno apostolske gorečnosti, je vernim dušam v svoji smertni uri volil vse svete maše, vse odpustke in vse spokorne dela, ktere koli bi mu vtegnile naklonjene ali darovane biti. Pa mi bo morebiti kdo v besedo segel in rekel: s takim djanjem ljubezni škodujem sam sebi, ker sam sebe pripravim ob vse to, kar mi edino pomagati more v večnosti. Ne boj se, da bi bil na zgubi, temveč imaš dobiček, ako storiš to djanje ljubezni, ker s tem si nakloniš posebno ljubezen presv. Trojice, ljubezen našega Gospoda Jezusa Kristusa, preblažene Device Marije in vseh svetnikov, ter se spolnuje potem nad teboj, kar je nekđaj obljubil Jezus: „Dajte in se vam bo dalo; dobra, naltlačena, potresena in zverhana mera vam bo dana v naročje“; uboge duše so ti potem pomagati dolžne, kadar pridejo v nebesa in bodo skerbele za te, da se ne

pogubiš; skerbele bodo za te, in z njimi presveta Trojica in vsi izvoljeni, da, ali celo ne prideš v vica, ali pa boš rešen iz njih berž ko berž.

Papeži Benedikt XIII., Pij VI. in Pij IX. (30. sept. 1852) so podelili obilne odpustke temu velikodušnemu djanju ljubezni.

Odpustki: 1. Mašniki, ki storé to velikodušno djanje ljubezni, imajo vsak dan osebno pravico privilegiranege altarja. *)

2. Verniki pa dobé popolni odpustek (ki ga pa samo dušam v vica morejo nakloniti), kolikorkrat sv. obhajilo prejmejo, in tistega dne obišejo eno cerkev ali očitno kapelo in tam molijo v namen sv. Očeta.

3. Ravno tako dobé popolni odpustek vsak pondeljek, ako so pri sv. maši dušam v vica v tolažbo, eno cerkev obišejo in molijo na papežev namen.

4. Kdor stori to velikodušno djanje ljubezni, more vse odpustke, ki so bili

*) Kaj da je privilegirani altar, glej spodej.

kdaj, ali še bodo podeljeni, nakloniti dušam v vicah (akoravno sicer rajnim ne morejo priti k dobremu).

Bolniki, starčki, kmetje, popotniki, jetniki itd., ki v pondeljek ne morejo biti pri sv. maši, smejo že v nedeljo (pa tudi le v nedeljo) darovati sv. mašo v ta namen. Otroci pa, ki še niso bili pri sv. obhajilu, in drugi verniki, ki ga iz kterega koli vzroka ne morejo prejeti, si morejo od svojega spovednika, ki pa mora od škofa v to pooblasten biti, namesto sv. obhajila izprositi kako drugo dobro delo, da se vdeležé teh duhovnih dobrot.

Peti oddelek.

Bratovšine in pobožne družbe.

78. Nekaj o bratovšinah sploh.

1. Kaj je bratovšina?

Bratovšina ali družba sploh se sme imenovati vsako zedinjenje ali združenje več oseb k skupnemu življenju ali k vzajemnemu telesnemu ali dušnemu do-

bičku. Osebe take družbe so med seboj zedinjene kakor bratje in sestre. Že v starodavnem paganskem (neverskem) času najdemo take društva umetnikov in rokodelcev, ki so se vstanovile za Numa Pompilija, drugega kralja Rimskega. Ob času aposteljnov so živeli vsi verni kristijani v taki edinosti in ljubezni, da so bili med seboj le „enega serca in enega duha“ (Djanje apost. 4. 32), ter so bili zedinjeni v nekaki bratovšini med seboj.

Zato pa tudi v prvih časih kershanstva ne najdemo posebnih bratovšin, o katerih govorimo tukaj, ako izvzamemo razne redovnike, ki so združeni živeli skupej na izhodu že v 3. stoletji in so bili pozneje tudi na zahodu vstanovljeni in razširjeni po sv. Benediktu. Po teh so se berž ko ne ravnale bratovšine, kakoršine najdemo v poznejših časih sv. cerkve in jih imamo dandanašnji toliko število.

Perva bratovšina, od ktere nam sporočuje zgodovina, je bratovšina „Konfalonieri“, ki je bila od papeža Klemena IV. poterjena leta 1267, in je imela namen, odkupljevati od Saracenov vjete

kristijane. Ime je imela ta bratovšina od zastave (bandera), imenovane „Konfalone“, na kateri je bila naslikana podoba preblažene Device Marije. Njeni udje so se imenovali redovni vitezi presvete Device, in so nosili na desni rami rudeč in bel križ. Dolžnost njihova je bila, vsaj trikrat v letu se spovedati in sv. obhajilo prejeti.

Kmaló so se ustanovile druge družbe, njih udje so delali v zveličanje svoje duše, in z molitvijo, milošino in z drugimi dobrimi deli so poveličevali čast Božjo, preblaženo Devico Marijo in svetnike Božje. Čudo veliko sadu so prinašale te bratovšine v sveti cerkvi; zato so jih pa tudi pospeševali papeži ter jim delili posebne milosti, posebne pravice in obilno odpustkov.

2. Kdor je ud kake bratovšine, se spodobi, da ve vsaj po večem, kaj zahtevajo pravila bratovšine, in da ima namen, jih spolnovati, kolikor bo mogel brez velike težave. Bratovšino, v katero se je dal zapisati, naj čisla in ljubi, keršansko živi, drugim udom daje lep zgled, ter se izkazuje hvaležnega za

duhovne milosti in dobrote bratovske. Kdor po nemarnosti opuša bratovske molitve ali pobožnosti, si zmanjšuje te posebne duhovne milosti, in ako ne opravi, kar je potrebno za dosego odpustkov, se seveda teh tudi ne more vdeležiti. Z druge strani pa naj verni vedó, da zapis v bratovšino ni nikakor taka obljuba, ktere prelomljenje bi bil greh zoper drugo zapoved Božjo; cerkev jih noče k bratovskim postavam vezati pod nobenim grehom, ne velikim ne malim, ako so se tudi dali zapisati, ampak le opominja jih in k večji pobožnosti napeljati želi. Le takrat bi greh bil, ako bi kdo s svojo nemarnostjo drugim pohujšanje dajal, ker hudoben in spačen človek vse zaničuje, in nobenega spoštovanja več nima do cerkvenih naredb.

3. Ker se po bratovšinah sv. vera in pobožnost v duhovniji ne samo ohranja, ampak tudi množi in vterjuje, bi imela vsaka duhovnija imeti vsaj eno ali dve bratovšini; ne bilo bi pa dobro, ako bi jih bilo preveč v eni duhovniji, ker potem bi gorečnost udov čedalje bolj pojenjevala, pravila bi se ne spolnovale

zvesto, zgubile bi sčasoma bratovšine veliko svoje koristi in veljave. Ne bratovšine same na sebi, ampak vestno spolnovanje dobrih del, ktere predpisujejo, nas stori popolnejše in nam pomaga k svetosti.

4. Vse bratovšine in pobožne družbe vernikov spadajo pod sodnjo oblast škofovo. Škof ima oblast, bratovšine vstanovljati po svoji škofiji, jih poterjevati, in, ako je potreba, prenarejati njihove pravila. Škof ima tudi pravico, jih pregledovati in jih voditi v spolnovanji družbinih pravic, milost itd. Ako tedaj kaka bratovšina ni cerkveno vstanovljena po škofu, ne more pridružena biti poglavitim bratovšinam v Rimu, ki se tudi imenujejo nadbratovšine*), in tudi ne imeti odpustkov, ktere bi sicer imela. Škof potem bratovšine po duhovnijah izročuje faj-

*) Nadbratovšina se imenuje tista bratovšina, ki ima oblast, si pridruževati druge bratovšine enacega imena in jih deležne storiti vseh svojih milost in odpustkov. Te milosti in odpustke pa si mora nadbratovšina naj pred sama pridobiti, zakaj samo zato, ker je nadbratovšina, še nima nobenih posebnih odpustkov.

moštrom, ki imajo na to gledati, da se ohrani gorečnost med udi, da se spolnujejo pravila, in da se ne vrinejo kake napačnosti v družbo, ktere bi ji vtegnile ali škodovati, ali jo celo razdreti sčasoma. Ako je v duhovniji en sam duhoven, ki je bil predsednik kake bratovšine, njegov naslednik tudi ostane predsednik, kar se ne zgodi vselej, ako je več duhovnov v duhovniji, ker tam je predsednik le tisti, kterega škof v to postavi. Ako po tem takem fajmošter, ki je bil predsednik kake bratovšine, umerje, sme škof po njegovi smerti tudi kaplana postaviti predsednika (dekret 7. junija 1842).

5. V ravno tisti cerkvi sme biti več bratovšin (dekr. 18. pros. 1745), toda v ravno tistem mestu, še manj pa v ravno tisti cerkvi ne sme biti več bratovšin enacega imena. (Klemen VIII. 7. dec. 1604, kar je za njim poterdilo več papežev.) Cerkve, v kterih se imajo bratovšine enacega imena vstanoviti, morajo biti saj eno uro vsaksebi. Izvzete so bratovšina presv. Zakramenta (Pavel V. l. 1607), bratovšina keršanskega poduka (dekr. 3. sveč. 1610) in bratov-

šina presv. Serca Jezusovega (Pij VII. l. 1805). Vendar so papeži to radi privolili tudi pri družih bratovšinah, ako jih je kdo prosil.

6. Vodnik bratovšine, akoravno je izvoljen od škofa, zato še nima pravice, blagoslavljati rožnih vencev, škapulirjev, svetinj itd. in jih previditi z odpustki. Tudi namesto njega ne sme nobeden sprejemati novih udov v družbo, ako ni posebno v to pooblasten (dekr. 22. avg. 1842).

7. Ravno tisti altar v ravno tisti cerkvi sme več bratovšinah, postavim bratovšini presv. Serca Jezusovega, škapulirja, sv. rožnega venca itd. služiti kakor lastni altar, ako so se predsedniki teh bratovšin o tem sporazumeli med seboj; vendar je zavoljo kake zmešnjave ali druge neugodnosti bolje, da ima vsaka bratovšina svoj lastni altar (dekr. 29. maja 1841).

79. O bratovšinah posebej.

Duhovnih družeb ali bratovšin je veliko po keršanskem svetu. Vsaka ima svoje pravila, svoje posebne pravice in

obilno duhovnih dobrot in milost, katerih se morejo vdeležiti njeni udje, ako storé, kar jim veleva bratovšina. Da jih spoznamo vsaj nekaj in se soznanimo s pogoji, s katerimi moremo deležni biti obilnih njih odpustkov, naštejemo v naslednjih številkah nektere, ki so bolj v navadi, ali ktere se prav lahko vpeljejo po duhovnijah.

Predsedniki bratovšin naj potem ude podučujejo, kakošen namen ima ta ali una bratovšina, kakošne dobrote in milosti in kateri odpustki se dobé v nji in kaj imajo storiti udje, da imajo zares tisti duhovni dobiček od bratovšine, ktereга jim obeta. Še bolj pa naj skerbe fajmoštri, ki so predsedniki bratovšin, da se kakošne napačne misli o bratovšinah ne vrinejo med ude, da se ne begajo med seboj in se nečast ne dela sveti veri. Zato naj gledajo, da ne pridejo med nje kakošne lažnjive bukvice, ali goljufivi listi, ki govoré od bratovšin, in naj jim le take dajo v roke, ki so pravilno poterjene od duhovske gosposke in priporočene vernikom. Začnimo tedaj z naštevanjem in razlaganjem posamesnih bratovšin.

80. Bratovšina presv. Rešnjega Telesa.

Namen te bratovšine je, častiti Božjega Zveličarja v Zakramentu njegove ljubezni, ga moliti in mu zadostovati ali ga odškodovati za brezštevilne razžaljenja, ktere mu prizadevajo nehvaležne človeške serca. Začela se je 16. stoletja v Rimu in papež Pavel III. jo je poterdil z razpisom 30. nov. 1539 ter jo priporočil vernikom kot hvalevredno in koristno bratovšino. Povzdignjena je bila potem v nadbratovšino in ob enem dobila oblast, da sme vse bratovšine tega imena, ktere koli bi se ji pridružiti hotele, deležne storiti svojih odpustkov. (Pavel V. 15. sveč. 1608; Inocencij XI. 1. okt. 1678). Odpustki so pa ti le:

1. Popolni odpustek dobi vsak, ako se tistega dne, ko pristopi bratovšini, spove in sv. obhajilo prejme.

2. Popolni odpustek udje obojega spola na osmi dan presv. Rešnjega Telesa, ako prejmejo sv. obhajilo, s procesijo gredo (kjer je v navadi) in molijo na papežev namen. Inocencij XII. je 27. nov. 1694 ta odpustek prenesel na petek po

prazniku presvetega Rešnjega Telesa. Kdor pa ne more biti pri procesiji, naj se vsaj spove in prejme sv. obhajilo.

3. Popolni odpustek tretjo nedeljo vsacega mesca in na véliki četrtek, ako prejmeš sv. obhajilo, si pri procesiji, ki je tega dne v navadi, obišeš eno cerkev ali očitno kapelo in moliš na papežev namen.

4. Popolni odpustek v smertni uri.

5. Odpustek 7 let in 7 kvadragen na sv. Rešnjega Telesa dan, ako prejmeš sv. obhajilo itd. Ravno ta odpustek dobe udje obojega spola, kolikorkrat z gorečo svečo, ali tudi brez nje spremijo naj svetejši Zakrament, kadar ga nesejo k bolniku ali kam drugam. — R a v n o ta odpustek dobé tudi na véliki četrtek, ako obišejo presv. Zakrament tam, kjer je izpostavljen. — R a v n o t a k o e n k r a t n a dan vsi udje bratovšine, ako v popoldanskih urah v kaki cerkvi ali očitni kapeli obišejo presv. Zakrament in tam pobožno in skesanega serca molijo za sv. cerkev.

6. Odpustek 100 dni, k o l i k o r k r a t udje opravijo kako pobožno delo ; postavim,

ako ktereга spremijo k pogrebu; ako so pri kaki procesiji, ktero je škof dovolil; ako kakega reveža vzamejo pod streho; ako obišejo bolnike ali jetnike; ako sovražnike spravijo med seboj; ako pomagajo k spreobrnjenju kakega grešnika; ako podučujejo nevedne itd. (Pavel V.; Klemen X.; Benedikt XIV.; Pij IX.) †.

81. Bratovšina presv. Serca Jezusovega.

Ko je naš Božji Zveličar sam blaženi Margareti Mariji (Alacoque, r. Alakok) razodel duhovne bogastva svojega Serca, jo je zagotovil, da bo vsem, ki ljubijo in časté njegovo Božje Serce, odperl vse zaklade ljubezni, usmiljenja in zveličanja, ktere ima v sebi hranjene Njegovo Serce. To ljubeznjivo Serce, pravi ta redovnica, neskončno želi, da bi ga spoznali in ljubili ljudje, da bi gospodovalo v njihovih sercih in da bi jim ono, ki je studenec vseh milost, pomoč podelilo za vse njih potrebe. — Namen te bratovšine je, da bi verniki častili Božje Serce Jezusovo, da bi povračevali ljubezen z ljubeznijo, da bi spodobno hvalo

dajali za presveti Zakrament, kateri je bil postavljen njim v prid, in da bi odškodovali ali nadomestili mlačnost, nehvaležnost in razžaljenja, s katerimi kristijani povračujejo njegovo neskončno ljubezen. O da bi se pač verniki v obilnem številu pridružili ti koristni bratovšini! Pervo bratovšino tega imena je vstanovil sv. Leonard Portomavriški in sicer v Rimu v cerkvi sv. Teodorja. Leta 1801 so dobili mašniki iz družbe sv. Pavla v Rimu oblast, v svoji cerkvi vstanoviti bratovšino presvetega Serca. Dve leti potem je bila povzdignjena v nadbratovšino in pozneje prenešana v cerkev „svete Marije od miru“. Papež Pij VII. ji je podelil obilne odpustke ter jo pooblastil, da sme teh odpustkov deležne storiti vse bratovšine tega imena, ki se ji hočejo pridružiti.

Odpustki: Pij IX. so po razpisih svojih prednikov (in sicer po razpisih 7. sušca 1801; 20. sušca in 13. nov. 1802 in po družih leta 1803, 1815 in 1817) vsem, ki so v bratovšini presv. Serca Jezusovega, ktera je pridružena Rimski nadbratovšini ravno tega imena, in molijo vsaki dan Očenaš ... Češenasimarijo ...

apostoljsko vero in še pristavijo: „**O sladko Serce Jezusovo, stori, da te čedalje bolj ljubim**“, dovolili te le odpustke:

Popolni odpustek: 1. Na dan vpisa v bratovščino, ako se spovedo in prejmejo sv. obhajilo.

2. V praznik presv. Serca Jezusovega ali v nedeljo potem pod ravno tisto pogojo. Tega odpustka so lahko deležni tudi tisti, ki niso v bratovščini, ako prejmejo sv. obhajilo, cerkev ali očitno kapelo obišejo, kjer se obhaja ta praznik, in tamkej molijo na papežev namen. (Pij VII. 7. jul. 1815. Ta razpis dovoli, da se praznik presv. Serca Jezusovega s škofovim dovoljenjem sme prenesti na kak drugi dan leta in sv. maša od presvetega Serca brati.)

3. Pervi petek ali prvo nedeljo vsacega mesca (spoved in obhajilo).

4. Kterega koli dne v mescu (spoved in obhajilo).

5. V smertni uri, ako vsaj v sercu pokličeš presv. ime Jezusovo.

Nepopolni odpustki: 1. 7 let in 7 kvadragen ako štiri nedelje pred praznikom Jezusovega Serca prejmeš svete

zakramente. 2. 60 dni za vsako dobro delo, ki ga storiš čez dan. †.

Drugi odpustki za ude bratovšine, katerih se vdeležijo, akoravno ne molijo Očenaša, Češenasimarije, apostolske vere s pristavkom: „**O sladko Serce**“ . . . (določilo 5. sušca 1840):

1. Odpustki Rimskih postaj *) ali štacijonov, katerih so deležni vsi, ki tiste dneve, kateri so v Rimskem misalu (v mašnih bukvah) zaznamovani za štacijske dneve, obišejo cerkev bratovšine presv. Serca Jezusovega in tamkej molijo na papežev namen.

2. Popolni odpustek na praznik Čistega spočetja, Rojstva, Oznanjenja, Očiševanja in Vnebovzetja Marije Device; na praznike sv. Jožefa, svetih aposteljnov Petra in Pavla, sv. Janeza evang., vseh svetnikov in na vernih duš dan, ako se spovedo, sv. obhajilo prejmejo v teh dnevih in cerkev bratovšine obišejo. V družih praznikih Matere Božje in družih aposteljnov pa dobé odpustek 7 let in 7

*) Rimske postaje ali štacijoni se imenujejo božje pota, ponočne straže in molitve na grobeh aposteljnov in mučenikov. (Glej štev. 165.)

kvadragen, ako obišejo cerkev bratovšine. (Pij VII. 2. aprila 1805.)

3. Popolni odpustek vseh šest nedelj ali petkov pred praznikom presv. Serca. (Spoved, sv. obhajilo, obiskanje cerkve ali očitne kapele, kjer se obhaja ta praznik in molitev na papežev namen. (Pij VII. 4. sušca 1806.)

4. Odpustek 7 let in 7 kvadragen za vsak dan devetdnevnic, s katero se udje bratovšine pripravljajo na praznik presv. Serca, ako obišejo cerkev in molijo na papežev namen. (Pij VII. 4. sušca 1806.) Papež Leon XII. je pa 21. maja 1828 ta odpustek tudi tistim udom pod ravno tisto pogojo podelil za vsak dan tridnevnic, s katero se pripravljajo na praznik presv. Serca.

Opombe. 1. Tisti udje, ki zavoljo takega pravičnega vzroka, postavim zavoljo bolezní ali popotovanja itd. ne morejo obiskati cerkve, kakor je predpisano, dobé vendarle zgorej naštete odpustke, ako kako drugo dobro delo opravijo, katero jim naloži spovednik. 2. Vseh teh odpustkov, ki so dovoljeni bratovšini presv. Serca in so našteti v dveh poprejšnih

odstavkih, se morejo vdeležiti vsi verniki, kjer koli že, celó tam, kjer ni mogoče ustanoviti bratovšine, ali kjer bi se le z velikimi težavami pridružiti dala nadbratovšini v Rimu, ako le vse storé, kar je predpisano. (Pij VII. 15. maja 1816.) 3. Papež Gregori XVI. je 20. jun. 1834 poterdil vse te odpustke, in verh tega še udom te bratovšine dovolil popolni odpustek, kterega morejo deležni biti na sv. Gregorja dan (12. sušca), ako prejmejo zakramenta sv. pokore in presv. Rešnjega Telesa, cerkev ali kapelo bratovšine obišejo in molijo za sv. cerkev. Začne se pa ta odpustek s prvimi večernicami.

Večno češenje. Udje bratovšine Serca Jezusovega se zedinijo med seboj, da bi večno služili temu češenja vrednemu Sercu, ga molili, ljubili in mu vedno hvalo dajali. Izvolijo si en dan ali več dni v letu, ktere takole posveté presvetemu Sercu. Enega dne, ki si ga izvolijo v to, se spovedo in prejmejo sv. obhajilo, obišejo eno cerkev ali očitno kapelo, molijo tam nekoliko časa za papeža in na njegov namen, potem za duhov-

šino, za spreobrnjenje grešnikov, za vse ude večnega češenja in za duše v vicah; eno uro po noči ali po dnevi, kadar jim je bolj priložno, molijo ustmeno ali pre-mišljujejo; po dnevi izrekujejo kratke zdihljeje k božjemu Sercu; slednjič ponové Jezusu kerstne obljube in vse druge obljube, ktere so mu že storili. To večno češenje presvetega Serca Jezusovega je podobno tistemu svetemu ognju, kateri je mógel po zapovedi Božji v stari zavezi vedno goreti na altarlji, in ni smel nikdar ugasniti. (Lev. 6, 13.)

Odpustek: Kdor vse to zvesto opravlja, dobi v teh dnevih popolni odpustek. (Leon XII. 18. sveč. 1826.) †.

82. Škapulir terpljenja Jezusovega ali rudeči škapulir.

Začel se je ta škapulir leta 1846. Osmi dan po prazniku sv. Vincencija Pavljanskega namreč se je Jezus prikazal neki usmiljeni sestri. V roci je deržal škapulir, ki je imel dva dela ali konca iz rudeče volne na dveh tudi iz rudeče volne spletenih trakovih. Na eni strani je bila podoba križanega Jezusa in pod

križem so bile orodja terpljenja njegovega; okoli križa pa je bilo zapisano: „Sveto terpljenje našega Gospoda Jezusa Kristusa, odreši nas“; na drugi strani ste bili podobi presvetih serc Jezusa in Marije z napisom: „Sveti serci Jezusa in Marije, obvarujte nas!“ *)

Ko so sv. Oče Pij IX. zvedili, kako velike milosti da je dobivala ta redovnica, so poterdili to pobožnost in z razpisom 27. jun. 1847 pooblastili vse mašnike Lazariste, da smejo blagoslavljati ta škapulir in ga deliti vernikom. Leta 1848 in sicer 21. sušca pa so dovolili ravno ta papež, da general Lazaristov sme to oblast podelovati tudi drugim mašnikom, redovnim kot svetovnim.

Odpustki: I. Popolni: 1. Na dan sprejetja v bratovšino, ko dobiš škapulir, ako se spoveš, sv. obhajilo prejmeš, eno cerkev ali očitno kapelo obišeš in tam moliš na papežev namen.

*) Leta 1846 na praznik povikšanja svetega križa se je Jezus vnovič prikazal ti služabnici Božji in ji rekel, da vsak, kdor nosi ta predragi škapulir njegovega terpljenja, bo vsak petek prejel pomnoženje vere, upanja in ljubezni.

2. Vse petke v letu, ako ta rudeči škapulir nosiš, in v teh dneh prejmeš sveta zakramenta, neliko časa premišljuješ terpljenje Jezusovo in moliš v namen sv. cerkve.

3. V smertni uri, ako si se s sprejetjem svetih zakramentov vredno pripravil ali vsaj v sercu pokličeš presveto ime Jezusovo, ako ga ne moreš izreči z ustmi. (Razp. 21. sušca 1848 in 19. jul. 1850.)

II. Nepopolni: 1. Odpustek 7 let in 7 kvadragen vsak petek, ako prejmeš sv. obhajilo in terpljenje Kristusovo premišljeva je moliš 5 Očenašev . . . Češenasimarij . . . in Čast bodi Očetu . . .

2. Odpustek 3 let in 3 kvadragen, kterega koli dne v letu, ako skesanega serca vsaj pol ure pobožno premišljuješ terpljenje Kristusovo.

3. Odpustek 200 dni, kolikorkrat skesanega serca poljubiš škapulir in tole verstico izrečeš: „Tebe tedaj prosimo, pomagaj svojim služabnikom, ktere si odrešils svojo predrago kervijo“.

Kdor pa v petek ne more prejeti sv. obhajila, more v nedeljo potem to

storiti in deležen postati popolnega odpustka. (Pij IX. 13. dec. 1850.)

83. Bratovšina rujavega ali črnega škapulirja naše ljube Gospé z gore Karmel.

Ta škapulir ima dva konca volnatega sukna rujave ali črne barve, ki sta z dvema trakovoma iz volne ali bombaža, ali cvirna ali svile (žide) kterekele barve zvezana med seboj, da se lahko na vrat obesita. Imenuje se tudi mala obleka preblazene Device, da se razloči od vélikega škapulirja, kterega nosijo karmeliti in jim čez persi in herbet do tal sega. Začela se je pobožnost k škapulirju leta 1251 na Angleškim. Mati Božja se je namreč 16. julija tega leta prikazala svetemu Simonu Stok-u, ki je bil general Karmelitov v zahodnjih deželah. Kazala mu je Marija pri ti priložnosti škapulir, kterega je deržala v roci in tole govorila: „Sprejmi, moj ljubi sin, ta škapulir svojega reda; to je posebna milost, katero sem sprosila za te in za otroke gore Karmelske; kdor umerje s to

obleko oblečen, bo obvarovan večnega ognja. Znamnje je zveščanja, bramba v nevarnostih in zastava posebnega miru in varstva“. Učeni papež Benedikt XIV. je to prikazen Matere Božje spoznal za resnično in menil, da jo morajo vsi imeti za resnično. Po tem razodetju, nad katerim ne moremo dvomiti, pobožno verujemo, da vsak, kdor umerje oblečen s tem škapulirjem, milost najde pred Bogom in v pekel ne pride. Zakaj mi verujemo, da Marija to tudi spolnuje, kar obljubi, in da kot oskerbnica zaklada nebeškega vsakemu, kdor nosi ta škapulir, naklanja tiste milosti, ktere so mu potrebne, da v dobrem stanoviten ostane do smerti. In po tem takem udov te bratovšine ne zadene težka in pravična roka Božja, ampak milost dosežejo po Marijini posebni priprošnji. Ta je perva posebna pravica, ktero je Marija obljubila udom te bratovšine.

O p o m b a. Samo po sebi se razume, da te milosti ne more deležen biti, kdor na škapulir se zanašaje prederzno v grehah in hudobijah živi. Kdor se ne zmeni za

Marijine milosti in jih z nespokornim srcem od sebe pahá, ovira tudi obljube in ljubeznjive namene te usmiljene Matere; tacega človeka tudi sto škapulirjev ne more obvarovati pekla. Tudi ni rekla ta prikazen, da je že rešen pekla, kdor samo nosi ta škapulir, družega pa nič ne stori, ampak predpisuje in tirja, da imajo udje te bratovšine doprinašati tudi druge dobre dela, kar razvidimo iz okrožnice, ktero je pisal svojim redovnim bratom P. Swanington, spovednik sv. Simona: „Bratje“, pravi on v omenjenem pismu, „bratje, ohranite te besede v svojem sercu in glejte, da svoj poklic zagotovite z dobrimi deli, in da nikdar ne odjenjate. Čujte, bodite hvaležni za toliko usmiljenje in molite brez prenehanja . . .“

Kakih 50 let pozneje se je Marija spet prikazala in sicer papežu Janezu XXII., da bi mu priporočila sv. Karmelitski red. Obljubila mu je namreč, dušam v vicah, ki so bile udje te bratovšine, pomagati, jih tolažiti, in berž ko berž, zlasti pa v saboto po njih smerti iz vic jih rešiti. — Papež Janez XXII. je to milost razglasil v posebnem razpisu

3. sušca 1322. Ker je rešitev iz vic zagotovljena na saboto, se ta milost imenuje *sabatina* (sabotnica). Aleksander V. jo je poterdil v svojem razpisu 7. dec. 1409. Tudi Benedikt XIV. je zagovarjal to razodetje, ker so ga grajali nekteri dvomljivci in je ob enem ukazal, da se verniki deržé dekreta Pavla V. od 15. sveč. 1613, s katerim je dovolil Karmelitom, da smejo očitno pridigovati od tega razodetja. Ta posebna pravica, po kateri so udje prvo saboto po njih smerti iz vic rešeni, je druga milost, katero je Marija dovolila temu škapulirju. Papeži Aleksander V., Gregori XIII., Pavel V., Klemen X., Inocencij XI. itd. ne le niso nasprotovali temu, kar je razglasil papež Janez XXII., ampak so očitno oznanovali to milost ter jo goreče zagovarjali.

Bratovšina sv. škapulirja. Nekteri mislijo, da je bila ta bratovšina ustanovljena in znana že pred letom 1251, še preden se je Marija prikazala sv. Simonu in papežu Janezu XXII. Vendar temu ni tako, ker še le h koncu 13. ali v začetku 14. stoletja, so papeži, ki so zaporedoma vladali sv. cerkev, pospeše-

vali to družbo, kolikor so le mogli. Določevali so kot naj višji pastirji sv. cerkve, da škapulir, kterege nosijo udje te bratovšine, jih vdeležuje vseh pravic, zasluženj in dobrih del, ktere koli ima Karmelitanski red, ter jim radodarno delili obilne obilne odpustke, kterih poglavitniši zdaj naštejemo:

Odpustki: I. Popolni: 1. Na dan, ko sprejmeš sv. škapulir, ako se spoveš, sv. obhajilo prejmeš in moliš na papežev namen. — 2. Na praznik tega škapulirja (16. julija), ali v nedeljo potem (spoved, obhajilo). Benedikt XIV. je ta odpustek dovolil na vsak dan osmine. Ta praznik se sme v nedeljo med osmino, ali pa tudi na kako drugo nedeljo mesca julija in s procesijo obhajati. — 3. V smertni uri. — 4. Pavel V. je 3. avgusta 1609 in 19. jul. 1614 dovolil popolni odpustek vsem, ki so pri procesiji, ktera se s škofovim dovoljenjem sme obhajati na eno nedeljo vsacega mesca. (Spoved, obhajilo in molitev na papežev namen.) Kdor pa ne more biti pri procesiji, dobi odpustek, ako na tako nedeljo prejme sv. obhajilo in kapelo bratovšine obiše.

(Klemen X. 9. maja 1673.) Ravno to velja popotnikom, bolnikom, jetnikom itd., ako v teh nedeljah male dnevne ure (brevir) Matere Božje, ali vsaj 50 Očenašev in Češenasimarij molijo, serčno kesanje obudé ter terdno sklenejo, berž ko berž se spovedati in sv. obhajilo prejeti. — 5. Ravno ta papež je dovolil popolni odpustek v praznik čistega Spočetja, Rojstva, Darovanja in Vnebovzetja Marije Device. — 6. V praznikih sv. Jožefa, sv. Simona (16. maja), sv. Ane, svetega Mihela, sv. Terezije itd. — 7. Vse srede v letu. Kdor se odpustkov v številkah 5. 6. 7. naštetih vdeležiti hoče, se mora spovedati, sv. obhajilo prejeti, eno cerkev karmelitanskega reda obiskati in navadne molitve opraviti. Kjer pa ni nobene karmelitanske cerkve, smejo spovedniki kako drugo dobro delo namesto obiskanja cerkve naložiti; neki razpis 15. jun. 1855 pa določuje, da velja obiskanje farne cerkve, kjer ni nobene karmelitanske cerkve.

II. Nepopolni odpustki: 7 let in 7 kvadragen ob nedeljah, ktere so odločene za procesijo, pa se ni mogla

imeti, ako obišeš cerkev ali kapelo bratovšine. — 5 let in 5 kvadragen, kdor nosi škapulir, ako enkrat v mesecu prejme sv. obhajilo in moli za papeža. — Ravn o toliko odpustkov dobi, kdor škapulir nosi in sv. popotnico spremlja k bolnikom. — 300 dni dobé udje, ki se o sredah in sabotah zderžé mesnih jedí. — 100 dni dobé udje, kolikorkrat opravijo kako delo pobožnosti ali keršanske ljubezni (postavim, ako merliča spremijo k pogrebu, ali revežem dajejo milošino, nevedne podučujejo itd.). — 40 dni, kdor vsak dan na čast Matere Božje moli 7 Očenašev in Češenasimarij. †. (Klemen X. 2. prosinca 1672.)

Pogoji za sprejetje in vdeležitev milost:

1. Da postane kdo ud bratovšine sv. škapulirja, mora škapulir prejeti iz roke kakega duhovnika karmelita; kjer pa ni karmelitov, sme vsak mašnik, ki pa mora v to pooblasten biti, blagoslavljati in deliti škapulirje. Duhoven mora škapulir blagosloviti in mu ga okoli vrata djati. Le mašniki si ga sami sebi smejo na vrat djati, ako stopijo v to bratovšino.

(Dekret 7. sušca 1840.) Da je pa ta, ki je že sprejet v bratovšino, tudi deležen njenih milost in odpustkov, mora škapulir vedno nositi. Ni ravno dolžnost, vendar pa je dobro, da se imena zapisujejo v bukve bratovšine, že zavoljo tega, da se jim bolj posebno nakloniti morejo molitve, ktere se opravljajo za mertve ude. (Dekr. 17. sept. 1845.)

2. Da je pa kdo p e r v e milosti (da namreč srečno umerje in v pekel ne pride) deležen, mora biti ud bratovšine, mora škapulir nositi s pobožnim srcem, keršansko živeti in ob smertni uri škapulir na sebi imeti.

3. Da je kdo d r u g e milosti, s a b a t i n e ali s a b o t n i c e deležen (to je, da v sabota po smerti pride iz vic), se mu priporoča prav posebna skerb za ohranjenje čistosti po njegovem stanu; verh tega ima moliti vsak dan, ako zna brati, vsaj malo službo prečiste Device Marije (dekr. 18. avg. 1868). Za duhovne velja namesto male službe Matere Božje navadni brevir; ravno tako tudi za redovnike in redovnice, in navadna služba (ali dnevni časi, officium) prečiste Device

za tiste, ki so jih moliti dolžni. Kdor ne zna brati, se mora postiti v zapovedanih postnih dneh, in še v sredo, petkih in sobotah se postiti (ako ne pade božični dan na kterelega teh dni). — Dolžnost, male dnevne čase Matere Božje moliti in v sredo se zderžati mesnih jedi, sme v to pooblasteni mašnik spremeniti ali pomanjšati v druge pobožne dela (dekr. 22. jun. 1842).

Sv. zbor odpustkov je 12. avg. 1840 in 22. junija 1842 določil, da, ako ima kak ud posebno težke opovire, ni dolžan se postiti, ne dnevnih časov Matere Božje moliti in o sredo in sobotah se zderžati mesnih jedi. Vendar pa naj se taki udje vselej posvetujejo s kakim učenim in previdnim spovednikom in se podveržejo njegovi razsodbi. —

4. Da je kdo deležen zgorej naštetih odpustkov, mora sprejet biti v bratovščino, škapulir nositi in spolnovati navadne pogoje.

O p o m b e: 1. Škapulir mora biti iz volnatega (ne bombažastega) tkanega sukna rujave ali černe barve; trakova, na katerih sta prišita ta dva sukna

koščeka, smeta biti iz ktereга koli blaga ali barve. Navada je tudi (nikakor pa potrebno), da je na sukno prišita kaka podoba. Škapulir mora biti štirivoglat, ne pa okrogel ali podolgast.

2. Vsak ud mora škapulir nositi in sicer tako, da en del na persih leži, drugi pa na herbtu. Sme se pa nositi ali pod ali pa nad obleko.

3. Škapulir se mora vedno nositi, po noči in po dnevi, posebno pa v smertni uri. Kdor ga skoz ves dan ne nosi, za ta dan nima nobenih pravic do odpustkov. Za prav kratek čas, kadar je potrebno, ga smeš odložiti, pa si ga moraš spet na vrat djati. Le kdor ga iz golega zaničevanja ali iz nejevere verže od sebe, temu bi ga spet mašnik mógel na vrat djati, ker se je s takim nezbožnim djanjem odpovedal bratovšini.

4. Pervi škapulir, ktereга dobiš, kadar si sprejet v bratovšino, mora biti blagoslovljen; vsi drugi pa, ktere pozneje dobiš in nosiš, ker se je prvi raztergal ali si ga zgubil, ni, da bi mógli blagoslovljeni biti, ker so s pervim tako rekoč

že vsi drugi blagoslovljeni. Raztergani škapulir moraš v ogenj vreči.

5. Duhovni, ki blagoslavlja in delé te škapulirje, smejo udom bratovšine v smertni uri deliti vesoljno odvezo s popolnim odpustkom. Ako pa ni nobenega pooblastenega mašnika, sme to vsak drugi mašnik, ki je od škofa poterjen, storiti. (Klemen VII. 12. avg. 1530.)

6. Kdor je enkrat sprejet v to bratovšino, mu ni treba še kdaj ponavljati tega sprejetja, ako ni sam kdaj izstopil iz bratovšine.

84. Škapulir brezmadežnega Spočetja ali višnjevi škapulir.

Ta škapulir sta razodela začetka 17. stoletja Jezus in Marija, častitljivi Uršuli Beninkaza, ustanovnici reda Teatink v Neapeljnu. Čudovite čednosti je opazoval sv. Filip Neri pri ti služabnici Božji. Večkrat je bila zamaknjena in v njenem sercu je plamtela goreča ljubezen do Boga in do bližnjega. Ko je bila zamaknjena nekega dne (bilo je na Svečnico), se ji naenkrat prikaže Marija Devica z Božjim Detetom v naročju. Bila

je belo oblečena in ogrinjal jo je višnjevi plaš, in obdajalo jo je veliko devic enako oblečenih. Kakor kaka ljubeznjiva mati jo Marija nagovori takole: „Ne boj se, Uršula, obriši si solze ter potolaži se; po žalosti in zdihljajih tvojih prišlo bo čisto veselje; glej v mojem naročju mojega Jezusa, ki je tudi tvoj, in poslušaj, kar ti vелеva“. Potem spregovori Jezus. Ukaže ji, da naj zida samostan, kjer naj 33 redovnic ravno tako, kakor Marija oblečenih (belo obleko in višnjevi plaš) po samostanskih pravilih živi pod imenom „Brezmadežnega spočetja“. Obljubi ji, obilno milost in duhovnih dobrot podeliti tem redovnicam, ako bodo živele po pravilih, ki se jim imajo še le dati. Uršula je potem prosila Jezusa, da naj te obljubljenе milosti podeliti blagovoli tudi tistim, ki bi med svetom živeli, brezmadežno Devico častili, stanu primerno čistost varovali in nosili višnjevi škapulir. To prošnjo ji dovoli Jezus, in da jo tega prepriča, ji med zamaknjenjem da viditi, kako angelji veliko veliko škapulirjev deržé v rokah in jih delé na vse kraje po zemlji.

Precej potem je ta pobožna služabnica Božja jela izdelovati majhne višnjeve škapulirje, ktere je blagoslovljal neki duhoven, in delila jih je med vernike. Vsak je s pobožnim srcem nosil ta škapulir in vidilo se je kmalo, koliko dobrega sadu da je ta pobožnost prinašala kristijanom. Še preden je Uršula umerla, je bil vterjen in že sploh razširjen ta škapulir. Papeža Klemen X. in Klemen XI. sta ga poterdila in previdila z odpustki. Škapulir ima dva koščeka volnatega blaga višnjeve barve kakor nebo, na katerih enem je prišita podoba brezmadežnega Spočetja; nositi ga mora vsak ud vedno, po noči in po dnevi tako, da en del leži ali visi na persih, drugi pa na herbtu. Poglavitni namen škapulirja je, častiti slavne prednosti Marijine in moliti, da bi se grešniki spreobrnili k Bogu. Molitev ali dobrih del ni treba posebnih, moli naj pa vsak sam, kar mu veleva njegovo pobožno serce, da bi potolažil pravico Božjo in usmiljenja sprosila grešnikom. Odpustke, katerih more deležen biti vsak ud, je papež Gregori XVI. 12. mal. serp. 1845 po-

terdil in Pij IX. so 7. mal. serp. 1850 določili, da se smejo naklanjati dušam v vicah. Tudi so udje deležni vseh odpustkov, kateri so od Rimskega prestola dovoljeni redu Teatinskemu.

I. Popolni odpustki: Pervo nedeljo vsacega mesca. — Vsako saboto v postu. — Na tiho nedeljo, in petek potem. — V sredo, četrtek in petek vélikega tedna. — O Božiču, o Veliki noči, o Vnebohodu, o Binkoštih, na praznik presvete Trojice, na praznik najdenja in povikšanja sv. križa. — Na praznike čistega Spočetja, Rojstva, Oznanjenja, Očiševanja in Vnebovzetja Marije Device. — 2. avgusta ali na Porcijunkule dan. — Na praznik vseh svetnikov, sv. Jožefa, sv. Mihela, angeljev varhov, sv. Janeza Kerst., svetih aposteljnov Petra in Pavla, sv. Avguština, sv. Terezije, in v tistih praznikih, ktere obhajajo Teatini. — Enkrat v letu, kadar se za štirdeseturno molitev izpostavi presv. Rešnje Telo. — Enkrat v letu med duhovnimi vajami. — Novomašnik, ako je ud, na svoje nove maše dan. — Enega dne v letu, kadar koli. — V smertni uri. — Verh

tega dobiš tudi še odpustke Rimskih postaj, ako v dnevih, ki so zaznamovani v mašnih bukvah, obišeš cerkev Teatinov, ali če je ni blizo, kako drugo cerkev, kjer je altar Matere Božje, in moliš nekoliko časa. (Pij IX. 3. dec. 1847.)

Kdor se hoče vdeležiti tukaj naštetih popolnih odpustkov, se mora vselej spovedati, sv. obhajilo prejeti in moliti na papežev namen. †.

II. N e p o p o l n i o d p u s t k i : 60 let, kdor vsak dan pol ure premišljuje ali znotranjo molitev opravlja. — 20 let, kdor bolnike ali slabotne obiskuje ter jih podpira s telesnimi ali duhovnimi dobrimi deli, ali kjer se to ne more zgoditi, za nje moli 5 Očenašev, Češenasi-marij in Čast bodi Očetu. — 7 let in 7 kvadragen na vse male praznike Matere Božje. Ravno toliko odpustkov dobiš kolikorkrat se spoveš, sv. obhajilo prejmeš, ali spremiš sveto popotnico. — Ravno toliko, ako zvečer opraviš molitev: Češena si Kraljica in moliš za sv. cerkev. — Ravno tako vsak pondeljek, kolikorkrat obišeš presv. Zakrament itd. — 200 dni, kolikorkrat pridigo poslušáš.

— 50 dni, kolikorkrat pobožno izrečeš sveti imeni Jezus in Marija. — 60 dni za vsako dobro delo. †.

Slednjič imajo vse sv. maše, ktere se mašujejo za mertve ude, posebno pravico privilegiranega altarja. Udje dobé, ako na čast presvete Trojice in preblazene, brez izvirnega greha spočete Device molijo 6 Očenašev, Češenasimarij in Čast bodi Očetu in ob enem opravijo molitev za povikšanje sv. cerkve, za zatiranje krivih ver, in za edinost keršanskih kraljev, vsakikrat (kolikorkrat to molijo) tiste odpustke, ktere bi dobili, ako bi obiskali 7 bazilik (cerkev) v Rimu, cerkev Porcijunkule v Asizi, cerkev sv. Jakopa v Komposteli na Španjskem in svete kraje v Jeruzalemu. †.

Da se vdeležé teh odpustkov, jim ni treba še družih molitev opravljati, ne spovedi, ne sv. obhajila (dekr. sv. zbora odpustkov 31. sušca 1856, kterega so poterdili Pij IX. 14. aprila 1856).

Ta škapulir mora blagosloviti in na vrat djati mašnik, ki ima to oblast ali od papeža ali pa od generala Teatinov,

ki stanuje v Rimu v samostanu sv. Andreja della valle.

O p o m b a. Sv. zbor odpustkov je prepovedal, da se ti odpustki, popolni kot nepopolni, ki so podeljeni na teh 6 Očenašev, Češenasimarij in Čast bodi Očetu, ne smejo ne pre-rajtovati, ne tiskati, pa tudi ne očitno razlagati. Papeža Klemen XII. in Benedikt XIV. sta poterdila to prepoved, to pa zato, ker so mnogi pisavci in pridigarji preveč povzdigovali ta odpustek v škodo drugim bratovščinam, ktere je ljudstvo opuštati jelo.

85. Rožni venec in bratovšina sv. rožnega venca.

I. Rožni venec se je začel leta 1206. Marija ga je razodela svetemu Dominiku, kateri je z njim spreobernal brez števila veliko grešnikov in premagal krivoverce Albigence, ki so po južnem Francoskem divjali zoper sv. cerkev. „Vpelji rožni venec“, je rekla Mati Božja, „in ti bo pomagal v mnogih nadlogah“.

Rožni venec ima 15 desetnic ali stavkov Češenasimarij z enim Očenašem

od začetka vsake desetnice. Te desetnice molimo preišljevaje skrivnosti življenja, smerti in vstajenja Gospoda našega, Jezusa Kristusa. Te Očenaše in Češenasimarije ima cerkev za ravno toliko cvetic, ki so za nebes Kraljico spletene v 15 vencev, in od tod ime rožni venec. Sveta cerkev nam priporoča to molitev za zdatni pripomoček zoper greh in krivo vero. Pet desetnic je tretji del vsega rožnega venca; ako tedaj ni mogoče moliti vseh treh delov, molimo vsaj vsak dan en del ali 5 desetnic in naklanjali si bomo obilno milost.

Papež Benedikt XIII. je 14. aprila 1726 dovolil vsem, ki ali vseh 15 desetnic ali le en del rožnega venca molijo skesanega serca, za vsak Očenaš in za vsako Češenasimarijo odpustek 100 dni; in enkrat v letu, kadarkoli, popolni odpustek, ako vsak dan leta molijo saj en del. †.

Papež Pij IX. so z določbo 12. maja 1851 poterdili te odpustke in jim dodali še drugi odpustek 10 let in 10 kvadragen, kterega more dobiti vsak, kdor z drugimi vred očitno ali ne očitno, doma ali kje

drugej moli en del rožnega venca; tistim pa, ki imajo navado, ga moliti vsaj trikrat na teden, so podelili pod navadnim pogojem (spoved, obhajilo, obiskanje cerkve ali očitne kapele, in molitev na papežev namen) za zadnjo nedeljo vsacega mesca popolni odpustek. †.

Kdor hoče deležen biti teh odpustkov, mora imeti rožni venec, kateri je blagoslovljen od kakega duhovna Dominikana ali pa od kakega družega duhovna, ki je pooblasten od generala Dominikanov, in verh tega mora še, ko ga moli, po zmožnosti preišljevati skrivnosti rojstva, terpljenja, smerti itd. Jezusa Kristusa. (Dekr. 12. avg. 1726.) Kdor pa ne zna preišljevati, je že deležen odpustkov, ako rožni venec pobožno moli. (Benedikt XIII. 26. maja 1727.)

II. Bratovšina sv. rožnega venca se je tudi l. 1206 začela. Papeži Sikst IV., Klemen VII., Leon X., sv. Pij V., Sikst V. in drugi imenitni papeži so jo poterdili in ji podelili obilne odpustke. Malo bratovšin je v sveti cerkvi tako razširjenih in ne dela kmalo ktera toliko dobrega med verniki, kakor bratovšina

sv. rožnega venca. Poglavitna dolžnost udov je, saj enkrat v tednu moliti vseh 15 desetnic (vse tri dele), in premišljevati 15 skrivnost življenja, smerti in vstajenja Jezusovega. Vendar pa ni, da bi morali v ravno tistem dnevu moliti vse tri dele, ampak dobé že odpustke, ako konec tedna skončajo vse tri dele. (Klemen VII. 8. maja 1534 in Pij IX. 22. pros. 1858.)

Kdor pa ni v bratovšini sv. rožnega venca, naj vsak del ali vsacih 5 desetnic moli brez prenehanja, ako hoče deležen biti zgorej omenjenih odpustkov. — Tudi ni, da bi ga mógel klečé moliti.

Kdor želi k bratovšini pristopiti, se mora vpisati dati, in ako hoče deležen biti odpustkov, ktere je dovolil Benedikt XIII. in odpustkov bratovšine sv. rožnega venca, mora imeti rožni venec, kterega je ali kak Dominikan ali kak drugi duhoven blagoslovil, ki ima to oblast od generala Dominikanov. Za vstanovljenje bratovšine je tudi treba dobiti pooblastilo od Dominikanskega generala. (Dekr. sv. zbora odpustkov 19. avg. 1747 in obredov 9. aprila 1661.) To pooblastilo mora

škofu predložiti fajmošter, ki vstanovi bratovšino in le po škofovem dovoljenju je vstanovljena bratovšina.

Naj poglobitniši odpustki bratovšine, ki so jih dovolili papeži: sv. Pij V., Sikst V., Gregori XIII., Inocencij XI., Pij VII., Pij IX., so:

Popolni: 1. Na dan vpisa v zapisnik bratovšine pod navadnim pogojem. Tega odpustka se tudi moreš vdeležiti prvo nedeljo ali prvi praznik po vpisanji. — 2. Ravno tega dne tudi, ako verh tega, da si se spovedal in sv. obhajilo prejel, v cerkvi ali kapeli bratovšine še moliš ves rožni venec (vse tri dele) in druge molitve na papežev namen. — 3. Pervo nedeljo vsacega mesca, ako v cerkvi bratovšine prejmeš sv. obhajilo, ali če si kje drugod prejel sv. obhajilo, ako tega dne obišeš saj bratovšnjo cerkev. — 4. Ravno tega dne dobiš še popolni odpustek, ako si pri sv. obhajilu in pri procesiji, ki jo je tega dne napravila bratovšina. *)

*) Bolniki, posli in vsi, ki ne morejo biti pri ti procesiji, dobé popolni odpustek, ako molijo ves rožni venec, so skesanega serca in imajo

5. Na vse praznike Matere Božje, posebno pa na rožnivenčno nedeljo in v dnevih, v katerih sv. cerkev praznuje kako skrivnost rožnega venca, ako prejmeš sv. obhajilo, eno cerkev ali kapelo bratovšine obišeš. Začne se pa ta odpustek s prvimi večernicami. — 6. O veliki noči, v praznik vnehohoda Jezusovega in o Binkoštih, na sv. Rešnjega Telesa dan, v Božič, na praznik cerkvenega patrona in v nedeljo med osmino Rojstva Marije Device (spoved, obhajilo, obiskanje družbine cerkve). — 7. V dveh, katerihkoli, petkih štiridesetdanskega posta. — 8. V smertni uri.

Nepopolni: 300 dni, kadar obišeš bolnike in merliče spremiš k pogrebu. — 100 dni, kolikorkrat obišeš cerkev bratovšine. — 140 dni, kolikorkrat druge napraviš k molitvi rožnega venca. — 60 dni za vsako delo pobožnosti ali ljubezni do bližnjega itd. †.

terdni sklep berž ko mogoče, se spovedati in sv. obhajilo prejeti. Ravno tako jim ni treba obiskati cerkve bratovšine, kadar se obhajajo skrivnosti rožnega venca, ako prejmejo sv. obhajilo in rožni venec molijo.

Udje dobe popolne in nepopolne odpustke Rimskih postaj, ako 5 altarjev v cerkvi bratovšine, ali če cerkev nima 5 altarjev, ako en altar v taki cerkvi obišejo petkrat.

Altar sv. rožnega venca je, kakor je določil papež Inocencij XI., za vsacega mašnika, ki je ud bratovšine, in ako mašuje za kakega ranjcega uda, privilegirani altar, ktera posebna pravica je na altar, ne pa na osebo mašnikovo navezana.

Ni pa potrebno, da je na bratovšnjem altarju podoba Matere Božje, okoli ktere je 15 skrivnost sv. rožnega venca naslikanih ali namalanih. (Dekr. 23. sept. 1845 in 31. jul. 1848.)

O p o m b a. Vsak vernik, akoravno ni bratovšini ud, dobi popolni odpustek: O veliki noči, o Binkoštih, na praznika presv. Trojice in Rešnjega Telesa, vsako postno nedeljo, prvo nedeljo mesca oktobra, in vse tiste dneve, v katerih se kak svetnik ali svetnica iz Dominikanskega reda praznuje, ako prejme sveta zakramenta in obiše bratovšnjo kapelo.

86. *Marijine družbe (kongregacije).*

Nek mlad redovnik družbe Jezusove iz Belgije, ki je bil učenik v Rimskem kolegiju, je leta 1563 začel ob nedeljah in praznikih okoli sebe zbirati svoje učence, da bi skupno molili, duhovne bukve brali, Marijo častili, jo posnemali v njenih čednostih ter ji služili s pogostnim prejemanjem svetih zakramentov. Te zbirališa so prihajale vedno močnejši in obilniši in kmalo so bili njih udje vsem drugim izgled pobožnega življenja. P. Klavdij Akvaviva, general družbe Jezusove, je prosil papeža Gregorja XIII., da naj poterdi te zbirališa in jim odpustke dovoli. Leta 1584 petega grudna jih je res poterdil ta papež in jih pod imenom Oznanjenja Marije Device povzdignil v družbo (kongregacijo) ter ob enem dovolil generalu družbe Jezusove, da smejo tudi po družih kolegijih svojega reda vstanovljati enake družbe in jih pridruževati glavni družbi Rimskega kolegija. Pravice in milosti, ktere je Gregorij XIII. dovolil tem družbam učencev, so pozneji papeži: Sikst V., Klemen VIII.,

in Gregorij XV. prenesli na vse druge Marijine družbe vernikov, ktere koli bi se vstanoviti vtegnile po cerkvah, hišah ali seminiših družbe Jezusove. Papež Benedikt XIV. je k tem milostim pridjal še druge in te družbe pohvalil s temi le besedami: „Skorej neverjetno je, koliko sadu prihaja vernikom vseh stanov iz te pobožne in hvalevredne naprave“. Ko je bila slednjič l. 1814 po nepozabljivem papežu Piju VII. vnovič vstanovljena družba Jezusova, ji je papež Leon XII. 17. majnika 1824 spet dovolil vse pravice, ktere so ji poprejšnji papeži podelili zastran Marijinih družeb in družbam samim poterdil vse prejšnje pravice. Ne zadosti, leta 1825 je P. generalu jezuitov dovolil s posebnim razpisom 7. sušca, da sme vse druge kongregacije mož, žen mladenčev in devic, ki so cerkveno vstanovljene in pod vodstvom jezuitov ali kakih drugih mašnikov, pridružiti nad družbi Rimski in jih deležne storiti njenih odpustkov in pravic. Iz tega spoznamo, kako visoko so papeži od nekdanj cenili te keršanske družbe, ker so vedili in vidili, kako zelo se sv. vera po njih

vterjuje med verniki, razširjuje pobožni duh in keršansko življenje zboljšuje po družinah. Verh tega je pa še Marija sama velikokrat pokazala s posebnimi čudeži, kako prijetne so ji te družbe vstanovljene njej na čast. In kdo more pač tajiti, da Marijine družbe prinašajo obilno obilno dobrot in milost povsod, kjerkoli so vstanovljene?

Po vsi pravici smemo to reči od Marijinih družeb, kar je sv. Bernard terdil od redovnih hiš ali samostanov: 1. „V samostanih“, pravi on, „človek živi čistejše“. 2. „Greši redkejše“. 3. „Ako pa greši, vendar ne greši tako zelo“. 4. „Se tudi ložej poboljša“. 5. „Se skerbnejše varuje greha“. 6. „Varnejše počiva“. 7. „Obilniši milosti dobiva od Boga“. 8. „Ložej dela pokoro in se tako pred reši iz vic“. 9. „Z večjim zaupanjem in zadovolnejše umerje“. 10. „In slednjič dobi v nebesih večji plačilo“. In zakaj bi pač udje Marijinih družeb ne imeli takih pravic in toliko milost? Marijini družniki zvesto spolnujejo zapovedi Božje, žive keršansko, prejemajo pogosto sv. zakramente, in verh tega storé še veliko

druzega dobrega, da si pridobé ljubezen Marijino in tako poslednjič pobožno umerjejo in je njih ime zapisano v bukvah življenja. Podučujejo se Marijini družniki, kako naj si pomagajo v boleznih, se tolažijo v britkostih, in opravljajo duhovne kot telesne dela usmiljenja. Skupna molitev jih podpira, branje duhovnih bukev in keršanski ogovori ali kratke pridige jih napeljujejo, da svoje in svojih življenje vpravnavajo po nadnaturnih pravilih in na keršanski podlagi. Družniki so med seboj zedinjeni v bratovski ljubezni in so enega serca in enega duha med seboj. Tisti, ki so bolj uterjeni v pobožnem življenju, podpirajo slabjši svoje soude, in vsi imajo veselo upanje, pod brambo in varstvom Marije svoje Matere enkrat priti v nebeško veličastvo, ki je vedno odperto Marijinim otrokom; v resnici: pravi ud družbe Marijine se ne bo pogubil.

Družba ima svoje posebne pravila, ki so vse sestavljene prav modro in jih najdeš v molitvinih bukvah, ki so tiskane nalaš za družnike.

Odpustki, ktere ima glavno Marijina

družba v Rimu od svetega prestola, in katerih so vse druge pridružene bratovšine tega imena deležne, so:

P o p o l n i: 1. Dne sprejetja v družbo (spoved, obhajilo). 2. Enkrat na teden, kadar imajo družniki shod ali zbor, ako prejmejo sveta zakramenta, cerkev ali kapelo družbe obišejo in tam molijo na papežev namen. Ako je ta zbor popoldne ali zvečer, se vdeležijo odpustkov, če zjutraj ravno tistega ali pa prihodnjega dne prejmejo sv. obhajilo. 3. Pervi in drugi poveljavni praznik družbe, akoravno sta prenešana s škofovim dovoljenjem. Teh dveh odpustkov se morejo vdeležiti tudi drugi verniki, ki niso udje te družbe, ako se spovedo, sv. obhajilo prejmejo, družbino kapelo obišejo in molijo v namen sv. Očeta. 4. Enkrat ali dvakrat v letu, kadar po dolgi spovedi (bodi si od celega življenja, bodi si od zadnje dolge spovedi) prejmejo sv. obhajilo. 5. O Božiču, v praznik vnebohoda Jezusovega, Oznanjenja, Vnebovzetja, Rojstva in čistega Spočetja Marije Device pod navadnim pogojem. 6. V smertni uri. 7. Kadar nevarno bolan ud prejme sv. obhajilo. Tega od-

pustka je bolnik vselej deležen, kolikorkrat prejme sv. obhajilo; toda mora moliti 3 Očenaše in 3 Češenasimarije.

Nepopolni: 7 let, kadar merliča spremlja k pogrebu. — Ravno toliko, ako moliš za kacega, ki leži v smertnih težavah, ali mu že zvoní večno uro; ravno toliko, kadar si pri službi Božji ali pridigi, ali pri pobožnem zboru; ako si o delavnikih pri sv. maši; ako zvečer, preden zaspiš, kesanje obudiš; ako obišeš reveže, bolnike in jetnike; ako sovražnike med seboj spraviš. †.

Tudi odpustkov Rimskih postaj so deležni udje, ako v teh dnevih obišejo družbino ali kako drugo cerkev in tam molijo 7 Očenašev in Češenasimarij.

Družbin altar je privilegiran, to se pravi, vsaka maša, kateri mašnik koli jo bere na njem za mertve ude, ima popolni odpustek. To je že pravica družbe ali zbora, tako da ni treba posebej prositi za ta privilegij. — Mašniki pa, ki so udje družbe Marijine, imajo osebno pravico, da jim je vsak altar privilegiran, kjerkoli že mašujejo za kacega mertvega družnika.

Marijine družbe, kongregacije, imajo še več družih pravic, ktere so zapisane na posebnem listu in pridjane pravilom družbinim. Ako se kaka taka družba hoče pridružiti glavni družbi v Rimu, mora popred pravilno, in sicer od škofa vstanovljena in poterjena biti. Potem naj predsednik pismeno prosi prednika naj bližnjega samostana jezuitskega, da bi mu preskerbel pridruženje njegove družbe. V ti pisani prošnji mora na tanko določeno biti, ali so družniki samo možje ali samo žené, ali obojega spola, ali so le mladenči, ali le device. — Pristaviti mora še, pod katerim imenom se je vstanovila ta družba, in kateri praznik ji je poglavitni praznik. Ta praznik mora biti kak praznik Matere Božje, in družba si sme zraven tega še kacega družega patrona izvoliti za svojega varha, postavim angelje varhe, sv. Jožefa, sv. Alojzija, sv. Ano itd. in ta dan je potem drugi posebni praznik družbe. Samo po sebi se ume, da mora predsednik družbe v ti prošnji imenovati škofijo, mesto, cerkev ali kapelo, kjer se ima vstanoviti družba.

87. Nadbratovšina svetega in brezmadežnega Serca Marijinega za spreobrnjenje grešnikov.

Marijino brezmadežno Serce je polno ljubezni do naših duš, ki so odkupljene s predrago kervijo njenega ljubeznjivega Sinu Jezusa Kristusa. To ljubezen do nas grešnikov je Marija že neizrečeno velikokrat skazala in verni kristijani se zavoljo tega po vsi pravici polni zaupanja in ljubezni k nji obračajo ter jo pozdravljajo: Pribežališe grešnikov, tolažnica žalostnih, pomoč kristijanov.

Kaj je že Marija storila za spreobrnjenje grešnikov, in koliko milost sprosilastim, ki so jo klicali na pomoč, nam pripovedujejo letniki bratovšin, posebno pa nadbratovšine naše ljube Gospe Premagovalke v Parizu. Leta 1838 jo je papež Gregori XVI. z razpisom 24. aprila povzdignil v nadbratovšino (l. 1836 je bila še navadna Marijina družba, poterjena od mil. gospoda Koelen-a) in ji dovolil, da si sme pridruževati vse bratovšine tega imena in jih vdeleževati

svojih odpustkov in pravic. Odsihmal se je povsod razširjala ta bratovšina in donašala obilno nebeških milost.

Kdor hoče pridružen biti ti nadbratovšini, se mora zapisati dati v zapisnik bratovšine, ki je vstanovljena po cerkvenih pravilih, in pridružena nadbratovšini v Parizu. Vsak ud moli eno Češenasimarijo na dan v namen nadbratovšine; vendar pa to za odpustke ni neobhodno potrebno. Ko kdo stopi v to nadbratovšino, dobi po navadi svetinjo, po kateri se je zgodilo že prav veliko čudežev, ter se mu priporoča, naj jo vedno nosi s pobožnim sercem, in včasi pobožno izreče na nji zapisane besede: „O Marija, brez greha spočeta, prosi za naš, ki k tebi pribežimo“. Tudi naj se vdeleži pogosto Božjih služeb, ktere obhaja ta bratovšina, in na nje praznike naj prejema sv. obhajilo.

Odpustki: I. Popolni: 1. Dan vpisa, ako prejmeš sveta zakramenta. — 2. Pervo predpostno nedeljo (septuagesima), ako se spoveš in prejmeš sv. obhajilo. — 3. Na novega leta dan, na Svečnico, na praznik Oznanjenja, Rojstva,

Vnebovzetja, čistega Spočetja in 7 žalost Marije Device; na praznik spreobrnjenja sv. Pavla in na svete Magdalene dan (spoved, obhajilo). 4. Vsak ud enkrat v letu, in sicer na obletnico svojega kersta, ako vsak dan pobožno moli Češenasimarijo za spreobrnjenje grešnikov (spoved, obhajilo). 5. V smertni uri udje, ako prejmejo sv. obhajilo, ali, ako tega ne morejo, z ustmi ali saj v sercu izrečejo presveto ime Jezusovo. (Gregori XVI. 24. aprila 1838.) 6. Popolni odpustek, ki ga tudi dušam v vicah nakloniti smeš, dvakrat na mesec, kterege dne koli (spoved, obhajilo, obiskanje ene cerkve ali očitne kapele in molitev na papežev namen).

Bolniki in slabotni so deležni teh odpustkov, ako prejmejo sv. obhajilo in storé, kar jim spovednik naložé. (Gregori XVI. 4. sveč. 1841.) 7. V praznikih sv. Jožefa, sv. Janeza Kerstnika in sv. Janeza evangelista (spoved, obhajilo. Pij IX. 9. dec. 1847).

II. Nepopolni: 1. Odpustek 500 dni, kdor je pri Božji službi ali očitnih molitvah za spreobrnjenje grešnikov v

cerkvi bratovšine, ki je pridružena nadbratovšini. (Gregori XVI. 24. aprila 1838 in 21. nov. 1845.)

88. Bratovšina v namestilo za bogokletstva in oskrunjenja nedelj in praznikov.

Papež Pij IX. so z razpisom 30. mal. serp. 1847 to bratovšino vstanovili v cerkvi sv. Martina dela Noue v škofiji Langres na Francoskem ter ji dovolili, si pridružiti vse druge družbe tega imena. Pij IX. so bili tudi prvi, ki so se zapisali v to bratovšino. Po izgledu Langreške škofije je bila vpeljana ta bratovšina po več škofijah na Francoskem. Pravila in milosti, ki so dovoljene ti bratovšini, zveš pri gosp. fajmoštru sv. Martina dela Noue.

O p o m b a: V Belgiji je družba, ktere udje so zavezani, nikoli ne izgovoriti bogokletstva, pa tudi skerbeti, da njih podložnih nobeden ne izreče bogokletstva. Ako se pa vendarle zgodi, morajo udje te družbe vsakemu bogokletstvu nasprot izreči besede: „Pohvaljeno bodi sveto Ime Božje“, ali pa: „Hvaljen bodi Jezus Kristus“ itd.

Enaka bratovšina je vstanovljena v Rimu v oratoriji Karavitskem. Z razpisom 8. vel. serp. 1843 je dovolil papež Gregori XVI., da se s škofovim privoljenjem v vsaki škofiji sme vstanoviti družba, ktere udje delajo zoper bogokletstva in preklinjevanja.

Odpustki pa, katerih se vdeležiti morejo družniki, so ti le:

1. Popolni odpustek enkrat v mescu, ako prejmejo sveta zakramenta in molijo na papežev namen.

2. V smertni uri.

Odpustek 100 dni, kolikorkrat opravijo predpisane pobožne dela. Pravila pa, ktere predpisujejo te dobre dela, morajo ali škof dati, ali saj jih poterčiti.

Tudi v Puy na Francoskem je nadbratovšina za posvečevanje nedelj in praznikov. Papež Pij IX. so jo vstanovili z razpisom 9. jun. 1848 v cerkvi sv. Lavrencija.

89. Bratovšina za srečno smert.

Namen te bratovšine je pripravljanje na srečno smert. Družniki molijo vzajemno za milost stanovitnosti do konca,

da bi namreč v prijaznosti Božji ter z Bogom spravljeni umerli. Vstanovljena je bila pod imenom na križu umirajočega Jezusa in žalostne Matere Božje in izročena varstvu sv. Jožefa. To se je zgodilo leta 1638 v cerkvi al Gesú v Rimu po O. Vincenciju Carafi, ki je bil sedmi general družbe Jezusove. Papež Inocencij X. jo je poterdil in njegovi nasledniki: Aleksander VII., Inocencij XII., Benedikt XIII. so ji podelili obilne odpustke. Pij VII. jo je l. 1821 vnovič poterdil in Leon XII. je l. 1827 pooblastil generala jezuitovskega, da sme vse bratovšine tega imena, ki so že, ali še bodo vstanovljene, pridružiti ti glavni družbi in jih vdeležiti vseh njenih milost. Pridruženje k glavni družbi se po ravno tisti poti zgodí, ktero smo naznanili pri Marijinih družbah (šteev. 86. k sklepu).

I. Popolni odpustki: 1. Na dan sprejetja, ako prejmeš sv. obhajilo, — 2. V smertni uri. — 3. O Božiču, Veliki noči, v praznik vnebohoda, razglašenja Gospodovega, o Binkoštih, na praznik presvete Trojice in na sv. Rešnjega Telesa dan, na Svečnico, na praznik

Oznanjenja, Vnebovzetja, Rojstva in čistega Spočetja Marije Device; na praznik sv. Jožefa, vseh svetnikov in svetih aposteljnov, ako prejmeš sv. obhajilo, in moliš za edinost keršanskih kraljev, za povikšanje sv. cerkve itd. — Tudi enkrat v mesci povoljno na petek ali nedeljo, kjer je navada izpostavljati sv. Rešnje Telo, pa le, ako prejmeš sv. obhajilo.

II. N e p o p o l n i: 1. Odpustek enega leta udje, kolikorkrat merliča spremijo k pogrebu, — kolikorkrat so pri zborih bratovšinjih, pri službi Božji in pri keršanskem poduku, — kolikorkrat so o delavnikih pri sv. maši, — vest izprašujejo zvečer, preden spat gredo, — ali kolikorkrat uboge bolnike, bolnišnice in ječe obiskujejo itd.

Dalje dobé udje odpustke Rimskih postaj, ako v dnevih, ki so v Rimskem misalu zaznamovani, obišejo cerkve bratovšine, ali kako drugo cerkev ali kapelo tistega kraja, kjer se ravno znajdejo in tam molijo 7 Očenašev in Češenasimarij. — Benedikt XIV. je tistim udom, ki se saj en dan v mescu posebno pripravljajo na smert, podelil popolni od-

pustek; morajo pa tacega dne se spovedati, sv. obhajilo prejeti, eno cerkev ali kapelo tiste hiše obiskati, kjer bivajo v ti duhovni samoti, in tamkej moliti na papežev namen. — Ta bratovšina ima veliko duhovnih dobrot, katerih so udje deležni, in poglobitna je ta, da so njeni udje bolnikom in betežnim angelji miru, ki jim pomagajo z dobrim svetom, jih navdihujejo s terdnim zaupanjem v Boga in jih napeljujejo, da svoje terpljenje zedinjajo s terpljenjem Jezusa Kristusa, Gospoda našega, in sv. zakramente prejemajo. Tudi jim po zmožnosti preskerbe pripravno stanovanje, ter telesni stan zboljšujejo, kolikor toliko.

90. Družba vednega češenja svetega Jožefa.

Ko je bila lakota na Egiptovskem in so izstradani Egipčani pomoči prosili kralja Faraona, jih je kralj poslal k Jožefu, kterega je postavil gospoda svoje hiše in svojega kraljestva. „Ite ad Joseph“, to je: „pojdite k Jožefu“ (I. Mojz. 41. 55.), jim je rekel vselej, kolikorkrat so ga prišli žita prosit. Tudi kralj nebes

in zemlje je enako moč in oblast dal sv. Jožefu, redniku svojemu. Kdor tedaj časti sv. Jožefa in ga z zaupanjem za kaj prosi, ne bo osramoten. Sv. Terezija pravi, da je bila vselej uslišana, kolikorkrat koli je sv. Jožefa za kaj prosila. Zato je pa tudi pred vsemi drugimi častila tega svetnika ter se mu priporočala. O da bi se ta družba vpeljati hotla po duhovnijah, gotovo bi ne manjkalo blagoslova iz nebes keršanskim družinam in posamesnim dušam tudi v časnih zadevah ne.

Da se pa vstanovi ta družba, ni treba več udov kot 365 (kolikor namreč je dni v letu) *), katerih vsak mora zapisan biti v poseben list in se mu izroči tako le napisani listek:

Da bi sv. Jožefa posebno častil, si izvoli ud vednega češenja tega svetnika v vsakem letu dan . . . mesca . . . Po svoji moči si bo k sercu jemal vse britkosti, ktere je prestal ta slavni svetnik in ktere so mu prizadjali naši grehi. Da

*) Ako jih je pa dvakrat ali trikrat toliko, se tudi v ti meri častí sv. Jožef; pa tudi sv. Jožef bo v ti meri delil milosti.

pa to doseže, bo goreče opravljaj to le:

1. Na izvoljeni dan bo sveta zakramenta prejel, ali, če tega ne more, bo saj obudil serčno kesanje in duhovno obhajilo prejel. —
2. V spomin darovanja Deteta Jezusa v tempelju bo pobožno pri sv. maši. —
3. Saj eno četert ure bo premišljeval terpljenje in britkosti sv. Jožefa. —
4. Skozi dan bo v duhu zbran in mislil na rednika Jezusovega. —
5. Njemu na čast se bo, kolikor toliko, zatajeval, ali opravil kako telesno ali duhovno delo usmiljenja. —
6. V počesenje njegovih veselj in žalost bo molil 7 Očenašev, Češenasimarij in Čast bodi Očetu. —
7. K sklepu dneva bo obiskal presveti Zakrament in svoje serce daroval svetemu Jožefu.

Kdorkoli v življenju tolaži sv. Jožefa, tega bo sv. Jožef tolažil v smertni uri.

Odpustki. Popolni: 1. Na dan sprejetja; — 2. na dan, kterege si je ud izvolil za vaje vednega češenja; — 3. v smertni uri; — 4. na praznik sv. Jožefa (19. sušca) in 3. nedeljo po veliki noči (varstvo sv. Jožefa); na praznike Očiševanja, Oznanjenja, Vnebovzetja,

Rojstva in brezmadežnega Spočetja Marije Device (navadni pogoji).

Nepopolni odpustek 7 let in 7 kvadragen za vsak dan, v katerem kot ud bratovšine eno zgorej naštetih sedem vaj opraviš. (Pij IX. 20. pros. 1856.) †.

91. Apostoljstvo molitve.

Z žalostjo mora biti napolnjeno serce vernega kristijana, ko vidi, kako od dne do dne zginja med kristijani sv. vera in keršansko življenje, in se širi brezbožnost, ko se od druge strani sv. cerkev grozovito preganja in sovraži. Temu v okom priti ne zda nobena človeška pomoč več; le Bog sam še more pomagati v svojem usmiljenji. — Kdo tedaj ne bi ponižno prosil Gospoda, da se nas usmili? Saj nas sv. Duh sam opominja po sv. aposteljni Jakopu, „da molimo drug za drug, da bomo zveličani; ker stanovitna molitev pravičnega veliko premore“.

Ako je prošnja pri Bogu bila kdaj potrebna, je gotovo potrebna današnje čase. Pred kakimi 30 leti se je več duhovnov in neduhovnov, navdanih te misli, v Puyski škofiji na Francoskem

zedinilo v pobožno družbo, da bi s svojo molitvijo k Sercu Božjemu prosili pomoči za vojskovavno cerkev, za varstvo za svetega Očeta papeža in spreobrnjenje nevernikov, krivovercev in grešnikov.

Bog je blagoslovil to blago početje in družba se je širila od dne do dne tako, da se je kmalo narastla na tisuče udov. Njih svetost Pij IX. so 18. velik. serp. 1849 poterdili to družbo in ji z dvema razpisoma 21. pros. 1850 in 26. sveč. 1861 podelili obilne odpustke. 8. aprila 1861 pa je dobila ta družba naslov „Apostoljstvo molitve“ in je bila pridružena nadbratovšini presv. Serca Jezusovega v Rimu v cerkvi della Pace (cerkev od miru).

Vsled tega se razcveta ta cerkvena naprava bolj in bolj in kmalo ne bo kraja, kjer bi ne bila znana vernemu ljudstvu.

Namen apostoljstva molitve je, vse svoje misli in želje, vse svoje besede in molitve, vse opravila in terpljenja slehernega dne zediniti z mislimi in željami presv. Serca Jezusovega in jih darovati

Očetu nebeškemu, tako, da vsak ud sme in more reči: „Živim, pa ne jest, ampak Kristus živi v meni“.

Udje apostoljstva molitve, napolnjeni s tem duhom Kristusovim ne posvečujejo samo sami sebe, ampak si prizadevajo, pomagati tudi svojemu bližnjemu v dušnih in telesnih potrebah. Poseben pripomoček to doseči je molitev, ktero nam priporoča apostoljstvo, in sicer molitev, zedinjena z molitvijo Serca Jezusovega. Apostoljstvo je po tem takem vabilo, ktero razglasuje Serce Božje vsem vernikom, da bi se zedinili z njim v zaupljivi molitvi, in sprosili v teh žalostnih časih pomoči vojskovavni cerkvi, varstva njenemu vidnemu poglavarju, grešnikom spreobrnjenja, pravičnim stanovitnosti, tolažbe umirajočim in dušam v vicah polajšanja v terpljenji.

Odpustki. I. Popolni: 1. Na dan sprejetja, na praznik presv. Serca Jezusovega, prečistega Spočetja Marije Device, na kak petek vsacega mesca, in še na kak drugi povoljni dan mesca. Spoved, obhajilo, obiskanje kake cerkve in molitev na papežev namen so navadni

pogoji za te odpustke. (Pij IX. 26. sveč. 1861.)

Ker je pa apostoljstvo molitve zedinjeno z nadbratovšino Serca Jezusovega, ki je v Rimu v cerkvi Marije od miru, se udje vsled tega morejo vdeležiti vseh odpustkov, ktere ima ta nadbratovšina. †.

II. Nepopolni: Odpustek 100 dni dobi vsak ud za vsako molitev in dobro delo, ako ga opravi v tisti namen, kterega priporoča vodja družbe začetka vsacega mesca. †.

Udje apostoljstva molitve morejo tudi vseh nepopolnih odpustkov deležni biti, kteri so podeljeni udom bratovšine presv. Serca Jezusovega.

Prečastiti P. general družbe Jezusove je s pismom 3. pros. 1861 udom apostoljstva molitve dovolil poseben delež zasluženj, ktere imajo udje tega reda. Ravno to so storili naj vikši predstojniki Marijine družbe, obeh družeb presv. Serca Jezusovega in Marijinega, Teatinov in Trapistov. *)

*) Misijonarji družbe Jezusove imajo pravico, vpeljati apostoljstvo molitve povsod, kjer so imeli sv. misijon.

92. Živi rožni venec.

Ta lepa pobožnost Matere Božje je že sploh znana med kristijani. Petnajst oseb se zedini, ki si med seboj razdelé vsak mesec 15 stavkov rožnega venca, in vsak ud moli en stavek na dan skozi ves mesec ter premišlja skrivnost, ki mu je bila odločena. Papež Gregori XVI. je z razpisi 27. pros. in 2. sveč. 1832 poterdil pobožnost živega rožnega venca in vernikom, ki jo opravljajo, dovolil naslednje odpustke:

Odpustki: 1. Popolni odpustek dobé udje na prvi praznik po sprejetju (spoved, obhajilo). †. 2. Odpustke, ktere so Rimski papeži podelili za pobožno molitev rožnega venca. — 3. Odpustek 100 dni, kolikorkrat v delavnikih molijo svoj odločeni del rožnega venca. — 4. Odpustek 7 let in 7 kvadragen dobe udje, ki ta odločeni del molijo na vse nedelje in praznike léta, tudi na take praznike, v kterih ni dolžnost, biti pri sv. maši; ravno tako tudi v osmini Božiča, velike noči, presvetega Rešnjega Telesa, Binkošti, Vnebovzetja, Rojstva in čistega Spočetja

Marije Device. — 5. Popolni odpustek, ki ga smeš tudi dušam v vicah nakloniti, o Božiču, na svetih treh kraljev in na novega leta dan, o veliki noči, o Binkoštih, na praznik Vnebohoda, presv. Trojice in presvetega Rešnjega Telesa; ravno tako tudi na vse, tudi manjši praznike Matere Božje, na praznik svetih aposteljnov Petra in Pavla, vseh svetnikov in tretjo nedeljo vsacega mesca.

Da udje dobe te odpustke, morajo saj skozi en mesec vsak dan moliti odločeni del rožnega venca, ako niso pravilno zaderžani; verh tega imajo še sv. zakramenta pokore in Rešnjega Telesa prejeti in opraviti nekte molitve v kaki cerkvi. Ako pa ne morejo iti v cerkev, naj po dovoljenji svojega spovednika opravijo kako drugo dobro delo.

93. Nadbratovšina predrage kervi Jezusa Kristusa.

Žalostni so bili časi h koncu preteklega in v začetku sedajnega stoletja. Francoske prekucijske vojske so Evropi prinesle veliko dušnih in telesnih nadlog. Mnogotere nevarnosti so pretile neumer-

jočim dušam, ki so bile odkupljene s tako predrago ceno, s kervijo Jezusa Kristusa. Da bi vse te nadloge odvernili od nesrečnega človeštva, in da bi se verniki pogosto spominjali terpljenja Jezusovega ter nebeškemu Očetu darovali predrago kri njegovega Sinu, je v začetku sedajnega stoletja nek pobožen duhoven v Rimu, Frančišek Albertini po imenu (ki je pozneje postal škof in l. 1819 umerl kot svetnik), vstanovil družbo, ktere udje imajo posebno dolžnost, pogosto misliti na terpljenje Jezusovo in nebeškemu Očetu darovati njegovo predrago kri za odpušenje svojih grehov, za potrebe sv. cerkve, za spreobrnjenje grešnikov, za pomoč in tolažbo ubogim dušam v vicah. Papež Pij VII., goreči častivec predrage kervi Sinu Božjega, je leta 1814 povzdignil to družbo v bratovšino in jo obdaroval z bogatimi odpustki. Te odpustke so papež Pij IX. 19. pros. 1850 in 30. kim. 1852 še pomnožili in tako je dobila ta bratovšina veliko imenitnost.

Kdor hoče pristopiti ti bratovšini ter postati njen ud, mu ni družega treba, kakor da je zapisan ali sprejet od po-

oblastenega mašnika in si prizadeva, presveto kri Jezusovo častiti v duhu in resnici, in jo večkrat darovati nebeškemu Očetu, kakor smo zgorej omenili. Posebna vsakdanja molitev ni predpisana. Ker smo pa dolžni, ohraniti pobožno serce ter ga vedno poživljati, ne bo odveč, ako vsak dan v spomin in zahvalo za sedmero prelivanje Jezusove kervi (pri obrezovanju, na oljski gori, pri bičanju, kronanju, po poti na Kalvarijo, pri križanju in iz prebodene strani), molimo sedemkrat „Čast bodi Očetu...“ in še pristavimo: „Večni Oče, darujem ti predrago kri Jezusa Kristusa v zadoštenje za svoje grehe in za potrebe sv. cerkve“.

Odpuški. I. Popolni: 1. Na dan sprejetja v bratovšino, ako se spoveš, sv. obhajilo prejmeš in moliš na papežev namen. — 2. Enkrat na mesec, kterega dne koli, ako prejmeš sveta zakramenta in obišeš kako cerkev, ali, če tega ne moreš, kako drugo dobro delo opraviš po nasvetu spovednikovem. Tudi moraš moliti na papežev namen. — 3. Vsak dan, ako po prejetih sv. zakramentih

ustmeno moliš, ali preišljuješ eno uro, ali deloma moliš ustmeno, deloma pa preišljuješ v spomin terpljenja in smerti Gospoda našega Jezusa Kristusa in žalosti njegove svete Matere Marije. Moliti je tudi še na papežev namen. — 4. V smertni uri, ako po prejetih sv. zakramentih, ali, ako jih ne moreš prejeti, skesan z ustmi ali s srcem izrečeš presladko ime „Jezus“.

Mašniki, ki imajo oblast sprejemati ude v to bratovščino, morejo v smertni uri podeliti papežev blagoslov, s katerim je sklenjen popolni odpustek.

Popolni odpustek dalje dobé udje: prvo nedeljo mesca mal. serp., kot na praznik predrage kervi. — O Božiču. — Na sv. treh kraljev dan. — O veliki noči. — Na praznik Marijinega Spočetja. — Na Svečnico. — Na praznik vnebovzetja Marije. — Na praznik Marije, pomoči kristijanov (24. majnika). — Na rožnivenško nedeljo. — Na praznik svetih aposteljnov Petra in Pavla. — Na vseh vernih duš dan.

Te odpustke dobiš, ako se spoveš sv. obhajilo prejmeš in kako cerkev obišeš.

Ako ti pa ni mogoče, obiskati kake cerkve, ti spovednik sme naložiti kako drugo dobro delo. Tudi v osmini teh praznikov, kterega dne koli, moreš deležen biti teh popolnih odpustkov.

Naslednje popolne odpustke pa zamoreš le v določenih dnevih dobiti:

Na novega leta dan. — Vse petke mesca sušca. — 28. sušca, kot na praznik presvete kervi pri sv. Mariji v Ferari. — Na véliki četrtek. — Na praznik najdenja sv. križa. — V dan vnebohoda Jezusovega. — Na binkoštno nedeljo. — Na sv. Rešnjega Telesa dan. — Na povikšanje sv. križa. — V praznik presvetega Odrešenika (23. vinotoka). — Na Oznanjenje Marije. — V petek pred cvetno nedeljo, kot na praznik 7 žalost Matere Božje. — V praznik Marije z gore Karmelske (16. mal. serp.). — V praznik Rojstva Marije. — Tretjo nedeljo kimovca, kot na praznik žalostne Matere Božje. — Na praznik Marijinega darovanja (21. listop.). — Na praznik sv. Jožefa. — Na sv. Janeza Kerstnika dan. — Na vseh svetnikov dan. — V praznik

sv. Frančiška Ksaverja. — Na sv. Miklavža dan (6. grudna).

Za te odpustke že smeš pred ta dan prejeti sveta zakramenta, ako izvzameš petke mesca sušca in véliki čertek. Cerkev pa še le k večernicam moreš v ta namen obiskati.

Kdor se enkrat v tednu od nedelje do sabote spové, in je brez smertnega greha, mu ni treba še posebne spovedi, da se vdeleži teh odpustkov; zadosti je, da prejme sv. obhajilo in v cerkvi moli.

II. Nepopolni odpustki: 1. Odpustek 10 let in 10 kvadragen na vse praznike Gospodove in Marijine, ki zgorej že niso našteti; na vse praznike svetih aposteljnov in evangelistov, svetih angeljev in nadangeljev; na praznike sv. Joahima, sv. Ane, sv. Lavrencija, Štefana, Filipa Nerija, Frančiška Pavljanskega, Frančiška Asiskega, svete Cecilije, Neže, Lucije, Katarine, device in mučenice, in na nedeljo v osmini praznika sv. Gregorja čudodelnika.

Te odpustke že dobiš, ako se kesaš svojih grehov, kako cerkev obišeš in tam moliš na papežev namen. Ni tedaj treba prejemati svetih zakramentov.

2. Odpustek 7 let in 7 kvadragen, kolikorkrat v kaki cerkvi obišeš presveti Zakrament, ali podobo križanega, ali preblažene Device Marije. — Ravno toliko dobiš, kolikorkrat si v cerkvi, kjer je ta bratovšina cerkveno vstanovljena, pri sv. maši, pri procesiji, ali pri kaki drugi službi Božji. — Tudi za te odpustke je potrebno le serčno kesanje svojih grehov in molitev na papežev namen. — 3. Odpustek enega leta, kolikorkrat si prizadevaš, razširjati pobožnost k predragi kervi. — 4. Odpustek 100 dni, kolikorkrat nevedne podučuješ v skrivnostih sv. vere, ali spremiš presv. Zakrament pri procesijah ali k bolniku, ali, ako tega ne moreš, moliš Očenaš in Češenasimarijo, ko se znamenje daje z zvonom, da se sv. popotnica ponese k bolniku; ravno toliko odpustka dobiš, kolikorkrat sovražnike spraviš med seboj ali k temu pripomoreš; kolikorkrat reveže vzameš pod streho, ali kacega merliča spremiš k pogrebu; kolikorkrat moliš 5 Očenašev in Češenasimarij za rajne brate in sestre; in slednjič, kolikorkrat opraviš kako drugo dobro delo.

Vse te popolne in nepopolne odpustke zamoreš dušam v vicah v prid nakloniti.

Mašniki, ki imajo oblast, vernike sprejemati v to bratovščino, imajo o se b n o predpravico privilegiranega altarja za enkrat v tednu.

Kdor je zapisan v to bratovščino, je deležen vseh dobrih del in spokoril vseh družeb in pravilnih redov sv. cerkve. (Pij IX. 30. sept. 1852.)

Mašniki, ki želé sprejemati vernike v to bratovščino, naj prosijo ali prevzvišenega vodja nadbratovšine v Rimu: Reverendissimus Moderator Generalis Congregationis Missionis a pretioso Sanguinea a S. Salvatore in Campo, Romæ, ali pa vodja kake poddružne bratovšine tega imena, ki pa mora cerkveno vstanovljena biti.

S to pravico dobé mašniki tudi oblast, rudeči škapulir blagoslavljati in ga deliti, kateri (škapulir) pa se ne sme zamenjati s škapulirjem (tudi rudečim), ki ga dajejo Lazaristi.

94. Bratovšina žalostne Matere Božje, ali bratovšina 7 žalost s črnim škapulirjem.

Proti sredi 13. stoletja je na povelje Matere Božje sedem pobožnih mož iz Florence blizo tega mesta vstanovilo red Servitov ali „služabnikov Marije“, katerih namen je bil, vedno premišljevati britke žalosti, ktere je prestala Marija v življenju in pri terpljenju svojega Božjega Sinu, in razširjati med verniki to pobožnost.

Ta red je sprejel pravila sv. Avguština in je bil poterjen od papeža Aleksandra IV. leta 1255. Marija se je nekega dne prikazala svojim služabnikom in pri ti priložnosti jim vediti dala, da naj nosijo černo redovno obleko z enakobarvenim škapulirjem v spomin žalost Matere Božje, kar so papeži večkrat poterdili.

Ob enem so ti Marijini služabniki jeli deliti mali črni škapulir tistim vernikom, ki sicer niso pristopili tem redovnikom, pa so se zavezali kot Marijini služabniki pobožno premišljevati njene britkosti in žalosti. To je bil začetek

bratovšine sedem žalost in rožnega venca k časti sedem žalost Marijinih.

Kakor servitovski red, tako se je tudi ta bratovšina kmalo razširila po svetu. Ne samo priprosti, ampak tudi osebe visocega stanu so pristopale v to družbo. Sv. Ljudevit IX., kralj francoski, je bil eden naj imenitniših udov te bratovšine. Papeži so jo obdarovali z bogatimi odpustki ter jo s tem visoko povzdignili.

Vstanoviti to bratovšino ali sprejemati ude ima sicer red servitovski pravico; vendar pa je sveti prestol Rimski podelil to oblast tudi nekterim mašnikom, zlasti pa nekterim škofom, ki spet smejo pooblastiti mašnike.

Sv. cerkev imenuje Marijo „kraljico mučenikov“, in bratovšina ima namen, jo posebno kot táko častiti in si sprostiti njeno priprošnjo. Jezus Kristus nam jo je dal za Mater in nas ji je izročil za otroke, ko je viseč na križu in že umirajoč terpel naj hujši bolečine; zato se pa tudi udje te bratovšine posebno zavežejo, Jezusu se vedno zahvaljevati za to milost ter prositi nebes kraljico, da se nam skaže dobro Mater, nam sprosi

od svojega križanega Jezusa pravo kesanje, odpušenje grehov, usmiljenje in milost pobožnega življenja; prizadevati se imajo tudi, sovražiti greh, ki je kriv britkost Marijinih, ga obžalovati in se ga varovati na vso moč.

Odpustki: 1. Popolni odpustek na dan sprejetja v to bratovščino, ko ud dobi škapulir, ako se spove in prejme sv. obhajilo. — 2. Popolni odpustek na poglobitni praznik bratovščine (spoved, obhajilo, obiskanje cerkve ali kapele bratovščine). — 3. Popolni odpustek v smertni uri, ako se spoveš, sv. obhajilo prejmeš, ali, če to ni mogoče, se vsak kesaj svojih grehov in z ustmi ali saj s srcem izreci sveto ime Jezus. — 4. Odpustek 7 let in 7 kvadragen na praznike Rojstva, Oznanjenja, Očiševanja in Vnebovzetja Marije Device, in vsak petek, ako v teh dnevih v spomin terpljenja Jezusovega moliš 5 Očenašev in Češenasimarij. — 5. Odpustek 5 let in 5 kvadragen, kolikorkrat spremiš presv. Zakrament k bolniku in zanj moliš. — 6. Odpustek 100 dni, ako dnevnic Matere Božje moliš v cerkvi ali kapeli bratovščine. —

7. Odpustek 60 dni, ako si v sabotah pri petju „Češena si Kraljica“, ali pri petih litanijah Matere Božje, ali pa tega dne moliš 7 Očenašev in Češenasimarij; ako si pri sv. maši ali kaki drugi Božji službi v cerkvi ali kapeli bratovšine; ako merliča spremiš k pogrebu; kolikorkrat opraviš kako drugo dobro delo. (Pavel V. 14. sveč. 1607.) — 8. Popolni odpustek na vsako tretjo nedeljo v mescu, ali na kako drugo nedeljo mesca, ako se spoveš, sv. obhajilo prejmeš in si pri procesiji k časti sedem žalost Marije. (Pavel V. 10. sušca in 7. rožn. 1611; Urban VIII. 18. kim. 1628.)

Benedikt XIV. je pa 3. vel. serp. 1743 vsem vernim, akoravno niso udje bratovšine, dovolil popolni odpustek, ako se spovedo, sv. obhajilo prejmejo in so pri slovesni procesiji, ki jo bratovšina obhaja vsako leto 3. nedeljo kimovca (ako ni od škofa prenešena na kako drugo nedeljo), ali saj na to nedeljo obišejo cerkev bratovšine. — 9. Odpustek 100 dni, kolikorkrat terpljenje Jezusovo in 7 žalost Marije pobožno premišluješ, in 7 Očenašev in Češenasimarij s pesmijo

„Mati žalostna“ vred moliš. (Inocencij XI. 1. kim. 1681.) — 10. Odpustek Rimskih postaj, ravno tako, kakor da bi obiskal te cerkve v Rimu, ako obišeš cerkev ali kapelo bratovšine. Vsi ti odpustki od števil. 1 — 10 se smejo dušam v vicah nakloniti. Tudi bolniki in drugi, ki ne morejo cerkve obiskati, se morejo vdeležiti teh odpustkov, ako jim spovednik namesto obiskanja cerkve naloži kako drugo dobro delo.

Šesti oddelek.

Blagoslavljanje raznih reči, križev, rožnih vencev, podob in svetinj s papeževimi odpustki.

95. Razlaganja. — Papeževi odpustki.

1. Navadni blagoslov se podeljuje mnogoterim rečem, pa ž njim niso sklenjeni nobeni odpustki. Tako, postavim, se blagoslavlja nove hiše, barke, obleke, pasovi, podobe in slike, kruh, sadje, sveče in ljudje ali posamesne osebe. Za vse te reči se najdejo v ritualu blagoslovne molitve.

2. Spodobí se, da se mašnik pri blagoslavljanju derži cerkvenih pravil, ki predpisujejo, da ima štolo, koretelj in blagoslovljeno vodo, s katero pokropi blagoslovljeno reč.

3. Vendar to ni vselej potrebno, ker večkrat že zadostí, ako mašnik (če je v to pooblasten) z roko naredi samo križ in ima namen, reči, ki se smejo blagoslavljati ter z odpustki previditi, zares blagosloviti in z odpustki skleniti. (Določ. 11. aprila 1840.) Papež samí tudi tako ravnajo. Ako tedaj mašnik nima časa, da bi blagoslavljal reči, kakor smo omenili pod števí. 2, naj se verniki nikar ne čudijo in ne dvomijo nad blagoslovom, ako čez svetinjo, rožni venec, križec itd. samo sv. križ naredi in kratko molitvico na tihem izreče, ker, ako posebne molitvice ni v Rimskem ritualu, sme le besede: *In nomine Patris, et Filii et Spiritus sancti* *) izreči, z roko križ narediti čez reč in jo pokropiti z blagoslovljeno vodo. Tudi pokropljenje z vodo bi se smelo opustiti. Le, ako rožni venec

*) to je: V imenu Očeta, in Sina in sv. Duha.

sv. Dominika in 7 žalost Marije hoče mašnik blagosloviti, se mora poslužiti posebne molitve (ki jo najdeš zadej v „Dostavku“) in jih pokropiti z blagoslovljeno vodo.

4. Blagoslovljene smejo sicer biti, pa ne z odpustki prevedene: podoba na popirju, na platnicah ali na platnu, križi, razpela, male podobe ali štatve in svetinje iz svinca ali kositerja, ali iz vsake druge robe, ki se rada zlomi, skazí in odergne, postavim: votlo vpihano steklo in mavec.

5. Slonokostene in lesene razpela in rožni venci itd. se smejo prevediti z odpustki.

6. Z odpustki se tudi smejo prevedeti železni, še bolj pa jekleni križi, razpela, podobe, svetinje; ravno tako tudi rožni venci itd. iz korald, biserne matice (Perlmutter), smolskega kamna (Bernstein), postekline (Email), alabastra, marmeljna in kristala; toda morajo jagode iz terdega in terpečega stekla biti. (Določ. 29. sušca 1820.)

7. Rožni venec ne zgubi odpustkov, ako se razterga verižica ali motoz (vervica, trak), na katero je nabran, ker so

odpustki podeljeni le na jagode, ne pa na verižico; tudi, ako se le nekatere jagode rožnega venca zgubé, ostanejo še odpustki. (Določ. 10. pros. 1839.)

8. Ako kdo kako reč, ki je prevedena z odpustki, in jo je za se odločil in jo tudi že rabil za se, oddá, ta reč zgubi odpustek. Sme pa več pobožnih z odpustki prevedenih reči, katerih ni za se odločil, ter sam še nič rabil, dati svojim prijatelom itd. in odpustki se vendarle ne zgubé. Celo ti, ki so take reči v dar dobili, jih smejo darovati spet drugim, ako jih sami še niso rabili ter se ne vdeležili njih odpustkov; toda dalje ne gre odpustek. (Aleksander VII. 6. sveč. 1657 in določilo sv. zbora odpustkov 26. listop. 1714.)

9. Ako zgubiš blagoslovljeno reč, je ne moreš povoljno z drugo nadomestiti. (Aleksander VII. 6. sveč. 1657.)

10. Blagoslovljene reči ne moreš posoditi komu, da bi se vdeležil odpustkov, ker odpustek je potem zgubljen za te kot za unega. Ako bi pa uni rožni venec le moliti hotel, ne pa se ob enem tudi vdeležiti odpustkov, ostane odpustek,

ako posodiš svoj rožni venec. (Določ. 10. pros. 1839.)

11. Blagoslovljene in z odpustki prevedene reči se ne smejo prodajati (določ. 5. rožn. 1721). Tedaj kupci ne smejo blagosloviti dati križcev, svetinj itd., in potem še le jih prodajati.

12. Tudi ne smeš kupiti več križcev, rožnih vencev, svetinj itd., da bi jih z odpustki prevedil in potem razdelil med ljudi, ker ni gotovo, da bi potem obdržali odpustke (sv. zbor 31. pros. 1837). Celo vbožni duhovni ne smejo tacihi blagoslovljenih in z odpustki prevedenih reči prodajati. (Le, ako kaj vbogajme dobe, smejo vzeti, ne pa za plačilo.)

13. Kdor najde kako blagoslovljeno in z odpustki prevedeno reč, ne more deležen biti teh odpustkov, ako je ni vnovič z odpustki prevedeti dal.

14. Ako daš razpelo z odpustki prevedeti, so odpustki na podobo križanega Jezusa, ne pa na križ podeljeni; in ako križ zgubiš, smeš podobo Jezusovo na drugi križ nabiti in odpustki vendarle ostanejo. (Določ. 11. aprila 1840.)

15. Ravno tisto razpelo more več odpustkov dobiti, postavim: papeževe odpustke, odpustek za smertno uro, odpustke križevega pota; toda mašnik, ki jo blagoslovlja, mora pooblastilo v to imeti.

16. Kdor ima blagoslovljeno Božje razpelo, s katerim so sklenjeni samo navadni odpustki, more le za se dobiti odpustek v smertni uri.

17. Da si deležen odpustkov, moraš blagoslovljeno reč pri sebi imeti (nositi), ali jo hraniti; zlasti, kadar opravljaš molitve in premišljevanja, ki so pogoj odpustkov, jo moraš pri sebi ali pred seboj imeti.

18. Papeževi odpustki so tisti, ktere papež samí sklepajo z rečmi, ktere blagoslové. Vendar tudi mašniki morejo sem tertje imeti to posebno oblast, pa le za gotovo število pobožnih reči. Kakor hitro so dopolnili zaznamovano število, zgubé pooblastilo, jih še več blagosloviti, ako vnovič niso prosili podaljšanja te oblasti.

Odpustki, ktere papež ali pooblasteni mašnik dovoli rožnim vencem, Božjim razpelom, podobam in svetinjam, so:

Odpuški: Kdor saj enkrat v tednu rožni venec Matere Božje; ali vse tri dele ali le en del, ali brevir, ali psalme za mertve, ali 7 spokornih psalmov moli, ali ima lepo navado, podučevati v keršanskem nauku, ali obiskati jetnike ali bolnike v kaki bolnišnici, ali pomagati revežem, ali pri sv. maši biti, ali, če je duhoven, jo brati, dobi, ako se skesano spove in sv. obhajilo prejme v spodej naštetih dnevih in moli za zatiranje krivih ver in razkolništrev, za razširjanje sv. cerkve, za mir in edinost med keršanskimi kralji in še za druge potrebe sv. cerkve, popolni odpustek ob dnevih, kateri so tu naštet:

Božič, sveti trije kralji, Velikanoč, Vnebohod Jezusov, Binkošti, presv. Trojica, sv. Rešnje Telo, brezmadežno Spočetje, Rojstvo, Oznanjenje, Očiševanje in Vnebovzetje Marije Device, praznik sv. Janeza Kerstnika, svetih aposteljnov Petra in Pavla, Andreja, Jakopa, Janeza, Tomaža, Filipa in Jakopa, Jerneja, Matevža, Simona in Juda, Matija, sv. Jožefa in vseh svetnikov.

Kdor ravno te dobre dela opravlja

v drugih Gospodovih praznikih in praznikih Matere Božje, dobi vsacega teh dni 7 let in 7 kvadragen odpustkov; ob nedeljah in praznikih skozi celo leto 5 let in 5 kvadragen in vse druge dni v letu odpustek 100 dni pod ravno tistem pogojem.

Kdor ima dalje navado, vsaj enkrat v tednu rožni venec ali dnevnic preblazene Device Marije, ali psalme za mertve, ali večernice, ali saj eno ponočnico in hvalnice, ali 7 spokornih psalmov z litanijami in molitvami vred moliti, dobi vsakikrat odpustek 100 dni.

Kdor v smertni uri svojo dušo pobožno Bogu priporoči in je pripravljen, vdanega serca smert sprejeti iz roke Gospodove, in se spove skesanega serca, sv. obhajilo prejme, ali, če tega ne more, presv. ime Jezusovo iz dna skesanega serca izreče, ako ga z ustmi ne more, dobi popolni odpustek.

Mašnik, ki pred sv. mašo, ali pred brevirjem ali dnevnicami Marije Device, in vernik pred sv. obhajilom moli kako molitev za pripravo, dobi vselej odpustek 50 dni.

Kdor obiše jetnike ali bolnike v kaki bolnišnici, in jim na pomoč pride s kakim dobrim delom, ali kdor v cerkvi uči keršanski nauk, ali ga doma razlaga svojim otrokom, sorodnikom in poslom, dobi vsakokrat odpustek 200 dni.

Kdor na znamenje z zvonom iz ktere koli cerkve, zjutraj, ali opoldne, ali zvečer moli „angeljsko češenje“, ali Očenaš in Češenasimarijo, dobi odpustek 100 dni.

Kdor v petkih misli na terpljenje in smert našega Gospoda in Zveličarja Jezusa Kristusa in moli 3 Očenaše in Češenasimarije, dobi odpustek 100 dni.

Kdor skesanega serca zavoljo svojih grehov in s terdnim sklepom poboljšati se izpraša svojo vest, 3 Očenaše in Češenasimarije k časti presv. Trojice, ali 5 Očenašev in Češenasimarij petim keravim ranam Jezusovim na čast moli, dobi odpustek 100 dni.

Kdor moli za verne, ki so v smertnih težavah, ali za nje saj en Očenaš in eno Češenasimarijo opravi, dobi odpustek 50 dni.

Vse te odpustke smeš tudi dušam v vicah nakloniti.

Kdor opravlja te dobre dela, ni samo teh odpustkov deležen, ki so tukaj naštet, ampak še vseh tistih, ktere so poprejšni papeži podelili na ravno te dobre dela. To je volja svetega Očeta papeža.

96. Križi in rožni venci, ki so prineseni iz svete dežele.

Papeževih odpustkov, ktere smo naštet v številki 95., morejo tudi tisti deležni biti, ki imajo kak križ ali rožni venec iz Palestine, ako je bil v dotiki s svetimi kraji in ostanki. (Inocencij XI. 28. pros. 1688.) To dovoljenje je potrdil papež Inocencij XIII. 5. rožn. 1721. Prepovedano pa je po dveh določilih 11. sušca 1721 in 11. sveč. 1722 prodajati take križe in rožne vence, ali jih zamenjevati za druge reči, ali jih posojevati, da bi se drugi vdeležili odpustkov.

Vediti pa je treba, da je veliko goljufije in sleparije pri teh križih in rožnih venci. Veliko iz med njih jih je, ki niso iz svete dežele, se tedaj tudi niso dotaknili svetih krajev in ostankov, in po tem takem nimajo teh odpustkov, kakoršni se berejo na listih, ki se delé

s temi križi in rožnimi vencii vred. Ako bi ti odpustki bili pravi, bi móglo znano biti, da so jih papeži podelili. Ker se pa nič ne vé od tacega papeževega dovoljenja, so ti odpustki izmišljeni in nepravi.

97. Odpustki rožnega venca.

Splošne opombe. Navadni rožni venci ne dobé samo papeževih odpustkov, o katerih smo govorili v števil. 95., ampak morejo dobiti tudi odpustke, ki so bili podeljeni rožnemu vencu sv. Dominika in sv. Birgite. (Leon XII. l. 1823.) Ker smo pa v števil. 85. že govorili o rožni-venčnih odpustkih sv. Dominika, bomo v posebnem oddelku (v števil. 98.) omenili odpustke, ki so podeljeni na rožni venec sv. Birgite. O da bi verni kristijani pač radi in pobožno molili sv. rožni venec, ki jim prinaša iz nebes toliko duhovnih dobrot in milost! Vsak kristijan naj bi imel lepo navado, vsak dan moliti en rožni venec, ki je Mariji tolikanj prijeten, kterega sv. cerkev tako goreče priporoča in so ga svetniki naj novejših časov tako visoko čislali in cenili. Sv. rožni venec ti je vir ali studenec milost in ob enem

krepak pripomoček, pomagati dušam v vicah ter jim odpirati nebesa. „Z rožnim vencem v roki“, je rekel blaženi Berhmans, „rad umerjem“. Tako umreti, je pač velika zastava izvoljenja.

Da se pa vdeležiš odpustkov rožnega venca sv. Dominika in sv. Birgite, moraš v roki deržati rožni venec, kadar ga moliš, in jagode moraš zaporedoma spuštati izmed perstov. Ako jih več vkup moli rožni venec, je zadosti, da ima eden z odpustki prevideni rožni venec v rokah. (Določ. 14. grud. 1857, katero so poterdili Pij IX. 22. pros. 1858.) Vendar je pa dobro in hvalevredno, ako ima vsak katoličan blagoslovljen in z odpustki previden rožni venec.

Opomniti je še, da se mora rožni venec moliti brez znamenitega prenehanja, ako kdo hoče deležen biti odpustkov.

Sedmi oddelek.

98. Odpustki rožnega venca sv. Birgite.

1. Ta rožni venec se zavoljo tega tako imenuje, ker ga je sveta Birgita naj prva vpeljala in razširjala. S to

pobožnostjo je namreč hotla častiti tistih 63 let, ktere je Mati Božja, kakor se sploh terdi, preživela na zemlji. Ima pa ta rožni venec 6 desetnic ali stavkov, in vsaka desetnica ima 1 Očenaš, 10 Češenasimarij in namesto Čast bodi Očetu en „Verujem v Boga Očeta“ itd. K sklepu se še pridene 1 Očenaš, da je številka 7 k časti 7 žalost ali 7 veselj Marijinih popolna, in še tri Češenasimarije, da je številka 63 (let) polna.

2. Vender se smejo odpustki Birgitinega rožnega venca skleniti tudi z navadnimi rožnimi venci po 5 ali 15 desetnic, ker dovoljujejo papeži, da se sme to zgoditi. Dokler je red sv. Birgite še obstal, so to smeli le predniki tega reda.

3. Odpustke Birgitinega rožnega venca sta dovolila papeža Leon X. 10. mal. serp. 1515 in Klemen XI. 22. kim. 1714, in Benedikt XIV. jih je poterdil in pomnožil 15. pros. 1743.

Odpustki: 1. Kdor moli Birgitin rožni venec, dobi za vsak Očenaš 100 dni odpustkov, in ravno toliko za vsako Češenasimarijo, in za vsako „Verujem v Boga Očeta . . .“

2. Kdor moli ves rožni venec 15 desetnic (s katerim so sklenjeni Birgitini odpustki), dobi verh tega še odpustek 7 let in 7 kvadragen.

3. Ako jih več vkupej moli Birgitini rožni venec, dobi vsak posamezen za vsak Očenaš, za vsako Češenasimarijo in za vsako „Verujem . . .“ ravno toliko odpustkov, kolikor bi jih dobil, ako bi ga molil sam za se.

4. Kdor moli ta rožni venec saj 5 stavkov skozi vse leto vsak dan, dobi konec leta popolni odpustek, ako se, kterega dne koli, spové, sv. obhajilo prejme in moli za sv. cerkev.

5. Kdor moli saj enkrat na teden rožni venec 5 stavkov, na sv. Birgite dan (8. vinot.) prejme sveta zakramenta, obiše farno ali kako drugo cerkev in tam moli za sv. cerkev, dobi popolni odpustek.

6. Kdor ima navado, ta rožni venec moliti saj enkrat v tednu, dobi v smertni uri popolni odpustek.

7. Kdor skozi mesec vsak dan moli ta rožni venec, dobi popolni odpustek, ako se, kterega dne koli, spové,

sv. obhajilo prejme, kako cerkev obiše in navadne molitve opravi.

8. Kdor je s takim rožnim vencem v praznikih ali delavnikih pri sv. maši ali pridigi, ali spremi presveti Zakrament k bolniku, ali kacega grešnika na pot zveličanja nazaj pripelje, ali kako pobožno delo opravi na čast našega Gospoda Jezusa Kristusa ali preblazene Device Marije ali svete Birgite, in moli 3 Očenaše in 3 Češenasimarije, dobi 100 dni odpustkov, itd.

99. Papežev blagoslov ali odpustek.

Ta odpustek je popolni odpustek. Podeli ga papež v Rimu vernikom, ki po spovedi in sv. obhajilu dobé slovesni blagoslov, kterega on sam daje o Božiču, veliki noči, itd., kadar ima veliko ali slovesno sveto mašo.

Veliko škofov je dobilo dovoljenje od sv. prestola Rimskega, enkrat ali dvakrat v letu podeliti ta slovesni blagoslov s popolnim odpustkom. Verniki so ga deležni, ako v teh dnevih prejmejo sv. obhajilo, so pričujoči, kadar se daje blagoslov, in molijo za sv. cer-

kev, za papeža in za škofa, ki ima službo Božjo.

100. Odpustki Rimskih postaj.

Postaja ali štacijon se imenuje kraj, na katerem vojak stoji na straži. Ker se pri božjih potih, pri molitvah na rakah (grobeh) svetih aposteljnov in mučencev kaj enacega godi, se te pobožnosti tudi imenujejo „postaje“ ali štacijoni.

Že v prvih časih keršanstva so verniki, duhovšina in papeži sami v gotovih časih romali k tem postajskim cerkvam Rimskega mesta. Tu so molili po dnevi in po noči na rakah, pri ostankih svetnikov, zlasti pa mučencev, prepevali svete pesmi, se spominjali njihovih junaških del, ki so jih prestali za sv. vero, in jih tako spodobno častili ter na pomoč klicali. Papež sv. Gregori Véliki je zaznamoval in določil tiste cerkve, jih v rimskem misalu (v mašnih bukvah) naznaniti ukazal, in verniki so jih obiskovali ne samo v postu, ampak tudi v družih časih leta. S tem je ta hvalevredna pobožnost dosegla svojo posebno veljavo in imenitnost. — Papež Pij VI. je 9.

mal. serp. 1777 vnovič in za večne čase poterdil vse odpustke, ktere so sv. Gregori in njegovi nasledniki podelili ti po-božnosti.

Odpustki Rimskih postaj: Na novega leta dan 30 let in 30 kvadrigen. — Ravno toliko na svetih treh kraljev dan; — na tri predpostne nedelje (septuagezima, seksagezima in kvinkvagezima), na véliki petek in véliko saboto, na velikonočni pondeljek in torek in vse dni osmine in tudi še na belo nedeljo, na sv. Marka dan in v treh križevih dneh pred vnebohodom Jezusovim, na binkoštno nedeljo in vsak dan njene osmine, na sv. Štefana dan (26. grudna), na sv. Janeza evangelista dan in na praznik nedolžnih otročičev. — Odpustek 15 let in 15 kvadrigen na pepelnico in četerto postno nedeljo; na tretjo adventno nedeljo; na dan pred Božičem, na sveti večer in pri drugi maši svetega dne. — Odpustek 25 let in 25 kvadrigen na cvetno nedeljo. — Odpustek 10 let in 10 kvadrigen na vse nedelje (izvzeta je četerta) in delavnike v postu, na binkoštno saboto, v sredo, petek in

saboto kvaternega tedna v jeseni (mesca kimovca); prvo, drugo in četrto nedeljo v adventu, kvaterne dni mesca grudna. — Popolni odpustek na véliki četrtek (spoved, obhajilo), na velikonočno nedeljo (spoved, obhajilo), na praznik vnebohoda Jezusovega (spoved obhajilo), na sveti dan ali o Božiču (spoved, obhajilo). †.

101. Porcijunkula — odpustek.

Blizo mesta Asisi na Laškem je stala cerkvica naše ljube Gospé od angeljev, pri neki pristavi, „Porcijunkula“ imenovana. Benediktini opatije „Monte — Subacijo“ so jo darovali svetemu Frančišku Asiskemu, kateri jo je že zapušeno in na pol poderto popravil in jo pred vsemi drugimi naj raji imel, ker je bila posvečena Materi Božji in prva cerkev in tako rekoč zibel njegovega reda, kjer je naj večji milosti dosegel od Jezusa in Marije. Pred svojo smertjo je še naročil svojim duhovnim bratom, da naj za to cerkev posebno skerbe in jo v čislih imajo. (Pozneje je bila prena-rejena v prav lepo cerkev in Benedikt XIV.

jo je l. 1754 povzdignil v patriarhalno cerkev.) V ti cerkvici sta se leta 1221 mesca vinotoka prikazala svetemu Frančišku Jezus in Marija, ki sta bila obdana z brezštevilno trumo angeljev. Pri ti priložnosti je sv. Frančišek po Mariji prosil Jezusa, da naj vsem, ki bodo po skesani spovedi obiskali to cerkvico naše ljube Gospé od angeljev ali Porcijunkulo, dovoli popolni odpustek. Sin Božji je uslišal to ponižno prošnjo sv. Frančiška, toda le s tem pogojem, da papeža Honorija III., ki je ravno takrat blizo Porcijunkule (v Perugiji) bival, prosi za poterjenje tega odpustka. Papež Honorij je odpustek poterdil še tistega leta, ga dve leti pozneje dovolil za večne čase, in ga postavil na dan 2. vélikega serpana, kar je Jezus tirjal pri drugi prikazni. Začne se pa ta odpustek že od prvih večernic, to je, popoldne tistega dne, v katerem sv. cerkev obhaja spominj verig ali vezí sv. Petra. Leta 1223 so ga na povelje papeževo v cerkvi naše ljube Gospe od angeljev slovesno oznanili škofje iz mest Asisi, Perugia, Lodi, Špoletu, Foligno, Nocera in Gubio.

Ta slavni Porcijunkula — odpustek je več papežev in zlasti Gregori XV. podelil vsem cerkvam treh redov sv. Frančiška (reda manjših bratov namreč, reda sv. Klare in tretjega reda) in zraven spovedi tudi še sv. obhajilo predpisal. Papež Inocencij XI. pa je 22. pros. 1689 dovolil, da se ta odpustek tudi dušam v vicah v prid sme naklanjati.

Porcijunkula — odpustek ima kaj posebnega, ker se ga moreš vdeležiti tolikokrat, kolikorkrat*) obišeš od prvih večernic do večera 2. vélikega serpana kako frančiškansko cerkev (ne pa kapelo), tedaj večkrat na dan. Z obiskanjem cerkve in z molitvijo na papežev namen mcraš tudi spoved in sv. obhajilo zediniti. †. Predpisano sv. obhajilo tudi v kaki drugi cerkvi smeš prejeti. Besede „tolikokrat, kolikorkrat“ se morajo tako umeti, kakor se glasé, in med enim in drugim obiskanjem te cerkve ni treba, da bi dolgo časa preteklo; ako hočeš, znaš potem, ko si molitve za odpustke opravil, in iz cerkve

*) toties, quoties.

šel, že čez nekaj minut se spet poverniti v cerkev in moliti za dosego drugega odpustka, kterega nakloni dušam v vicah, ako si prvega sebi v prid obernal.

102. Odpustek svetega leta ali jubileja.

Vsako 25. leto je leto velikega jubileja ali sveto leto, ki se praznuje v Rimu. Leta 1850 je bilo zadnje navadno sv. leto, in zdaj, ko se piše 1875 so sv. Oče Pij IX. spet razpisali sveto leto, katero se je začelo s prvimi večernicami božičnega praznika 1874. Oznanja se v Rimu leto popred, in sicer na praznik vnebohoda Jezusovega in zadnjo nedeljo v adventu pred velikimi vratmi cerkve sv. Petra in pred vratmi Kvirinala s trobentami, kakor so nekdej judje označevali svoj jubilej. Pred prvimi večernicami božičnega praznika se naznani začetek sv. leta s tem, da papež s srebernim kladvom vdarijo na svete jubilejske vrata treh poglavitnih cerkva (sv. Petra, sv. Janeza v Lateranu in Marije Velike), ki so bile zazidane od zadnjega sv. leta, in jih potem odpró drugi, ali prav za prav zid poderejo. K sklepu

sv. leta se spet s svetimi obredi ali ceremonijami te vrata zazidajo za 25 let. Tako se sv. leto začneja in končava za Rimsko mesto. *) Kadar se pa sv. leto dovoli tudi po drugem keršanskem svetu, se to zgodi še le leto pozneje in je le podaljšanje jubileja za škofije. Samo po sebi se ume, da po škofijah ni takih obredov, kakoršini so v Rimu.

Da pa verniki bolj cenijo in obrajtajo milost sv. leta, zgubé v Rimu vsi odpustki, ki so podeljeni za žive, za celo sv. leto svojo veljavo. Izvzeti so: odpustki za smertno uro, za angeljsko čenje, za štirideseterno molitev, za spremljevanje presv. Zakramenta k bolnikom, za molitev „Sacrosanctae“ (dalje odpustki, ktere dovoljujejo papeževi poslanci, nadškofje in škofje), potem nekteri odpustki, ki so navezani na posebne kraje, kakor, postavim, Porcijunkula — odpustek, ako kdo cerkev naše ljube Gospé od angeljev v Asisi obiše, in slednjič odpustki za rajne in odpustki privilegiranega altarja.

*) Če ni kak poseben zadržek, kakoršen je zdaj, ko so papež v svojem poslopju — vatikanu — vjeti.

V svetem letu se smejo dušam v vicah naklanjati tudi tisti odpustki, kateri so sicer podeljeni le za žive. (Benedikt XIII. 28. aprila 1725, Benedikt XIV., Klemen XIV. in Leon XII. 20. rožn. 1824.) To velja za Rim.

Kadar je pa sv. leto dovoljeno tudi po drugem keršanskem svetu, odpustki vsi obderžé svojo veljavo, ako škofje drugače ne določijo po svojih škofijah. Tudi pri izvanrednem sv. letu odpustki ne zgubé svoje veljave in tudi škofje jih po svojih škofijah ne morejo ustaviti.

Kadar se sv. leto v Rimu sklene, dobé vsi ustavljeni odpustki sami po sebi spet svojo poprejšnjo veljavo.

Kdor ima oblast, blagoslavljati pobožne reči ter jih vezati z odpustki, obderži to oblast tudi med svetim letom; toda tisti, ki blagosloviti dá kako reč, mora to leto vse odpustke nakloniti dušam v vicah.

103. Odpustek privilegiranege altarja.

Privilegirani altar se imenuje tisti, s katerim je papež po posebni milosti

sklenil popolni odpustek, ki se le mertvim more naklanjati in le mertvim pomaga, ako se za nje mašuje na takem altarcju. Pij VI. v svojem razpisu 30. vél. serp. 1779 tako le govori od privilegiranega altarcja: „Vsakokrat, kadar kak mašnik, svètni ali redovni, mašuje na tem altarcju, dovolimo duši rajnega, za kterega se mašuje, po priprošnji odpustek, tako da je duša po cerkvenem zakladu, po zasluženju Jezusa Kristusa, preblazene Device Marije in svetnikov Božjih rešena iz terpljenja v vicah“. Tako določujejo nasledniki sv. Petra o privilegiranem altarcju. Do papeža Gregorija XIII. ni bilo veliko tacih altarcjev, in Pavel V. je v ti zadevi izvolil tri kardinale, da so se posvetovali med seboj in odpustke pregledali. Ti so določili, da naj se privilegirani altarcji naj imenitnejšim cerkvam, kjer še nobenega nimajo, in le zavoljo posebnih vzrokov, dovoljujejo. Benedikt XIII. ni bil tako ojster, in je z razpisom 20. mal. serp. 1724 vsem patriarhalnim, nadškofijskim in škofijskim cerkvam po vsem keršanstvu, za vse čase dovolil en privilegirani altar, kjer ga še niso imeli; škof je potem

altar izvolil, ki je bil privilegiran. — Klemen XIII. je pa še več storil in dovolil vsem samostanskim cerkvam, katerim je prelat predstojnik, ki ima cerkveno odlikovanje, ali uzvišeno čast prelatov, in vsem farnim cerkvam za vsak dan privilegirani altar na 7 let, pa le proti temu, ako škof za svojo škofijo prosi za to milost, in po preteklih 7 let vnovič za 7 let prosi za poterjenje te posebne pravice.

Kaj je storiti, da se dobi odpustek privilegiranega altarja?

Pogoji, pod katerimi se dobi ta odpustek, niso vselej ravno tisti, in se je po tem takem ravnati po razpisu, ki podeljuje ta odpustek. Tak razpis navadno tirja, da ni že kak privilegirani altar v tisti cerkvi, za katero se prosi; drugi pogoj govori o številu maš, ktere se berejo v tisti cerkvi, kamor ima priti privilegirani altar. Kadar tedaj kak fajmošter prosi za privilegirani altar, naj v prošnji na tanko pové število duhovnov, ki so pri njegovi farni cerkvi v službi in mašujejo v nji, da potem papež ne tirja gotovega števila svetih maš, ki se smejo vsak dan brati na privilegiranem altarju.

Navadni pogoji pa, da se dobé odpustki, so:

1. Mašnik, ki na privilegiranem altarju mašuje, mora dušo, kateri hoče nakloniti odpustek, v mislih določiti.

2. Mora za tisto dušo maševati, katero želi rešiti; ker eni duši nakloniti odpustek, za drugo pa maševati, ne gre. Ako tedaj mašnik na vernih duš dan odpustek naklanja vsem dušam v vicah, mora tudi za vse sploh maševati. Po določilu sv. zbora odpustkov od 19. majnika 1761 namreč so na vernih duš dan vsi altarji privilegirani in na ta dan sme mašnik maševati ali za vse mertve sploh, ali pa tudi za kako posebno dušo.

Mašnik, ki je dobil denar za sv. mašo, da jo služi na privilegiranem altarju, jo mora zares služiti na takem altarju in tudi odpustek nakloniti mertvim, za ktere je dobil plačano mašo; le, ako bi mašnik za svojo osebo že imel privilegirani altar, sme tako mašo brati na drugem ne privilegiranem altarju (sv. zbor odpustkov 15. sušca 1852).

3. Tiste dni, v katerih se sme rabiti črna barva, mora mašnik brati černo

mašo (de Requiem).*) To veže tudi tacega mašnika, ki ima osebno pravico privilegiranega altarja.

V dnevih, v katerih se ne sme rabiti črna barva, se dobi odpustek privilegiranega altarja, ako se sv. maša bere v barvi tistega dne. V višnjevi barvi se maše za mertve (de Requiem) ne smejo več brati. (Določ. zbora sv. obredov, ki so ga poterdili Pij IX. 23. mal. serp. 1868.) Le na vernih duš dan, ako je tega dne presv. Zakrament izpostavljen za štirideseturno molitev, bi se smela brati maša (de Requiem) v višnjevi barvi

*) Črna maša (de Requiem) se mora brati na dan pokopa, ako ni praznik perve verste, ki ga praznuje tudi ljudstvo, in trije zadnji dnevi vélikega tedna (zbor sv. obredov 5. mal. serp. 1698 in 2. kim. 1741). Ravno ta zbor je določil 23. majnika, 26. rožn. in 1. kim. 1603, da se slovesna maša tretjega, sedmega in tridesetega dne mora služiti v črni barvi, sicer duša, za katero se mašuje, ne dobi odpustka. Tretji, sedmi in trideseti dan se šteje od dneva pokopa; obletnica pa se šteje od dneva smerti. Ako pa ti dnevi padejo na praznike, v katerih se ne sme služiti slovesna črna maša, ako merlič ni pričujoč, se vzame prvi prosti dan pred ali pozneje. (Zbor sv. obredov 23. maja 1603 in 22. grud. 1743.)

(določ. 16. kim. 1801), da se dobi odpustek privilegirane altarja.

Kdor želi imeti privilegirani altar, mora v prošnji do zbora papeževih razpisov (Breve) imenovati cerkev, kjer je tisti altar, in pristaviti, ali je posvečen presvetemu Sercu Jezusovemu, ali Materi Božji, ali sv. Jožefu, ali kakemu drugemu svetniku. Tak privilegirani altar pa se potem ne sme prenesti v kako drugo cerkev.

Le en privilegirani altar sme po navadi biti v eni cerkvi; vendar sv. prestol Rimski dovoli v eni farni cerkvi večkrat dva privilegirana altarja. Ako se pa v kaki cerkvi bere prav veliko svetih maš, dovoli tudi po tri, štiri . . . altarje. Altar, ki je odločen za privilegirani altar, mora biti nepremakljivi altar (*altare fixum*). Zgubi pa tak altar svojo predpravico, ako se cerkev podere; in le, ako se na ravno tistem kraju zida nova cerkev, dobi poprejšnja pravica spet svojo veljavo, drugače pa ne.

104. Popolni odpustek v smertni uri.

Popolni odpustek v smertni uri smo v teh bukvah večkrat omenili, in se da

raznoverstno pridobiti; tako, postavim, ga dobé tisti, ki večkrat v življenju obudé tri božje čednosti; ravno tako tudi tisti, ki imajo kako pobožno z odpustki prevedeno reč, kak križ, rožni venec, kako svetinjo itd., ali tisti, ki so v življenju pogosto izgovarjali presveti imeni „Jezus“ in „Marija“, in ji tudi še izrečejo v smertni uri; ali tisti, ki so udje bratovšine Jezusovega presv. Serca, rožnega venca, škapulirja, ali kake Marijine družbe, ki je pridružena glavni družbi Rimski, ako so spolnovali predpisane pogoje.

Da so vsi ti deležni tega odpustka, se morajo

1. spovedati in prejeti sv. obhajilo, ako je mogoče; ako pa to ni mogoče, morajo popolno kesanje obuditi nad svojimi grehi, ker morajo biti v stanu milosti Božje, ako hočejo deležni biti odpustkov;

2. morajo z ustmi, ali saj v sercu izreči sv. ime Jezus;

3. morajo smertne težave in smert vdani, kot v spravo za svoje grehe sprejeti iz roke Božje.

Umirajoči si more s tem sam, brez

kacega mašnika nakloniti odpustek, in sicer tolikokrat, kolikorkrat ga le more dobiti (toda bolnik mora že biti v milosti Božji ali brez smertnega greha). Ravno taka je s popolnim odpustkom, ktereга sv. Oče papež večkrat dovolijo umirajočim ustmeno ali pismeno. Akoravno si pa sami moremo nakloniti toliko odpustkov na smertni postelji, vendar želé papež Pij IX., da nam ga spovednik, ali kak drug mašnik nakloni po cerkvenih obredih.

Zraven teh odpustkov za smertno uro (in articulo mortis) je pa še drug slovesen odpustek, kateri je že dolgo v navadi v sv. cerkvi, namreč vesoljna odveza (ne grehov, ampak časnih kazen), generalabsolution, ali papežev blagoslov sklenjen s popolnim odpustkom v smertni uri. Po posebnem papeževem dovoljenju ga smejo deliti škofje sami, ali pa tudi pooblasteni mašniki. Benedikt XIV. je z razpisom 5. aprila 1747 to predpravico škofom, katerim je bila popred podeljena le na 3 leta, razširil za ves čas njihovega pastirovanja in jih ob enem pooblastil, da smejo to posebno pravico

prenašati na svoje podložne mašnike, svètne kot redovne.

Ta oblast ne jenja s smertjo papeža, ki jo je dal, pa tudi ne za mašnike, ako umerje njih škof, ali je prestavljen na drugo škofijo.

Da pa mašniki ta blagoslov s popolnim odpustkom veljavno podeljujejo umirajočim, se morajo na tanko deržati tistih molitev, ktere je sestavil in predpisal papež Benedikt XIV., in ktere se najdejo v Rimskem ritualu (tudi v Ljubljanskem ritualu, glej stran 121) in v novejših brevirjih. Po določilu 5. sveč. 1841 se mora moliti „Confiteor“, akoravno je bil malo popred že opravljen pri deljenju svetih zakramentov, sv. Rešnjega Telesa in poslednjega olja.

Bolnik pa, kateri je v smertni nevarnosti in želí deležen biti tega odpustka, mora biti

1. v stanu gnade Božje, to je, brez smertnega greha; če ima še kaj na vesti, naj se spové; če se pa spovedati ne more, naj pa popolnoma kes nad svojimi grehi obudí v svojem sercu;

2. mora imeti voljo ali namen, odpustka deležen biti;

3. mora vse bolečine svoje bolezní, smertne težave in britkosti v duhu pokore voljno prenašati, in tudi smert iz roke Božje radovoljno sprejeti;

4. naj s svojimi ustmi ime „Jezus“ pokliče; če pa tega ne premore, naj pa vsaj v svojem sercu k njemu zdihuje.

Ta odpustek naj se podeli tudi takim bolnikom, ki že ne morejo več govoriti, ki se mešajo ali se že nič ne zavedo, ako so ga le želeli prejeti, ko so se še zavedili, ali se saj misliti more od njih, da bi ga želeli prejeti, ko bi bili še pri zavesti.

Po določilu sv. zbora obredov 16. grudna 1826 se ta odpustek sme deliti tudi otrokom, ki še niso bili pri sv. obhajilu, pa so že prejeli sveto odvezo in poslednje olje; ravno tako vsem, ki niso izobčeni ali terdovratni in ne umerjejo kot očitni grešniki; tedaj tudi takim, ki so k smerti obsojeni, ako se spokorno pripravljajo na smert.

Po starejih določilih se je smel apostoljski blagoslov — Benedictio Apostolica (papežev žegen) le enkrat v ravno tisti smertni bolezní bolniku po-

deliti, *) papež Pij IX. pa so dovolili, da se ta vesoljna odveza časnih kazen ravno tistemu bolniku in v ravno tisti bolezni sme večkrat podeliti (določ. 12. sušca 1855). **) Tudi so dovolili v to pooblastenim mašnikom, da smejo umirajočim večkrat nakloniti razne popolne odpustke, do katerih imajo kako pravico iz ktereга koli vzroka. Vendar se bolnik tega odpustka, vdeleži le enkrat, in sicer takrat, kadar dušo izdihne Bogu v roke.

Prizadevajmo se tedaj, v tisti uri, v kateri imamo stopiti v večnost, se vde-

*) Utrum Benedictio Apostolica pluries impertiri possit infirmis, novo mortis periculo redeunte? — Sacra Rituum Congregatio respondit: Negative, permanente infirmitate etsi diuturna; Affirmative, si infirmus convalescerit, ac deinde quacunq; de causa in novum mortis periculum redeat. (Die 24. Septembris 1838.)

**) V novem ritualu Paderborske škofije se berejo naslednje besede: Haec Benedictio iterari potest 1. in diverso mortis articulo; 2. in eodem morbo et eodem mortis articulo, si prior applicatio invalida fuerit defectu status gratiae aut aliarum conditionum requisitarum; 3. in morbis diuturnis saltem sub conditione urgente majori periculo vel adveniente mortis articulo. (Opomba prestavljavčeva.)

ležiti popolnih odpustkov, kolikor je le mogoče; ker neznan nam je dolg, ktereга smo pred Bogom naredili s svojimi grehi, pa ga ne moremo popolnoma poplačati njegovi pravici; in tudi, ker ne vemo, ali nam pride popolni odpustek z vso svojo veljavo k dobremu ali ne. Pripravljajmo se že v življenju na to, da nam v smertni uri k dobremu pride zasluženje Jezusa Kristusa, Marije prečiste Device in svetnikov Božjih. Prejemajmo v ta namen pogosto, pa vredno, svete zakramente, častimo z otročjo ljubeznijo Marijo, prečisto Devico in svojo Mater, svetega Jožefa, patrona srečne smerti, in ostali bomo v prijaznosti Božji do zadnjega zdihljeja svojega življenja.

S k l e p.

Naštel sem tedaj nekaj odpustkov, ki so od sv. prestola Rimskega bili podeljeni na nekatere molitve, bratovšine, škapulirje, itd. Upam, da sem vam, ljubi Slovenci! s tem vstregel ter vam pripravil veselje in tolažbo v svetem

Duhu. Odpustki so, kakor ste slišali, neprecenljive vrednosti in nobeden jih ne more prehvaliti. Tudi jest se zderžim, vam jih priporočati z dolgim govorom, ker sem prepričan, da se bo vsak kristijan, ki je vreden tega imena, rad prizadeval zanje, ter jih obračal v svoje zveličanje in naklanjal dušam v vicah v prid.

Gospod Bog pa naj razlije svoj blagoslov nad te bukvice, da bi kaj pripomogle k temu, kar želi sv. Tridentinski zbor in je izrekel v svoji 25. seji: „Da bi se namreč tako dar svetih odpustkov vsem vernikom delil pobožno, sveto in nepopačeno!“

Vse k večji časti Božji!

Tretji del.

Dostavek

obsega cerkvene molitve; katerih se morajo posluževati pooblasteni mašniki, kadar blagoslavlajo križe, svetinje, škapulirje i. t. d., kadar v bratovšine sprejemajo in umirajočim popolni odpustek podeljujejo.

I. Blagoslovi.

105. Opombe.

1. Še enkrat prebêri, kar najdeš pod številko 95 v šestem oddelku.

2. Vediti je tudi, da se pri teh blagoslovih le takih molitev smemo posluževati, ktere se vjemajo s tistimi, ki se najdejo v rimskem ritualu: *Illi soli libri adhibendi et in illis tantum benedictionibus, quae Rituali Romano sunt conformes.* (Decret. s. Cong. 7. aprilis 1832.)

Stando semper benedicat, et aperto capite.

In principio cujusque benedictionis dicat:

Ÿ. *Adjutorium nostrum in nomine Domini.* R. *Qui fecit coelum et terram.*
Ÿ. *Dominus vobiscum.* R. *Et cum spiritu tuo.*

Deinde dicatur oratio propria, una vel plures, prout suo loco notatum fuerit.

Postea rem aspergat aquâ benedictâ; et ubi notatum fuerit, pariter incenset, nihil dicendo. (Rit. Rom. de benedictionibus regulæ generales.)

106. *Benedictio crucis.*

Ÿ. Adjutorium nostrum in nomine Domini. R̄. Qui fecit coelum et terram. Ÿ. Dominus vobiscum. R̄. Et cum spiritu tuo.

O r e m u s.

Rogamus te, Domine sancte, Pater omnipotens, aeterne Deus, ut digneris benedicere † hoc signum crucis, ut sit remedium salutare generi humano, sit soliditas fidei, profectus bonorum operum, redemptio animarum, sit solamen et protectio ac tutela contra saeva jacula inimicorum. Per Christum Dominum etc.

Deinde aqua benedicta aspergat. (Si fuerint plures, mutetur numerus.)

107. *Benedictio imaginum (numismatum) Jesu Christi D. Nostri, B. Virginis Mariae et aliorum Sanctorum.*

Ÿ. Adjutorium . . . R̄. Qui fecit . . .

O r e m u s.

Omnipotens sempiternae Deus, qui sanctorum tuorum imagines (*sive* effigies) sculpi aut pingi non reprobas, ut quoties illas oculis corporis intuemur, toties eorum actus et sanctitatem ad imitandum memoriae oculis meditemur; hanc, quaesumus, imaginem (*seu* sculpturam) in honorem et memoriam unigeniti Filii tui, Domini nostri Jesu Christi (*vel* beatissimae Virginis Mariae, Matris Domini nostri Jesu Christi, *vel* Beati N. Apostoli tui, *vel* Martyris, *vel* Confessoris, *aut* Pontificis, *aut* Virginis) adaptatam benedicere † et sanctificare † digneris; et praesta, ut quicumque coram illa unigenitum Filium tuum (*vel* beatissimam Virginem, *vel* gloriosum Apostolum, *sive* Martyrem, *sive* Confessorem, *aut* Virginem) suppliciter colere et honorare studuerit, illius meritis et obtentu a te gratiam in praesenti, et aeternam gloriam obtineat in futurum. Per eundem Christum Dominum nostrum. R̄. Amen.

108. Benedictio Rosariorum B. Mariae V.

(Propria Ordinis Praedicatorum.)

Ū. Adjutorium . . . R̄. Qui fecit . . .

O r e m u s .

Omnipotens et misericors Deus, qui propter eximiam charitatem tuam, qua dilexisti nos, Filium tuum unigenitum Dominum nostrum Jesum Christum de coelis in terram descendere, et de Beatissimae Mariae Dominae nostrae utero sacratissimo, Angelo nuntiante, carnem suscipere, crucemque ac mortem subire, et tertia die gloriose a mortuis resurgere voluisti, ut nos eriperes de potestate diaboli: obsecramus immensam clementiam tuam, ut haec signa Rosarii in honorem et laudem ejusdem Genitricis Filii tui ab Ecclesia tua fidei dicata, bene†dicas et sancti†fices, eisque tantam infundas virtutem Spiritus Sancti, ut quicumque horum quodlibet secum portaverit, atque in domo sua reverenter tenuerit, et in eis ad te secundum hujus sanctae Societatis instituta, divina contemplando mysteria devote oraverit, salubri et perseveranti devotione abundet; sitque consors et particeps omnium gratiarum, privilegiorum et indulgentiarum, quae eidem Societati per Sanctam tadem Apostolicam concessa fuerunt, ab omni hoste visibili

et invisibili semper et ubique in hoc saeculo liberetur, et in exitu suo ab ipsa Beatissima Virgine Maria Dei Genitrice tibi plenus bonis operibus praesentari mereatur. Per eundem Dominum . . .
 R̄. Amen.

Deinde aspergantur aqua benedicta.

109. Benedictio loci, vel domus.

Ÿ. Adjutorium . . . R̄. Qui fecit . . .

O r e m u s .

Benedic † Domine Deus, omnipotens, locum istum (*vel* domum istam), ut sit in eo (*vel* in ea) sanitas, castitas, victoria, virtus, humilitas, bonitas et mansuetudo, plenitudo legis et gratiarum actio Deo Patri, et Filio, et Spiritui Sancto, et haec benedictio maneat super hunc locum (*vel* super hanc domum) et super habitantes in eo nunc et semper. R̄. Amen.

Aspergat aqua benedicta.

110. Benedictio communis super fruges et vineas.

Ÿ. Adjutorium . . . R̄. Qui fecit . . .

O r e m u s .

Oramus pietatem tuam, omnipotens Deus, qui has primitias creaturae tuae,

quas aëris et pluviae temperamento nutrire dignatus es, benedictionis tuae imbre perfundas, et fructus terrae tuae usque ad maturitatem perducas. Tribue quoque populo tuo, de tuis muneribus tibi semper gratias agere; ut a fertilitate terrae esurientium animas bonis omnibus affluentibus repleas, et egenus et pauper laudent nomen gloriae tuae. Per Christum Dominum nostrum. *R.* Amen.

Aspergat illas aqua benedicta.

111. Benedictio ad omnia.

V. Adjutorium . . . *R.* Qui fecit . . .

O r e m u s .

Deus, cujus verbo sanctificantur omnia, benedictionem tuam effunde super creaturam istam (*vel* creaturas istas), et praesta, ut quisquis ea (*vel* eis) secundum legem et voluntatem tuam cum gratiarum actione usus fuerit, per invocationem sanctissimi nominis tui corporis sanitatem et animae tutelam, te auctore, percipiat. Per Christum Dominum nostrum. Amen.

Deinde illam (*vel* illas) aspergat aqua benedicta.

112. *Methodus pro erigendis stationibus Viae Crucis.*

(Propria Ordinis Minorum Observantium S. Francisci.)

Sacerdos superpelliceo et stola violacei coloris indutus, uno saltem clerico adhibito, qui ei opportuno tempore porrigere possit vasculum aquae benedictae cum aspersione et thuribulum cum incensi navicula, ascendit altare, ibique stans brevi sermone super praestantia et utilitate pii exercitii Viae Crucis populum alloquetur; deinde genuflexus in infimo gradu intonabit Hymnum: **Veni Creator Spiritus** etc.

V. Emitte Spiritum tuum, et creabuntur. **R.** Et renovabis faciem terrae

O r e m u s.

Deus, qui corda fidelium sancti Spiritus illustratione docuisti, da nobis in eodem Spiritu recta sapere, et de eius semper consolatione gaudere. Defende, quaesumus, Domine, Beata Maria semper Virgine intercedente, populum istum (*vel* familiam istam) ab omni adversitate, et toto corde tibi prostratum (*vel* prostratam) ab hostium propitius tuere clementer insidiis.

Actiones nostras, quaesumus, Domine, aspirando praeveni et adjuvando prosequere,

ut cuncta nostra oratio et operatio a te semper incipiat, et per te coepta finiatur. Per Dominum nostrum etc.

Benedictio tabularum pictarum (si adsunt).

Ÿ. Adjutorium . . R. Qui fecit etc. . .
Ÿ. Dominus vobiscum. R. Et cum spiritu tuo.

O r e m u s .

Omnipotens sempiterne Deus, qui Sanctorum tuorum imagines sculpi aut pingi non reprobas, ut quoties illas oculis corporis intuemur, toties eorum actus et sanctitatem ad imitandum memoriae oculis meditemur; has quaesumus imagines in honorem et memoriam Unigeniti Filii tui Domini nostri Jesu Christi adaptatas benedicere et sanctificare digneris et praesta, ut quicumque coram illis Unigenitum Filium tuum suppliciter colere et honorare studuerit, illius meritis et obtentu a te gratiam in praesenti et aeternam gloriam obtineat in futuro. Per eundem Christum . .

Tunc sacerdos eas aspergit aqua benedicta et incensat. In oratorio privato omitti potest incensatio.

Benedictio crucium (quae ex ligno esse debent).

Ÿ. Adjutorium . . . R̄. Qui fecit . . .
Ÿ. Dominus vobiscum. R̄. Et cum spiritu tuo.

O r e m u s .

Rogamus te, Domine sancte, Pater omnipotens, sempiternus Deus, ut digneris bene†dicere haec signa crucis tuae, ut sint remedia salutaria generi humano, sint soliditas fidei, bonorum operum profectus et redemptio animarum; sint solamen et protectio ac tutela contra saeva jacula inimicorum. Per Christum Dominum nostrum. Amen.

O r e m u s .

Benedic †, Domine, has cruces, quia per crucem sanctam tuam eripuisti mundum a potestate daemonum et superasti Passione tua suggestorem peccati, qui gaudebat in praevaricatione primi hominis per ligni vetiti sumptionem. (Tunc sacerdos eas aspergens dicat:) Sanctificentur ista crucis signa in nomine Patris et Filii et Spiritus sancti: ut orantes, inclinantesque se propter Deum

ante istas cruces inveniant sanitatem animae
et corporis. Per Christum Dominum no-
strum. Amen.

Deinde cantatur Hymnus:

Vexilla Regis prodeunt,
Fulget Crucis mysterium,
Qua vita mortem pertulit,
Et morte vitam protulit.

Quae vulnerata lanceae
Mucrone diro, criminum
Ut nos lavaret sordibus,
Manavit unda et sanguine.

Impleta sunt, quae concinit,
David fideli carmine,
Dicendo nationibus:
Regnavit a ligno Deus.

Arbor decora et fulgida,
Ornata Regis purpura,
Electa digno stipite
Tam sancta membra tangere.

Beata, cujus brachiis
Pretium pependit saeculi,
Statera facta corporis,
Tulitque praedam tartari.

O Crux, ave, spes unica,
 Hoc passionis tempore, *)
 Piis adauge gratiam,
 Reisque dele crimina.

Te, fons salutis Trinitas,
 Collaudet omnis spiritus:
 Quibus Crucis victoriam
 Langiris, adde praemium. Amen.

1. Stabat Mater dolorosa
 Juxta crucem lacrymosa,
 Dum pendebat Filius:
2. Cujus animam gementem,
 Contristatam et dolentem,
 Pertransivit gladius.
3. O quam tristis et afflicta
 Fuit illa benedicta
 Mater Unigeniti!
4. Quae moerebat et dolebat,
 Pia Mater dum videbat
 Nati poenas inclyti.
5. Quis est homo, qui non fleret,
 Christi Matrem si videret,
 In tanto supplicio?
6. Quis non posset contristari,
 Christi Matrem contemplari
 Dolentem cum Filio?

*) Loco Versus: Hoc passionis tempore,
 qui dicitur passionis temp., paschali dicitur: Pa-
 schale quae fers gaudium; alio temp.:
 In hac triumpho gloria.

7. Pro peccatis suae gentis
Vidit Jesum in tormentis,
Et flagellis subditum.
8. Vidit suum dulcem Natum
Moriendo desolatum,
Dum emisit spiritum.
9. Eja Mater, fons amoris,
Me sentire vim doloris
Fac, ut tecum lugeam:
10. Fac, ut ardeat cor meum
In amando Christum Deum,
Ut sibi complaceam. Amen.

Post **Amen** sacerdos accedens ad locum primae stationis, osculatur crucem et tabulam, easque vel per se, vel per laicum decenti habitu indutum, collocat in loco ad id praeparato; deinde legit meditationem et preces huic stationi respondentes; quod et fiet in ceteris stationibus. Quibus finitis cantatur Hymnus **Te Deum** cum oratione **Deus cujus misericordiae** etc.

Tunc sacerdos benedicit populum cum cruce.

Formula ad fidem faciendam de erectione Viae Crucis.

Ego N. N. Viam Crucis cum annexis indulgentiis erexi in loco, ut supra in precibus etc. juxta regulas a S. Indul-

gentiarum Congregatione die 10. Maji 1742 praescriptas. In quorum fidem testimonium hoc mea manu exaravi hac die etc.

II. Sprejemanje v bratovšine.

113. Ritus benedicendi et imponendi scapulare rubrum Passionis sacratissimique Cordis Domini nostri Jesu Christi, necnon et cordis amantissimi ac compatientis beatæ Mariæ Virginis Immaculatae.

• Genuflexo, qui suscepturus est scapulare, sacerdos superpelliceo et stola rubra indutus, capite detecto, dicat:

Ÿ. Adjutorium . . . R. Qui fecit . . .
Ÿ. Dominus vobiscum. R. Et cum spiritu tuo.

O r e m u s .

Domine Jesu Christe, qui tegimen nostræ mortalitatis induere dignatus, te-metipsum exinanivisti, formam servi acci-piens, et factus obediens usque ad mortem crucis; tuæ largitatis clementiam humiliter imploramus, ut hoc genus vestimenti, quod in honorem et memoriam dolorosissimæ Passionis tuæ tuique sacratissimi Cordis, necnon et Cordis amantissimi ac compa-tientis Immaculatae Matris tuæ institutum

fuit, atque ut illo induti haec mysteria devotius recolant, benedicere†digneris, ut hic famulus tuus, qui (*vel* haec famula tua, quae) ipsum gestaverit, te quoque, per tua merita et intercessionem beatissimae Virginis Mariae, induere mereatur. Qui vivis et regnas in saecula saeculorum. Amen.

Hic sacerdos s. scapulare aqua benedicta aspergit, et illud imponit, dicens:

Accipe, carissime frater (*vel* carissima soror), hunc habitum benedictum, ut veterem hominem exutus (*vel* exuta), novumque indutus (*vel* induta), ipsum digne perferas, et ad vitam pervenias sempiternam. Per Christum Dominum nostrum. Amen.

Deinde subjungit:

Et ego, ex facultate mihi concessa, recipio te (*vel* vos) ad participationem omnium bonorum spiritualium, quae per sanctae Sedis Apostolicae privilegium huic sancto scapulari, in gratiam Congregationis Missionis, concessa sunt. In nomine†Patris, et Filii, et Spiritus sancti. Amen.

Denique dicatur trina vice versiculus sequens:

Te ergo quaesumus, tuis famulis subveni, quos pretioso sanguine redemisti!

114. Ritus servandus in benedictione habitus, ac receptione Confratrum B. Virginis Mariae de monte Carmelo.

(Proprius Ordini Carmelitarum.)

Sodalitati huic nomen daturus, ipso die ad Poenitentiae atque Eucharistiae Sacramenta accedat, ut plenariam indulgentiam a Paulo V. concessam lucrari valeat. Si fieri potest, scapulare benedicendum est ad altare B. V. Mariae de monte Carmelo, duobus cereis accensis.

Sacerdos superpelliceum induat una cum stola albi coloris.

Genuflexo, qui habitum recipit, sacerdos stans dicat:

Suscepimus, Deus, misericordiam tuam in medio templi tui, secundum nomen tuum, Deus, sic et laus tua in fines terrae; justitiâ plena est dextera tua.

Kyrie, eleison. — Christe, eleison. — Kyrie, eleison. — Pater noster etc.

Ÿ. Et ne nos inducas etc. R. Sed libera etc. Ÿ. Salvum fac servum tuum (*vel* Salvam fac famulam tuam); R. Deus meus sperantem in te. Ÿ. Mitte ei, Domine, auxilium de sancto, R. Et de Sion tuere eum (*vel* eam). Ÿ. Nihil proficiat inimicus in eo (*vel* eâ); R. Et filius iniquitatis non apponat nocere ei. Ÿ. Domine, exaudi

etc. R̄. Et clamor meus etc. V̄. Dominus vobiscum. R̄. Et cum spiritu tuo.

O r e m u s.

Suscipiat te Christus in numero fidelium suorum, et nos, licet indigni, te suscipimus in orationibus nostris. Concedat tibi Deus per Unigenitum suum, Mediatorem Dei et hominum, tempus bene vivendi, locum bene agendi, constantiam bene perseverandi, et ad aeternae vitae haereditatem feliciter perveniendi; et sicut nos hodie fraterna charitas spiritualiter jungit in terris, ita divina pietas, quae dilectionis est auctrix et amatrix, nos cum fidelibus suis conjungere dignetur in coelis. Per eundem Christum Dominum nostrum. Amen. V̄. Adjutorium nostrum etc. R̄. Qui fecit etc. V̄. Sit nomen Domini benedictum; R̄. Ex hoc nunc et usque in saeculum. V̄. Domine exaudi etc. R̄. Et clamor etc. V̄. Dominus vobiscum. R̄. Et cum spiritu tuo.

O r e m u s.

Aeterne Pater, et omnipotens Deus, qui Unigenitum tuum vestem nostrae mortalitatis induere voluisti; obsecramus immensam tuae largitatis bene†dictionem

in hoc genus effluere vestimenti, quod sancti Patres ad innocentiae et humilitatis indicium a renuntiantibus saeculo gestari sanxerunt, et sic ipsum bene†dicere digneris, ut quicumque eo usus fuerit, induere mereatur ipsum Dominum nostrum Jesum Christum, Filium tuum, qui tecum vivit et regnat in unitate Spiritus sancti Deus, per omnia saecula saeculorum. Amen.

O r e m u s .

Suppliciter te, Domine, rogamus, ut super hunc habitum servo tuo (*vel* ancillae tuae), imponendum bene†dictio tua benigna descendat, ut sit bene†dictus, atque divina virtute procul pellantur hostium nostrorum visibilium et invisibilium tela nequissima. Amen.

Aspergat habitum aqua benedicta, et imponendo dicat:

Accipe, vir devote (*vel* devota mulier), hunc habitum benedictum, precans sanctissimam Virginem, ut ejus meritis illum perferas sine macula, et te ab omni adversitate defendat, atque ad vitam perducatur aeternam. Amen.

Adesto, Domine, supplicationibus nostris, et hunc famulum tuum (*vel* hanc

ancillam tuam), quem (*vel* quam) sodalitati sanctae Religionis Carmelitarum sociamus, perpetua tribue firmitate corroborari, ut perseveranti proposito, in omni sanctitate tibi valeat famulari.

Protege, Domine, famulum tuum (*vel* ancillam tuam), subsidiis pacis, et B. Mariae semper Virginis patrocinii confidentem a cunctis hostibus redde securum (*vel* securam).

Bene†dicat te Conditor coeli et terrae Deus omnipotens, qui te eligere dignatus est ad beatissimae Virginis Mariae de monte Carmelo societatem et confraternitatem, quam precamur, ut in hora obitus tui conterat caput serpentis, qui tibi est adversarius, et tandem tamquam victor palmam, et coronam sempiternae hereditatis consequaris. Per Christum Dominum nostrum. Amen.

Si autem habitus solum sit benedicendus incipitur a **V.** **Adjutorium nostrum** usque ad orationem **Suppliciter** inclusive.

Deinde aspergat confratrem aqua benedicta et subjungat:

Ego auctoritate, qua fungor, et mihi concessa, recipio te ad confraternitatem sacrae Religionis Carmelitarum, et investio,

ac participem te facio omnium bonorum spiritualium ejusdem Ordinis. In nomine Patris, et Filii †, et Spiritus sancti. — Amen.

His expletis describatur nomen confratris in codice confraternitatis, si commode fieri potest, et paucis sed efficacioribus verbis eum adhortetur ad caute, pie, sancteque vivendum, ne Deiparam offendat, quam in posterum peculiari devotionis obsequio et affectu colere, ac veluti singularem ac dulcissimam Matrem prosequi fas erit.

115. Ritus benedicendi et imponendi scapulare coeruleum in honorem Conceptionis Beatae Mariae Virginis Immaculatae, quod a Clericis Regularibus Theatinis nuncupatis, ex speciali privilegio Clementis Papae X. distribuitur (a Clemente XI., approbatus anno 1710).

Qui suscepturus est scapulare, genuflectat et sacerdos superpelliceo et stola alba indutus, capite detecto, dicat absolute:

Ÿ. Adjutorium . . . R. Qui fecit . . .
Ÿ. Dominus vobiscum. R. Et cum spiritu tuo.

O r e m u s .

Domine Jesu Christe, qui tegimen nostrae mortalitatis induere dignatus es,

tuae largitatis clementiam humiliter imploramus, ut hoc genus vestimenti, quod in honorem, et memoriam Conceptionis beatae Mariae Virginis immaculatae, nec non ut illo induti exorent in hominum pravorum morum reformationem, institutum fuit, bened[†]dicere digneris, ut hic famulus tuus, qui eo usus fuerit (*vel* haec famula tua, quae eo usa fuerit), eadem beata Maria Virgine intercedente, te quoque induere mereatur. Qui vivis et regnas in saecula saeculorum. Amen.

Si plures suscepturi sint, dicatur: hi famuli tui, qui eo usi fuerint (*vel* hae famulae tuae, quae eo usae fuerint) . . . mereantur. Qui vivis etc. . .

Postea sacerdos, nihil dicendo aspergit scapulare aqua benedicta, deinde illud imponit dicens:

Accipe, frater (*vel* soror), scapulare Conceptionis beatae Mariae Virginis immaculatae, ut, ea intercedente, veterem hominem exutus (*vel* exuta) et ab omni peccatorum inquinamento mundatus (*vel* mundata), ipsum perferas sine macula, et ad vitam pervenias sempiternam. Per Christum Dominum nostrum. Amen.

Postea subjungit:

Et ego, ex facultate mihi concessa, recipio te ad participationem bonorum

omnium spiritualium, quae in Clericorum Regularium Congregatione, ex gratia Dei fiunt, et quae per sanctae Sedis Apostolicae privilegium concessa sunt. In nomine Patris, et Filii, et Spiritus sancti. Amen.

116. Ritus servandus in receptione confratrum et impositione habitus societatis septem Dolorum B. M. V.

(Proprius Ordini Servorum B. M. V.)

Sacerdos indutus superpelliceo et stola violacea dicat:

Ÿ. Adjutorium . . . R. Qui fecit . . .
Ÿ. Dominus vobiscum. R. Et cum spiritu tuo.

O r e m u s.

Omnipotens sempiternae Deus, qui morte Unigeniti tui mundum collapsum restaurare dignatus es, ut nos a morte aeterna liberares, et ad gaudia regni coelestis perduceres; respice, quaesumus, super hanc familiam servorum tuorum in nomine beatissimae Virginis septem Doloribus sauciae congregatam, de cujus gremio hic famulus tuus (*vel* haec famula tua) esse cupit (*vel* hi famuli tui, *vel* hae famulae tuae esse cupiunt), ut augeatur numerus tibi fideliter servientium; ut omnibus saeculi

et carnis perturbationibus liberatus (liberata, liberati, liberatae), et a laqueis diaboli securus (secura, securi, securae) intercessione ejusdem beatae Mariae Virginis, et beatorum Augustini et Philippi, ac septem nostrorum beatorum Patrum Ordinis nostri Fundatorum, vera gaudia possideat (*vel* possideant). Per Christum Dominum nostrum. Amen.

Deinde benedicat habitum seu scapulare super altare positum, dicens:

O r e m u s.

Domine Jesu Christe, qui tegumen nostrae mortalitatis induere dignatus es, obsecramus immensam largitatis tuae abundantiam, ut hoc genus vestimentorum, quod sancti Patres nostri ad innocentiae humilitatisque indicium, in memoriam septem Dolorum B. Mariae Virginis nos ferre sanxerunt, ita benedicere†digneris, ut qui illis fuerit indutus, corpore pariter et animo induat te Salvatorem nostrum. Qui vivis et regnas in saecula saeculorum. Amen.

Aspergat habitum aqua benedicta, dicens:
Asperges me etc.

Deinde benedicat coronam septem dolorum B. M. V. dicens:

O r e m u s .

Omnipotens et misericors Deus, qui propter nimiam charitatem, qua dilexisti nos, Filium tuum Unigenitum, Dominum nostrum Jesum Christum pro redemptione nostra de coelis ad terram descendere, carnem suscipere et crucis tormentum subire voluisti; obsecramus immensam clementiam tuam, ut hanc coronam, in memoriam septem Dolorum Genitricis Filii tui ab ecclesia tua fidei dicatam benedicas †, sanctifices † et ei tantam Spiritus sancti virtutem infundas, ut quicumque eam recitaverit, ac secum portaverit, atque in domo sua reverenter tenuerit, ab omni hoste visibili et invisibili, semper et ubique in hoc saeculo liberetur, et in exitu suo a beatissima Virgine Maria tibi bonis operibus coronatus praesentari mereatur. Per Christum Dominum nostrum. Amen.

Tandem aspergit dicens: **Asperges me etc.**

Praebendo habitum dicat:

Accipe, carissime frater (*vel* carissima soror) habitum B. M. Virginis, singulare signum servorum suorum, in memoriam septem Dolorum, quos ipsa in vita et morte Unigeniti Filii sui sustinuit, ut ita

indutus (*vel* induta) sub ejus patrocinio perpetuo vivas. Amen.

Praebendo deinde coronam dicat:

Accipe coronam B. M. Virginis, in memoriam septem Dolorum suorum contextam, ut dum eam ore laudaveris, ejus poenas toto corde compatiaris. Amen. — Benedictio Dei omnipotentis etc. —

III. Podeljevanje popolnega odpustka umirajočim.

V Ljubljanski škofiji se mora duhoven svojega rituala deržati. Glej stran 121.

117. Ordo et modus communicandi indulgentiam plenariam morientibus.

Ÿ. Adjutorium . . R̄. Qui fecit . .

Antiphona. Ne reminiscaris, Domine, delicta famuli tui (*vel* ancillae tuae), neque vindictam sumas de peccatis ejus. Kyrie, eleison. Christe, eleison. Kyrie, eleison. Pater noster. Ÿ. Et ne nos inducas in tentationem. R̄. Sed libera nos . . Ÿ. Salvum fac servum tuum (ancillam tuam); et sic deinceps. R̄. Deus meus sperantem in te. Ÿ. Domine exaudi etc. R̄. Et clamor meus etc. Ÿ. Dominus vobiscum. R̄. Et cum spiritu tuo.

O r e m u s.

Clementissime Deus, Pater misericordiarum, et Deus totius consolationis, qui neminem vis perire in te credentem atque sperantem, secundum multitudinem miserationum tuarum respice propitius famulum tuum N., quem tibi vera fides et spes christiana commendant. Visita eum in salutari tuo, et per Unigeniti tui Passionem et mortem, omnium ei delictorum suorum remissionem et veniam clementer indulge, ut ejus anima in hora exitus sui te judicem propitiatum inveniat; et in sanguine ejusdem Filii tui, ab omni macula abluta transire ad vitam mereatur perpetuam. Per Christum Dominum nostrum. Amen.

Tum dicto ab uno ex clericis adstantibus, Confiteor, sacerdos dicat: Misereatur tui . . . R. Amen. Indulgentiam . . . R. Amen.

Dominus noster Jesus Christus, Filius Dei vivi, qui beato Petro Apostolo suo dedit potestatem ligandi atque solvendi, per suam piissimam misericordiam recipiat confessionem tuam, et restituat tibi stolam primam, quam in baptismo recepisti; et ego facultate mihi ab Apostolica Sede tributa, indulgentiam plenariam et remis-

sionem omnium peccatorum tibi concedo.
„In nomine Patris“ etc.

Persacrosancta humanae reparationis mysteria remittat tibi omnipotens Deus omnes praesentis et futurae vitae poenas, paradisi portas aperiatur et ad gaudia sempiterna perducatur. Amen.

Benedicat te omnipotens Deus, Pater, Filius †, et Spiritus sanctus. Amen.

Si vero infirmus sit adeo morti proximus, ut neque confessionis generalis faciendae, neque praemissarum precum recitandarum tempus suppetat, statim sacerdos benedictionem ei impertiatur illis verbis: „Dominus noster Jesus Christus“ etc.

118. Modus impertiendi generalem absolutionem moribundis confratribus beatissimae Virginis de monte Carmelo.

Cum sacerdos ingressus fuerit infirmi cubiculum, dicat:

Ū. Pax huic domui. R̄. Et omnibus habitantibus in ea.

Deinde imposita stola violacei coloris, aspergat aegrum et circumstantes aqua benedicta in modum crucis dicens: **Asperges me hyssopo etc.**

Miserere mei, Deus, secundum magnam misericordiam tuam. Gloria Patri etc.

Et repetitur Antiphona **Asperges me etc.**

V̇. Salvum fac servum tuum (ancillam
 tuam). Ṙ. Deus meus sperantem in te.
 V̇. Nihil proficiat inimicus in eo (in ea).
 Ṙ. Et filius iniquitatis non apponat nocere
 ei. V̇. Mitte ei, Domine, auxilium de
 sancto. Ṙ. Et de Sion tuere eum (eam).
 V̇. Domine exaudi orationem meam. Ṙ. Et
 clamor meus etc. V̇. Dominus vobiscum.
 Ṙ. Et cum spiritu tuo.

O r e m u s.

Exaudi nos, Domine sancte, Pater
 omnipotens, aeterne Deus, et mittere dig-
 neris sanctum Angelum tuum de coelis,
 qui custodiat, foveat, protegat, visitet,
 atque defendat omnes habitantes in hoc
 habitaculo. Per Christum Dominum no-
 strum. Amen.

Deinde genuflexus dicat Litanias B. Virginis
 Mariae.

Kyrie, eleison. Christe, eleison etc.
 Pater noster, Ave Maria.

Sub tuum praesidium confugimus,
 sancta Dei Genitrix, nostras deprecationes
 ne despicias in necessitatibus nostris, sed
 a periculis cunctis libera (eum *vel* eam)
 semper, Virgo gloriosa et benedicta, Domina
 nostra, mediatrix nostra, advocata nostra,

tuo eum (eam) Filio reconcilia, tuo eum (eam) Filio repraesenta.

Ÿ. Ora pro eo (ea), sancta Dei Genitrix, R. Ut dignus (digna) efficiatur promissionibus Christi. Ÿ. Domine exaudi etc. R. Et clamor meus etc. Ÿ. Dominus vobiscum. R. Et cum spiritu tuo.

O r e m u s.

Protege, Domine, famulum tuum (famulam tuam) subsidiis pacis, et beatæ Mariæ semper Virginis patrociniis confidentem a cunctis hostibus redde securum (securam).

Sanctissimæ Genitricis tuæ sponsi, quaesumus Domine, meritis adjuvemur, ut, quod possibilitas nostra non obtinet, ejus nobis intercessione donetur.

Omnipotens et misericors Deus, qui humano generi et salutis remedia, et vitæ æternæ subsidia contulisti; respice propitius famulum tuum (famulam tuam) infirmitate corporis laborantem, et animam refove, quam creasti; ut in hora exitus illius absque peccati macula tibi Creatori suo per manus sanctorum Angelorum repraesentari mereatur.

Deus infirmitatis humanae singulare praesidium, auxilii tui super infirmum famulum tuum (infirmam famulam tuam) ostende virtutem, et sic eum (eam) gratia tua confirmare digneris, ut in hora mortis ejus non praevaleat contra eum (eam) adversarius, sed cum Angelis tuis transitum habere mereatur ad vitam.

Omnipotens sempiternae Deus, qui montis Carmeli Ordinem gloriosae Virginis Matris Mariae sacro titulo insignitum Sanctorum tuorum Eliae, Angeli, Cyrilli, Alberti, Theresiae, et aliorum plurimorum Sanctorum meritis decorasti, tribue quaesumus, ut per eorum merita et suffragia ab instantibus animae et corporis malis, et periculis liberatus (liberata) ad te verum Carmeli verticem gaudens pervenire mereatur. Per Christum Dominum nostrum. Amen.

His absolutis dicatur **Confiteor**, deinde sacerdos stans dicat:

Misereatur tui etc. Indulgentiam, absolutionem etc. Amen.

O r e m u s .

Deus omnipotens, Salvator et Redemptor generis humani, qui Apostolis suis

dedit ligandi et solvendi potestatem, ipse te absolvere dignetur ab omnibus iniquitatibus tuis, et quantum meae fragilitati permittitur, auxiliante ipso sis absolutus (absoluta) ante faciem ejus. Qui vivit et regnat etc.

Deinde conferat indulgentiam plenariam in hac formula.

Concedo tibi indulgentiam plenariam peccatorum tuorum facultate mihi concessa, et commissa virtute Bullarum Ordinis Carmelitarum, quod si praesens mortis periculum, Deo favente evaseris, sit tibi haec indulgentia pro vero mortis articulo reservata. In nomine Patris, et Filii †, et Spiritus sancti. Amen.

Preces in casu necessitatis potest omittere et illico aegro absolutionem impertiri, antequam e vita discedat.

119. Modus applicandi indulgentiam plenariam moribundis confratribus immaculatae Conceptionis B. Mariae Virginis.

Dicatur ab infirmo, si vires habeat, vel ab alio, si infirmus nequeat, **Confiteor** etc.; a sacerdote vero **Misereatur et Indulgentiam** etc. deinde:

Dominus noster Jesus Christus, Filius Dei vivi, qui beato Petro, Apostolo suo

dedit potestatem ligandi atque solvendi, per suam piissimam misericordiam te absolvat; et ego auctoritate ipsius, et beatorum Apostolorum Petri et Pauli, ex speciali gratia mihi tradita tibi que concessa a Summis Pontificibus confirmata, absolvo te ab omni vinculo excommunicationis majoris et minoris, (suspensionis) et interdicti, si teneris, in quantum possum et tu indiges; et restituo te sanctis Sacramentis, ecclesiae communioni, et unitati fidelium, in nomine Patris †, et Filii †, et Spiritus † sancti. Amen.

Item eadem auctoritate mihi tradita, et tibi concessa, ego te absolvo ab omnibus peccatis tuis, quaecunque toto decursu vitae tuae, quomodocumque commisisti, de quibus corde contritus (contrita) et ore confessus (confessa) es, et quorum memoriam non habes usque in praesentem diem, et de quibus confiteri minime recordatus (recordata) fuisti; et restituo te illi innocentiae, in qua eras, quando baptizatus (baptizata) fuisti, et puritati eidem, in quantum claves sanctae matris Ecclesiae se extendunt. Remitto tibi etiam poenas purgatorii, quas per culpas et offensas

contra Deum, et proximum et te ipsum (te ipsam) commissas incurristi. Claudio tibi portas inferni, januas aperio paradisi: bona per te facta, et facienda, sint tibi in remissionem peccatorum, in augmentum gratiae et praemium vitae aeternae: et hoc, si in infirmitate, qua aegrotas, decedas: aliàs, ex misericordia Dei, salva sint tibi, donec fueris in articulo mortis constitutus (constituta). In nomine Patris †, et Filii †, et Spiritus † sancti. Amen.

120. Forma applicationis indulgentiae plenariae confratribus sanctissimi Rosarii in articulo mortis.

Dicto Confiteor, sacerdos dicet: Misereatur etc. Indulgentiam etc. deinde:

O r e m u s.

Dominus noster Jesus Christus, Filius Dei vivi, qui beato Petro, Apostolo suo dedit potestatem ligandi atque solvendi, per suam piissimam misericordiam recipiat confessionem tuam, et remittat tibi omnia peccata, quaecumque et quomodocumque in toto vitae decursu commisisti, de quibus corde contritus, et ore confessus es (contrita et confessa es), restituens tibi stolam primam quam in baptismo recepisti. Et, per

indulgentiam plenariam a Summis Pontificibus Innocentio VIII. et Pio V., confratribus sanctissimi Rosarii in articulo mortis constitutis concessam, liberet te a praesentis ac futurae vitae poenis; dignetur purgatorii cruciatus remittere, portas inferni claudere, paradisi januam aperire, teque ad gaudia sempiterna perducere, per sacratissima suae vitae, passionis et glorificationis mysteria in sanctissimo Rosario comprehensa. Qui cum Patre et Spiritu sancto Deus unus vivit et regnat in saecula saeculorum. Amen.

121. Modus impertiendi generalem absolutionem moribundis confratribus septem Dolorum B. Mariae Virginis.

Cum sacerdos ingressus fuerit infirmi cubiculum, dicat:

Ū. Pax huic domui. R̄. Et omnibus habitantibus in ea.

Tum sacerdos, salutato infirmo, benignis verbis interroget, utrum habitum supra scapulas gestet, quemadmodum oportet; hortetur eum, ut scapulare nunquam dimittat; adstantesque moneat, ne sacra hac veste ipsum exuant.

Deinde imposita stola violacei coloris, aspergat aegrum, cubiculum et circumstantes aqua benedicta in modum crucis, dicens:

Ant. Aspergers me, Domine, hyssopo et mundabor: lavabis me, et super nivem dealbabor.

Deinde dicere poterit preces sequentes:

Ÿ. Adjutorium . . . R̄. Qui fecit . . .
 Ÿ. Salvum fac servum tuum (salvam fac ancillam tuam). R̄. Deus meus sperantem in te. Ÿ. Nihil proficiat inimicus in eo (in ea). R̄. Et filius iniquitatis non apponat nocere ei. Ÿ. Mitte ei, Domine, auxilium de Sancto. R̄. Et de Sion tuere eum (eam). Ÿ. Domine exaudi orationem meam. R̄. Et clamor meus etc. Ÿ. Dominus vobiscum. R̄. Et cum spiritu tuo.

O r e m u s .

Exaudi nos, Domine sancte, Pater omnipotens, aeterne Deus, et mittere digneris sanctum Angelum tuum de coelis, qui custodiat, foveat, protegat, visitet, atque defendat omnes habitantes in hoc habitaculo. Per Christum Dominum nostrum. Amen.

Quodsi aegrotus voluerit confiteri, audiat illum, et absolvat. Si Confessionem non petat, excitet illum ad eliciendum actum contritionis; de hujus absolutionis generalis efficacia ac virtute, si tempus ferat, breviter admoneat; tum instruat atque hortetur, ut morbi incommoda ac dolores in

anteactae vitae expiationem libenter perferat, beatissimae Virginis Mariae perdolentis patientiam amitando, Deoque sese paratum offerat ad ultro acceptandum quidquid ei placuerit, et mortem ipsam patienter obeundam in satisfactionem poenarum, quas peccando promeruit. Tum piis ipsum verbis consoletur, in spem erigens fore, ut ex divinae clementiae largitate, per piissimae Matris Mariae intercessionem, eam poenarum remissionem, et vitam sit consecuturus aeternam.

Tunc dicatur **Confiteor** etc.

Postea sacerdos stans dicat: **Misereatur tui etc. Indulgentiam** etc. Amen.

Dominus noster Jesus Christus Filius Dei vivi, qui beato Petro, Apostolo suo, dedit potestatem ligandi atque solvendi, per suam piissimam misericordiam te absolvat †, recipiatque confessionem tuam, et remittat tibi omnia peccata, quaecumque in toto vitae decursu commisisti, de quibus corde contritus, et ore confessus es, restituens tibi stolam primam, quam in baptisate recepisti; et per indulgentiam a Summo Pontifice Paulo V. Confratribus Societatis septem Dolorum B. Mariae Virginis in articulo mortis constitutis concessam, liberet te a praesentis ac futurae vitae poenis, dignetur purgatorii cruciatus remittere, portas inferni claudere, paradisi

januam aperire, teque ad gaudia sempiterna perducere: qui cum Patre et Spiritu sancto Deus unus vivit, et regnat in saecula saeculorum. Amen.

Hortetur tandem infirmum, ut sanctissima Jesu et Mariae nomina saepe, praesertim vero in mortis articulo, si non ore, corde saltem invocet.

Si vero infirmus sit adeo morti proximus, ut neque Confessionis generalis faciendae, neque praemissarum precum recitandarum tempus suppetat, statim sacerdos absolutionem generalem ei imperiatur his verbis: **Dominus noster** etc.

Antequam discedat, sacerdos dicere poterit supra infirmum vel preces in Rituali (Tit. de visitatione et cura infirmorum) positas.

122. Modus dandi benedictionem Papalem.

(Detur cum imagine D. N. Jesu Christi.)

Methodus indictionis praemittendae Pontificiae Benedictioni statis diebus super populum elargiendae ritusque in ea servandus a regularibus, quibus a S. Sede hujusmodi facultas indulta est vel indulgetur.

Admoneatur populus de indulgentia a Sede Apostolica concessa, de praecipuis operibus pro ea lucrificanda, de die, quo visitanda est designata ecclesia, de hora denique, qua dabitur Pontificia

Benedictio. De quibus, quatenus opus sit, etiam schedis impressis, et consuetis locis palam affixis certior fiat.

Postquam statutis die et hora populus ad ecclesiam convenerit, alta voce legantur Apostolicae Litterae, seu decreta, quibus indulgentia conceditur, una cum potestate Benedictionem Apostolicam super populum effundendi, ut de delegatione audientibus constet; et concessio ex latino sermone in vulgarem accommodatum ad populi intelligentiam conversa pronuntietur; populus ad suorum scelerum detestationem pio brevique sermone excitetur; post quae sacerdos, nullis circumstantibus ministris, stola et superpelliceo indutus, ut in Rituali Romano praescribitur, cum agitur de benedictionibus, quae extra Missam presbyteris permittuntur, ante altare genuflexus, sequentibus verbis Dei opem imploret:

Ÿ. Adjutorium nostrum . . . R. Qui fecit . . . Ÿ. Domine exaudi . . . R. Et clamor meus . . . Ÿ. Dominus vobiscum . . . Ÿ. Et cum spiritu tuo.

Deinde stans sequentem recitet orationem:

O r e m u s .

Omnipotens et misericors Deus, da nobis auxilium de Sancto, et vota populi hujus in humilitate cordis veniam peccatorum poscentis, tuamque benedictionem

praestolantis et gratiam, clementer exaudi:
 dexteram tuam super eum benignus extende,
 ac plenitudinem divinae benedictionis
 effunde, qua bonis omnibus cumulatus,
 felicitatem et vitam consequatur aeternam.
 Per Christum . . . Amen.

Post quam ad cornu Epistolae accedat, ut
 in Actis Ecclesiae Mediolanensis (parte
 4.), benedicet in ecclesia ad altare,
 stans in cornu Epistolae; et stans in cornu
 Epistolae, non trina, hoc est, triplici signo crucis,
 sed una benedictione, unico videlicet signo crucis,
 benedicat, proferens alta voce haec verba:

Benedicat vos omnipotens Deus †
 Pater, et Filius, et Spiritus Sanctus.
 V̄. Amen.

Omnia ad majorem Dei gloriam.

Mašne molitve.

imenu Boga Očeta † in Sina †
in sv. Duha †. Amen.

Vsegamogočni, večni neumerljivi Bog! z mašnikom darovalcem bližam se tvojemu neskončnemu veličastvu, da bi z njim opravljal najvrednejši dar presvetega telesa in presvete kervi tvojega preljubeznjivega Sina in mojega Zveličarja, Jezusa Kristusa. Darujem ti ga, večni Bog, v povešanje tvoje neskončne časti in slave, v živi spomin terpljenja in smerti Jezusa Kristusa, v popolno spravo s teboj zavoljo tolikih in tako velicih grehov svojega življenja; darujem ti to nekervavo daritev v živo zahvalo za vse prejete dobrote, ter v dosego novih milost, sosebno milosti tvoje sv. ljubezni in neskončnega usmiljenja. Svoje molitve hočem združevati z molitvami sv. katoliške cerkve in njenim

služabnikom — mašnikom, opravljajočim to daritev sv. maše; ž njim vred ti prinesem ta sv. dar, on naj kot poslanec sv. cerkve tudi v mojem imenu hiti pred božji prestol in opravlja daritev neskončnega usmiljenja božjega.

Prošnja za božjo pomoč.

Gospod, razsvitli mojo pamet, da vsaj nekoliko spoznam previsoke skrivnosti tega presv. darú; užgi moje serce in ga napolni s sv. občutljeji. Gospod! jaz verujem v te; upam na-te in te ljubim čez vse kot največo dobroto, ki je vse ljubezni in časti vredna. Iz dna svojega serca obžalujem vse svoje storjene grehe, katerih se pred tvojim svetim obličjem klečeč skesan obtožujem in s solznimi očmi prosim, da mi jih na pripročnjo presv. Device Marije, nadangela Mihaela, sv. aposteljnov Petra in Pavla in vseh svetnikov milostljivo odpusti! Gospod, obrni svoje oči od mojih grehov in dodeli mi milost, da se s čistim srcem vdeležim nekervave daritve sv. maše!

Pristop.

Češena bodi, presveta Trojica ! čast
bodi Bogu Očetu, čast bodi Bogu Sinu,
čast bodi Bogu sv. Duhu i. t. d.

Kirije.

Gospod, usmili se nas!

Kriste, usmili se nas!

Gospod, usmili se nas!

Slava.

Čast bodi Bogu na višavi, in mir
ljudem na zemlji, ki so sv. volje. Hvalimo te, častimo te, molimo te, povišujemo te, zahvaljujemo se ti zavoljo tvojega velicega usmiljenja. Bog! nebeški Kralj! Bog, vsegamogočni Oče! Gospod, edino-rojeni Sin, Jezus Kristus! Gospod! Bog, Jagnje Božje, Sin Očetov! Ki odjemlješ grehe sveta, usmili se nas! Ki odjemlješ grehe sveta, sprejmi našo molitev! Ki sediš na desnici Očetovi, usmili se nas! Ker ti sam si svet, ti sam Gospod, ti sam narvikši, s svetim Duhom, v veličastvu Boga Očeta. Amen.

Molitve.

Vsegamogočni, večni Bog! usliši milostljivo molitev svojega ljudstva in ne obračaj svojega obličja od nas zovoljo naših grehov; usliši molitev svojega služabnika, našega darovalca; dodeli vsakteremu, kar mu je v zveličanje potrebnega, dodeli vsakteremu sosebno milost in dar svoje svete ljubezni. Po Jezusu Kristusu, Gospodu našem. Amen.

Pri listu in evangeliju.

Večna hvala ti bodi, o Bog! za vse sv. resnice, ki si nam jih v starej zavezi po svojih prerokih in v novi po svojem lastnem Sinu, Jezusu Kristusu, razodel. Večna hvala ti bodi za milost, po kateri si me poklical izmed milijonov in milijonov ljudi, ki še tavajo v temoti nevere, k edino izveličavni sv. veri; ohrani in oživljaj v meni ta neprecenljivi dar sv. vere. Dodeli mi milost, da to sv. vero spoznavam z jezikom in srcem, in ne daj, da bi se kedaj sramoval tvojega sv. evangelija. Daj mi milost, da po tvojih

sv. zapovedih vravnam svoje življenje, ter da tako po sv. veri in njenih delih zadobim večno življenje.

Vera.

Verujem v enega Boga, Očeta vsegamogočnega, stvarnika nebes in zemlje, vseh vidnih in nevidnih reči, in v enega Gospoda Jezusa Kristusa, sina božjega, edinorojenega, kateri je rojen iz Očeta od vekomaj, kateri je Bog od Boga, luč od luči, pravi Bog od pravega Boga, ki je rojen in ne storjen, kateri je z Očetom enega bitja, po katerem je vse stvarjeno, kateri je zavoljo nas ljudi in zavoljo našega zveličanja z nebes prišel (tu se pripogne z desnim kolenom), in je po sv. Duhu iz Marije Device meso na-se vzel, in se učlovečil. Tudi je bil križan za nas pod Poncijem Pilatom, je terpel in bil v grob položen. Tretji dan pa je vstal od smerti po besedah pisem. Šel je v nebesa. Sedi na desnici Očetovi, in bo spet prišel s častjo soditi žive in mertve; njegovemu kraljestvu ne bo konca. Verujem v sv. Duha, Gospoda in oživljavca, kateri iz Očeta in

Sina izhaja, katerega z Očetom in Sinom vred molimo in častimo: kateri je po prerokih govoril. Verujem v eno, sveto, katoliško in apostoljsko cerkev. Spoznam en kerst v odpušanje grehov. Verujem vstajenje mertvih in prihodnje življenje. Amen.

Darovanje.

Sprejmi, o sv. Oče, vsegamogočni večni Bog! to neomadeževano daritev, katero jaz, nevredni tvoj hlapec, tebi svojemu živemu Bogu (po mašnikovih rokah) darujem za svoje neštevilne grehe, razžaljenja in zanikernosti, za vse pričujoče, za vse verne, žive in mertve, da bo meni in pa njim v večno življenje. Amen.

Darujemo ti, o Gospod! kelih zveličanja, in prosimo tvojo milost, naj pride s prijetnim duhom pred obličje tvojega božjega veličastva za naše in vsega sveta zveličanje. Amen.

V duhu ponižnosti in s potertim srcem naj bomo od tebe, o Gospod! sprejéti, in naša daritev naj se takó

opravlja danes pred tvojim obličjem, da tebi, o Bog! dopada.

Sprejmi, o sveta Trojica! ta dar, katerega ti darujemo v spomin terpljenja, od smerti vstajenja in vnebohoda Jezusa Kristusa, Gospoda našega, in v čast presvete, vselej čiste Marije Device, svetega Janeza Kerstnika, svetih aposteljnov Petra in Pavla, teh in vseh Svetnikov; da bo njim v čast, nam pa v zveličanje, in da oni za nas v nebesih prosijo, katerih spomin obhajamo na zemlji: po ravno tistem Kristusu, Gospodu našem. Amen.

O Bog! čegar veličanstvu je presveta neomadežana Marija Devica neomadežan dar darovala, vžgi v naših sercih ogenj tiste ljubezni, kateri je v njenem sercu gôrel, da bomo, ž njim očišeni, vredni spoznani, tebi ravno tisti dar darovati, Jezusa Kristusa, kateri s teboj živi in kraljuje v edinosti sv. Duha, Bog vekomaj. Amen.

Raztergaj, o Gospod! vezí naših grehov, in dodeli nam vnovič, kar si nam že enkrat dodelil, ter odreši nas z odpušenjem, ki si se bil ponižal nas z milostjo odrešiti; da ti bomo hvalni dar

s pravo radovoljnostjo in s čistim srcem darovali. Amen.

Predglasje ali sanktus.

Zares vredno in pravično, spodobno in zveličavno je, da tebi povsod in vedno zahvalo darujemo, sveti Gospod! vsega-mogočni Oče, večni Bog! in da te v češenju presvetega in neomadežanega serca Marijnega hvalimo, častimo in poveljučujemo. Ker ona je z obsénčenjem svetega Duha tvojega edinorojenega spočela in pri večni časti devištva svetu večno luč dala, našega Gospoda Jezusa Kristusa; po katerem tvoje veličanstvo hvalijo angelji, molijo gospostva, se moči tresejo; katerega nebesa in nebeške moči, in zveličani Serafi v združenem razveseljevanju prepevajo; s katerimi prosimo, tudi naše glasove skleni, ker te ponižno hvalimo, rekoč:

Svét! svét! svét! Gospod, Bog nebeških trum! Nebo in zemlja je polno tvoje slave! Hosana na visokem! Češen bodi, kateri pride v imenu Gospodovem! Hosana na visokem!

Pred povzdigovanjem.

Tebe tedaj, predobrotljivi Oče, ponižno prosimo po Jezusu Kristusu, tvojem sinu, Gospodu našem; dopadljivo sprejmi in blagoslovi te dari, te ponudbe, te svete in neomadežane darila, katere ti darujemo zlasti za tvojo sveto katoliško cerkev, katero milostljivo umiri, ohrani, zedini in vladaj po vesoljnem svetu, s tvojim služabnikom našim papežem I., in našim škofom I., in našim cesarjem I. in z vsimi pravovernimi in spoznovalci katoliške in apostolske vere ob enem.

Spominjaj se, o Gospod! svojih služabnikov in služabnic I. I.; in vseh pričujočih, katerih vera in pobožnost ti je znana, za katere ti darujemo, in kateri ti darujejo ta dar, za se in za vse svoje, v rešenje njih duš, v upanje njih zveličanja in blagra, in kateri tebi, večnemu pravemu in živemu Bogu, svoje obljube opravljajo.

Zavoljo tega te prosimo, o Gospod, sprejmi dopadljivo ta dar naše službe in cele svoje občine, naše dneve v svojem miru vladaj, in zapovej, da bomo več-

nega pogubljenja oteti, in čedi tvojih izvoljenih prišteti; po Kristusu Gospodu našem. Amen.

K povzdigovanju sv. Rešnjega Telesa.

Bodi češen in hvaljen, pravi Bog, v podobi kruha na altarju živ pričujoči! O Jezus, bodi mi milostljiv! O Jezus, bodi mi usmiljen! O predobrotljivi Jezus, odpusti mi moje grehe!

K povzdigovanju sv. Rešnje Kervi.

Bodi češen in hvaljen, pravi Bog, v podobi vina na altarju živ pričujoči. O Jezus, tebi živim! O Jezus, tebi umerjem! O Jezus, tvoj sem živ in mertev! Daj, o Jezus! da tvoja draga Kri nad menoj ne bo zgubljena.

Po povzdigovanji.

Spominjamo se, o Gospod! visoko-svetega terpljenja Kristusa, tvojega Sina,

našega Gospoda, pa tudi njegovega od smerti vstajenja, in njegovega častitljivega vnebohoda, in darujemo tvojemu visokemu veličanstvu zmed tvojih darov in nakloníl čist dar, svet dar, neomadežan dar, svéti kruh večnega življenja in kelih neprenehljivega zveličanja. Na té dari tedaj se ponižaj z usmiljenim in prijaznim obličjem pogledati, in jih sprejeti, kakor si se ponižal sprejeti dar svojega pravičnega služabnika Abelna, dar našega očaka Abrahama, in unega, ki ti ga je daroval tvoj véliki mašnik Melkisedek, svéti dar, neomadežano daritev.

Spominjaj se tudi, o Gospod! svojih služabnikov in služabnic I. I., ki so z znamenjem sv. vere pred nami v večnost šli in v spanju tvojega mirú počivajo. Té, o Gospod! in vsem, ki v Kristusu počivajo, dodeli milostljivo kraj hladú, luči in mirú; po ravno tistem Kristusu, Gospodu našem. Amen.

Tudi nam grešnikom, svojim služabnikom, ki v tvojo obilno usmiljenje zaupamo, dodeli dobrotljivo, imeti délež in občino s tvojimi svetimi aposteljni in mučeniki Janezom, Štefanom, Matevžem,

Barnabom, Ignacijem, Aleksandrom, Mar-
celinom, Petrom, Felicito, Perpetvo, Agato,
Lucijo, Nežo, Cecilijo, Anastázijo, in z
vsemi tvojimi svetniki; sprejmi nas mi-
lostljivo v njih občino, ne zavoljo našega
zaslužnja, ampak zavoljo svoje priza-
nesljivosti, po Kristusu, Gospodu našem,
po katerem ti, o Gospod! vse te dobrote
stvarjaš, posvečuješ, oživljaš, blagoslovljaš
in deliš. Po njem, ž njim in v njem je
tebi, o Bog, vsegamogočni Oče, v edinosti
svetega Duha, vsa čast in veličastvo od
vekomaj do vekomaj. Amen.

K Očenašu.

Moli Očenaš!

Reši nas, prosimo te, o Gospod! od
vsega hudega, pretečenega, pričujočega in
prihodnjega; in na prošnje prečiste in
vselej Device Marije in vseh svetnikov
nam daj mir v našem življenju, in brani
nas pred vsemi sovražniki, da nas v
zmote ne zapeljejo in od tebe ne od-
vernejo. Amen.

Jagnje božje.

Jagnje božje, ki grehe sveta od-
jemlješ; usmili se nas! Jagnje božje, ki

grehe sveta odjemlješ; usmili se nas!
 Jagnje božje, ki grehe sveta odjemlješ;
 daj nam mir!

O Gospod Jezus Kristus, ki si rekel svojim apostelnom: mir vam zapustim, svoj mir vam dam; nikar ne glej na moje grehe, ampak na vero svoje svete cerkve; in po svoji dobrotljivi volji jo v miru in edinosti ohrani.

O Gospod Jezus Kristus, sin živega Boga! ki si po volji svojega Očeta s sodjanjem svetega Duha po svoji smerti svet poživil, reši me s tem presvetim svojim telesom in s kervijo od vseh mojih grehov in vsega hudega; daj, da se vselej tvojih zapoved deržim, in ne pripusti, da bi se kdaj od tebe ločil.

Mošnikovo obhajilo.

Gospod, nisem vreden, da greš pod mojo streho, ampak reci le z besedo, in ozdravljena bo moja duša. (Trikrat.)

Obudi resnično žalost nad svojimi grehi in serčne želje se z Jezusom skleniti, ter se po duhovno obhajaj; po tem še le dalje môli!

Molitev.

Vsegamogočni in predobrotljivi Bog! ozri se milostljivo na naše prošnje, in otmi naše serca od skušnjav hudih misel, da bomo po tvoji dobrotljivosti vredni, svetega Duha prebivališe biti.

Milost sv. Duha, o Gospod! milostljivo v naše serca vlij, da bomo zamogli svoje grehe z zdihoivanjem in solzami izmivati, in da po tvoji dobroti željeno odpušenje dosežemo.

Ponižno prosimo, o Gospod! naj milost sv. Duha naše serca razsvetli in s sladkostjo popolnoma ljubezni obilno napolni, po Jezusu Kristusu, Gospodu našem. Amen.

Sklep.

O Jezus Kristus, Sin božji! ki si najsvetejši Device prečisto serce v svoje prebivališe zvolil in v njem pohlevno in sladko počival, dodeli nam milost, in ponižaj se po téh obhajanih skrivnostih tvojega telesa in tvoje kervi vedno v naših sercih prebivati, ki živiš in kraljuješ z Bogom Očetom v edinosti sv.

Duha, Bog od vekomaj do vekomaj.
Amen.

Blagoslov ali žegen.

Blagoslovi nas, prosimo te, sveta Trojica: Bog † Oče, in † Sin, in sveti † Duh, in tvoj blagoslov ostani vselej pri nas. Amen.

Zahvalna molitev po sv. maši.

Zahvaljen bodi, o Zveličar moj! da si mi dal to sveto mašo slišati, in presveto serce tvoje naj čistejši Matere častiti. O da bi bil vendar to sveto mašo s takim zbranim duhom in s tisto gorečnostjo slišal, katero tolikanj sveto, tolikanj visoko opravilo tirja! Ti, o Jezus! po svoji milosti nadomestuj, kar je bilo pri tej sveti daritvi pomanjkljivega, in dodeli mi, da te v prihodnjič zamorem vselej v duhu in resnici moliti, hvaliti in častiti. Po tej neskončni daritvi dodeli, o Jezus! na prošnjo matere Marije, grešnikom spreobrnjenje, posebno pa te prosim, omeči in spreoberni tiste, katere sem ti pri sveti maši priporočal, in za katere sem

posebno dolžan moliti, in še naj bolj se ozri na tiste, kateri so v naj večji nevarnosti, se vekomaj pogubiti. Dodeli pa tudi meni pravo pokoro in stanovitnost v dobrem, in da ne zgubim nikdar dobrot, ki sem jih pri tej sveti maši po tvoji neskončni milosti zadobil. S tem upanjem poživljen in potolažen, imam trdno voljo, vse po tvoji volji in v tvojo čast storiti, o moj dobrotljivi Bog! Tvoj sveti blagoslov me spremljaj po vseh mojih potih in tvoje presvete Matere zgled mi bodi vedno pred očmi; v tvoje in njeno serce zročam svojo dušo in telo. Amen.

KAZALO.

Vvod.

Pervi del.

O odpustkih sploh.

I. Poglavlje.

	Stran
Kaj je odpustek?	1
Kaj pomeni beseda „odpustek“	10

II. Poglavlje.

Kdo ima oblast odpustke deliti?	13
Kdo v sv. cerkvi ima oblast odpustke deliti?	19

III. Poglavlje.

Na kaj se opira nauk o odpustkih?	21
Družba svetnikov	22
Duhovni zaklad sv. cerkve	29

IV. Poglavlje.

Kaj imamo storiti, ako hočemo dobiti odpustek?	34
Molitev za odpustek	42

V. Poglavlje.

Kolikotêr je odpustek?	45
Kaj je popolni odpustek?	45
Kaj je nepopolni odpustek?	52

VI. Poglavje.

Strau

Kaj zadobimo, ako se vdeležimo odpustka? . . . 62

VII. Poglavje.

Ali moremo odpustke tudi rajnim obrniti v prid? 70

Drugi del.

O odpustkih posebej 80

Pervi oddelek. — Molitve.

Trikrat „Sveto“ angeljev	82
Trikrat „Čast bodi Očetu“ itd.	83
Tri darovalne molitve k presveti Trojici za milost srečne smerti	84
Tri- ali devetdnevna pobožnost na čast presvete Trojice	85
Hvala presvetega Imena Božjega	86
Molitve in prošnje	87
Obujenje vere, upanja in ljubezni	89
Darovalna molitev	91
Molitev sv. Frančiška Ksaverja za spreobrnjenje nevernikov	91
Pesmi: Pridi sv. Duh in Pridi stvarnik Duh	93
Molitev: Glej o dobrotljivi itd.	95
Oratio: Ego volo celebrare Missam etc.	96
Oratio: Obsecro te, dulcissime etc.	97
Molitev: Duša Kristusova itd.	98
Darovanje predrage kervi našega Gospoda Je- zusa Kristusa	100
Zdihljej k naj svetejšemu Zakramentu	100
Pesem: Pange lingua	102
Darovanje Zveličarju	105
Zdihljej: Moj Jezus, usmiljenje	105
Zdihljej: Jezus, moj Bog, ljubim te čez vse	106
Zdihljej: O presladki Jezus! itd.	106

	Stran
Presveti imeni Jezus in Marija	107
Drugo pozdravljanje	108
Litanije presvetega imena Jezusovega	108
Molitvica k presv. Sercu Jezusovemu	113
Trije zdihljeji k Jezusu, Mariji in sv. Jožefu	113
Sacrosanctae et individuae Trinitati	114
Dnevne ure preblažene Device	115
Kratke dnevne ure brezmadežnega Spočetja	115
Lavretanske litanije	116
Angelj Gospodov ali Nebes Kraljica	117
Češena bodi Kraljica . . in „pod tvojo pomoč“	120
Zdihljeji: Sladko serce Marijino, bodi moja re- šitev	123
Molitev k svetemu sercu Marijinemu	123
Mati žalostna (Stabat mater)	126
Spomni se, o premila Devica (Memorare)	128
Zdihljeji na čast brezmadežnemu Spočetju	129
Molitev: O Gospa moja	130
Molitev k preblaženi Devici in k sv. Ani	131
Rožni venček brezmadežnega Spočetja	132
Molitev k sv. Jožefu	133
Molitev: O častitljivi sv. Jožef	134
Hvalna pesem sv. Mihaelu nadangelju na čast	135
Molitev k sv. angelju varhu	137
Molitev k sv. Alojziju	138
Tri Očenaše in tri Češenasimarije za vernike v smertnih težavah	139
Psalm: Iz globočine	140
Dnevne ure za mertve	142
Molitev za mir	143
Molitev v sedajnih nevarnostih sv. cerkve in sv. vere	144
Zdihljeji k svetemu Jožefu	145
Molitev za srečno smert	145
Molitev k Mariji za srečno smert	150
Darovanje o začetku dneva	151
Darovanje med sveto mašo	153

Drugi oddelek. — Pobožne vaje.

	Stran
Znamnje sv. križa	155
Premišljevanje ali znotranja molitev	156
Pogostno sv. obhajilo	159

Tretji oddelek. — Posebne pobožnosti.

Sveti križevi pot	160
Razpela, na ktere so podeljeni odpustki križeva pota	170
Štirideseturna molitev (v pustnih dneh)	172
Obiskovanje Božjih grobov	173
Praznik presv. Rešnjega Telesa	174
Devetdnevnica k presv. Sercu Jezusovemu	175
Pervi petek v mescu	176
Mesec majnik	176
Mesec marcij ali sušec svetemu Jožefu na čast	177
Šest nedelj sv. Alojzija	178
Pobožnost k sv. Stanislavu	180
Duhovne vaje sv. Ignacija in misijon	183

Četrti oddelek. — Dela dušne gorečnosti in ljubezni.

Katekizem	187
Družba sv. Detinstva	189
Razširjanje dobrih bukev	192
Dobro delo za vojake	193
Spremljevanje sv. popotnice k bolniku	195
Obiskanje bolnikov in jetnikov	196
Velikodušno djanje ljubezni	196

Peti oddelek. — Bratovšine in pobožne družbe.

Nekaj o bratovšinah sploh	200
O bratovšinah posebej	206
Bratovšina presv. Rešnjega Telesa	208
Bratovšina presv. Serca Jezusovega	210

	Stran
Škapulir terpljenja Jezusovega ali rudeči škapulir	216
Bratovšina rujavega ali črnega škapulirja . . .	219
Škapulir brezmadežnega Spočetja (višnjevi škapulir)	229
Rožni venec in bratovšina sv. rožnega venca .	235
Marijine družbe (kongregacije)	242
Nadbratovšina brezmadežnega Serca Marijinega za spreobrnjenje grešnikov	249
Bratovšina za odškodovanje bogokletstev in oskrunjenja nedelj in praznikov	252
Bratovšina za srečno smert	253
Družba vednega češenja sv. Jožefa	256
Apostoljstvo molitve	259
Živi rožni venec	263
Nadbratovšina predrage kervi J. Kr.	264
Bratovšina žalostne Matere Božje 7 žalost (črni škapulir)	272

Šesti oddelek. — Blagoslavljanje pobožnih reči, križev, rožnih vencev, podob in svetlj s papeževimi odpustki.

Papeževi odpustki	276
Križi in rožni venci iz svete dežele	285
Odpustki rožnega venca	286

Sedmi oddelek.

Odpustki rožnega venca sv. Birgite	287
Papežev blagoslov ali odpustek	290
Odpustki Rimskih postaj (štacijonov)	291
Porcijunkula — odpustek	293
Odpustek svetega leta ali jubileja	296
Odpustek privilegiranega altarja	298
Popolni odpustek v smertni uri	303
Sklep	309

Tretji del.

Dostavek.

I. Blagoslovi.

	Stran
Benedictio Crucis	312
Benedictio imaginum Jesu Christi, Mariae V. etc.	312
Benedictio rosariorum	313
Benedictio loci vel domus	315
Benedictio communis super fruges et vineas .	315
Benedictio ad omnia	316
Methodus pro erigendis stationibus viae Crucis	317

II. Sprejemanje v bratovšine.

Ritus benedicendi et imponendi scapulare rubrum Passionis Christi	323
Ritus benedicendi habitum Mariae V. de monte Carmelo	325
Ritus benedicendi et imponendi scapulare caeruleum	329
Ritus in receptione Confratrum societatis 7 do- lorum B. M. V.	331

III. Podeljevanje popolnega odpustka umirajočim.

Ordo communicandi indulgentiam plenariam mori- entibus	334
Modus impertiendi absolut. generalem moribundis confratribus B. M. V. de monte Carmelo .	336
Modus applicandi indulgentiam plenariam mori- bundis confratribus immaculatae Conceptionis B. M. V.	340
Forma applicationis indulgentiae plenariae con- fratribus Ss. Rosarii articulo mortis . . .	342
Modus impertiendi generalem absolutionem mori- bundis confratribus septem Dolorum B. M. V.	343
Modus dandi benedictionem Papalem	346

NARODNA IN UNIVERZITETNA
KNJIŽNICA

C08155 #

00000320665

Stran	
. . .	312
7, etc.	312
. . .	313
. . .	315
s . . .	315
. . .	316
rucis	317
ae.	
brum	
. . .	323
monte	
. . .	325
aleum	329
7 do-	
. . .	331
pustka	
mo-	
. . .	334
undis	
elo .	336
mori-	
tionis	
. . .	340
con-	
. . .	342
mo-	
M. V.	343
. . .	346

876.

